

INSPECTORATUL
ȘCOLAR
JUDEȚEAN
TELEORMAN

"Educația este ceea ce supraviețuiește după ce tot ce a fost învățat a fost uitat."

Burrhus Frederic Skinner

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic Teleorman

Revistă națională de știință și educație

Ediție specială dedicată Simpozionului Național

„LĂSAȚI COPIII SĂ VINĂ LA MINE”

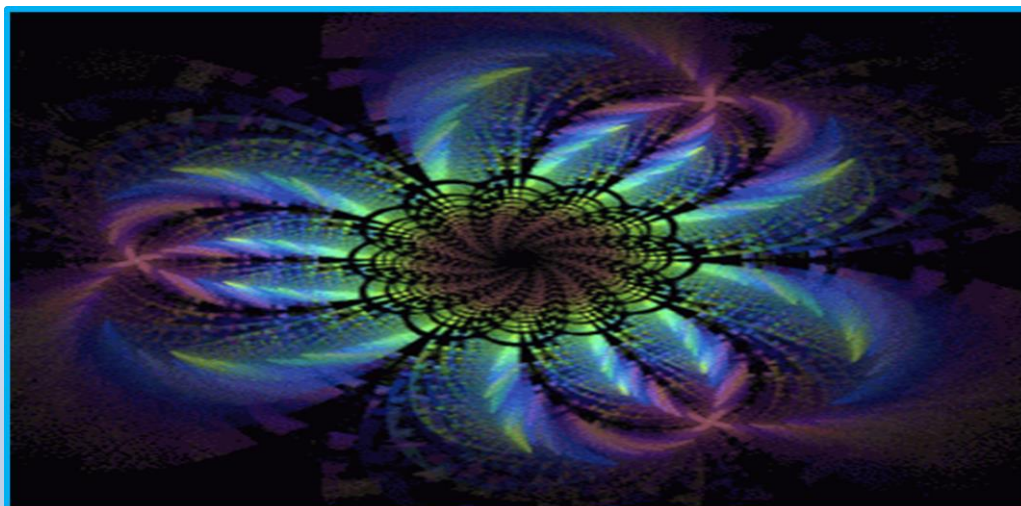
Ediție on-line

ISSN – 2558 – 8893

ISSN – L 2558-8893

Nr.25
Aprilie 2022

2022

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN

Strada Carpati nr. 15; Alexandria, cod: 140059

TEL: 0247/315636; FAX: 0347/407064

E-mail: ccd_tr@yahoo.com

Site: <http://ccd.isjtr.ro>

**Creativitate și inovare
didactică!**

CASA CORPULUI DIDACTIC TELEORMAN
propune cadrelor didactice și personalului didactic
auxiliar să-și facă cunoscută activitatea în
filele revistei noastre.

”ÎMPREUNĂ PENTRU UN NOU ÎNCEPUT!”

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI

CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN

Director

Prof. Marinela IANA

Comitet științific:

Prof. dr. Valeria GHERGHE

Prof. dr. Ileana GURLUI

Prof. dr. Alexandra NEGREA

Redactor șef:

Prof. Marienla IANA

Colectivul de redacție:

Prof. metodist Ionuț BOLOG

Prof. metodist Nicoleta CRĂIȚĂ

Prof. metodist Ștefan Florin IANCU

Inf. Mariana POPA

Ec. Adina CONSTANTIN

Secretar Loredana COMAN

Tehnoredactare computerizată

Inf. Mariana POPA

Revista ***CALEIDOSCOP DIDACTIC TELEORMĂNEAN*** a fost editată conform
Regulamentului de organizare și funcționare a Casei Corpului Didactic, aprobat prin
Ordinul Ministrului Educației și Cercetării Nr. 4713 din 23.08.2010.

Responsabilitatea afirmațiilor conținute în materialele publicate revine în totalitate
autorilor.

Revista „Caleidoscop didactic teleormănean” a luat naștere din dorința de a populariza experiențele bune din domeniul educației, dând libertate educatorului să abordeze aspecte și teme din teoria educației, management, curriculum școlar, educație permanentă, consiliere și orientare.

Revista va acoperi dorința cadrelor didactice teleormănene interesate de promovarea unor lucrări metodice și științifice dar mai ales interesate de redobândirea imaginii școlii teleormănene în comunitate.

Educatorul, joacă rolul de model în comunitatea școlară și-și axează preocupările pentru realizarea de demersuri didactice adaptate și flexibile la nevoile beneficiarului direct „Măria sa Elevul”.

Diseminarea și popularizarea experiențelor personale și profesionale, rezultate la concursuri și olimpiade școlare îmbogățesc fondul generator de idei, de modele inovative și exemple de bune practici din sistemul de învățământ.

Revista se adresează tuturor specialiștilor în științele educației și în domenii conexe, personalului didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar, tuturor celor implicați în sistemul de învățământ din România.

Prof. Eliza Marinela Sotirescu

CUPRINS

„Arta sacră în orele de educație vizual-artistică”	Purcărea Cristina-Mihaela	5
„Obiceiuri și tradiții de Paște”	Negrilă Andra Costinela	7
„Sărbătoarea Paștelui – istorie și tradiții”	Anghel Daniela	9
„Învierea Domnului privită prin ochii copiilor”	Dociu Daniela Alina	12
„Paștele – simbolurile pascale și copiii”	Bălan Mihaela	13
„Importanța grădiniței în păstrarea tradițiilor”	Beșcu Monica-Mihaela	15
„Paștele pe înțelesul copiilor”	Catrinescu Nicoleta	16
„Credințe și superstiții de Paște	Vîjă Ramona	18
„Crucea – semnul biruinței vieții asupra morții”	Carabașu Manuela Florentina	19
„Sărbătoarea învierii Domnului”	Chiriac Anda Cristina	21
„De Paște, la grădiniță!”	Măldăianu Ana Maria Daniela	22
„Despre el”	Duminică Marcela	24
„Obiceiuri și tradiții de Paște”	Dincă Claudia Andreea	28
„Tradiții pascale românești”	Drăghici Livia-Georgiana	30
„Tradiții și obiceiuri de Paște”	Ghicioi Mirela	32
„Isus Hristos – Învățătorul și mântuitorul lumii”	Iancu Ștefan Florin	33
„Isus Hristos – Lumina lumii”	Ciofalcă Tatiana	34
„Istoria sărbătorii Paștelui”	Ilie Eugenia	36
„Importanța religiei în viața copiilor”	Sandu Adela Elena	37
„Sărbătoarea Paștelui”	Ionescu Adriana Florentina	38
„Învierea Domnului în tradiția populară”	Mantia Marinela	40
„Învierea Domnului – sărbătoarea luminii”	Pătru Livia	43
„Învierea lui Hristos – arvuna și pregustarea învierii noastre”	Mircea Costel	45
„Învierea sărbătoare a lumii”	Burcea Andreea Mădălina	48
„Sărbătoarea Paștelui”	Buzatu-Bobocel Cristina	49
„Tradiții de Paște la români”	Ivan Daniela	51
„Sărbătoarea Paștelui – Obiceiuri și tradiții”	Drăgan Aurelia	53
„Tradiții și obiceiuri locale de Paști în Teleorman”	Achim Monica	56
„Obiceiuri și superstiții de Paște”	Măldăeanu Mariana-Mirela	58
„Miracolul Învierii Mântuitorului”	Mina Mirela Alina	60
„Interculturalitate prin simbolistică”	Neațu Jennifer Larisa	62
„Tradiții și obiceiuri pascale”	Nedeluș Aurelia	65

„Sărbătoarea de Paști”	Nistor Alina	67
„Obiceiuri și superstiții populare românești de Paște”	Popescu Daniela-Mirela	68
„Învierea domnului – Sărbătoarea luminii”	Oprea Georgeta	70
„Obiceiuri și tradiții românești de Paște”	Paraschiv Oana-Maria	72
„Paștele la români”	Paraschiv Simona-Ileana	74
„Paștele la români”	Brusaru Violeta	75
„Paștele la români”	Vintilescu Mariana	77
„Activități extracurriculare inspirate de evenimente religioase”	Rădiță Cristina	79
„Învierea Domnului – Sărbătoarea luminii”	Rănacu Jeni	80
„Tradiții și obiceiuri locale de Paști și Florii”	Iancu Liana Irina	82
„Tradiții și obiceiuri de Paști”	Stancu Paula	84
„Sărbătorile pascale”	Leafu Ileana	86
„Săptămâna patimilor”	Delca Lavinia Cerasela	87
„Sărbătoarea de Paști”	Nistor Alina Valentina	91
„Sărbătoarea pascală”	Buhuș Alina	93
„Sărbătorile pascale – bucuria copiilor”	Râcu Camelia	94
„Săptămâna florilor”	Soare Tatiana Mihaela	96
„Sărbătoarea Paștelui în Oltenia”	Boangher Alina-Lucia	100
„Paștele cea mai mare sărbătoare a creștinătății”	Scutelnicu Cristina Angelica	103
„Sfintele Paști”	Grosu Lavinia Tatiana	106
„Copii dar de la Dumnezeu”	Ciovîna Elena	109
„Tradiții și obiceiuri de Paști”	Miloș Ioana	112
„Sfintele sărbători de Paște”	Socol Violeta	114
„Sărbătoarea Paștelui prin ochi de copil”	Stancu Alexandra	117
„Povestea despre Paște”		120
„Obiecte și tradiții pascale englezești”	Ștefan Corina	121
„Sfintele sărbători de Paști în Maramureș”	Ștefan Florin	123
„Învierea domnului în casele românilor”	Tăiatu Lăcrămioara-Marilena	125
„Tradiții și obiceiuri de Paște”	Trăilă Cornelia	128
„Tradiții și obiceiuri de Paște”	Vîrtopeanu Elisabeta Ștefania	130
„Tradiții și obiceiuri de Paști din zona Munteniei”	Crăiță Nicoleta	133
„Tradiții și obiceiuri de Paști la români”	Dumitrescu Steliana	135
„Tradiții și obiceiuri de Paște”	Bădescu Ruxandra Florentina	138
„Tradiții”	Iordache Ana Maria Carmen	140
„Sărbătoarea Paștelui pe înțelesul copiilor”	Velea Adriana	142

ARTA SACRĂ ÎN ORELE DE EDUCAȚIE VIZUAL- PLASTICĂ -PRACTICI INTERDISCIPLINARE- 2021-2022

**PROFESOR DE EDUCAȚIE PLASTICĂ,
PURCĂREA CRISTIANA-MIHAELA
GRAD DIDACTIC I
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”
ALEXANDRIA, TELEORMAN**

Artele plastice sunt cele mai ofertante punți de legătură între disciplinele predate în școlile noastre. Aproape toate materiile au reprezentări grafice pentru ca materia predată să fie înțeleasă mai ușor, dar și logic în același timp. De asemenea, imaginile create sub orice formă de reprezentare a ceva logic sunt cele care păstrează memoria vie a ceea ce s-a predat la un moment dat.

Câteva exemple sugestive în acest sens ar fi:

1. Corelarea cu limba și literatura română
2. Corelarea desenului cu istoria
3. Corelarea cu geografia
4. Corelarea cu matematicile
5. Corelarea cu fizica
6. Corelarea desenului cu biologia și sportul
7. Corelarea cu muzica
8. Corelarea cu religia

Am lăsat la urmă această corelare, nu întâmplător, dimpotrivă, religia este, în opinia mea, suma tuturor materiilor mai sus amintite. Așa cum Biblia este considerată „Cartea Cărților”, și religia este privită de mine, cu ochi de artist, disciplina care include toate celelalte științe. Pe deasupra, mai presus de ȘTIINȚĂ, ea este CREDINȚĂ!

La orele de educație vizual-plastică elevii sunt introduși în fascinația disciplinei, pornind de la ceea ce cunoaștem și putem aplica tehnic, mergând pe firul unei povești care se despică în mai multe fire cu alte povești de viață, potrivit unor timpuri demult apuse dar care au continuitate în timpurile noastre corelate la societatea în care trăim sau alte societăți ce ne sunt cunoscute prin oameni, locuri, întâmplări. Multele religii (care, în opinia mea, sunt credințe din alte puncte de vedere, asemănătoare sau diferite) de multe ori îi debusolează pe elevi dacă privim lucrurile unilateral. Așadar, le cer să privească în interiorul lor, iar reprezentările artistico-plastice cu temă religioasă să fie conforme cu doctrina deja moștenită din familie și construită în cadrul bisericii pe care o frecventează, dar și cu dogmele religioase însușite la orele de religie, prin educație școlară.

Picturile cu temă religioasă sunt realizate prin tehnici specifice desenului pe sticlă, pe lemn, pe ou, pe piatră, pe hârtie etc. copiii având deja priceperi și deprinderi dobândite. Tehnicile sunt practice, iar elevii nu au blocaje din acest punct de vedere. Blocajele sunt cele emoționale, generate de o explicație precară sau defectuos aplicată (să oblige un copil să creadă că există Dumnezeu sau să execute nestimulat emoțional printr-o poveste specifică, de exemplu

). Și, pentru că avem destule elemente comune cu alte religii sau cu deprinderi lumești, elevii vor fi stimulați să își aleagă tema potrivită pentru a o reprezenta în desen. Sărbătorile pascale sunt ofertante și temele sunt atractive pentru elevi. Icoana din suflet (copiii adaugă întodeauna și alte elemente decât cele specifice icoanei, arta sacră fiind asimilată treptat de către elevi), Biserica-locașul închinării (biserica-din punct de vedere al arhitecturii-stil bizantin, grec, neogrec etc.- exterior sau interior, colțul special de acasă unde familia se roagă etc.), ouă decorate (cu principiile artei decorative deja studiate, tehnica prin care tratăm oul, îl pregătim pentru a fi pictat, golim conținutul, îl suflăm, spălăm, uscăm, pictăm apoi tratăm cu lac de lemn transparent suprafața etc.) Acestea sunt etapele cele mai iubite de elevi, fiind prinși în procedura de a transforma lucruri obișnuite în mici opere de artă. Pe lângă acești pași, povestea pe care o cunosc de la orele de religie stârnește emoții, stă la baza obiceiurilor și tradițiilor moștenite din moși-strămoși. Fascinația acestei corelări vine și de acolo de unde, ca profesor de religie sau de desen, trebuie să ai tot timpul răspunsuri pentru întrebări inedite ale copiilor. Ei vin din medii sociale diferite, stilul de viață al familiilor lor, înalta spiritualitate sau inexistența ei punând uneori în dificultate cadrul didactic. Trebuie găsite tot timpul răspunsuri la întrebările lor și stimulați să creeze, indiferent de puterea credinței la acel moment. Este bineștiut faptul că psihologia vârstelor are explicații pentru tot ceea ce ne oferă practica la catedră.

Semnificații și simboluri

La nivelul ritmurilor cosmice, este un moment de apogeu al luminii atunci când ziua este egală cu noaptea (echinocțiul de primăvară). Este triumful creației, al armoniei, al transformării naturii și al omului, energiile ascunse ies la suprafață. Cel mai important dintre simbolurile pascale este cel al luminii. În jurul luminii se manifestă toate celelalte: obiecte, ființe, atitudini, gesturi, cărora li se asociază diverse conotații simbolice, cum ar fi ouăle de Paște, lumânarea de Înviere, crucea, pasca, mielul de Paște, peștele, florile, iepurașul de Paște etc. Crucii îi corespunde și pomul vieții cu cele patru elemente fundamentale: pământ, aer, apă și foc. Oul reprezintă imaginea simbolică a perfecțiunii. El reprezintă viața, fertilitatea, renașterea. Culoarea roșie amintește de sacrificiul lui Iisus, galbenul este simbolul luminii, albastrul simbolizează un nou început, verdele-viața. Alte decorațiuni pentru ouăle de Paște sunt crucea, trifoiul, spirala, romburi, flori, cercuri, frize decorative cu diferite tipuri de linii asociate cu semnificațiile lor etc.

Dincolo de religii, de convingerile individuale, de convenții, canoane, reguli, importantă este șansa repetabilă pe care o are omul de a se regăsi pe sine. Timpul sacru care-l eliberează de dominația profanului este șansa de a-și reînnoi periodic ființa, de a merge cu încredere înainte, cu bucurie și mult curaj.

În acest an, alături de simbolurile deja amintite, am adăugat simbolurile păcii: porumbelul cu creanga de măslin, steagul alb, semnul păcii, semnul cu degetele în V, alte steaguri ale popoarelor lumii, în special cel al Ucrainei, țara vecină și prietenă care traversează o etapă dureroasă și crudă, sângeroasă: războiul nemilos generat de poporul rus sub comanda președintelui său. Lumina Învierii să lumineze sufletele celor care conduc lumea, iar PACEA, IUBIREA și ARMONIA să fie atributele lumii în care trăim!

Concluzii:

Sacru și profanul sunt a lumii două trăiri, contrastul care întărește credința înaintând în vârstă, în educație și autoeducație. Consider că rolul profesorului de a lucra interdisciplinar este definitoriu în formarea elevilor și călăuzirea pașilor lor către spiritualitate înaltă, acel loc pornind din interior spre exterior după ce din exterior am căutat adânc în interior. Parcursul e anevoios, psihicul uman fiind fragil, se știe, dar e datoria noastră de dascăli să perseverăm, cu calm, cu multe explicații, cu blândețe și bune practici care ne stau la îndemână să îi putem forma pentru viață.

Pacea și Războiul există în orice om, tot ca un contrast în artă, depinde de noi să facem ca „focul care arde” să lumineze și să inspire și pe alții, să nu ne lăsăm arși de el! Trăirile

puternice le putem controla prin artă. Echilibrul emoțional poate fi dobândit prin pictură, muzică, religie, sport, iar prea plinul poate fi redat naturii prin tot ceea ce creăm cu pasiune, cu suflet, cu credință. Pentru aceasta o să îl amintesc pe marele sculptor româno-francez, Constantin Brâncuși, părintele sculpturii moderne, care ne îndeamnă să nu pierdem paradisul copilăriei:

„Când nu mai ești copil, ai murit demult!”

OBICEIURI ȘI DATINI DE PAȘTE

Prof.înv.preșcolar: Negrilă Andra Costinela
Grădinița cu P.P. Nr.4 Alexandria

Paștele este o sărbătoare religioasă întâlnită în creștinism și iudaism, dar cu semnificații diferite.

Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor biblice.

Paștele și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Farmecul deosebit este dat atât de semnificația religioasă - întotdeauna mai există o șansă de mântuire - cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de paște - cozonac, pasca, miel, slujba de sâmbătă seara cu luarea luminii.

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății.

Săptămâna mare are menirea împărtășirii chinurilor lui Iisus. În această săptămână se termină postul de 40 de zile, și natura renaște. În ziua de joi a săptămânii mari clopotele

încetează să mai bată, vor mai bate doar Sâmbăta Mare. Această zi este totodata și începutul chinurilor Mântuitorului.

Sărbătoarea Paștelui începe în după masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezatoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă "nouă" va avea noroc toata viața.

Apa rezintă un rol important și duminica. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia ca oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci, să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos... Înainte de anul 325 î.H. Paștele se sărbătorea în diferitele zile ale săptămânii, chiar și vinerea, sâmbăta și duminica. În acel an, s-a convocat consiliul de la Nicaea de către împăratul Constantin. A emis legea pascală care stabilea ca această sărbătoare să aibă loc în prima duminică după luna plină de sau după echinoxul de primăvară sau prima zi de primăvară.

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie. În biserica ortodoxă oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "postul Paștelui" numit și "Postul Cel Mare", post care durează 48 de zile. În mod oficial, postul începe după "Duminica iertării", în ziua de luni a săptămânii a 7-a de dinaintea sărbătorii de Paști. Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește "Săptămâna Patimilor" și începe în duminica Floriilor, duminica în care se comemorează intrarea lui Iisus în Ierusalim. "Săptămâna Patimilor" comemorează prinderea lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În această ultimă săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite "Denie". De luni până joi se comemorează ultima masă, prinderea și închiderea lui Iisus. Ziua de joi se numește "Joia Mare". Vineri, numită "Vinerea Mare" se comemorează crucificarea și moartea lui Iisus pe cruce. În această zi, se ține "post negru", adică nu se mănâncă nimic. Deși această sărbătoare reprezintă pentru toți românii învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României. Astfel...

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotnița și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În zona Câmpulung Moldovenesc, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să bine-cuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala stramoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șunca, brânza, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfecla roșie cu hrean, și prajituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paști se continuă în familie.

La Călărași, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții.

Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cantă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci.

În Banat, la micul dejun din prima zi de Paști, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paști (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În Țara Moților, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospaț, adică mâncăruri și băuturi din care se infrupta atât "hoții", cât și "păgubașii". Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospațul.

În Țara Barsei, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de călușari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În Moldova, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monezi, copiii trebuie să își clătească fața cu apa și să își atingă obraji cu ouălele pentru a avea un an plin de bogății.

Bibliografie:

Revistă învățământului preșcolar

Manual de religie, editura Sfântă Mînă, Camelia Muha.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI- ISTORIE ȘI TRADIȚII

Prof. învă. preșcolar : Anghel Daniela
Grădinița cu P.P. Nr. 4 Alexandria, Jud. Teleorman

Istoria sărbătorii Paștelui

Pentru prima dată Paștele a fost sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. În această zi evreii au părăsit Egiptul cu ajutorul lui Dumnezeu. Scriptura în cartea Exod (Ieșirea) din Vechiul Testament ne oferă instrucțiunile date de Dumnezeu pentru sărbătorirea Paștelor în timpul lui Moise.

În ceea ce privește creștinii, Dumnezeu a reînnoit legământul făcut cu israeliții, de data acesta nu printr-un om (Moise), ci prin Fiul său, Iisus Mesia. Legământul cel nou nu mai este un legământ făcut doar cu evreii, ci cu toate popoarele, care vor să primească iertarea pacatelor prin jertfa lui Iisus Hristos.

Legământul cel vechi purta sigiliul sângelui unui miel care trebuia sacrificat de Paște după porunca dată de Dumnezeu. Cu ocazia ieșirii din Egipt, când au sărbătorit pentru prima dată Paștele, toți evreii trebuia să ia un miel și să îl sacrifice. Cu sângele mielului erau unse ramele de lemn ale ușilor de la casele în care locuiau aceștia. În noaptea aceea, îngerul morții trimis de Dumnezeu, a trecut prin Egipt și a omorât toți fiii întâi născuți ai egiptenilor în casele care nu aveau pe ușă sângele mielului. În casele israeliților, nu a murit nimeni pentru că aceștia

ascultaseră porunca lui Dumnezeu și au pus sângele mielului pe ușile lor. Sângele mielului oferea o garanție, un semn vizibil prin care credincioșii dădeau de înțeles că au luat în serios avertismentul lui Dumnezeu.

În Noul Testament mielul a fost înjunghiat prin Mântuitorul Iisus, iar sângele lui care a curs pe cruce este sângele răscumpărător.

Săptămâna Mare a Sfintei Sărbători

În săptămâna mare în toate gospodăriile se face curățenie generală: se mătură curțile, se văruiesc casele, se aerisesc toate hainele și covoarele. Bărbații muncesc la câmp până cel târziu joi.

În Joia Mare sunt prăznuite patru lucruri: spălarea picioarelor apostolilor de către Hristos, Cina Domnească la care s-a instituit Taina Împărtășaniei, rugăciunea din Grădina Ghetsimani și prinderea Domnului de către cei care voiau să-l ucidă.

Superstiții: Nu este bine să dormi în Joia Mare deoarece cine doarme în această zi v-a rămâne leneș un an întreg. Se mai spune că morții vin în fiecare an în această zi la vechile lor locuințe, unde rămân până în sâmbăta dinainte de Rusalii.

Obiceiuri:

- Se fac focuri în curtea casei, pentru ca morții să se poată încălzi. Focul din Joia Mare, se face aprinzând pentru fiecare câte o grămjăjoară, ca să fie luminați pe lumea cealaltă, în unele locuri se duc la biserică băuturi și mâncăruri care se sfințesc și se dau de pomană
- În această zi se înroșesc ouăle, se spune că cele pregătite în această zi nu se strică pe tot parcursul anului, sau chiar mai mult nu se vor strica niciodată.

Sâmbăta Paștelui este ultima zi de pregătiri pentru Paște, acum se termină de preparat cea mai mare parte a mâncărilor tradiționale, definitivează curățenia și fac unele retușuri la hainele pe care le vor îmbrăca la Înviere și în zilele de Paște.

Tradiții în Sâmbăta Mare

- Se sacrifică, în mod ritual mielul și se prepară friptura și borșul de miel.
- Pe vremuri era obligatoriu ca femeile să îmbrace, la Slujba de Înviere și în zilele de Paște, măcar o cămașă nouă cusută în orele de taină ale nopții, iar bărbații să aibă cel puțin o pălărie nouă.

Simboluri creștine ale Paștelui

Crucea – simbolizează crucificarea, opusul învierii

Iepurașul – nu este o invenție modernă și simbolizează fertilitatea. Simbolul provine încă din vremea festivalurilor păgâne de Eastre simbolul pământesc al zeiței Eastre este iepurele.

Oul – simbolizează învierea. Ouăle roșii aveau menirea de ține răul departe și simbolizează sângele lui Hristos.

Mielul – reprezintă victoria vieții asupra morții. Îl simbolizează pe Mântuitor care s-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe cruce ca un miel nevinovat. Mieii sunt membrii turmei lui Dumnezeu.

Măgarul – crucea albă de pe greabăn, măgarului o are grație faptului că l-a adus pe Iisus la Ierusalim în Duminica Floriilor.

Fluturile – simbolizează viața lui Iisus, omida reprezintă întruparea omenească, coconul este moartea trupească, fluturile simbolizează Învierea.

Păunul – este simbolul vieții veșnice, deoarece în trecut se credea că este nemuritor.

Pasca – se coace numai de Sfintele Paște. Ea are forma rotundă pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pasca are pe mijloc o cruce și pe margine este împodobită cu aluat împletit. În momentul în care se pune în cuptor, femeile de la țară, fac cu lopata semnul crucii pe pereții cuptorului spunând: Cruce-n casă/ Cruce-n piatră/Dumnezeu cu voi la masă/ Maica Precistă la fereastră.

Legenda pascăi spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a fost găzduit la un om foarte primitiv care le-a pus în traistă, la plecare, pâine pentru drum fără știrea lor.

Întrebându-l pe Iisus când va fi Paștele, Mântuitorul le-a spus că atunci când vor găsi pâine în traistă. Apostolii au căutat și au găsit-o pe cea de la acel om. De atunci fac femeile pască.

Lumânarea de înviere – este cea care în noaptea de Înviere fiecare creștin o poartă în mână și pe care o va aprinde din lumina adusă de preoți după masa sfântului altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al biruinței vieții și a luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

În Biserică, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă lumea la Înviere când trag clopotele la biserică așa să alerge și feciorii la ele.

În zona Câmpului Moldovenesc, creștinii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc purtând lumânările aprinse în mână așteptând preotul să sfințească bucatele din coșul pascal.

În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul:

- Semințe de mac – ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta
- Sare – ce va fi păstrată pentru a aduce belșug
- Zahăr - folosit de câte ori vitele vor fi bolnave
- Făină – pentru ca rodul pământului să fie bogat
- Ceapă și usturoi – cu rol de protecție împotriva insectelor

Deasupra acestei farfurii se așază pasca, șunca, brânza, ouăle roșii dar și cele încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri.

O foarte frumoasă datină se păstrează în Maramureș în zona Lăpușului. Dimineața, în prima zi de Paște, copiii până la vârsta de 9 ani merg la prieteni și la vecini să le anunțe învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător câte un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor ”Sărbători fericite!”.

Bibliografie

1. Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București , 1991;
2. „Învățătură de credință creștină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000,p.128
3. Maria și Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paști la români, Editura Sport-Turism, București, 1992.
4. Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.
5. Îndrumător “Elemente de educație religioasă pentru învățământul prescolar”-Vol.II, București, 1999;

ÎNVIEREA DOMNULUI PRIVITĂ PRIN OCHII COPIILOR

Dociu Daniela Alina
Profesor, Grădinița cu P.P. Nr.4 Alexandria

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele creștinilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelui. Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi „Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pe cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-i cu Dumnezeu.

Trăim într-o cultură comercială, în care este ușor să se piardă informațiile despre ce înseamnă cu adevărat Sărbătorile de Paști .

În mod special pentru copiii mici, de vârstă preșcolară, Paștele înseamnă venirea iepurașului care le aduce dulciuri, cadouri, jucării sau hăinuțe noi. Între atâtea mesaje comerciale care deformează semnificația de bază a Sfintelor Sărbători de Paști, este ușor să îl pierdem pe Iisus Hristos și ce înseamnă El pentru noi, oamenii, mai ales în Săptămâna Patimilor și în zilele de bucurie ale Învierii.

În loc să punem accent pe iepurași și ouăle de ciocolată sau pe cadourile de Paști, am putea să combinăm obiceiurile vieții noastre moderne cu faptul de a ne învăța copiii câte puțin din ce înseamnă cu adevărat Sărbătorile de Paști considerate cele mai importante din ortodoxie, pentru că este vorba despre Învierea lui Iisus. Să le vorbim despre Săptămâna Mare, Săptămâna Patimilor, astfel încât să îi apropiem pe copiii noștri de Biserică și de Dumnezeu.

Ce putem face în acest sens noi, adulții, părinți și profesori, implicați în educația copiilor?

În primul rând, să le povestim copiilor istoria și semnificația Paștelui, citindu-le din cărți frumos ilustrate, cum ar fi Biblia pentru copii. Să le vorbim copiilor despre Iisus, cine a fost el și care este semnificația morții lui pentru noi, creștinii.

Mai ales în Săptămâna Mare, să mergem cu copiii la biserică. Să dedicăm câteva ore din Vinerea Mare și în Duminica Paștelui comuniunii cu divinitatea, aducând copiilor starea de liniște și pace sufletească pe care o găsec creștinii în biserică, atunci când sunt mai aproape de Dumnezeu.

Este bine să implicăm copiii la vopsitul ouălor de Paști, explicându-le, în același timp care este semnificația acestui lucru. De ce ouăle sunt vopsite în culoarea roșie? Să le vorbim copiilor despre suferința lui Iisus în Săptămâna Patimilor, unde s-a născut și a copilărit El, ce fapte miraculoase a făcut pentru oameni și cât de bun era cu copiii, care îl iubeau foarte mult. Să le povestim legenda înroșirii ouălor din coșul Mariei, care îl plângea pe Fiul ei răstignit pe cruce, atunci când sângele Lui a atins ouăle și le-a înroșit, acesta fiind motivul pentru care vopsim ouă în culoarea roșie și în zilele noastre, pentru a ne aminti de suferința lui Iisus.

De asemenea, părinții pot să citească copiilor rugăciuni seara la culcare. Crezul îl ajută pe copil să înțeleagă cum s-a născut Hristos, patimile sale și motivul pentru care el s-a înălțat la cer. Rugându-ne împreună cu copiii, îi învățăm să-I mulțumească lui Iisus pentru jertfa sa.

Pe măsură ce ne apropiem de Vinerea Mare putem să povestim copilului ultimele zile din viața lui Iisus pe pământ. Astfel, ajutăm copilul să înțeleagă și să conștientizeze că Domnul nostru Iisus Hristos a suferit și a murit pe cruce pentru mântuirea (salvarea) oamenilor. Astfel, îl familiarizăm pe copil cu denumirea de Mântuitor (Salvator) atribuită lui Iisus Hristos.

În Săptămâna Mare putem să organizăm mici evenimente sau activități care să îi ajute pe copii să înțeleagă ceea ce le-am povestit și citit, dar prin propria experiență: mergem la biserică în Joia și Vinerea Mare și apoi ne pregătim cu toții pentru marea bucurie a Învierii din Duminica Paștelui. Îi putem ajuta pe copii să învețe Imnul Învierii, ca să îl știe pentru seara de Învierii :

”Hristos a înviat din morți
Cu moartea pre moarte călcând,
Și celor din morminte
Viață dăruindu-le”.

Să nu uităm să ne bucurăm de Sărbătoarea de Paști împreună, în familie, cu bunici, părinți, cu rude dragi, și să ne reamintim în fiecare moment să trimitem gânduri de recunoștință și slavă către Dumnezeu, care și-a jertfit unicul Fiul pentru ca noi, oamenii să fim binecuvântați și mântuiți de păcate.

PAȘTELE - SIMBOLURILE PASCALE ȘI COPIII!

Bălan Mihaela
Informatician

Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria

"Paștele este demonstrația pe care ne-o face Dumnezeu pentru a ne arăta
că viața este esențial spirituală și nesfârșită!"

Charles M. Crowe

Simbolurile pascale iubite de către copii sunt tradiționalele ouă roșii – transformate astăzi în ouă multicolore, cu desene, în ouă de ciocolată și drăgălașul iepuraș de Paște – personaj mitic ce aduce mici daruri.

Simbolurile pascale religioase și tradiționale precum lumina Învierii, crucea, mielul, sunt puse uneori pe locul doi: copiii sunt atrași în mod logic de iepurașul darnic și de ouăle colorate și mai puțin atrași de simbolismul acestei sărbători creștine.

Paștele și simbolurile pascale semnifică învierea, victoria binelui și a vieții asupra răului și morții. Sărbătoare creștină care aduce aminte omului de supremul sacrificiu făcut de divinitate pentru el, pentru om. Omul este purificat și iertat prin acest act suprem care arată nemărginita iubire a divinității, iubire pe care omul nu poate decât să încerce să o simtă el însuși pentru semenii săi.

Lumina Învierii primită la slujba religioasă este simbolul prim al victoriei luminii asupra întunericului, al darului lui Iisus pentru om: salvează omul și îi dăruiește lumina iertării și a bunătații. **Lumânarea aprinsă la biserică în noaptea Învierii, lumina sa adusă în casă reamintește de iubirea lui Dumnezeu.**

Crucea, simbol prim al creștinismului și însemn al credinței, amintește omului de sacrificiul prin care Iisus l-a salvat din întuneric (moartea sa pe cruce mântuiește omul). Mielul, un simbol străvechi, chiar dinaintea creștinismului, este simbolul pascal care vorbește tot despre sacrificiul celui pur și inocent. Sacrificiul mielului este o repetare în aducere aminte a sacrificiului suprem.

Așadar, aceste vechi simboluri pascale simbolizează esența Paștelui: ne vorbesc nouă despre semnificațiile sacrificiului, aduc aminte despre iubirea divinității pentru om, care trebuie să facă ce îi stă în puteri pentru a merita această iubire.

Însă **ce înțelege un copil despre acest profund simbolism religios?** Copiii nu pot pătrunde semnificațiile sacrificiului suprem și ale Învierii, pentru ei este o poveste atât tristă, cât și frumoasă, iar sărbătoarea trebuie înfrumusețată pentru copii cu simboluri pascale vesele. A nu uita de esența Paștelui este important pentru cei ce îl sărbătoresc – însă copiii au nevoie de elemente care fac din sărbătoarea pascală o sărbătoare iubită și plină de bucurie. Iar acestea sunt ouăle colorate și iepurașul!

Așadar, deși nu este o tradiție veche religioasă, sărbătoarea pascală poate fi înfrumusețată pentru copii cu acest simbol al bunătății, dărnicii și purității. Nimic mai distractiv pentru cei mici decât să caute prin casă toate ouăle și iepurașii de ciocolată, ascunse în locuri bine alese! Copiii vor înțelege esența spirituală a Paștelui și simbolismul sacrificiului pentru binele altuia într-o zi: însă până atunci, iepurașul de Paște îi înveselește și le oferă o frumoasă poveste a copilăriei.

Ouăle colorate și decorate reprezintă un alt simbol pascal frumos pentru copii: a decora ouăle este o activitate de familie frumoasă și distractivă pentru toți, cei mari și cei mici. Deși tradițional ouăle se vopsesc doar în culoarea roșie, roșul simbolizând sângele, deci amintind de moarte și de înviere, nu este nimic rău în a le oferi copiilor o distracție colorând și decorând ouă în diferite culori și modele.

De fapt, **oul este un simbol chiar mai vechi decât creștinismul**, care înseamnă viață: oul este sămânța vieții, a nașterii; oul înseamnă și sosirea anotimpului vieții și luminii, a primăverii. Pentru credincios, oul roșu amintește de sacrificiul divinității, care îl purifică.

Pentru copii, ouăle colorate sunt o tradiție familială veselă și frumoasă. **Vopsirea și decorarea ouălor în culori atractive**, ascunderea ouălor prin casă și căutarea lor entuziastă și ciocnirea ouălor sunt tradiții familiale de păstrat, clipe frumoase în familie, ce oferă celor mici bucurie.

Așadar, chiar dacă iepurașul nu este un simbol creștin străvechi și chiar dacă ouăle colorate și decorate în alte culori nu sunt tradiționale, acestea reprezintă simboluri pascale iubite de copii. **Nu trebuie să uităm niciodată de simbolismul profund al Paștelui, de ceea ce ne transmit simbolurile luminii, crucii și mielului sacrificat** – însă nu trebuie să uităm nici de faptul că sărbătoarea este o sărbătoare a iubirii, a vieții și a luminii.

IMPORTANȚA GRĂDINIȚEI ÎN PĂSTRAREA TRADIȚIILOR

Prof.dr.: BEȘCU MONICA-MIHAELA

Grădinița cu p.p. Ion Creangă, structura Grădinița cu p.p. nr.10 Alexandria, județ Teleorman

„Învățarea este un proces activ, un fenomen subiectiv-obiectiv, o activitate cu structură proprie, indusă sau autoindusă progresiv conștiinței și conduitei umane” (Neacșu Ioan, Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II, Iași, Polirom, 2008, p. 230).

Învățământul preșcolar constituie prima treaptă în dezvoltarea și educarea copiilor, fiind recunoscută ca formă organizată de instruire dar și de socializare a copilului mic. În cadrul tuturor activităților instructiv educative prevăzute în Curriculumul pentru educație timpurie 2019, cadrele didactice trebuie să asigure condițiile optime pentru ca preșcolarii să fie stimulați să se manifeste natural, activ și productiv, bineînțeles sub atenta îndrumare a acestora.

Ca orice sărbătoare importantă pentru români, Paștele este marcat, în fiecare an, de numeroase tradiții și obiceiuri care îl însoțesc. Cultura noastră a fost mereu bogată în tradiții, așa că nu trebuie să ne mire faptul că ele se deosebesc de la regiune la regiune, fiecare zonă a țării având obiceiuri specifice. Cu toate acestea, există tradiții la care ținem cu toții, indiferent de zona în care ne găsim. Este important să transmitem copiilor tradițiile și obiceiurile. În toată țara se obișnuiește să întâmpinăm o sărbătoare așa mare cum e Paștele printr-o curățenie generală a casei. Aceasta nu are doar un rol practic, ci și un rol simbolic, mai ales în contextul în care mulți români țin postul Paștelui: curățirea, fizică și spirituală, înainte de sărbătoarea Învierii și pregătirea pentru a primi “lumina” în case și în suflet.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Vopsirea ouălor, cel mai adesea în culoarea roșie, este o tradiție pe care o respectă cu sfințenie toți creștinii. Nu există masă de Paște pe care să nu fie prezent coșul cu ouă roșii, din care să se servească familia și prietenii, ciocnind și rostind tradiționalul “Hristos a Înviat!”. În unele zone ale țării, există chiar obiceiul ca ouăle să fie încondeiate cu măiestrie, în modele deosebit de frumoase, printr-o adevărată artă transmisă din generație în generație. Tradiția spune că cei care ciocnesc un ou în ziua de Paște se vor întâlni și în viața de apoi.

Noaptea de Înviere este de asemenea foarte importantă pentru toți românii. În acea noapte, părinți, copii și bunici merg împreună la biserică și așteaptă momentul de la miezul nopții, când preotul anunță Învierea Domnului și începe să împartă lumină. Conform credințelor populare, este important ca pe drumul parcurs până la întoarcerea acasă, lumânarea să rămână aprinsă, pentru că acest lucru va aduce binele în casă. Tot tradiția este cea care spune că lumânarea din noaptea de Înviere trebuie păstrată în casă pentru că, dacă acea casă se confruntă cu greutăți de-a lungul anului, lumânarea poate fi din nou aprinsă, iar lumina ei poate alunga greutățile.

Dimineața de Paște este însoțită de ciocnitul ouălor și de mâncatul “paștilor”, mici bucățele de pâine sfințită, aduse de la biserică după slujba de Înviere. În unele regiuni, în dimineața de Paște există și obiceiul ca într-un vas să se pună apă rece, proaspătă, iar în ea să se scufunde un ou roșu. Se spune că cei care se spală în acea dimineață pe față cu apa astfel

pregătită și care-și ating pielea de oul scufundat, vor rămâne rumeni în obraji tot timpul anului, la fel ca oul roșu de Paște.

O tradiție mai puțin marcată religios, dar la fel de plăcută pentru toți este aceea de “a te înnoi” de Paște. De obicei, “să te înnoiești” se referă la a purta ceva nou, îmbrăcăminte sau încălțăminte, însă în ultimii ani tradiția s-a extins la tot felul de alte obiecte pe care oamenii și le doresc sau de care au nevoie. Uneori, aceste obiecte pot fi chiar cadourile aduse de Iepurașul de Paște, și aceasta fiind o tradiție destul de recentă, dar fără îndoială apreciată și așteptată cu entuziasm de către toți copiii. Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Așadar în grădinițe se impun sarcini multiple pe care ni le asumăm noi cadrele didactice, de la examinarea atentă a nevoilor reale ale copiilor, până la concentrarea eforturilor pentru a răspunde acestor nevoi prin activitățile desfășurate.

Bibliografie:

1. Ioan Cerghit, ”Sisteme de instruire alternative si complementare”, Bucuresti, Editura Aramis, 2002.
2. Ileana Vasilescu, Ioana Irimiea: Pastele la romani. Povestea cosului sfintit de Paște, 2011.

PAȘTELE PE ÎNTELESUL CELOR MICI

**CATRINESCU NICOLETA
GRĂDINIȚA CU P.N NR.2 ORBEASCA DE JOS**

Ne place Crăciunul și ne este foarte ușor să le spunem copiilor povestea lui, căci ei asimilează repede ideea nașterii unui bebeluș sfânt, corelând-o poate cu un eveniment similar din familie. Cu Sărbătoarea Paștelui lucrurile stau un pic diferit, fiindcă ne vine greu să le explicăm celor mici concepte dificile precum moartea și, mai ales, învierea lui Hristos.

La întrebarea “Ce înseamnă Pastele pentru tine?”, orice micuț o să răspundă că este sărbătoarea la care vine Iepurașul și ziua în care toți oamenii ciocnesc și mănâncă oua roșii. Ca adult, tu știi că Învierea Domnului este un eveniment important, dar el nu va înțelege acest lucru decât dacă îl ajuti.

Șapte pași în care poți explica conceptele creștine esențiale

1. Începe cu nașterea: adu-le aminte de bebelușul Iisus pe care l-am sărbătorit la Crăciun.
2. Explică-le că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, vorbește-le despre scopul venirii Lui pe pământ și cum dorește să ne apropie de Dumnezeu.
3. Introdu conceptul de păcat, potrivit cu puterea de înțelegere a copilului. Chiar și cei mai mici fac diferența între o faptă bună și una rea. Le poți explica că păcatul e că un zid între om și Dumnezeu, iar în vechime oamenii nu puteau să își ceară iertare pentru faptele lor rele fără să

aducă un animal ca jertfă, de cele mai multe ori un miel. Hristos a luat locul mielului pentru că noi să ne putem cere iertare fără acel sacrificiu animal.

4. Vorbește-le despre dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, care L-a trimis pe Iisus pe pământ să vindece și să mântuiască.

5. Explică-le că oamenii răi L-au arestat și L-au ucis (în funcție de vârsta copilului poți lasă la o parte detaliile despre realitatea dură a crucificării).

6. Nu uita să le spui că a treia zi a înviat, și după puțin timp s-a înălțat la Cer.

7. Încheie reasigurându-i pe copii de faptul că Dumnezeu îi iubește, iar rostul sacrificiului Său este ca ei să poată primi iertare pentru faptele rele atunci când îi mustră conștiința.

Cunoscând faptele, le poți prezenta copiilor potrivit vârstei lor

La fel cum împărțim poveștile despre reproducere și moarte în bucăți digerabile, vom aborda diferit istoria primului Paște creștin în funcție de vârsta copilului.

Copiii foarte mici nu au bine definit în minte conceptul de moarte. Așadar, când le povestim copiilor sub patru-cinci ani istoria Paștelui vom pune accentul pe Înviere, fără a da detalii despre torturile răstignirii. Copiilor de școală primară sau generală, care se luptă să își găsească identitatea în grupul celor de aceeași vârstă, le putem spune povestea punând accentul pe prietenie, trădare, și cum Petru, care s-a lepădat de Iisus de trei ori, a primit iertarea pe care o dorea atât de mult.

La vârsta aceasta copiii înțeleg simbolurile, fiind foarte potrivită ideea unor obiecte simbolice care să reprezinte momentele cheie ale săptămânii Pascale. Dacă nu îți găsești cuvintele și nu știi care sunt formularile potrivite pentru un copil, citește-i texte din Biblia pentru copii sau din cărți care povestesc exact ce s-a întâmplat de Paste. Limbajul lor va fi unul mai prietenos și mai ușor de înțeles pentru micuț. Fiecare copil trebuie să cunoască principalele tradiții și obiceiuri de Paste, deoarece îl ajută să perceapă și partea spirituală a acestei perioade, nu doar pe cea materială, în care se primesc cadouri de la iepuras și se ciocnesc oua roșii. Ajută copilul să patrundă în spiritul sărbătorii pascale, explicându-i câteva tradiții și învățându-l să respecte câteva obiceiuri populare, pentru a trăi trup și suflet acest moment important din religia creștină.

Numai înțelegând obiceiurile populare și tradiția acestei sărbători, copilul poate înțelege sensul înnoșirii oualor, a mersului la biserică după lumina sau a hainutelor noi pe care le poartă tantos în Duminică Pastelui, lucrurile care, în lipsa unor informații și explicații pe înțelesul lui, le accepta și le tratează ca atare.

Săptămâna Mare este cea care precede sărbătoarea **Învierii Domnului**, adică Pastele. Se mai numește și **Săptămâna Patimilor**, deoarece este cea în care Iisus Hristos a fost răstignit pe cruce. Există mai multe datini care se respectă în această perioadă, pe care micuțul este bine să le cunoască.

Nu îi pomeni de **post**, deoarece este prea mic să înțeleagă și nu este cazul, la vârsta lui, să respecte această datină.

Însă explică-i că este săptămâna în care se face **curățenie generală** și se găsesc toate bunătățile de **Paste**, lucruri la care micuțul tau te poate ajuta din plin. Explică-i că în **Joia Mare** din Săptămâna Patimilor se **vopsesc ouale roșii**. Ritualul se face înainte de momentul în care a fost răstignit Iisus pe cruce, adică Vineri, care mai este numită și Vinerea Neagră.

Sambata noaptea toată lumea merge la **biserică**, deoarece este momentul în care Domnul Iisus Hristos înviaza din morți, moment care este marcat de primirea Sfintei Lumini de la preot. Este chiar indicat să iei cu tine copilul la biserică în noaptea Învierii, pentru a înțelege și afla mai multe de la preoți despre momentul care marchează primirea **Luminii** în case și în suflete. Învăta-l să cânte și tradiționalul "**Hristos a înviat din morți!**", care marchează bucuria învierii și începutul sărbătorilor pascale.

CREDINȚE ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE

Prof. Ramona Vijă
Liceul Tehnologic „Nicolae Bălcescu” Alexandria

Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În **Țara Moșilor**, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Iar dacă nu au păzit-o bine, și a fost furată, sunt pedepsiți că a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfrupta atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se veștejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În **Țara Bârsei**, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calusari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduhanului.

La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă, îmbrăcăminte nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.

În ziua de Paști nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.

Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.

- În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.

Se spune că e bine să te speli pe față cu apă neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.

În ziua de Paști nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.

Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează bucăți din ele peste an.

Cocoșul sfințit de Paști se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocoșul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.

La masa de Paști e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.

Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paști, te vei întâlni în lumea cealaltă.

Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paști și nu se strică, vei avea noroc tot anul.

De Paști se așează o bucățică de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.

Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.

De Paști, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.

Se spune că cei ce mor în duminică de Paști sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în rai.

Copii născuți de Paști sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc toată viața.

Bibliografie

- 1.Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București , 1991;
- 2.,,Învățătură de credință creștină ortodoxă”, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 2000,p.128
- 3.Maria și Nicoale Zahacinschi, Ouăle de Paști la români, Editura Sport-Turism, București, 1992.
- 4.Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.

CRUCEA - SEMNUL BIRUINȚEI VIETII ASUPRA MORȚII

Profesor, Carabașu Manuela Florentina
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”
Localitatea Alexandria
Județul Teleorman

Considerat unul dintre simbolurile fundamentale ale omenirii, crucea are o istorie extrem de veche, prezența sa fiind semnalată cu mult timp înaintea creștinismului, la majoritatea civilizațiilor vechi și pe toate meridianele globului. Mărturii despre cruce ne parvin din Egipt și din Grecia, din China și din Mexic, din Imperiul Roman și din lumea celtică. Peste tot însă, crucea însumează o uriașă cantitate de informații referitor la universul spiritual al fiecărei civilizații; ea este „o emblemă”, un simbol al credinței și biruinței creștine.

Pentru antici, crucea era simbolul celorlalte trei simboluri fundamentale: cercul, centrul și pătratul. Intersecția celor două brațe ale crucii, genera „centrul” adică locul unde cerul întâlnește pământul, în care timpul se amestecă cu spațiul. Crucea este permanenta comunicare dintre pământ și cer, între om și Dumnezeu, de jos în sus și de sus în jos. Încrucișarea brațelor sale, marchează răspântiile.

Tradiția creștină îmbogățește foarte mult simbolismul inițial al crucii, incluzând imaginea mântuirii și patimilor lui Hristos. Crucea se identifică la creștini cu Iisus Răstignit, motiv pentru care ea devine cel mai viu simbol al lor. Crucea este slăvită în sărbători speciale (Aflarea Sfintei Cruci, Arătarea Sfintei Cruci, Înălțarea Sfintei Cruci), este cântată în imnuri liturgice și este adorată ca bucată din lemnul sfânt.

În iconografia creștină, crucea s-a bucurat de o mare atenție, existând mai multe modalități de reprezentare a simbolismului: crucea în formă de X și T , crucea cu vârf și o singură bară orizontală, crucea cu vârf și cu două bare orizontale, crucea cu vârf și trei bare orizontale, crucea cu brațe egale, înscrisă în pătrat(crucea greacă) și crucea cu brațe inegale, înscrisă în dreptunghi (crucea latină).

Spiritualitatea populară românească păstrează motivul crucii într-o infinitate de variante plastico-decorative , în materiale și tehnici dintre cele mai diverse; cioplit, incizat, sculptat, țesut, brodat, pictat pe lemn, pe piatră sau pe sticlă. Indiferent de modul de reprezentare, pentru creștini, crucea a reprezentat și reprezintă forța invincibilă de a le proteja viața, familia, comunitatea, neamul, de a alunga răul dincolo de spațiul vital. Pentru români, crucea este protectoarea casei, apărătoarea holdelor, este scutul de care tot răul se lovește, fără șansa de a-l atinge pe omul credincios; este semnul biruinței creștinilor.

La marginea drumului, la intrarea în sate și orașe, la răspântii de drum, la fântâni, dar și printre semănături, în/ pe turla bisericii, pe costumele populare sau pe ouăle încondeiate, se poate descoperi semnul biruinței, al crucii. Împreună cu troițele, aceste cruci veghează viața oamenilor.

Crucea rămâne unul dintre cele mai importante semne ale creștinilor. Ea semnifică răscumpărarea omului de către Mântuitor prin Jertfa Sa. Cinstirea ei a început din secolul al IV-lea , când s-au petrecut două mari minuni: ivirea ei pe cer, înaintea luptelor purtate de către Împăratul Constantin cel Mare pentru stăpânirea Imperiului Roman, și găsirea Crucii lui Iisus de către Sfânta Împărăteasă Elena, mama lui Constantin. Apariția Sfintei Cruci i-a adus victoria împăratului, a condus la oprirea prigoanei creștine iar prin Edictul de la Milan din anul 313, caștigarea libertății creștinilor. La început, semn de ocară, crucea a devenit, ulterior, semn de cinstire și de recunoaștere a creștinilor. Pe 14 septembrie 640, o parte din crucea descoperită, a fost înapoiată și apoi înălțată în fața poporului , ca semn al victoriei creștinismului.

Crucea reprezintă, așadar, taina mântuirii fiecărui credincios, este liantul mântuirii individuale și colective, este legătura intrinsecă a fiecărui credincios cu Hristos Cel Răstignit, Cel care a răscumpărat păcatele lumii prin răstignirea Sa pe Cruce, așa cum scria Sfântul Apostol Pavel galatenilor: „, cuvântul Crucii, pentru cei ce pier, este nebunie; iar pentru noi, cei ce ne mântuim, este puterea lui Dumnezeu”.

Bibliografie:

1. *Biblia sau Sfanta Scriptură* Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 1988;
2. Braniște, Ene, *Liturgica generală*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Romane, București, 1985;
3. Noica, Constantin, *Pagini din sufletul românesc*, București, 1944;
4. Runcan, Nechita, *Cuvinte de învățătură creștină*, Editura Europolis, Constanța, 1996;
5. Țoca, Ioan, *Sărbători religioase, datini si credințe populare*, Editura Allfa, 2004.

SĂRBĂTOAREA ÎNVIERII DOMNULUI

Prof. Chiriac Anda Cristina

Paștele marchează miracolul Învierii Domnului, aduce liniște sufletească și apropiere de familie. Spiritul sărbătorii este păstrat peste tot în lume prin slujba de sâmbătă seara, când se primește Lumina Sfântă, și prin creștinescul salut „Hristos a Înviat!”

Învierea, cea mai veche și mai importantă sărbătoare a creștinătății, este singura minune care li se arată tuturor, credincioși și necredincioși deopotrivă, spunea părintele Arsenie Boca. În fiecare an, în Săptămâna Patimilor creștinii comemoarează, prin post și rugăciune, patimile și Răstignirea lui Iisus Hristos, iar Duminică, în ziua sfântă a Paștelui, se celebrează Învierea lui Iisus, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul Său.

Începând cu anul 33 d.Hr, Paștele evreiesc a coincis cu patimile, răstignirea și învierea lui Iisus, care a stat la temelia Bisericii creștine, evenimente care pentru creștini vor căpăta tot numele de Paște.

Dacă mielul pascal a prefigurat încă de atunci sacrificiul și jertfa de pe cruce a Mântuitorului Iisus Christos, Paștele a continuat să reprezinte pentru creștini o trecere: de la moarte la viață, dar și o trecere de la robia păcatelor la starea de libertate a oamenilor.

Aceasta este explicația preluării termenului de Paște de către religia creștină de la cea ebraică.

Evreii celebrează Paștele timp de 8 zile, în perioada 15-22 Nisan, iar primele și ultimele două zile impun respectarea strictă a regulilor religioase.

Pentru creștini, sărbătoarea de Paște cuprinde cele trei zile în care au avut loc Răstignirea, Moartea și Învierea lui Hristos, fapte amintite în biserică din Joia Sfântă până în Duminica Învierii.

Pentru primii creștini, Moartea Domnului sau Paștile Crucii era zi de întristare în care se ținea post prelungit până în ziua Învierii, iar noaptea Paștelui era petrecută în biserici în priveghere și rugăciune.

Ca și azi, momentul Învierii era întâmpinat cu cântări de bucurie și cu lumină. Sărbătorirea Paștelui se prelungea o săptămână întreagă, săvârșindu-se în fiecare zi Sfânta Liturghie, la care toțicredincioșii se împărtășeau cu Sfintele Taine ale lui Hristos.

Unele culte creștine - Biserica Mormonă, Martorii lui Iehovași Adventiștii - nu serbează Paștele, deși cred în Iisus Hristos.

Islamul îl consideră pe Iisus Christos ca fiind unul dintre profeți, dar nu are în calendar un moment special care să recunoască Învierea lui Iisus.

Creștinii nu sărbătoresc în fiecare an la aceeași dată Paștele. Există date diferite de sărbătorire a Paștelui la catolici și alte rituri creștine apusene, pe de o parte, și ortodocși, pe de altă parte.

Primul Sinod ecumenic desfășurat la Niceea în anul 325 d.Hr a hotărât ca Paștele creștin să nu mai fie celebrat odată cu Paștele evreiesc (deși, istoric, aceasta ar fi data reală), ci în prima duminică de după luna plină a echinocțiului de primăvară.

La Sinodul ecumenic de la Niceea, noțiunea de echinocțiu de primăvară a căpătat o semnificație deosebită – s-a considerat că este un moment reprezentativ pentru timpul primordial în care Dumnezeu a separat lumina de întuneric și a poruncit ca lumina să fie dată de soare - ziua și de lună - noaptea.

Până în 1582, toțicreștinii, indiferent de confesiune, sărbătoreau Paștele la aceeași dată. Modificarea s-a făcut odată cu reforma calendarului inițiată de Papa Grigorie al VIII-lea, care a vrut să rectifice decalajul descoperit de astronomi între calendarul folosit până atunci, cel iulian, și timpul real astronomic.

În timp ce catolicii au început să prăznuiască Paștele după noul calendar, Bisericile creștin-ortodoxe au rămas la sărbătorirea după vechiul calendar, care indica echinocțiul și luna plină la date care nu mai corespundeau cu datele astronomice. Așa se explică decalajul existent și astăzi.

La conferința interortodoxă de la Constantinopol din 1923, Bisericile ortodoxe au încercat să combine calendarul iulian cu cel gregorian în stabilirea datei diferitelor sărbători. Astfel s-a ajuns la o variantă mixtă în care sărbătorile cu dată fixă, precum Crăciunul, să fie stabilite după calendarul gregorian, în timp sărbătorile cu dată variabilă, Paștele, urmau să fie stabilite tot după vechiul calendar iulian.

Au existat mai multe tentative de sincronizare a sărbătorii pascale, una dintre cele mai semnificative fiind Consiliul Bisericilor de la Aleppa, Siria, din 1997. Atunci s-a convenit ca echinocțiul să fie recunoscut în funcție de observațiile astronomice, luându-se în considerare meridianul de la Ierusalim unde a avut loc, de fapt, Învierea. Până acum nu s-a dat însă curs acestei înțelegeri.

DE PAȘTE, LA GRĂDINIȚĂ!

Prof. Înv. Preș. Măldăianu Ana-Maria Daniela
Grădinița cu PP Nr. 7 Alexandria

Paștele reprezintă mai mult decât un prilej de vacanță în care ne răsfățăm cu ouă sau iepurași de ciocolată și multe alte dulciuri. Este o importantă sărbătoare religioasă care aduce cu ea tot felul de tradiții și obiceiuri. De-a lungul anilor multe dintre aceste tradiții au fost adaptate și reinterpretate și rezultatele ar trebui celebrate de toată lumea, oriunde, chiar dacă nu credeți că există Iepurașul de Paște.

Încă de la cea mai fragedă vârstă, toți copiii îl așteaptă cu nerăbdare pe Iepurașul de Paște.

Le putem explica însă că acesta nu le aduce bucurie numai prin dulciurile pe care le împarte, ci și prin jocurile ce îl au în prim-plan. Pentru a-i convinge, iată câteva idei de jocuri numai bune de organizat cu ocazia Sărbătorilor Pascale.

Vânătoarea de ouă este cea mai des întâlnită în această perioadă. În loc să ascundeți pur și simplu ouă vopsite sau ouă de ciocolată, puteți încerca următoarele variante pentru a adăuga un plus de amuzament:

- Ouăle să fie schimbate pe diverse premii în funcție de numărul de ouă găsite;
- Utilizați ouă de plastic umplute cu jucării, mesaje spirituale sau alte obiecte amuzante;
- Împărțiți participanții în echipe care să concureze între ele. Desenați și realizați împreună cu copiii ouă de Paște și coșulete.

Cu siguranță, se anunță o activitate nostimă și creativă deopotrivă, atât pentru copii, cât și pentru părinți. Acestea pot fi realizate înainte de a începe vânătoarea de ouă, iar materialele de care aveți nevoie sunt: hârtie colorată, rafie, panglici, lipici, foarfecă, ingrediente pentru a realiza aluatul de modelat (sare, făină, apă), carioci, creioane colorate, acuarele, legume uscate, ouă fierte, etc. Înainte de a vă apuca de treabă ar fi bine să explicați copiilor care este metoda prin care se realizează aluatul de modelat. La final, copiii pot decora cu ajutorul legumelor

uscate ouăle fierte. Lăsați copiii să își exprime liber ideile, să fie creativi și să își dezvăluie ideile lor creative si inedite.

Scrisoare de la Iepurașul de Paște!

Salutare, dragi copii !

Eu sunt Iepurașul de Paște! Știu, știu, abia așteptați venirea mea ! Mă bucur, însă eu știu că Paștele este o sărbătoare cu o importanță semnificativă în viața fiecărui copil.

Luna aprilie vine întotdeauna cu nerăbdare, decorațiuni și surprize pentru Iepuraș. Cei mici, împreună cu părinții lor, aduc magia în doar câteva clipe cu puțin sclipici și ouă colorate.

Da, Paștele înseamnă magie, însă înseamnă și LUMINA, CREDINȚA, BUCURIE !

Pentru copii, noaptea de Înviere este momentul în care merg la biserică să ia Lumină. Copilul nu doar ia lumină , ci o păstrează pe întreaga perioadă de sărbătoare, pe întreaga viață. Această lumină, datorită copilului devine din ce în ce mai bogată, mai plină de putere și iubire și se transmite în sufletul părinților .

Copiii văd lumină în orice !

Așadar, am o provocare pentru voi : Dragii mei copilași, încercați ca anul acesta de Paște să vă ghidați părinții către cele mai frumoase părți ale sufletelor lor ! Părinții au nevoie de minuni pentru a prinde forță, au nevoie să fie ghidați de sufletele voastre „ mici”, părinții au forță datorită vouă !

- Ghidați părinții să simtă parfumul copilăriei mai intens ca niciodată și , astfel veți reuși să aduceți lumina în casele voastre !

Fiți buni, blânzi și iubitori !

Vă las mai jos câteva jocuri pe care să le realizați cu ocazia sărbătorilor Pascale.

Ghicește câte ouă sunt în borcan!

Este un joc foarte interesant mai ales dacă afară plouă sau nu este suficient de cald pentru a petrece timpul în aer liber.

Necesar: Un borcan mare din plastic sau sticlă transparentă, ouă de ciocolată, un plic, o hârtie, un pix.

Cum se joacă: Umple borcanul cu ouă de ciocolată și notează pe o foaie de hârtie numărul lor. Pune foaia într-un plic pe care îl lipești. Apoi, fiecare participant spune câte ouă de ciocolată crede că sunt în borcan. Pe o hârtie, notează răspunsul fiecăruia. Poți să pui pe fiecare să scrie pe o bucată de hârtie răspunsul pentru a evita să se inspire unii de la alții. Cine face cea mai corectă estimare câștigă borcanul.

Cursă cu oul în lingură

O petrecere de Paște nu poate fi completă fără o cursă de alergat cu oul în lingură.

Necesar: un ou fiert tare pentru fiecare participant, o lingură pentru fiecare

Cum se joacă: Marchează linia de start și linia de final. Fiecare participant se așază la linia de start cu oul în lingură. Câștigă cine trece primul de final fără să piardă oul. Pentru mai multă distracție, poți pune și obstacole de-a lungul traseului.

Prinde-l pe iepuraș de coadă!

Este unul dintre acele jocuri de Paște la care poate participa întreaga familie.

Necesar: O imagine mare cu un iepuraș de Paște, rotocoale de bumbac, bucățele de bandă adezivă, o eșarfă

Cum se joacă: Leagă la ochi unul dintre copii. Rotește-l de două sau de trei ori, apoi îndreaptă-l cu fața spre fotografia iepurașului. Apoi, trebuie să încerce să lipească bucata de bumbac pe coada iepurașului. Acolo unde a lipit, scrie-i numele. Câștigă cel care lipsește coada cel mai exact.

Toate pregătirile pentru Paște asigură intrarea într-un timp al sărbătorii, ceea ce-i face pe cei mici să fie în al nouălea cer. Iar motivele nu sunt puține. Frumos îmbrăcați în haine noi, așteaptă emoționați, cu lumânările în mână, să ia lumină. Astfel, amintirea copilului este marcată, în fiecare an, de bucuria de a primi daruri și de a ciocni ouă cu frații și prietenii. Paștele

înseamnă bucurie și relaxare, înseamnă credință și binecuvântare, înseamnă familie și bucuria de a dăruia.

Hristos a înviat! Paște binecuvântat!

DESPRE EL

Duminică Marcela
Profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Vișoara

În aspirația noastră către perfecțiune, ne raportăm la ființa divină, la Dumnezeu, pentru că El este singurul model formativ existențial. Educația religioasă a fost și este considerată o dimensiune de prim rang a ființei umane. Prin educație religioasă trebuie să realizăm o reală cultivare a spiritului. Ea ne ajută să construim un sistem de valori spirituale, etice racordate la personalitatea fiecăreia dintre noi și materializate în comportamente integratoare în viața comunității din care facem parte și a societății în ansamblu. Și cum învățătorii fac de toate, facem și câte un pic de educație religioasă.

În anii din urmă am mers de multe ori la biserică cu elevii mei cu ocazia sărbătorilor de Paști. Poate am pus și eu o cărămidă la formarea caracterului lor?

Vă prezint în continuare un montajul de versuri selectate și prezentate de elevi, în fața comunității.

În Teleorman, pe Dunăre în sus
M-am întâlnit cu Iisus.
Drum de piatră pe hotar
Stelele îmi cad în dar.
Ogoarele de după hat
Așteaptă porumbul de semănat.
În Teleorman, pe Dunăre în sus
M-am întâlnit cu Iisus.

Un clopot lung de glasuri vui de bucurie,
Colo-n altar se uită și preoți , și popor
Cum din mormânt răsare Hristos mângâietor
Iar inimile toate se-unesc în armonie.

„Cântări de laude-nălțăm
Noi Ție, Unuia.
Primindu-L cu psalmi și cu ramuri,
Plecați-vă neamuri,
Cântând Aleluia.

Hristos a înviat din morți
Cu cetele sfinte
Cu moartea pre moarte călcând-o,
Lumina ducând-o
Celor din morminte.,,
(„Învierea” – M. Eminescu)

„E sărbătoare pe câmpie și-n suflet e sărbătoare,
Învie firele de iarbă sub ploaia razelor de soare.
Sunt Paștile cele frumoase și-n fire zvonul lor străbate,
Clopotnița îndoiaie trudnic încheieturile uscate.
Ascultă firea mea supusă, genunchii mei se pleacă-ncet
Și-aduc prinosul închinării celui de neam din Nazareth.”
(„E sărbătoare”- de O. Goga)

El n-a venit să răzvrătească,
Nu vrea pieirea nimănui;
Desculț, pe jos, colindă lumea
Și mulți hulesc în urma Lui.
Și mulți cu pietre îl alungă
Și râd de El ca de-un smintit:
Iisus zâmbește tuturor
Atotputernic și smerit.

El orbilor le dă lumină,
Și mușilor le dă cuvânt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoate din mormânt.

Și tuturor deopotrivă
Împarte darul lui ceresc,
Și celor care cred într-Însul
Și celor ce-L batjocoresc.

Urască-L cei fără de lege...
Ce-i pasă Lui de ura lor?
El a venit s-aducă pacea
Și înfrățirea tuturor!

Din toată lumea asupriții
În jurul Lui s-au grămădit
Și vijeliile de patimi
La glasul Lui au amuțit:

„Fiți blânzi cu cei ce vă insultă,
Iertați pe cei ce vă lovesc,
Iubiți pe cei ce contra voastră
Cu vrăjmășie se pornesc...”

Cât bine, câtă fericire
Și câtă dragoste ai adus,
Și oamenii, drept mulțumire,
Pe cruce-ntre tâlhari te-au pus.

Au râs și Te-au scuipat în față,
Din spini cunună Ți-au făcut
Și în deșarte lor trufie
Stăpâni asupra-Ți s-au crezut...

- Aduceți piatra cea mai mare
Mormântul să-l acoperiți,
Chemați sutașii cei mai ageri
Și străji de noapte rânduiți...

S-au veselit necredincioșii
C-au pus luminii stăvilar,
Ci ea s-a întărit în focul
Durerilor de pe Calvar.

Și valurile-i neoprite
Peste pământ se împânzesc,
Ducând dreptate și iubire
Și pace-n neamul omenesc.
(„Hristos a înviat”- Al. Vlahuță)

Din nou coboară-Te-ntre noi, Iisuse
Căci iarăși turma Ta e rătăcită,
Și iar se-ntinde noaptea cea cumplită
A vechii uri, de Tine-atunci răpuse.

De-abia se mai zărește ca prin sită,
A mântuirii stea. Dar cât de sus e!
Se depărtează parcă...Cine spune
Că stingerea nu-i singura ursită!...

O, vino, iubitorule de oameni,
În sufletul bătrânei lumi să sameni
Din nou credința cea mântuitoare...
Cunoaște-L-vom? Pleca-vom fruntea oare

Când întinzându-Și mâinile amândouă
Asupra-ne, va zice: „Pace vouă!”
(„Sonet” – de Al. Vlahuță)

Voi toți ce-ați plâns în întuneric
Și nimeni nu v-a mângâiat,
Din lunga voastră – ngenunchere
Sculați...Hristos a înviat!
(„Hristos a înviat” – de Al. Vlahuță)

A înviat! Cum moartea oare
Lăsatu-s-a să-i zboare prada ?
Își-nalță fruntea Lui de soare
Din giulgiul rece ca zăpada.
(„Înviere”- de D. Nanu)

Ce moarte, Doamne, i-ai voit nătângă!
Legat așa, de crucea păgânească
C-un hoț la dreapta și-un tâlhar în stânga
Și strajă pusă să-L batjocorească.

Și cum se tem acum, la Înviere
De răzbunarea Lui Dumnezeiască!
Temeți-vă! Nu-n sabie-i putere
Ci-n străluminare omenească!
(„Cuvântul” – de Valeria Grosu)

O! nici un zeu până la Dânsul
Din sferele făgăduinței,
N-a pogorât să șteargă plânsul
În iadul trist al suferinței.
(„Înviere” – de D. Nanu)

Cântați, creștinilor popoare,
În sărbătoarea cea mai sfântă!...
Văzduhul tot miroase-a floare
Și toate clopotele cântă!...
Fiorii vieții lung străbat...
Cântați!...Hristos a înviat!
(„Hristos a înviat” –de V. Militaru)

OBICEIURI ȘI TRADIȚII DE PAȘTE

Dincă Claudia Andreea
Grădinița cu PP, Nr.4 Alexandria /Teleorman

Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor (ramurile de palmier sau finic, cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, n.r.) este una dintre cele 12 sărbători împăratești din cursul anului bisericesc. Menționată, pentru prima dată, în secolul al IV-lea, sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, orașul unde a și început să fie celebrată, a cuprins, în scurt timp, întreaga lume creștină, fiind celebrată cu mare fast. Strâns legată de minunea învierii lui Lazăr din Betania, această duminică îi pregătește pe credincioșii ortodocși pentru bucuria pe care o aduce biruința lui Hristos asupra morții din duminica următoare, cea a Învierii.

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viața Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca Împărat.

Duminica Floriilor este precedată de sâmbăta lui Lazar, zi în care Biserica pomenește minunea învierii din morți a lui Lazăr săvârșită de către Domnul Iisus Hristos. Primirea triumfală ce i s-a făcut Domnului Iisus Hristos, care a intrat în Ierusalim ca Împărat smerit, împlinind o proorocie din Vechiul Testament, a fost determinată de această minune premergătoare.

Floriile, ca toate marile praznice creștine, s-a suprapus pe structuri festive precreștine, unele cu origini neolitice. Sărbătoarea reprezintă debutul ciclului pascal, care are o semantică și cu ritualuri impresionante. Originea Floriilor poate fi aflată în vechea sărbătoare romană Floralia, multe semnificații ale acestei sărbători romane a primăverii regăsindu-se în ritualurile autohtone.

Înainte de Paște se celebrează ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim călare pe un asin, fiind întâmpinat cu frunze de palmier de către discipolii săi și locuitorii orașului.

Duminica Floriilor este considerată și începutul Săptămânii Patimilor. De aceea, este numită și Duminica Aspiranților sau a Candidaților la botez, pentru că în această zi catehumenii mergeau la episcopul locului, spre a-i cere să fie admiși la botez, iar cu ocazia aceasta le dădea să învețe Simbolul Credinței. Duminica Floriilor se mai numea și Duminica Grațierilor, pentru că în cinstea ei, împărații romani acordau grațieri celor care erau întemnițați.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele. Salcia este mereu înflorită în această perioadă a anului, o expresie a fertilității și a reînvierii naturii. De asemenea, se spune că e bine să te încingi cu aceste ramuri de salcie ca să nu te doară mijlocul.

Cu ramurile de salcie, simbol al fertilității și vegetației de primăvară, apicultorii înconjoară în ziua de Florii stupii, iar țărani, convinși de efectul miraculos al acestor muguri, îi îngroapă sub brazdă. De asemenea, amintim și obiceiul ca în vreme de furtună să se pună pe foc muguri din sălciile de la Florii, pentru a împrăști norii și grindina, protejând casa și familia

de dezastre. În tradiția populară există credința că însăși Maica Domnului a binecuvântat salcia, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu.

O legendă care avea să se transmită din generație în generație, și care spune că, în Săptămâna Patimilor, Maica Domnului, aflând despre caznele la care a fost supus Iisus, s-a grăbit să ajungă la locul cu pricina. Un râu vijelios însă i-a oprit drumul. Dar o salcie pletoasă de la marginea apei și-a întins ramurile și astfel Maica a reușit să treacă și să-l vadă pe Iisus crucificat..

De Florii, atenția comunității tradiționale era îndreptată, pe lângă sărbătoarea religioasă, către renașterea vegetației. De fapt, denumirea populară a sărbătorii vine de la zeița romană a florilor, Flora, peste care creștinii au suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Astfel, pe lângă sărbătoarea creștină a Intrării Mântuitorului în Ierusalim, au apărut și nenumărate obiceiuri și tradiții, atât în mediul rural, cât și în cel urban. De exemplu, de Florii se obișnuiește să se facă "de ursită", astfel că fetele află, prin diverse procedee, dacă se vor căsători sau nu în acel an. Tot de Florii, mărtișorul purtat până în această zi se pune pe ramurile unui pom înflorit sau pe un măceș, iar zestrea se scoate din casă pentru aerisire.

Săptămâna dinaintea Paștelui, cunoscută și ca Săptămâna Mare, este, ca de altfel întreaga Sărbătoare a Paștelui, plină de semnificații.

Tradiția spune că în Săptămâna Patimilor trebuie să se facă curățenie: se curăță curțile, se adâncesc și se curăță șanțurile, se văruiesc casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc hainele, așternuturile sau covoarele. Mai mult, bărbații muncesc la câmp până în Joia Mare, iar apoi își ajută nevestele la treburile casnice. Fiecare zi a acestei Săptămâni simbolizează ceva, însă cele mai importante sunt Joia și Vinerea. În Joia Mare oamenii se spovedesc și se împărtășesc. Seara, lumea se duce la priveghi, iar la Denie (se vine cu flori la biserică și se trece de 3 ori pe sub masă) oamenii vin îmbrăcați cu haine de doliu (haine din pânză albă cusute cu negru). În această zi se pot vopsi ouăle.

În Vinerea din Săptămâna Patimilor, Vinerea Mare, se ține post negru și nu se lucrează nimic, iar la biserică nu se trag clopotele. Ziua de vineri se încheie cu Prohodul Domnului, iar la sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Aer, pe sub care trec apoi credincioșii. Sâmbăta Mare este ultima zi de pregătire a Paștelui. Se pregătesc mâncărurile tradiționale: drobul, friptura și borșul de miel. Unul dintre obiceiuri (care place doamnelor și domnișoarelor) vorbește de faptul că în noaptea de Înviere și în zilele de Paște este obligatoriu să porți ceva nou: femeile o cămașă, iar bărbații o pălărie nouă. Spre miezul nopții se merge la biserică ca să se ia Lumină și apoi se revine acasă. La masa de Paște se adună toată familia unde se mănâncă miel și cozonac.

Fie că respectați cu strictețe tradițiile și obiceiurile Paștelui, fie că v-ați adaptat societății actuale în care datinile sunt uitate, important este să sărbătoriți pe cei cu nume de flori în Duminica Floriilor și să vă pregătiți în Săptămâna Patimilor pentru un „Paște Fericit!,,

Bibliografie:

1. Ghinoiu I., Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003;
2. Gorovei A., Credințe și superstiții ale poporului român, Editura Grai și suflet - Cultura Națională, București. 2003;
3. Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
4. Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2001

TRADIȚII PASCALE ROMÂNEȘTI

Prof. învă. preșcolar Drăghici Livia – Georgiana
Grădinița cu P.P. Nr. 4 Alexandria

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor feneomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineța, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineța, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea. De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca, sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea. Tot legat de ou, se spune că masa de Paști trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă. În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coșul de bunătați care se duce la sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simbolurii ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă,

bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătați: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neînchepută, iar dimineața trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de însurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineața Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosec un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În Țara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învieria Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii, sau cozonac.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiti oamenilor săraci.

BIBLIOGRAFIE

1. Grațian Jucan, *Articole și eseuri*, Suceava, Editura Bucovinei, I.C.Sbieria, 1999;
2. Grațian Jucan - *Bucovina - Medalioane culturale*, Suceava, Editura Muzeul Bucovinei, 1995;
3. Dumitru Rusan, Marcel Zahaniciuc, *Zona etnografică C-lung Moldovenesc*;
4. Dumitru Valenciuc, *Fondul bisericesc ortodox român din Bucovina*, Editura „Biblioteca Miorița”, Câmpulung, 2010 - recenzie;
5. Simion Florea Marian, Paul Leu, *Legende istorice în Bucovina*, Editura Junimea, 1981

TRADIȚII SI OBICEIURI DE PASTE

Nume Profesor: Ghicioi Mirela
Liceul Tehnologic Bâlteni

Este bine ca preșcolarii să cunoască toate aceste tradiții și obiceiuri premergătoare Sărbătorilor Pascale deoarece își îmbogățesc orizontul de cunoștințe , își dezvoltă emoții și sentimente puternice , contribuie din plin la educarea sentimentelor de dragoste și admirație , mândrie și respect față de comorile creației populare .Totodată le cultivă trăsăturile de personalitate caracteristice omului nou de care are nevoie societatea noastră de astăzi .

Pastele înseamnă pentru fiecare dintre noi un moment de reîntoarcere la tradiții, la origini și la obiceiurile vechi de sute de ani. Deși trăim în secolul vitezei și nu mai avem răbdare sau timp să ne conformăm vechilor tradiții, există și zone unde acestea au rămas neschimbate, și anume, la sat.

Începând de luni, pentru a fi iertați de păcatele savarsite în timpul anului, oamenii poartă haine de doliu pe care le vor schimba în noaptea de Înviere cu unele noi.

Satul păstrează câteva tradiții deosebite pentru joia mare și anume: în această zi oamenii merg la biserică pentru a se spovedi și împărtăși, iar tradiția spune că cine doarme la prânz în joia mare va fi lenes tot anul (mai ales femeile).

Tot joi este și ziua de pomenire a Mortilor (ultima din Postul Mare), iar oamenii duc la biserică mâncare și băutură pentru a se sfinti și a se da de pomana.

De asemenea, se spune că morții se întorc la casele lor iar oamenii aprind focuri mari pentru spiritul mortilor. Se coc colacii, pasca și se vopsesc ouale (vor ține tot anul), iar în curți se așază scaune pe care să se odihnească sufletele mortilor. Dar mai presus de toate aceste interdicții această zi este deosebită prin Denia Prohodului, una dintre cele mai spectaculoase denii și ducerea de flori la biserică pentru Iisus Hristos.

Mai întâi tinerii și apoi bătrânii trec de câte trei ori pe sub masa plină cu flori (mormantul Domnului), pe care este așezată o fată de masă pictată cu Punerea în mormant a Domnului (Epitaf), Evangelia cu Crucea, iar apoi urmează cântarea Prohodului.

Slujba se încheie cu procesiunea de înconjurarea a bisericii de trei ori (înmormantarea Domnului) și împărtășirea de flori sfintite care se pun la icoane.

În Sâmbăta Mare, femeile pregătesc cea mai mare parte a bucatelor tradiționale (miel, cozonaci etc), dar cel mai important moment al zilei este acela în care se pregătește pasca. Eu consider că toată lumea ar trebui să știe de aceste tradiții și obiceiuri pascale pentru a ne menține obiceiurile.

IISUS HRISTOS – ÎNVĂȚĂTORUL ȘI MÂNTUITORUL LUMII

Prof. IANCU ȘTEFAN FLORIN
Școala Gimnazială Nr. 1 Orbeasca de Sus

Marele erudit, Simion Mehedinți, preocupat de soarta învățământului românesc, sublinia într-una din cărțile sale că pedagogia umană a fost inaugurată de creștinism, când Iisus Hristos a venit să împlinească proorociile Vechiului Testament: „Am venit în lume pentru ca să se împlinească ce s-a scris de mine în Legea lui Moise, în prooroci și în psalmi” (Lc.24, 44) El a început să-i învețe pe oameni încă de la vârsta de doisprezece ani, dar misiunea Sa adevărată de învățător și-a desfășurat-o abia când se apropia de treizeci de ani. Nu avea o școală anume, ci folosea orice loc unde puteau fi întâlniți ascultători în sufletul cărora semăna cuvântul lui Dumnezeu.

Pe copii îi învăța cu multă dragoste tot ceea ce era potrivit pentru ei, iar pe tineri și bătrâni îi sfătuia cu blândețe: „Îndrăzniți!” și „Veniți la mine!”, că „Eu sunt lumina Lumii!” Se oprea la sfat cu cei neștiutori de carte, dar și cu oamenii înțelepți. Plugarii găseau îndemnuri potrivite la Hristos, iar săracii erau primiți și ajutați cu multă căldură. Dreptii și păcătoșii erau cuprinși în învățătura Lui. Vorbea pe înțelesul tuturor și nu folosea cuvinte goale și pretențioase, ci pilde și parabole pe care le lua din viața de toate zilele: „Fiule, ține cu tărie învățătura și nu o părăsi, păzește-o, căci ea este viața ta!”, „Copiilor, ascultați pe părinții voștri în toate!” Învățăturile Sale erau întotdeauna în întâmpinarea auditorilor și apropiate de nevoile lor. Stau mărturie în acest sens: pilda talanților, a grâului și neghinei, a grăuntelui de muștar, a semănătorului și bunului samaritean, a bogatului milostiv și a săracului Lazăr, predica de pe munte, etc.

Dar cea mai elocventă pildă este aceea a vieții și faptelor Sale. Dacă a sfătuit la milostenie și bunătațe, apoi El a fost cel mai bun și mai milostiv între noi toți. Dacă i-a îndemnat pe oameni să fie blânzi și supuși, tot el a fost cel mai blând și mai supus. Tocmai de aceea, învățătura lui Iisus Hristos a cucerit lumea, iar numele de Învățător este rostit de nenumărate ori de către toți ucenicii, apostolii și oamenii care credeau în El. Chiar Iisus acceptă cu drag acest nume, spunând: „Voi mă numiți Învățătorul și Domnul, și bine ziceți că sunt” (Ioan, 13). De 45 de ori este amintit acest nume în Sfânta Scriptură.

În cele 27 de scrieri ce alcătuiesc Noul Testament este descrisă evoluția progresivă a învățăturii lui Hristos: „Eu luminez am venit în lume pentru ca tot cel ce crede în mine să nu rămână în întuneric” (In .12,46)

El este modelul de desăvârșire al omului creștin. Opera Sa didactică suportă toate metaforele posibile prin care este exprimată formarea personalității. Ea reprezintă o îndrumare către un fel de perfecțiune umană în consens cu principiile general valabile de educație și cunoaștere: ridicarea de la concret la abstract, prin folosirea pildelor și a discursului alegoric, respectarea particularităților individuale ale ascultătorilor, trecerea treptată de la ușor la greu, de la apropiat la îndepărtat, de la simplu la complex.

Dintre împărații lumii cunoscuți în istorie, El este singurul care și-a clădit împărăția pe iubire și nu pe forță și dictat, cum au făcut-o alții. Prin faptele Sale, Iisus și-a trăit învățătura și ne-a arătat, ca un adevărat dascăl, că trăind ca noi, putem trăi asemenea Lui. Exemplul său personal pare a fi temelia oricărei educații. Faptele și suferințele Lui i-au atribuit și alte nume:

„Fiul celui Preaînalt, Fiul Lui David, Fiul Lui Dumnezeu, Domnul Mijlocitorul, Alfa și Omega, Fiul Omului, Cuvântul făcut Trup și Mântuitorul”

El reprezintă întreaga umanitate și ia asupra Sa răspunderea acestei umanități în fața dreptății divine. Din iubire pentru neamul omenesc, Iisus plătește cu viața Sa vinovăția păcatelor omenirii. Moartea pe Cruce constituie cea mai grea și mai dureroasă moarte pe care și-o poate imagina cineva. Iisus primește să sufere pe lemnul Crucii pentru că „prin lemn, noul Adam trebuie să ne mântuiască”.

Patimile lui Iisus sunt unice prin imensitatea lor. El suferă cu toată ființa sa. Suferă cu ochii cu care a privit așa de blând pe cei care se adunau în jurul Lui, iar acum vede cel mai dezgustător spectacol ce se desfășoară spre decăderea și batjocora persoanei Sale. Gura din care au ieșit numai cuvinte de mângâiere și binecuvântare, acum se adapă cu oțet și fiere. Urechile cu care a ascultat rugile celor nenorociți și plânsul mamelor, acum ascultă cuvintele cele mai injurioase.

El suferă pentru ca neamul omenesc să fie mântuit. Și ce alt nume ar putea să aibă, decât MÂNTUITORUL? (Ioan, 4, 42). Sentința lui era anunțată cu sute de ani înainte și a venit în lume s-o împlinească. El a fost răstignit pentru că a iubit atât de mult oamenii. Dovada acestei iubiri se poate desprinde și din cuvintele rostite în momentul când se află pe cruce: „Părinte, iartă-le lor că nu știu ce fac!” (Lc.23,24)

Prin Patimile, Moartea, Învierea și Înălțarea Sa la cer s-a realizat mântuirea întregului neam omenesc.

IISUS HRISTOS – LUMINA LUMII

**Ciofalcă Tatiana –profesor
Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Alexandria**

Credința creștin-ortodoxă este de origine străveche și a fost una dintre rădăcinile adânci care au hrănit, ani de-a rândul, trunchiul puternic al stejarului pe care astăzi îl cunoaștem ca fiind poporul român și care dăinuie de veacuri pe aceste meleaguri moștenite din străbuni. Crucea, pe care Mântuitorul nostru a fost răstignit, a stat tot timpul în fruntea armatelor române ce și-au apărât credința, limba, moșia strămoșască, neamul.

Sfântul evanghelist Matei, în Sfânta Scriptură, amintește despre chemarea lui Andrei, cel care a adus creștinismul pe meleaguri dacice, printre cei dintâi, în rândul ucenicilor lui Iisus Hristos: „Pe când Iisus umbla pe lângă Marea Galileii, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andrei, fratele lui, care aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni. Iar ei îndată lăsând mrejele, au mers după el.” (Matei 4, 18-20). După Înălțarea la ceruri a Mântuitorului, Ucenicii sai au primit misiunea apostolică de a „deveni pescari de oameni”. Așadar, în misiunea sa apostolică, Sfântul Andrei s-a oprit pe meleagurile de azi ale noastre și i-a încreștinat pe locuitori, fapt dovedit de înseși însemnările episcopului Eusebiu de Cezarea(265-340), istoric al veacurilor primare care nota: „Sfinții Apostoli ai Mântuitorului, precum și ucenicii lor s-au împărțit în toată lumea locuită pe atunci. După tradiție, lui Toma i-au căzut sorți să meargă în Parția, lui Andrei în Sciția(Dobrogea de azi, Vechea Dacie Pontică)”. Cu această misiune, apostolul a pornit la drum, cu

credința și cu speranța în suflet că oamenii vor fi convinși să asculte cuvântul și chemarea Mântuitorului, Iisus Hristos.

Asfel cuvântul Domnului Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, Tatăl Atotstăpânitor, a ajuns și la locuitorii de atunci și dăinuie până azi. Îl auzim în fiecare duminică, în toate bisericile noastre, dar sunetul lui pare mai dulce și mai răsunător în zilele de sărbătoare creștinească. Una dintre sărbătorile care ne aduce pace, mângâiere, iertare, bucurie, iubire este reprezentată de zilele Sfântului Paști. Această mare sărbătoare îmbracă sufletul nostru în credință și în speranță. Am zis „zilele”, deoarece această sărbătoare unică, prin multiplele sale semnificații și simțiri omenești, nu se referă doar la ziua Învierii, ci la toate zilele care o preced și o succed și care ne permit să trăim iar și iar, în fiecare an, aceeași taină care ne primenește sufletul. De fiecare dată, răsună în sufletele noastre cuvintele Mântuitorului: „ Eu sunt lumina lumii, cel ce vine după mine nu va umbla prin întuneric.” Aceste cuvinte sunt pecetluite de Jertfa supremă pe care Fiul lui Dumnezeu a făcut-o pentru noi, oamenii, de bună voie, din iubire față de noi, pentru a ne cruța de veșnica osândă a păcatului. Prin jertfa sa, ne-a deschis drumul spre Înviere și spre viață veșnică.

Iisus Hristos ne îndeamnă să devenim „fii ai luminii”, așa cum învățăm din Sfânta Scriptură, când le spune ucenicilor săi: „ Încă puțină vreme lumina este cu voi (...). Cât aveți lumină, credeți în lumină, ca să fiți fii ai luminii”. Iisus dorește îndreptarea noastră către căință, iubire, speranță, milă, smerenie, aceasta din urmă fiind cea mai importantă virtute a unui creștin. Prin acestea, fiecare își va putea duce „crucea lui” cea de toate zilele, adică lupta cea bună pentru mântuirea sufletelor noastre, scopul fiecărui creștin. Lumina Învierii ne va ghida în acțiunile noastre viitoare și vom pune strajă sufletului nostru pentru a nu săvârși fapte care nu fac cinste unui creștin: „ Oricine face fapte rele urăște lumina și nu vine la lumină pentru ca faptele lui să nu se vădească. Dar cel care lucrează adevărul vine la lumină ca să se arate faptele lui care în Dumnezeu sunt săvârșite”.

Ca profesor de limba și literatura română, abordez unele lecții de literatură română din perspectivă interdisciplinară sau transdisciplinară, cultivând în rândul elevilor valori creștine românești moștenite din străbuni.

Așadar, Paștile este reluarea veșnică a scoaterii omului din orbire și a umplerii sufletului cu dumnezeire, zicând în rugăciunile noastre: „ Prin Hristos am văzut lumina cea adevărată!”. Datorită smereniei noastre și datorită intensității rugăciunii, din ochi ne izvorăsc lacrimi de recunoștință pentru că viața noastră se datorează luminii pe care o primim în fiecare zi de la Mântuitorul sufletelor noastre.

ISTORIA SĂRBĂTORII PAȘTELUI

Prof. Ilie Eugenia
Liceul Tehnologic Drăgănești Vlaşca

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului, pentru prima dată fiind sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos.

Sărbătoarea Paștelui poate fi asociată cu primăvara. Retrezirea naturii la viață simbolizează noua viață pe care creștinii au câștigat-o prin crucificarea și Învierea lui Iisus. Paștele creștin este similar cu două tradiții antice: una evreiască și alta păgână. Ambele tradiții sărbătoresc Învierea, trezirea la viață.

Paștele creștin derivă din Paștele evreiesc, numit Pesach, cuvântul de origine al cuvântului Paști.

Pentru prima dată, Paștele a fost sărbătorit în jurul anului 1400 înainte de Hristos. În această dată, evreii au părăsit Egiptul cu ajutorul lui Dumnezeu. Scriptura în cartea Exod (Ieșirea) din Vechiul Testament ne oferă instrucțiunile date de Dumnezeu pentru sărbătorirea Paștilor în timpul lui Moise. Evreii din antichitate își aminteau de faptul că Dumnezeu i-a salvat din robia în care se aflau în Egipt.

Cu ocazia ieșirii din Egipt, când au sărbătorit pentru prima dată Paștele, toți evreii trebuiau să ia un miel și să îl sacrifice. Apoi, cu sângele mielului erau unse ramele de lemn ale ușilor de la casele în care locuiau aceștia. În noaptea aceea, îngerul morții trimis de Dumnezeu a trecut prin Egipt și a omorât toți fiii întâi născuți ai egiptenilor în casele care nu aveau pe ușă sângele mielului. În casele israeliților, nu a murit nimeni, pentru că aceștia ascultaseră porunca lui Dumnezeu și au pus sângele mielului pe ușile lor. Sângele mielului oferea o garanție, un semn vizibil prin care credincioșii dădeau de înțeles că au luat în serios avertismentul lui Dumnezeu.

În ceea ce privește creștinii, Dumnezeu a reînnoit legământul făcut cu israeliții, de data aceasta nu printr-un om, (Moise) ci prin Fiul Său, Iisus Mesia. Legământul cel nou nu mai este un legământ făcut doar cu evreii, ci cu toate popoarele, care vor să primească iertarea păcatelor prin jertfa lui Iisus Hristos. Legământul cel vechi purta sigiliul sângelui unui miel care trebuia sacrificat de Paști după instrucțiunile date de Dumnezeu.

La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat, înainte de a fi prins și arestat, Domnul Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu.

De Paști se sărbătorește Învierea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu. Duminica - a treia zi după Scripturi- femeile purtătoare de mir au găsit mormântul gol. Mormântul era gol pentru că Hristos Înviase. Împotriva lor, a tuturor, a celor care L-au acuzat și batjocorit de atunci și până astăzi, numit în derâdere Regele Iudeilor, rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, părăsit de ai Săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, Hristos a izbândit cea mai strălucită biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești. Această biruință a putut fi tăgăduită, dar nu I-a putut fi smulsă niciodată.

Hristos a Înviat și a biruit, pentru El și pentru noi. Credem și biruim prin Moartea și Învierea lui Hristos, murim pentru a învia și înviem pentru a trăi în veci cu Hristos. Prin

suferință și moarte ne bucurăm de Înviere; prin Înviere ne bucurăm și triumfăm în triumful lui Hristos, ca triumf al nostru. El a murit pentru noi și a triumfat pentru noi. În Moartea Lui stă mântuirea noastră, în Învierea Lui stă biruința noastră.

Bibliografie:

1. „Atlasul etnografic român”, Ion Ghinoiu, Editura Academiei și Editura Monitorul Oficial, București, 2003
2. <https://www.crestinortodox.ro/datini-obiceiuri-superstitii/istoria-sarbatorii-pastelui-68755.html>

IMPORTANȚA RELIGIEI ÎN VIAȚA COPIILOR

**PROF.SANDU ADELA ELENA,
C.S.E.I. ALEXANDRIA,TELEORMAN**

Religia constituie *parte integrantă și definitorie a culturii europene*. Fără cunoștințele referitoare la aceasta nu putem înțelege istoria și cultura acestui continent. De aceea, în aproape toate țările europene, Religia se predă în cadrul sistemului de învățământ public.

Copiii și tinerii au *dreptul constituțional* de a participa la orele de Religie, *drept redobândit prin jertfa tinerilor care au mărturisit în decembrie 1989 că „există Dumnezeu”*, prin aceasta revenindu-se la tradiția sănătoasă a poporului român, eminamente religios.

Religia este *lumină pentru înțelegerea universului și a vieții*, ca dar al lui Dumnezeu, pentru a promova valorile familiei, ospitalității, dreptății, păcii, solidarității, înțelegerii și comuniunii între oameni.

Credința în Dumnezeu este cea mai mare zestre spirituală pe care Familia, Biserica, Școala și Comunitatea o pot transmite copiilor, pentru că ea *îi ajută pe tineri să facă deosebire între valori eterne și valori efemere, și le formează personalitatea*, învățându-i să cultive bunătatea și omenia, iubirea de Dumnezeu și de semenii, recunoștința față de generațiile trecute și responsabilitatea față de prezent și de viitor.

Valorile oferite de educația religioasă sunt *reper spiritual esențial și liant existențial* între toate cunoștințele dobândite prin studiul celorlalte discipline școlare.

Predarea Religiei în Școală are *valențe educaționale profunde, prin rolul ei formativ în viața copiilor și a tinerilor*, demonstrat și de studiile educaționale și sociologice în domeniu. Ora de Religie contribuie la reducerea efectelor negative ale crizei contemporane de identitate și de orientare, întrucât propune *modele viabile de bunătate, sfințenie și conviețuire umană*.

Educația religioasă contribuie la *depășirea ignoranței religioase*, care poate favoriza atitudini ideologice de intoleranță.

Ora de Religie contribuie la formarea și cultivarea unei *conștiințe vii și mărturisitoare a valorii eterne a persoanei umane și la promovarea demnității acesteia în familie și în societate*.

Întrucât libertatea reprezintă un mare Dar oferit de Dumnezeu omului, *educația religioasă trebuie asumată în mod liber*, conform dorinței părinților și a copiilor. *Libertatea însă nu este indiferență spirituală*, ci capacitatea omului de a alege valori spirituale, care îmbogățesc viața persoanei și a comunității umane.

Copiii, încă de la cea mai fragedă vârstă, văd în părinții lor niște exemple demne de urmat în viață, indiferent de tipul de comportament sau temperament pe care aceștia îl au.

Cu timpul, cei mici de ieri devin cei mari de mâine, moment în care pot analiza și diferența binele de rău. Oare chiar tot ce fac părinții se merită a fi copiat, folosit peste ani și ani? Doar educația creștină poate veni cu un răspuns într-o astfel de situație, fiind singura ce le poate oferi copiilor doar exemple de caractere ce merită a fi urmate. Pe lângă clasicele cărți de povești și colorat, unii psihologi le recomandă părinților să adauge printre acestea și cărți religioase precum Biblia pentru copii. De cele mai multe ori, cărțile de povești prezintă lupta dintre bine și rău, adesea una destul de cruntă. În ceea ce privește resursele creștine, lucrurile stau total diferit. Vorbim despre o mulțime de sfaturi pe care Biblia le oferă celor mici, sfaturi demne de urmat. Totodată, în paginile sale se regăsesc și adevărate învățuri de minte – metode prin ce se poate deosebi binele de rău, cum poate cel mic să își conserve calitățile pentru o viață de adult pietruită de succes și așa mai departe.

Timpul este inamicul tuturor în ziua de astăzi. El nu doar că limitează orele libere ale adulților destinate odihnei, ci împrăștie un aer rece și peste relația părinte – copil. Mai exact, le stoarce adulților energia, dorința de a comunica și împărtăși idei cu cei mici, iar acest lucru este destul de îngrijorător.

Indiferent de cât de scurt ar fi timpul liber, este datoria părinților că o parte din el să îl petreacă cu cei mici. Analizarea sfaturilor și întâmplărilor din Biblie alături de copii poate fi modalitatea excelentă prin care își pot petrece timpul liber – timp productiv în familie.

Nu contează în mod special câte minute durează analizele de acest fel, atât timp cât sunt dese și repetate. În astfel de momente, alături de părinții lor, copiii deprind anumite abilități de a comunica, de a-și exprima cu tărie părerile și nu doar atât. Biblia poate fi o carte destul de grea pentru micuți, însă există tot felul de derivate ale sale, precum Biblia pentru copiii, ce conține tot felul de explicații utile, pentru o înțelegere perfectă a textelor.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

**prof. inv. preșcolar Ionescu Adriana Florentina,
Grădinița cu P.P. Nr. 7 Alexandria**

Paștele este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocțiul de primăvară. Farmecul deosebit al Sărbătorii Paștelui este dat atât de semnificația spirituală („...învierea Mea va fi totodată o înviere pentru toți cei care Mă urmează.” – Marea Evanghelie a lui Ioan de Jakob Lorber) cât și de tradiții (oul pictat, masa cu mâncăruri tradiționale, slujba de sămbătă seara cu primirea luminii). Paștele este un moment de pace sufletească, de interiorizare, de împăcare, de bucurie.

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Învierea Paștelui ortodox.

Acest eveniment se petrece în fiecare an în fața a mii de martori vizuali. Nu poate fi negat de nimeni. De aceea efectul său este foarte puternic, contribuind la întărirea credinței în Dumnezeu.

Ultima săptămână a Postului Paștelui, numită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, este o perioadă importantă de interiorizare și comemorare. Acum se rememorează Patimile lui Iisus, chinurile prin care a trecut, de la trădarea Lui de către Iuda, până la răstignirea pe cruce pe dealul Golgota, moartea și Învierea Sa.

Săptămâna începe cu Duminica Floriilor, ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim și se încheie cu Duminica Paștelui, ziua Învierii Sale. Ziua de miercuri este ziua în care Iuda l-a trădat, iar cea de vineri ziua în care a fost răstignit. De aceea aceste două zile au devenit zile de post de-a lungul întregului an. Joia este ziua spălării picioarelor apostolilor de către Iisus, a Cinei de Taină, a rugăciunii din grădina Ghetsimani și a arestării lui Iisus de către cei ce voiau să-l ucidă.

Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: „*Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!*”.

Ca și alte sărbători creștine, Paștele este însoțit de numeroase obiceiuri populare care își au originea în tradițiile străvechi (considerate azi de mulți a fi păgâne) și de credințe și superstiții legate de ciclul anotimpurilor și treburilor gospodărești.

În Vinerea Mare se obișnuiește să fie duse flori la biserică pentru Iisus. În timpul slujbei se trece pe sub masă de trei ori ca simbol al poticnirilor lui Iisus atunci când și-a dus crucea. Tot în această zi, numită și Vinerea Seacă se obișnuiește să se țină post negru. Se mai spune că dacă va ploua în această zi, anul va fi unul roditor și îmbelșugat, iar dacă nu va ploua va fi un an secetos. Un alt obicei spune că cel care se va scălda în apă rece de trei ori în această zi, așa cum Ioan Botezatorul boteza în apele Iordanului, va fi sănătos pe tot parcursul anului.

În Sâmbăta Mare se prepară pasca și cozonacul ce vor fi duse la biserică pentru a fi sfințite în noaptea de Înviere. Seara, toată lumea merge la biserică pentru a asista la slujba de Învierea Domnului, pentru a lua lumina, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști precum și flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică. În după amiaza zilei de sâmbătă se încheie postul de 40 de zile și clopotele încep să bată din nou. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spune că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă „nouă” va avea noroc toată viața. În Duminica Învierii este obiceiul să fie purtate haine noi ca semn de înnoire a trupului și a sufletului. Dimineața se pune într-un ibric apă rece, un ou și un ban de argint. Cine se spală cu această apă va fi rumen în obraji ca oul, tare ca banul și va avea o viață îmbelșugată. În noaptea de Înviere cei care merg la biserică au câte o lumânare pe care o vor aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al victoriei vieții asupra morții, a luminii divine asupra întunericului ignoranței. Unii obișnuiesc să păstreze restul de lumânare rămas, pe care îl aprind în cursul anului când au vreo problemă gravă.

O credință răspândită este aceea că, timp de o săptămână, începând cu noaptea Învierii, porțile raiului rămân deschise. Astfel încât sufletele celor decedați în timpul Săptămânii Luminate ajung cu siguranță în rai.

Ouăle roșii simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa. De aceea atunci când se sparg ouăle prin ciocnire se obișnuiește să se spună: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!”. Aceste formule se pot folosi ca formule de salut timp de patruzeci de zile, până la Înălțarea Domnului. Există credința că cei care ciocnesc ouă se întâlnesc pe lumea cealaltă. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus. În unele zone se obișnuiește să se picteze ouăle. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară)etc.

Circulă și numeroase legende despre ouăle roșii. În unele, Maica Domnului, hăituită, fie face ouă roșii pe care le aruncă în spate pentru a-i deruta pe urmăritori, fie transformă pietrele pe care le aruncau aceștia în ouă roșii. Altă legendă povestește că, la răstignirea lui Hristos, Sfânta Maria pune un coș cu ouă sub cruce ca să-i îmbuneze pe soldați, iar acestea sunt înroșite de sângele Mântuitorului. Se mai spune că atunci când Iisus a fost bătut cu pietre, acestea atingându-l s-au transformat în ouă roșii. O altă legendă povestește că vestea Învierii lui Iisus a fost primită cu neîncredere de unii: o precupeață care vindea ouă în piață a zis că ea va crede doar atunci când ouăle se vor înroși, iar ouăle s-au înroșit pe loc.

Ouăle simbolizează și reîntinerirea, primăvara. Ouăle împodobite sau colorate erau dăruite primăvara, ca simbol al renașterii, încă din era pre-creștină. În Egiptul antic, oul era simbolul legământului vieții și reprezenta totodată sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară românească, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, au capacități protectoare.

ÎNVIEREA DOMNULUI ÎN TRADIȚIA POPULARĂ

Mantia Marilena
Grădinița cu P.P.6 Alexandria

Cuvîntul Paște (din grecescul *patere* consenmat în Septuaginta) reprezintă traducerea ebraicului „*pesah*”-„*trecere*” făcând aluzie la trecerea lui Dumnezeu în Egipt ca să-i lovească pe egipteni care distruseseră locuințele israeliților.

Ritualul folosit atunci s-a păstrat mereu, cu excepția câtorva particularități. Sărbătoarea avea două părți : prima, cea a mielului pascal, iar cea de a doua sărbătoarea azimelor care dura șapte zile.

Tăierea mielului ,pe lângă sensul comemorativ, avea și caracter de sacrificiu. Paștele creștin își are originea în tradiția apostolică ,nu perpetuiază sărbătoarea evreiască ci are conținutul ei creștin, al Răscumpărării făcute de Christos prin Moarte și Înviere. În primele trei secole Paștele celebra răscumpărarea făcută de Christos prin Patimile ,Moatea și Învierea Sa, fiind sărbătorite prin tristețe și post. La baza tuturor credințelor popoarelor din lume stă „oul cosmic”. Chinezii foloseau oul roșu cu 2000 de ani înainte de Christos, egiptenii, persii. Fenicienii, israelienii considerau oul principiu al creației.

La români oualele au fost și sunt la mare cinste. În zilele de paresemi (patimi), care succed Sărbătoarea Paștelui, nu exista casă în care să nu se vopsească ouă. În mai multe locuri din țară există credința că dacă oulele sunt vopsite în Joia Mare acestea nu se vor strica niciodată. Primul ou vopsit nu se dă din casă, el fiind considerat sporul casei. Românii spun despre casa în care se găsesc ouă roșii că este ferită de duhuri rele și farmece.

Ouălele încondeiate – o metodă mai veche de încondeiere, pe care o foloseau străbunicile noastre, pentru a pregăti ouălele la marea sărbătoare a creștinătății o constituia încondeierea în care se folosea ceara curată ,ceara arsa,culorile vegetale.

Dintre motivele folosite, am putea observa:

- frunza de stejar, colțul mistretului- însemnele padurii;
- trifoiul- însemnul păstoritului;
- fierul plugului, grebla, sapa- insemnele agriculturii;
- dalia- însemnul stabilității casei;
- păianjenul care, conform legendei, și-a țesut pânza la gura peșterii în care, pentru a scăpa de urmăritori, se ascunsese Sfânta Fecioară cu Pruncul;
- calea rădăcită- a cărei evitare o propovăduiește Biserica ;
- racul, care a apucat în cleștii săi cel de-al patrulea piron destinat răstignirii și l-a târât de-a-nderetelea, de la locul martiriului, și care de atunci,, merge înapoi”;
- pieptenele, folosit după tradiție la coborârea lui Isus Hristos de pe Cruce, când s-a luat cununa de spini de pe cap.

Întru început, doar simbolul păgân, oul marca celebrarea noului an la echinocțiul de primăvară. În această zi oamenii își trimiteau ouă vii colorate, în semn de afecțiune. În creștinism, oul vopsit sau încondeiat își transfera semnificațiile în domeniul religios fiind un simbol al Invierii și rodirii. Ouăle roșii amintesc sacrificiul făcut de Isus Christos pentru omenire.

Ouăle roșii se fac spre a aduce aminte de Isus Christos care și-a varsat sângele pentru răscumpărarea noastră de la osânda păcatului. Dintru început se zice că toți creștinii făceau numai ouă roșii, datina de a face de Paște ouă albastre, verzi și negre a aflat loc mult mai târziu spre plăcerea oamenilor și mai ales spre bucuria copiilor. Unii zic că ouăle negre înseamnă chinul și durerea ce a suferit Domnul nostru Isus când a fost răstignit pe cruce. În popor se precizează că diavolul întreabă mereu dacă femeile mai fac ouă roșii și pască, pentru ca el a fost închis de Dumnezeu și legat în lanțuri și numai atunci să scape din prinsoare când ele vor înceta să facă ouă roșii. Credința populară spune că cei care ciocnesc ouă roșii se vor vedea pe lumea cealaltă.Se mai spune că, în clipa Invierii, toate ouăle din lume, chiar și cele din cuibare s-au înroșit. Ouăle roșii păstrate în casă îi apară pe cei dinăuntru de răutăți și de farmece ,se pot ciocni până la Duminica Mare în toate felurile ,iar la Duminica Paștelui se ciocnesc numai cu capul ouălelor.

Cojile de ouă roșii nu se arunca ci sunt puse de femei pe ape curgătoare. În felul acesta ele ajung la oameni foarte pașnici și curați numiți blajini care sunt mici de statură încât se satură doisprezece dintr-un ou. Ei află că este (Paștele Blajinului, care este Duminica Tomii) după cojile de ouă roșii trimise de femeile noastre pe apele curgătoare și petrec cu mâncarea și băutura date de pomană pe pământ.

Obiceiurile și credințele legate de ouăle încondeiate sau înroșite sunt numeroase și variate de la o zona la alta,dar aproape peste tot oamenii cred că ouăle de Paște sau cojile lor pot aduce frumusețe și sănătate, belșug și rod bogat, pot să apropie oamenii, pot să grăbească căsătoria fetelor, să înmulțească vitele.

Românii înroșesc ouă și le încondeiază ,la sărbătorirea centrală a calendarului festiv-creștin,Paștele.Înroșitul și încondeiatul ouălelor,meștesuguri populare de un rar rafinament artistic ,se îmbină cu mincinoase credințe și obiceiuri precreștine. Pentru a juca rolul de substitut ritual al personajului sacru ,oul este ales:la Mizul Paresimilor ,ziua de miercuri din mijlocul Paștelui Mare,este gătit (colorat și încondeiat) în Săptămâna Patimilor pentru a fi ucis cu violentă în cap (ciocnirea ouălelor) și mâncat sacramental în ziua de Paște.

Dupa o legenda creștina ouăle roșii ar fi de când Isus a fost răstignit pe cruce. Maica Domnului văzând cum fiul ei este chinuit pe cruce a adus un coșuleț cu ouă ca sa-i mai îmblânzească pe tirani ,dar ei nici nu s-au uitat la ouă ,ci mai tare îl batjocureau și îl împungeau. În coșul cu

ouă de sub cruce ,la picioarele Răstignitului,sângele picura din răni, drept pe ouă, roșindu-le și împetrișându-le.Domnul Christos ,arundu-și privirile și văzând cum ouăle s-au umplut de sânge ,zise celor ce erau în preajma crucii: „De acum înainte să faceți și voi ouă roșii și împetrișate pentru aducerea aminte de răstignirea mea”.

Maica Domnului sta sub Crucea Răstignitului și atâta plângea că ochii ei erau ca două izvoare nesecate. Se tânguia Sfânta Maica și lacrimile ei se prelingeau pe haine în jos.Două lacrimi picurară de sus și se opriră sub cruce -Lăcrimase Isus .Dintr-una a răsărit o floare albastruie ,ca ochii lui, iar din alta o floare galbuie-aurie ca părul capului. Floarea albastră s-a numit de atunci Viorea, iar cealaltă aurie ,Floarea Paștelui sau Paștita.

Românii spun despre casa în care se pregatesc ouă roșii că este ferită de duhurile rele și farmece. Astfel Anafura căpătată de Paști se pune în sarea vitelor, în credința că ele vor fâta mai multe vitele; Tamâia din ziua de Paști se aprinde în caz de calamități, și se afumă cei care sunt speriați; cu slănina adusă de la biserică în ziua de Paști se ung rănilor, se folosește la scrânteala mâinilor și picioarelor, se afumă bolnavii de friguri; Sarea se folosește la sfințirea fântânilor; Firele de busuioc sfințite se folosesc la afumarea celor cu dureri de urechi; Lumânarea aprinsă în Ziua de Înviere este bună pentru îndepărtarea necazurilor. Cel care se naște în ziua de Paști va fi un om norocos toată viața. Cel care moare în ziua de Paști este deasemenea norocos pentru că va primi iertarea păcatelor. Dacă bate grindina în ziua de Paști tot anul va fi norocos. În fiecare casă se vopsește un ou negru având semnificația „chinurile lui Christos”.

„Isus cel Înviat arată-Te în chip spiritual, ca să ne bucuri cu lumina slăvitei Tale Învieri! De vei găsi închise inimile noastre, treci înăuntru, după cum ai trecut ușile încuiate la ucenicii Tăi, și insuflă acolo harul Sfântului Duh(Ioan, 20,19)”

Cum sărbătoreau în trecut oamenii Sărbătoarea Pascală?

Paștele începe cu noaptea Învierii și cu Sfânta Liturghie care-i urmează. Iisus cel răstignit, al cărui sânge s-a prefăcut în vin, a cărui sudoare s-a făcut mir pentru preoți și ale cărui lacrimi de durere s-au prefăcut în boabe de grâu pentru norod (așa interpretează țaranii răstignirea), comite minunea Învierii.

Spovediți, împărtășiți, spălați și schimbați cu haine noi, oamenii mergeau la biserică pentru a lua lumină și a aprinde lumânări la mormintele celor morți. Apoi se duceau pe la casele lor, unde ciocneau ouă roșii, mâncau și se odihneau, crezând cu tărie că:

- În noaptea Învierii toate luminile din gospodărie trebuie să stea aprinse, în cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume; dacă se aprind pe dealuri focuri de veghe și flăcări sar pe deasupra lor, tot răul își va pierde puterea (spirite, vrăjitoare, fermecătoare);

- Înainte de a intra în casă, aceasta trebuie ocolită cu lumânarea de la Înviere și cu vorbele "Fugiți necurați/ Fugiți voi spurcați/ De casa noastră/ Nu v-apropiați";

-Lumânarea de la Înviere, stinsă în grinda casei sau tocul ușii, trebuie păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni sau mari primejdii căci le va risipi așa cum Învierea lui Iisus l-a izbăvit pe om de iad, păcat și moarte;

-Albușul de ou roșu sfințit, uscat și pisat, vindeca ochii bolnavi de albeață;

-Alimentele sfințite în ziua de Paști (slănina, sarea, usturoiul) împreună cu pasca au puteri tămăduitoare pentru oameni și vite;

-Slugile, vitele și câinii sunt slobode în duminica Paștelui și lăsate în voia lor;

-Cei care se îmbrățișează și se sărută în ziua de Paște se întâlnesc pe lumea cealaltă;

-Masa trebuie să stea întinsă toate cele trei zile de Paști;

-În ziua de Paște nu este bine să dormi, pentru că îți ia strigoii anafora dintre dinți, o vinde diavolului și nu mai ai noroc în casă; nu îți este iertat să faci foc; nu e bine să plătești datorii sau să dai bani cu împrumut;

-Cine se naște în ziua de Paști este norocos pentru toată viață;

-Ziua întâi de Paște e a familiei și trebuie petrecută acasă; a doua zi se pot face vizite la bătrânii din neam și la nași, cu pască și ouă roșii;

-Oul roșu împărțit între toți ai casei îi ține laolaltă, chiar și pe lumea cealaltă; ouăle roșii păstrate în casă apară de răutăți, de duhurile rele, de farmece și de uneltirile diavolești;

-De Paște este bine să arunci cojile ouălor roșii într-o apă curgătoare, căci astfel ele vor ajunge în Apa Sâmbetei care înconjoară ținutul Blajinilor (fințe mloase, devotate lui Dumnezeu, cu credință mai mare ca a pământenilor, care la sfârșitul lumii vor lua locul oamenilor pe pământ), vestindu-le Paștele.

Pentru cei mari, Sărbătoarea Paștelui se traduce prin bucuria propriei redescoperiri, aceea a puterii de a fi mai buni și mai toleranți cu cei din jur. Pentru cei mici, însă, Sărbătoarea Paștelui este sinonimă cu darurile aduse de Iepuraș, făptura gingașă și blândă cu urechi mari și blăniță moale. Iepurașul, simbolul Paștelui încă din secolul al XVI-lea, apare azi în toate vitrinele, în preajma Sfințelor Sărbători, în forme diferite și confecționat din diverse materiale. Dar cele mai tentante sunt dulciurile ce redau chipul urecheatului. În primele sale ipostaze, prin anii 1500, a fost reprodus de patiserii germani din faina și zahar, peste care s-au presarat mirodenii colorate. Mai târziu, prin anii 1800, cofetării germani și francezi au redat imaginea delicatului simbol pascal în ciocolată, la fel ca și celălalt simbol, mai vechi, oul. Iepurașul de ciocolată, savurat deopotrivă de copiii și adulții europeni, a trecut rapid Oceanul, fiind adoptat și de americani.

Tradiția spune că iepurașul aduce în fiecare an ouăle roșii copiilor cuminiți. El le împrăștie în grădină, printre florile proaspete de primăvară și iarba nu demult ivită, ouăle roșii așteaptă să fie găsite de copiii norocoși.

Bibliografie:

Din calendarul obiceiurilor și tradițiilor populare, Editura Teleormanul 2003

ÎNVIEREA DOMNULUI - SĂRBĂTOAREA LUMINII

**Pătru Livia - Prof. înv. primar
Școala Gimnazială Brastavățu**

Învierea Domnului sau sărbătoarea Paștilor este praznicul despre care putem spune că nu are un început, în sensul că el se naște odată cu creștinismul. Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. Duminica Învierii, așa cum se înfățișează ea astăzi, este expresia firească a evoluției misterului pascal trăit de vechea Biserică creștină, păstrat și desăvârșit, de-a lungul veacurilor, de Biserica Ortodoxă.

Dacă în centrul istoriei mântuirii se află activitatea răscumpărătoare a Mântuitorului și Jertfa Sa (Patimile, moartea pe Cruce și Învierea din morți), în inima sau centrul anului bisericesc stau Paștile sau sărbătoarea Învierii, precedată de Săptămâna Sfințelor Patimi. Acest fapt face din sărbătoarea Învierii Domnului cea mai mărită, îmbucurătoare și solemnă dintre sărbătorile anului. Duminica Învierii „guvernează întocmirea întregului ciclu mobil de sărbători al anului bisericesc”, amintindu-ne de trecerea noastră de la întuneric la lumină și de la moarte la viață: „Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință” (Cântarea 1 din Canonul Paștilor).

Cea mai veche și mai strălucită sărbătoare a creștinătății este Învierea Domnului, numită și sărbătoarea Paștilor, adică ziua în care noi „prăznuim nu cu aluatul cel vechi, nici cu aluatul răutății și al vicleșugului, ci cu azimile curăției și ale adevărului”, pe Hristos, „Paștile nostru”, Care „S-a jertfit pentru noi” (I Corinteni 5, 7-8). Împreună cu duminica, sărbătoarea săptămânală a creștinilor, Paștile a fost sărbătorit încă din epoca apostolică. În conștiința Bisericii noastre, Învierea Domnului nu este doar cea mai veche sărbătoare creștină, ci și începutul și culmea tuturor sărbătorilor și a praznicelor, după cum precizează și Sfântul Ioan Damaschin: „Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor este și sărbătoare a sărbătorilor” (Cântarea a 8-a din Canonul Paștilor).

Referitor la sărbătoarea Paștilor, putem afirma limpede că, încă de la început, praznicul acesta a fost sărbătorit în toată lumea creștină, însă nu peste tot la fel. Izvoarele amintesc că în Biserica primară au existat mari diferențe regionale în ceea ce privește data și modul sărbătoririi Paștelui

Paștile – „Sărbătoarea luminilor”

Văzând în praznicul Învierii Domnului cea mai strălucită sărbătoare, creștinii au încercat în diferite moduri să exprime această realitate. Expresia desăvârșită a acestei înțelegeri o reprezintă fără doar și poate iconografia, adică cântările din noaptea Învierii: „Acum toate s-au umplut de lumină: și cerul, și pământul, și cele de dedesubt. Deci să prăznuiască toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit” (Cântarea a 3-a din Canonul Paștilor). Trebuie precizat însă că, alături de această viziune spirituală, s-a cristalizat la fel de bine și o practică care se va generaliza începând cu împăratul Constantin cel Mare († 337), în sensul că, pentru a umple de lumină și strălucire această sărbătoare, creștinii împodobeau cu lumini nu numai bisericile în care se săvârșea slujba Învierii, ci și casele, orașele, drumurile publice și dealurile. Toate aceste lăcașuri împodobite cu făclii înalte și coloane de ceară sau torțe aprinse făceau din noaptea Învierii o noapte la fel de luminoasă precum ziua, o adevărată „sărbătoare a luminilor”. Diferitele modalități de a înțelege și de a „umple” timpul din ajunul mării sărbători a Paștilor, mai exact a timpului dintre Vecernia unită cu Liturghia Sfântului Vasile cel Mare și Utrenia Paștilor, mărturisesc ele însele despre evoluția pe care sărbătorile pascale au cunoscut-o în ritul bizantin. Cei doi factori care au jucat un rol decisiv în a definitiva acest proces sunt: pe de o parte evoluția extraordinară a Utreniei Paștilor, care devine adevăratul punct culminant al sărbătorii, în detrimentul vechii și venerabilei Liturghii din ajun, iar celălalt, strâns legat de cel dinainte, se referă strict la momentul în care Postul Mare ia sfârșit. Potrivit liturgiștilor, aceste aspecte scot în evidență lămurit faptul că rânduielile monastice încep, încetul cu încetul, să-și pună amprenta asupra tuturor rânduielilor liturgice, în special asupra celor legate de duminica Învierii. Caracterul mai mult sau mai puțin festiv al cinei (mesei de seară) din ajunul marelui praznic al Învierii ne arată în ce măsură putem considera că sărbătoarea Paștilor a început deja. Dacă vom considera „Hypotyposis” (o formă comprimată a Tipicului de origine studită) drept unul dintre primele indicii, dar și ca finalitate a acestei evoluții, remarcăm că ne îndreptăm în direcția unei sobrietăți mereu mai mari și de tip monastic. Cu alte cuvinte, este vorba de existența unei conștiințe mereu crescânde (care se îndepărtează de practica normală a regulilor penitențiale ale postului), potrivit căreia sfârșitul postului este în noaptea Sâmbetei celei Mari. Prezența în creștinism a ouălor roșii este una simbolică și reprezintă o altă mărturie clară a vechimii acestui mare praznic. În multe dintre mormintele vechi ale creștinilor au fost descoperite și coji de ouă. Se pare că acest aliment nu lipsea de la agapele ce se făceau în acele vremuri. În antichitate, în special la egipteni, oul era simbol al lumii și al eternității din moment ce forma lui pare a fi una perfectă și fără început. Pentru iudei, dar și pentru păgâni, ouăle erau simboluri ale creației și ale învierii. Creștinii, încă de la început, au legat de ouăle roșii simbolismul învierii neamului omenesc prin Mântuitorul nostru Iisus Hristos, dar și pe cel al creării din nou a lumii, culoarea roșie însemnând Sângele Domnului cel curs pe Cruce pentru noi și pentru a noastră mântuire. „Oul pascal” reprezintă, pe de altă parte, simbolul văzut al

învierii morților, a cărei garanție este însăși Înviearea cea din morți a Domnului, Biruitorul morții și al iadului.

Din tradiția creștină mai știm că Maria Magdalena s-ar fi înfățișat împăratului Tiberiu cu un ou roșu și i-ar fi spus: „Hristos a înviat!”. Există păreri potrivit cărora acest fapt ar fi generat intro-ducerea ouălor roșii în cadrul sărbătorii Paștilor.

Sărbătoarea Învierii Domnului este cea mai solemnă dintre toate sărbătorile creștine din timpul anului bisericesc și ei îi corespund rânduiei liturgice dintre cele mai frumoase. Rânduielele liturgice din Duminica Paștilor sunt diferite de cele săvârșite în tot restul anului bisericesc, în sensul că nici Vecernia, nici Pavecernița, nici Miezonoptica, nici Utrenia și nici Ceasurile bisericești nu mai corespund rânduielilor obișnuite. Aceste rânduiele vor fi săvârșite pe durata a șapte zile, adică până în Sâmbăta Săptămânii Luminate (la evrei, sărbătoarea Paștilor ținea tot șapte zile). Cu alte cuvinte, în vechime, ca și astăzi, sărbătoarea Paștilor se prelungea pentru o săptămână întreagă, timp în care se săvârșea zilnic Sfânta Liturghie.

ÎNVIEREA LUI HRISTOS – ARVUNA ȘI PREGUSTAREA ÎNVIERII NOASTRE

Mircea Costel, Prof. Dr., Școala Gimnazială Nr. 39 „Nicolae Tonitza”, Constanța

Orice creștin știe că mântuirea noastră depinde de însușirea roadelor întrupării, pătimilor, morții și Învierii Fiului lui Dumnezeu, fapte istorice petrecute cu câțiva ani mai înainte și confirmate de o mulțime de martori vrednici de toată încrederea. Mărturisirea Învierii lui Hristos este miezul de foc al creștinismului și al vieții creștinilor, de aceea chiar și cei mai puțini fervenți și consecvenți în credință în decursul anului încearcă în acest răstimp pascal să regăsească drumul cel drept al credinței, calea Bisericii. Dar ei se opreau aici, socotind că Iisus Hristos a putut birui legăturile morții, întrucât era Fiul lui Dumnezeu și pretindeau că oamenii n-ar putea fi readuși din putreziciune la viață, întrucât sunt simple creaturi. Aceștia admiteau pentru creștini, doar renașterea sau învierea baptismală, de care s-ar bucura în viața viitoare, numai sufletele. O astfel de concepție era lipsită de consecvență logică, deoarece acceptarea dogmei Învierii Mântuitorului presupune credința în posibilitatea învierii trupurilor.

Din această cauză cateheza paulină începe cu enumerarea principalelor dovezi istorice despre Înviearea Domnului și se continuă după aceea cu expunerea altor argumente derivate, la care se adaugă câteva analogii din lumea înconjurătoare. Prin urmare, răspunsul Sfântului Apostol Pavel la întrebările privind posibilitatea învierii morților constă în expunerea sistematică a următoarelor argumente principale¹.

Astfel, Înviearea Mântuitorului Iisus Hristos este un fapt istoric, mai presus de orice îndoială - „Vă fac cunoscut, fraților, Evangheila pe care v-am binevestit-o, pe care ați și primit-o, în care și stați, prin care vă și mântuiți, dacă o țineți așa cum v-am binevestit-o” (15,1-2). Argumentul este istoric și tradițional. Apostolul nu comunică cititorilor o învățătură nouă², ci

¹ Joachim Gnilka, *Theologie des Neuen Testaments, Supplementband*, V, Herder Freiburg, Basel, Wien, 1994, p. 367;

² Peter Stuhlmacher, *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Thuringen Universitäts – und Landesbibliothek Jena Zwiegbibliothek Theologie, 1999, Band 1, p. 349;

le reamintește învățătura tradițională pe care le-a predicat-o oral când i-a convertit, învățătura pe care ei au primit-o și pe care o păstrează cu fidelitate³. Totodată, el le arată că mântuirea este condiționată de păstrarea intactă a acestei învățături, că orice știrbire sau alterare a ei este de natură să-i îndepărteze cu totul de la calea mântuirii⁴.

De o importanță deosebită pentru probarea Învierii Domnului, sunt arătările Sale de după înviere, și anume, cea către Iacob, episcopul Ierusalimului, cea către Apostolul Petru, care se lepădase de El în momentul greu al judecății, cea către toți Apostolii și cea către Pavel, „ca unui născut înainte de vreme”, care prigonise Biserica⁵.

În sfârșit, Apostolul amintește arătarea Domnului la peste 500 de frați deodată, foarte importantă din punct de vedere documentar. În textul de la I Tes. 4, 13 – 5, 4 termenul „venirea Domnului” este folosit împreună cu „ziua aceea”⁶. Un alt text în care putem vedea aceasta îngemănare de termeni este și capitolul 3 din cea de a doua epistolă a lui Petru⁷.

De aceea, el recomandă mai departe o priveghere și pregătire necurmată pentru ca ziua aceea să nu surprindă pe nimeni (cap. V, 6). Această atitudine este recomandată de Mântuitorul pentru fiecare creștin (Mt. 24, 42; I Ptr. 4, 7; Iac. 5, 8). Din aceasta nu rezultă însă că Sfântul Pavel s-a înșelat în această privință, cum cred unii. Orice apostol și orice creștin trebuie să fie totdeauna pregătit, ca și cum ziua Domnului ar putea fi oricând prezentă, mărturisind însă sincer că nimeni nu-i poate ști data, nici chiar îngerii din ceruri, decât numai Tatăl (Mt. 24, 36).

Desigur, această doctrină cuprinde „un lucru tainic”. Este o latură a învățaturii creștine care cere multă credință. Alături de venirea a doua, stă învierea morților și judecata de apoi. Eshatologia creștină nu-i asemănătoare cu nicio altă religie, nici chiar cu cea iudaică. Din această pricină, chiar Sfântul Ioan Hrisostom nu ascunde că „sunt din cei care nu cred în acest lucru, fiindcă nu cunosc pe Dumnezeu. Dar spune-mi - continuă el - ce este mai ușor: să aduci la viață din cei ce nu sunt, sau să înviezi iarăși pe cel nimicit?” și combate apoi pe cei care credeau în metempsihoza (reîncarnarea sufletelor): „Dar de ce să crezi că vei lua un corp strain? Spune-mi, ce-i mai ușor să iei trupul tău sau un altul străin?... Toate plantele dau viață din cea care piere: orice viață naște din putrezire!”⁸.

Astfel, am văzut că sufletul (spiritul) este cel care distinge omul de lume și de restul făpturilor, că poate înfrumuseța corpul și-l poate distruge, că este posibilă o antropologie ca știință a spiritului⁹. Am remarcat efortul pentru a armoniza trupul și sufletul ca o necesitate absolută în satisfacerea condiției umane¹⁰.

Totuși, nicio teorie referitoare la origine, creare, transmitere sau însușiri ale sufletului nu va fi pe deplin edificată, limitele raționale fiind imanente capacităților cognitive; așa că unele aspecte ale trăirii psihice¹¹ vor rămâne situate dincolo de granițele speculațiilor pe această temă, și afirmațiile care se vor face asupra sufletului vor rămâne veridice atâta timp cât se vor păstra în limitele revelaționale, introspective sau contemplative naturale ori scripturistice sau supranaturale, reduse din punctul de vedere al comprensibilității.

În concepția sa, Sfântul Atanasie consideră că trupul purificat și înviat al lui Hristos stă într-o legătură cu trupul nostru, al tuturor. El este ca un aluat, sau ca un focar iradiant, înnoit și înviat, al întregii corporalități umane. Deoarece corupția și moartea erau în om, nu în afara, „în mod cuvenit Logosul divin s-a folosit de trup ca de un organ și s-a extins la toți”. În acest fel

³ Hans Hübner, *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1990, p. 34;

⁴ Pr. Prof. Dr. Constantin Cornițescu, *Studiul Noului Testament*, Curs pentru anul II, Editura Europolis, Constanța, 2005, pp.107-108;

⁵ Peter Stuhlmacher, *op. cit.*, Band 2, p. 51;

⁶ Joachim Gnilka, *op. cit.*, p. 367;

⁷ Ferdinand Hahn, *Theologie des Neuen Testament*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2002, p. 359;

⁸ Pr. Prof. Dr. Constantin Cornițescu, *op. cit.*, p. 120;

⁹ Petre Țuțea, *Omul. Tratat de antropologie creștină*, Iași, 1993, p. 268;

¹⁰ *Ibidem*, p. 267;

¹¹ Prin trăire psihică se înțelege viață sufletească și nu mentală.

suntem toți răscumpărați și uniți în Hristos, care este Dumnezeu și om¹². În viziunea Sfântului Atanasie, întruparea din iubire a Logosului a avut loc pentru răscumpărarea oamenilor, care, prin păcatul neascultării, se făcuseră vinovați, de nedreptate și căzuseră sub osânda morții, retrăgându-se din comuniunea cu Dumnezeu. Oamenii erau făcuți spre a rămâne în nescăpătoare, însă ei nesocotind aceasta și căzând sub osânda morții, au fost întorși la starea cea după fire, însă Logosul lui Dumnezeu, prin aducerea propriului trup ca jertfă salvatoare de viață, pentru toți, a achitat datoria față de moarte și a îmbrăcat pe toți muritorii în nemurire prin făgăduința învierii. De asemenea Sfântul Atanasie, în continuare viziunii sale despre activitatea mântuitoare a Logosului susține că mântuirea, asigurarea nemuririi și a vieții veșnice a fost posibilă, prin întruparea, învățătura, suferințele, moartea și învierea Logosului lui Dumnezeu, pentru toți cei ce au crezut Evangheliei lui Hristos¹³.

De aceea putem spune că Hristos ni Se comunică în întregime prin viața și moartea Sa nouă, oamenilor, dar făcând aceasta Se comunică în întregime voinței lui Dumnezeu. Dar Iisus n-ar fi putut să ne dedice în întregime viața și moartea Sa nouă oamenilor, ca om simplu. Originalitatea lui Iisus constă în faptul că Și-a trăit viața și a suporta moartea în mod unitar și desăvârșit pentru Dumnezeu dar și pentru noi, oamenii. Dar în această dublă direcție se arată și unitatea dintre viața Lui dinainte de moarte și Înviere și dintre eficiența Lui de după Înviere. Toată existența lui Iisus dinainte de moarte, în moarte și după Înviere, stă sub semnul acestei comunicări a iubirii depline a lui Dumnezeu către noi, dar și a iubirii noastre către Dumnezeu, pentru ca sub ploaia iubirii Sale dumnezeiești arătată către noi și sub puterea iubirii Sale ca om către Dumnezeu, să încolțească și să se dezvolte și în noi iubirea către Dumnezeu, ca semn al stării de mântuire începute în noi prin iubirea lui Dumnezeu¹⁴.

Așa dar, sărbătoarea Sfintelor Paști are semnificații mult mai profunde decât a înroși ouă, a frământa cozonaci, a mânca, a bea și a ține în mână o lumânare aprinsă, împlinind astfel niște tradiții și ritualuri nerodnice. Praznicul Învierii Domnului este un moment în plus de confirmare a învierii noastre și a faptului că trupurile noastre vor fi ridicate din morminte aidoma Trupului ăndumnezeit al Mântuitorului. Astfel, Învierea Domnului Iisus Hristos dă sens atât vieții noastre pământești cât și urcușului nostru spre Împărăția cea veșnică a Tatălui Cereș.

BIBLIOGRAFIE:

1. Atanasie cel Mare, Sfântul, *Scrieri*, în P.S.B. 15, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura I.B.M.B.O.R., București, 1987;
2. Coman Ioan G., Pr. Prof. Dr., *Patrologie, Editura Sfânta Mănăstire Dervent*, 2000;
3. Constantin Cornițescu, Pr. Prof. Dr., *Studiul Noului Testament*, Curs pentru anul II, Editura Europolis, Constanța, 2005;
4. Gnllka Joachim, *Theologie des Neuen Testaments, Supplementband*, V, Herder Freiburg, Basel, Wien, 199;
5. Hahn Ferdinand, *Theologie des Neuen Testament*, Mohr Siebeck, Tübingen, 2002;
6. Hübner Hans, *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Vandenhoeck & Ruprecht, Göttingen, 1990;
7. Stăniloae Dumitru, Pr. Prof., *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol I, Editura Cristal, București, 1995;
8. Stuhlmacher Peter, *Biblische Theologie des Neuen Testaments*, Thuringen Universitäts- und Landesbibliothek Jena Zwiegbibliothek Theologie, 1999;
9. Țuțea Petre, *Om. Tratat de antropologie creștină*, Iași, 1993;

¹² Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, *Patrologie, Editura Sfânta Mănăstire Dervent*, 2000, p. 97;

¹³ Sfântul Atanasie cel Mare, *Scrieri*, în P.S.B. 15, trad. de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura I.B.M.B.O.R., București, 1987, p.79;

¹⁴ Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, *Chipul nemuritor al lui Dumnezeu*, vol I, Editura Cristal, București, 1995, p. 113;

ÎNVIEREA, SĂRBĂTOARE A LUMINII

Profesor Burcea Andreea Mădălina
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria

Învierea este privită ca o sărbătoare a luminii. Seara sau la miezul nopții, când oamenii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. Puteri deosebite i se atribuie lumânării de la Înviere, care este păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni sau mari primejdii. Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte.

Paștele este una dintre cele mai importante sărbători, prin Învierea lui Iisus Hristos. Indiferent de zonă, obiceiurile de Paște sunt multiple și sunt respectate an de an de către persoanele care petrec această sărbătoare. De-a lungul timpului, vopsirea ouălor, drobul și mielul au devenit reprezentative pentru masa de Paște a fiecărui român.

Celebrarea miracolului Învierii este cea mai importantă sărbătoare a creștinilor de pretutindeni fiind însoțită de o multitudine de tradiții și datini pascale. De la ouă roșii și cozonac, la slujbe religioase edificatoare, iepurașul colorat cu coșul său plin de bunătăți sau numeroase superstiții și obiceiuri, Paștele este sărbătorit într-un mod cât se poate de vesel, fiind totodată și o marcă a primăverii, un nou început, o speranță în mai bine, o înnoire.

Dacă ouăle roșii sunt simbol al sângelui dumnezeiesc căzut din răni, cele colorate sau încondeiate semnifică bucuria primăverii, veselia, renașterea. La români, ouăle se vopsesc, pictează, decorează în Joia Mare, în Săptămâna Patimilor. Acestea se ciocnesc în ziua de Paște rostind *Hristos a înviat!* la care se răspunde *Adevărat a înviat!*. Despre ouăle înroșite se spune că ar avea puteri miraculoase. Consumul acestora ferește de boli, purifică și chiar oferă frumusețe.

Comercializarea intensă a sărbătorii Paștelui a condus cu timpul la apariția ouălor de ciocolată, dar și a celor din lemn pictate cu motive tradiționale și vândute ca obiecte de decor.

Lumina din Noaptea de Înviere semnifică pentru credincioși victoria binelui asupra răului, învingerea întinericului și biruința vieții. La Sfântul Mormânt aceasta apare prin putere divină, fără nicio explicație, fără nicio sursă de aprindere. Miracolul cutremurător menține vie credința, iar puterile luminii sfinte variază de la protecție și vindecare, la aducerea de belșug, noroc și armonie în case.

La români, lumânarea cu care s-a luat lumină în Noaptea de Înviere va fi adusă aprinsă pe drumul spre casă. Dacă aceasta nu se va stinge, atunci dorința purtătorului se va împlini.

Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă.

Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui. În lumea tradițional românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.

Obiceiurile și tradițiile legate de sărbătoarea Paștilor sunt legate de un întreg ciclu de sărbători și evenimente, care încep de la intrarea în Postul Mare și se încheie la Pogorârea

Duhului Sfânt (Rusaliile), adică perioadele numite, în limbaj bisericesc, a Triodului și a Penticostarului.

Postul Mare durează 40 de zile, amintind de postul lui Moise, dar mai ales al Mântuitorului în Pustiul Carantaniei. Ultima săptămână (Săptămână Mare) este dedicată patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămână de post.

Bătrânii obișnuiau să mănânce puțin în seara de Florii, apoi nu mai mâncau până în Joia Mare, când se spovedeau și se împărtășeau. Tinerii mâncau în această săptămână pâine și poame uscate, bând doar apă de izvor. În sate se păstra o liniște și o atmosferă de reculegere, de tristețe evlavioasă. Se făceau focuri rituale, se îngrijeau și se curățau gospodăriile, se întrerupea munca la câmp și lucrările mai importante. Se confecționau haine noi pentru sărbătoare. Se tăiau vite și pasări pentru Paște. Se tocmeau lăutari pentru hora satului. Oamenii se spovedeau și se iertau reciproc.

Cea mai importantă sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilejul, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă în familie și în cadrul comunității.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI

**Buzatu-Bobocel Cristina, profssoar psihopedagogie specială,
Centrul Școlar de Educație Incluzivă-Alexandria**

Învierea Domnului sau **Sărbătoarea de Paște** este una dintre cele mai mari sărbători religioase ale anului care constituie fundația de bază a credinței și a Bisericii creștine. Fără Învierea lui Isus creștinismul nu s-ar fi răspândit și nu ar fi fost crezut, iar Biserica nu s-ar fi format, lumea rămânând păgână.

La câteva zile după intrarea triumfală în Ierusalim, Mântuitorul a fost judecat, chinuit și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, duminica dimineată, El a Înviat pentru mântuirea neamului omenesc.

Sărbătoarea Paștelui simbolizează astfel bucurie, lumină și speranță. Credincioșii din întreaga lume primesc marea sărbătoare a Paștelui cu iubire, împlinire sufletească și veselie. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. În lumea tradițional românească, oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc.

În **Săptămâna Patimilor** se defăințau pregătirile. Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.

În mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz porcii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu împletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.

Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercurea și se sfințea la biserică în Joia Mare.

Tradiția ouălor de Paște provine dintr-un obicei premergător creștinismului

Oul a fost prezent atât la popoarele europene cât și la cele asiatice. "Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii...Oul era emblema universului, opera divinității supreme." Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Dspre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii împetrișate în aducere aminte despre răstignirea mea”.

Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România, unele încă se respectă altele s-au pierdut de-a lungul timpului.

În mai toate zonele țării există obiceiul ca, în dimineața zilei de Paște, membrii familiei să se îmbrace în haine noi, curate și să meargă la biserică pentru a lua “paște”. Fiecare dintre aceștia trebuie să aibe ou roșu în buzunar. Astfel că, după ce vor ieși din biserică, vor ciocni tradiționalele ouă roșii în timp ce rostesc binecunoscuta formulă “Hristos a Înviat!”, la care se răspunde cu “Adevărat a Înviat!”. Se mai spune, de asemenea, că din primul ou ciocnit este bine să guste toată familia pentru a fi împreună întotdeauna. Acest ou trebuie spart de capul familiei, care îl împarte în atâtea bucăți câți membri are familia.

Un alt obicei al zilei de Paști, care se respectă cu precădere la sate, este acela de a pune brazde de iarbă verde la intrarea în casă, după întoarcerea de la biserică. Fiecare membru al familiei trebuie să calce pe iarba verde înainte de a intra în casă. Va fi astfel sănătos, voios și proaspăt ca verdeța ierbii.

În unele regiuni din România există obiceiul conform căruia în dimineața zilei de Paște, până la răsăritul soarelui, oamenii se duc la râu sau la o apă din apropiere și se scaldă. Se vor curăța astfel de boli, răutăți, aruncături și făcături, iar peste an vor fi scutiți de boli, se vor face iuți, sprinteni, sănătoși și harnici.

În alte zone din România, după ce se întorc de la Înviere, toți membrii familiei se spală într-un vas cu apă în care se află, pe lângă apă proaspătă și curată, unul sau mai multe ouă roșii și câțiva bănuți de argint. Oul se pune pentru a fi roșii și sănătoși ca oul, iar bănuții ca să le meargă bine peste an și să aibe bani de ajuns.

De asemenea în anumite regiuni ale țării se respectă și tradiția conform căreia prima persoană care îți calcă pragul în ziua de Paște să fie un bărbat. În felul acesta vei avea spor și belșug în toate cele.

Bibliografie:

<https://www.travelguideromania.com/ro/>

<https://ziarulunirea.ro/>

TRADIȚII DE PAȘTE LA ROMÂNI

Profesor: Ivan Daniela

Școala Gimnazială Nr.1 Mârzănești, Teleorman

Învierea Domnului este cea mai importantă sărbătoare în calendarul creștin, fiind însoțită, în România, de numeroase tradiții și obiceiuri, unele moștenite din generație în generație. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism. De asemenea, în ziua de Paște sărbătorim și trezirea la viață a naturii după iarna grea.

Lumina sfântă

În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor feneomene meteo extreme.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paști merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. De asemenea, cei născuți în ziua de Paște se spune că vor avea o viață luminată și plină de noroc.

Vopsirea ouălelor

Poate cel mai cunoscut obicei, vopsirea ouălelor de Paște are legătură cu scena în care Iisus a fost răstignit pe cruce în Vinerea Mare. Venind să-și vadă fiul răstignit, fecioara Maria avea în mână un coș cu ouă care s-au înroșit de la sângele Mântuitorului. În tradiția populară ouăle roșii sunt purtătoare de noroc. Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apă dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint.

De asemenea, ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de binecunoscuta replica "Hristos a Înviat! - Adevărat a înviat!". Și se spune că cei care ciocnesc ouă în ziua de Paște și rostesc simultan "Hristos a înviat! - Adevărat a Înviat!" vor fi iertați de un păcat greu. Iar descoperirea unui ou cu două gălbenușuri e semn de căsătorie în curând. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe care le-a suferit Hristos pe cruce.

Mielul

În România, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel preparată sub diverse forme. Fie că este vorba despre friptură sau drob, cei mici și cei mari se bucură de carnea gustoasă. Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Pasca

Acest preparat dulce obținut din aluat, brânză și stafide este printre felurile preferate ale celor mici. El se prepară o dată pe an de mame și bunici. Ea se frământă din făină, la care se adaugă lapte și ouă. Pasca are formă rotundă pentru că, în popor, se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Pasca se prepară de obicei sâmbăta dimineața, este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor

preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineată, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Haine noi

În prima zi de Paște există obiceiul de a se purta haine noi în semn de respect pentru această sărbătoare, dar și pentru ca ea semnifică primenirea trupului și a sufletului, așa cum se întâmplă cu întreaga natură odată cu venirea primăverii. De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

Lumânarea și lumina de la Înviere

Lumânarea se păstrează șapte ani și se aprinde în caz de grindină, furtuni sau mari primejdii. În noaptea Învierii, la miezul nopții, când oamenii merg la slujbă, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. În Bucovina e obiceiul ca, în noaptea Învierii, să se lase luminile aprinse în toată casa și în curte, ca să fie luminată gospodăria, în cinstea luminii pe care a adus-o Hristos în lume, prin Învierea Sa.

Tradiții și obiceiuri în diferite regiuni geografice

În a doua zi de Paște s-a păstrat în special, în Transilvania, obiceiul udatului, având semnificația unui act de purificare. De obicei, feciorii stropesc cu apă sau cu parfum persoanele ieșite în cale, în special fetele. Ele trebuie să le ofere daruri sau câte ceva de băut. Dacă vreo fată scapă nestropită îi va merge prost și va avea ghinion tot anul.

În Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coșul de bunătați care se duce la sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simbolurile ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă, bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătați: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neîncepută, iar dimineată trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de înșurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu. În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineată Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihorenii folosesc un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică. Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În Țara Bârsei, există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În Țara Moților, tinerii băieți iau în noaptea Învierii toaca de la biserică și o duc la cimitir, unde au rolul să o păzească de hoți. Se dă așadar o „bătălie” între cei ce trebuie să o păzească și cei care o pot fura. În funcție de rezultatul acestei întreceri, cade în cinstea celui care a pierdut să dea un ospăț a doua zi, din a le cărui mâncăruri și băuturi se vor înfrupta deopotrivă „hoții” și „păzitorii”.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiți oamenilor săraci.

În concluzie, indiferent de obiceiurile, tradițiile și superstițiile specifice unei zone sau alteia ale țării, un lucru rămâne invariabil valabil: toți creștinii români prăznuiesc această mare sărbătoare a Învierii Domnului. Cu toții suntem chemați în mod simbolic la propria „reînviere”, iar obiceiurile religioase au misiunea de a ne ajuta să desăvârșim acest proces. Parcurgerea Marelui Post, precum și participarea la sfânta slujbă a Învierii au scopul de a ne oferi nouă, credincioșilor premisele necesare să întâmpinăm Paștele cu sufletele deschise, pline de bucurie dumnezeiască. Cele trei zile de Paște pe care le petrecem în sânul familiei și alături de cei dragi sunt așadar momente divine, în care fiecare dintre noi îi este adresată chemarea de a trăi și de a împărtăși această profundă bucurie.

Bibliografie:

- Bruda Anca, Voinea Carmen, Tradiții și obiceiuri de Paști, Sibiu, 2013
- Pistolea Vasile, Sărbători religioase și datini la români, Timișoara, 2006
- <https://www.invietraditia.ro/editorial/traditii-obiceiuri-si-superstitii-legate-de-paste-2/>
- <https://www.rador.ro/2015/04/12/documentar-traditii-si-obiceiuri-romanesti-de-paste/>
- <https://www.eva.ro/casa-si-familie/acasa/traditii-si-obiceiuri-de-paste-vezi-care-sunt-datinile-stravechi-articol-50957.html>

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI - OBICEIURI ȘI TRADIȚII

Drăgan Aurelia,
profesor psihopedagogie specială
C.S.E.I. Alexandria

Sărbătorile creștinești sunt frumos celebrate, prăznuite intens de toți românii.

Poporul nostru întotdeauna a dat dovadă că percepe sărbătoarea ca pe un sfânt prilej pentru întărirea sufletului, a înțeleș și a aplicat cu multă înțelepciune cuvintele proorocului David: „vinul veselește inima omului și pâinea o întărește” (Psalmul 103, 17). Între acestea, în locul cel mai de cinste, se află Sărbătoarea Învierii Domnului.

„Sfintele Paști” sau Sărbătoarea Învierii Domnului este cea mai importantă dintre toate sărbătorile de peste an și este al doilea praznic împărătesc cu dată schimbătoare, primul fiind Duminica Floriilor. Întregul ciclu de sărbători dintr-un an bisericesc depinde de Sfintele Paști.

În funcție de data acestei sărbători, se ordonează și se denumesc duminicile și săptămânile de peste an, cu evangheliile și apostolele care se citesc la Sfânta Liturghie în timpul anului, se ordonează cele 11 pericope evanghelice care se citesc la Utreniile duminicilor, precum și cele opt glasuri ale cântărilor Octoihului. Importanța sărbătorii este subliniată și de durata ei, ea ținând trei zile (mai lungă decât a altor praznice).

Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni. În legătură cu această sărbătoare există multe tradiții și obiceiuri păstrate în special în mediul rural.

Ultima săptămână a postului mare care precede sărbătoarea, este Săptămâna Patimilor sau Săptămâna Mare, ea este inclusă în sărbătoarea Paștelui, deși în această perioadă postul continuă chiar cu o mai mare intensitate. Aceasta începe cu duminica Floriilor, când se sărbătorește intrarea lui Hristos în Ierusalim și se termină cu duminica pascală.

În ceea ce privește Duminica Floriilor, duminica cu care începe Săptămâna Mare, sau păstrat de asemenea unele tradiții. În această duminică, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele caselor.

Începând cu această duminică și continuând cu celelalte zile din Săptămâna Patimilor se

oficiază Deniile. Prin caracterul și conținutul lor, deniile sunt unicate în cultul divin ortodox. Dintre aceste denii, cele mai importante sunt cele de joi și vineri seara, cunoscute și sub denumirile de denia mică și denia mare. Cea de joi seara are ca elemente specifice, citirea celor 12 Evanghelii ale patimilor și scoaterea solemnă a Sfintei Cruci în mijlocul bisericii. Cea de vineri seara se deosebește de celelalte denii prin Cântarea Prohodului, în trei stări ca și prin ritualul înconjurării bisericii cu Sfântul Epitaf (cusătură sau pictură de mare frumusețe care reprezintă scena punerii în mormânt).

Pentru Săptămâna Mare, mai ales în trecut erau caracteristice următoarele tradiții: păstrarea liniștii, a tristeții generale; respectarea strictă a postului, îngrijirea locuințelor, curățenia prin curți, confecționarea hainelor noi pentru sărbătoare, împărtășirea la biserică precum și alte obiceiuri. Săptămâna Mare are menirea împărtășirii chinurilor lui Iisus.

În Joia Mare prăznuim patru lucruri: spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, dându-le prin aceasta lor și nouă pilda de smerenie, Cina cea de Taină, adică instituirea Sfintei Cuminecături, rugăciunea cea mai presus de fire, din grădina Ghetsimani, vinderea și prinderea Domnului.

Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

În Vinerea Mare se pomenesc sfintele, mântuitoarele și înfricoșătoarele Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos pe care le-a primit de bunăvoie pentru noi. În această zi nu se săvârșește Liturghia pentru că însuși Mielul lui Dumnezeu este jertfit acum; este vreme de post total, pentru că „Mirele s-a luat de la noi”. (Matei 9, 15). Vinerea Mare se mai numește în popor Vinerea Seacă, pentru că cei mai mulți români au obiceiul de a posti postul negru (nu mănâncă și nu beau nimic toată ziua). Postul negru este ținut în credința că Dumnezeu îl va feri pe cel care postește de toate bolile, îl va face să fie sănătos și să-i meargă bine tot restul anului și-l va ajuta la neazuri și nevoi.

Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc cu coșurile care cuprind câte ceva din bucatele ce vor sta a doua zi pe masa familiei: cozonac, pască, ouă roșii, cârnac de casă, drob, spre biserică pentru a fi „sfințite”.

Dar iată că sosește miezul nopții. Sfânta taină a Învierii se săvârșește anunțată de îndemnul preotului: „Veniți de luați lumină!”. Lumânările credincioșilor se contopesc acum cu liniștea sufletească a creștinilor la auzul veștii: „Hristos a înviat!”, răspunsul venind din inimă: „Adevărat a înviat!”.

În Noaptea Sfântă la biserică se adună întreaga colectivitate creștină unde Slujba de Înviere va dura până spre dimineață când toate gospodinele vor primi binecuvântarea bucatelor din partea preotului. Abia după aceea își vor îndrepta pașii spre casă.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti: „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune: „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

În Duminica Învierii ne spune Sinaxarul din ziua de Paște, ce se prăznuiește: „În Sfânta și Marea Duminică a Paștilor prăznuim Învierea cea dătătoare de viață a Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.” Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Se spune că acei care ciocnesc ouă roșii în ziua de Paște se vor întâlni și pe lumea cealaltă.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă.

Luni, a doua zi de Paște, oamenii dau de pomană pentru cei morți, mergând, în cele mai multe cazuri, la cimitir. O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai.

În Moldova spălarea din dimineața Învierii este tot o tradiție păstrată în special la sate. Într-un lighean se pune un ou roșu, în unele locuri chiar două, și o monedă de argint. Se toarnă apa proaspătă (neîncepută) adusă de la fântână. Toți ai casei se spală pe rând, dându-și fiecare cu oul roșu peste obraz și zicând: „Să fiu sănătos și obrazul să-mi fie roșu ca oul!”. După aceea, se ia moneda de argint și trecând-o peste față se zice: „Să fiu mândru și curat ca argintul!”.

Masa din prima zi de Paște este un prilej de reunire a familiei, decurgând după un adevărat ritual. Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos. Oul simbolizează renașterea. De pe masa de Paște nu pot lipsi: ouăle roșii, cașul de oaie, drobul și friptura de miel, pasca umplută cu brânză sau smântână.

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie.

Învierea Domnului este temelia învierii noastre, este botezul credinței celei adevărate, este înlăturarea neștiinței și înșelării, este împlinirea profețiilor de la Facerea lumii. Învierea este fulgerul care luminează conștiințele credincioșilor, curățându-le de idei preconcepute, este înlăturarea mitului și a legendei.

Sărbătoare a sărbătorilor, Învierea Domnului este model al praznicelor creștine.

Bibliografie:

1. Biblia sau Sfânta Scriptură, 1991, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
2. Braniște, Ene, Pr. Prof. Dr., 1984, Liturgica teoretică, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București.
3. Cucoș, Constantin, 1999, Educația religioasă, Editura „Polirom”, Iași.
4. Răducă, Vasile, Pr., 1995, Ghidul creștinului ortodox de azi, Editura „Humanitas”.
5. Șebu, Sebastian, Pr. Prof. Univ. Dr., 2000, Metodica predării religiei, Editura „Reîntregirea”, Alba Iulia.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LOCALE DE PAȘTI ÎN TELEORMAN

Prof. Învăț. Preșcolar Achim Monica
GPN nr 2 Orbeasca de Jos, Teleorman

„Un popor fără cultură poate fi izvorul sau râul fără apă, o fântână seacă, o casă fără temelie, omul fără trecut, o țară cu tineri și copii sacrificați, bătrâni îngenunchiați, o populație fără viitor.”

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelor, Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi "Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le", iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-l cu Dumnezeu.

Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură învie.

Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Legende creștine leagă simbolul ouălelor roșii de patimile lui Isus Hristos.

Răstignirea și Învierea reprezintă reînvierea naturii primăvara și cu reluarea ciclurilor vieții. Oul, el însuși purtător de viață, devine un simbol al regenerării, al purificării și al veșniciei.

Roșu - simbol al sângelui, Soarelui, focului, al dragostei și bucuriei de viață.

Galbenul - lumina, tinerețea, fericirea, recolta, ospitalitatea.

Verdele - reînnoirea naturii, proșteptimea, rodnicia, speranța.

Albastru - cerul, sanatatea, vitalitatea.

Violetul - stapânirea de sine, răbdarea, încrederea în dreptate.

Obiceiurile înrădăcinate în viața oamenilor, comunică o poezie netăgăduit de frumoasă. Obiceiul este o deprindere câștigată prin repetarea deasă a aceluiași acțiuni. Obiceiurile, datinile, cântecele, însoțesc viața omului de la naștere până la moarte.

Județul Teleorman este foarte bogat în obiceiuri și tradiții.

Folcloriștii împart obiceiurile după anotimpuri, concentrându-le în jurul sărbătorilor importante. Paștele reprezintă sărbătoarea Învierii lui Iisus Christos. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificiul trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat o dată cu postul de șapte săptămâni.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun staie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar celor foarte bolnavi.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii, iar aceasta va fi formula de salut timp de 40 de zile, până la Înălțarea Domnului.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Se spune că acei care ciocnesc ouă roșii în ziua de Paște se vor întâlni și pe lumea cealaltă.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

Luni, a doua zi de Paște, oamenii dau de pomană pentru cei morți, mergând, în cele mai multe cazuri, la cimitir. O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai.

De Paști copiii sunt îmbrăcați frumos, cu lucruri noi, și merg la biserică în fiecare zi a săptămânii mari la denii și sfârșesc cu ziua în care se ia Paști, duminică. Vineri seara se merge la biserică, se ocolește biserica la ora 12, de trei ori cu Domnul Isus Hristos, apoi se ia lumină și se pleacă spre casă, făcând în așa fel încât să nu se stingă lumina până acasă. Duminică, după ce se ia Paști se ciocnesc ouă roșii. Tradiția populară spune că de Paști cei mai mici să meargă la cei mai mari, adică fini la nași, copii la părinți cu ouă roșii, colăcei, prăjituri, toate preparate conform tradiției populare în ajunul Paștelui.

În funcție de zonele țării, există obiceiuri și obiceiuri diferite.

OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII DE PAȘTE

**Profesor inv. primar Măldăeanu Mariana Mirela
Școala Gimnazială „Mihai Viteazul”- Alexandria**

Din cele mai vechi timpuri religia s-a împletit cu tradițiile, datinile și obiceiurile, pe care omul le-a respectat și le-a transmis ulterior prin viu grai din generație în generație, astfel înțelepciunea și experiența celor mai vechi strămoși ajunge la noi sub forma obiceiurilor din viața celor de la țară, fiind purtătoarele unor informații, a unei experiențe și înțelepciuni vechi.

Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor (ramurile de palmier sau finic, cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, n.r.) este una dintre cele 12 sărbători împărătești din cursul anului bisericesc. Menționată, pentru prima dată, în secolul al IV-lea, sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, orașul unde a și început să fie celebrată, a cuprins, în scurt timp, întreaga lume creștină, fiind așteptată cu mare fast. Strâns legată de minunea învierii lui Lazăr din Betania, această duminică îi pregătește pe credincioșii ortodocși pentru bucuria pe care o aduce biruința lui Hristos asupra morții din duminica următoare, cea a Învierii.

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este singurul moment din viața Sa pământească în care a acceptat să fie aclamat ca Împărat.

Duminica Floriilor este precedată de sâmbăta lui Lazăr, zi în care Biserica pomeneste minunea învierii din morți a lui Lazăr săvârșită de către Domnul Iisus Hristos. Primirea triumfală ce i s-a făcut Domnului Iisus Hristos, care a intrat în Ierusalim ca Împărat smerit, împlinind o proorocie din Vechiul Testament, a fost determinată de această minune premergătoare.

Floriile, ca toate marile praznice creștine, s-a suprapus pe structuri festive precreștine, unele cu origini neolitice. Sărbătoarea reprezintă debutul ciclului pascal, care are o semantică și cu ritualuri impresionante. Originea Floriilor poate fi aflată în vechea sărbătoare romană Floralia, multe semnificații ale acestei sărbători romane a primăverii regăsindu-se în ritualurile autohtone.

Înainte de Paște se celebrează ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim călare pe un asin, fiind întâmpinat cu frunze de palmier de către discipolii săi și locuitorii orașului.

Duminica Floriilor este considerată și începutul Săptămânii Patimilor. De aceea, este numită și Duminica Aspiranților sau a Candidaților la botez, pentru că în această zi catehumenii mergeau la episcopul locului, spre a-i cere să fie admiși la botez, iar cu ocazia aceasta le dădea să învețe Simbolul Credinței. Duminica Floriilor se mai numea și Duminica Grațierilor, pentru că în cinstea ei, împărații romani acordau grațieri celor care erau întemnițați.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măslin cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele. Salcia este mereu înflorită în această perioadă a anului, o expresie a fertilității și a reînvierii naturii. De asemenea, se spune că e bine să te încingi cu aceste ramuri de salcie ca să nu te doară mijlocul.

Cu ramurile de salcie, simbol al fertilității și vegetației de primăvară, apicultorii înconjoară în ziua de Florii stupii, iar țărani, convinși de efectul miraculos al acestor muguri, îi îngroapă sub brazdă. De asemenea, amintim și obiceiul ca în vreme de furtună să se pună pe

foc muguri din sălciile de la Florii, pentru a împrăști norii și grindina, protejând casa și familia de dezastre. În tradiția populară există credința că însăși Maica Domnului a binecuvântat salcia, după ce aceasta s-a transformat într-o punte, ajutând-o pe Fecioara Maria să treacă apa unui râu.

O legendă care avea să se transmită din generație în generație, și care spune că, în Săptămâna Patimilor, Maica Domnului, aflând despre caznele la care a fost supus Iisus, s-a grăbit să ajungă la locul cu pricina. Un râu vijelios însă i-a oprit drumul. Dar o salcie pletoasă de la marginea apei și-a întins ramurile și astfel Maica a reușit să treacă și să-l vadă pe Iisus crucificat..

De Florii, atenția comunității tradiționale era îndreptată, pe lângă sărbătoarea religioasă, către renașterea vegetației. De fapt, denumirea populară a sărbătorii vine de la zeița romană a florilor, Flora, peste care creștinii au suprapus sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim. Astfel, pe lângă sărbătoarea creștină a Intrării Mântuitorului în Ierusalim, au apărut și nenumărate obiceiuri și tradiții, atât în mediul rural, cât și în cel urban. De exemplu, de Florii se obișnuiește să se facă "de ursită", astfel că fetele află, prin diverse procedee, dacă se vor căsători sau nu în acel an. Tot de Florii, mărtisorul purtat până în această zi se pune pe ramurile unui pom înflorit sau pe un măceș, iar zestrea se scoate din casă pentru aerisire.

Săptămâna dinaintea Paștelui, cunoscută și ca Săptămâna Mare, este, ca de altfel întreaga Sărbătoare a Paștelui, plină de semnificații.

Tradiția spune că în Săptămâna Patimilor trebuie să se facă curățenie: se curăță curțile, se adâncesc și se curăță șanțurile, se văruiesc casele, se spală perdelele și mobilierul, se șterg geamurile, se aerisesc hainele, așternuturile sau covoarele. Mai mult, bărbații muncesc la câmp până în Joia Mare, iar apoi își ajută nevestele la treburile casnice. Fiecare zi a acestei săptămâni simbolizează ceva, însă cele mai importante sunt Joia și Vinerea. În Joia Mare oamenii se spovedesc și se împărtășesc. Seara, lumea se duce la priveghi, iar la Denie (se vine cu flori la biserică și se trece de 3 ori pe sub masă) oamenii vin îmbrăcați cu haine de doliu (haine din pânză albă cusute cu negru). În această zi se pot vopsi ouăle.

În Vinerea din Săptămâna Patimilor, Vinerea Mare, se ține post negru și nu se lucrează nimic, iar la biserică nu se trag clopotele. Ziua de vineri se încheie cu Prohodul Domnului, iar la sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Epitaf, pe sub care trec apoi credincioșii. Sâmbăta Mare este ultima zi de pregătire a Paștelui. Se pregătesc mâncărurile tradiționale: drobul, friptura și borșul de miel. Unul dintre obiceiuri (care place doamnelor și domnișoarelor) vorbește de faptul că în noaptea de Înviere și în zilele de Paște este obligatoriu să porți ceva nou: femeile o cămașă, iar bărbații o pălărie nouă. Spre miezul nopții se merge la biserică ca să se ia Lumină și apoi se revine acasă. La masa de Paște se adună toată familia unde se mănâncă miel și cozonac.

Bibliografie:

- Ghinoiu I., Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003;
Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2001.

MIRACOLUL ÎNVIERII MÂNTUITORULUI

Prof. MINA MIRELA ALINA
Colegiul Național "Alexandru Ioan Cuza" Alexandria

Învierea Mântuitorului, al cărei imn - Troparul Paștilor - este cel mai triumfal pe care l-a cântat și l-a auzit vreodată neamul omenesc, creează în noi, creștinii, o stare sufletească ce nu se poate compara cu nici una din cele prin care trec oamenii. Ea este efectul unei ușurări, unei bucurii, unei încrederi și unei nădejdi, pe care n-o poate produce în om, nici un alt fapt, nici un alt sentiment, nici o schimbare, nici o emoție din cele ce pot încerca sufletul nostru.

Aceasta bucurie pascală este îndeosebi caracteristica Bisericii Ortodoxe. Nici una din celelalte Biserici nu simte și nu exprimă cu bogăția și harul imnografic semnificațiile, puterea și binecuvântarea Învierii lui Hristos. Imnul Învierii este un strigăt de triumf și de bucurie care ne ridică până la cer, este o stare sufletească unică și incomparabilă, este privilegiul și fericirea noastră de creștini!

Când Iisus Mântuitorul trăia în suferință și umilire în zilele patimilor, El era, privindu-l omeneste, cel mai nefericit, mai părăsit, mai neajutorat, mai năpăstuit, mai zdrobit dintre toți oamenii. Niciodată un om n-a fost mai greu lovit pentru binele ce făcea, mai dusmănește tratat, mai crunt batjocorit, jignit, huiduit, torturat și profanat, ca Iisus Hristos.

Nu numai cei care-l răstigneau, urlau și blestemau, nu doar un popor se desfăta la privirea durerilor lui fizice și morale, ci o lume întreagă, de atunci și până astăzi, a găsit în osânda și în moartea lui o plăcere, o satisfacție, un sentiment că de dreptate și de putere a ei împotriva "blasfematorului" și "înselătorului Aceluia", cum îl numeau cu ipocrizie cei care l-au dat spre chinuire și moarte.

Împotriva lor, a tuturor, a celor care l-au acuzat și batjocorit de atunci și până astăzi, Iisus Hristos Nazarineanul, numit în derâdere "Regele Iudeilor", rege încoronat cu spini, rege al cărui tron era o Cruce, rege fără gardă, părăsit de ai săi, păzit sub grea și rece lespede de piatră, pentru că a izbândit cea mai strălucită și neașteptată biruință ce s-a văzut vreodată: biruința asupra morții și asupra răutății omenești totodată. Această biruință a putut fi tăgăduită, dar nu i-a putut fi smulsă niciodată.

Dezamăgiți și tulburați, înșelătorii de atunci au plătit pe străjeri că să spună, împotriva evidenței și a rațiunii însăși, că el a fost furat noaptea de ucenicii lui fricoși din mormântul întărit cu pază și pecete. Necredincioșii de mai târziu au născocit un șir de ipoteze, presupuse științifice, că să tăgăduiască adevărul, faptul dumnezeiesc. Cels și Profiriu, raționaliști și alți închipuiți luminați, au gândit Învierea lui Hristos cu mintea lor materială scurtă, orbită de patimă, strâmbată de prejudecăți anticreștine, și au declarat că este o amăgire.

Împotriva argumentelor stoarse necredinței și a pretextelor cu păcat, Învierea lui Hristos s-a dovedit și s-a impus cu puterea faptului împlinit și cunoscut, astfel că imnul ei triumfal face de atunci, și va face totdeauna, bucuria noastră și a lumii. Împotriva tuturor rațiunilor omenești, împotriva "înțelepciunii" de jos a celor care au căzut în robia superstițiilor și a legendelor necreștine, împotriva a tot ce s-ar putea zice și scrie stă faptul Învierii, transformat în Biserică permanentă și universală, stă creștinismul întreg, că dovedire și încredințare neclintită și nedesmintită a Învierii lui Hristos.

Împotriva a tot ce i-au spus și-i vor mai spune iscusitii într-u tăgadă a miracolului creștin stă dovedit și nezdruccinat, drept și tare ca un munte de adevăr dumnezeiesc și omenesc,

cuvântul simplu și drept al Apostolului: "dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră" (I Corinteni 15,14), iar propovăduirea și credința Lui și a noastră n-a fost și nu este zadarnică. Împotriva construcțiilor de ipoteze și de subtilități omenesti, stă un argument ce nu se poate răsturna, micșora și contrazice niciodată: cel mai important fapt istoric care s-a produs vreodată, stă creștinismul cu credința și cu Biserica sa, zidite pe adevărul istoric și moral al Învierii lui Hristos, stă o realitate mare cât douăzeci de secole.

Cu cât a dăinuit și a crescut în acest timp îndoiala sau tăgada Învierii lui Hristos, cu atât a crescut puterea și însemnătatea ei de biruință asupra firii și a râului morții. Cu cât va dăinui și va crește încă îndoială sau tăgadă Învierii lui Hristos, cu atât se va vădi prin contrast adevărul ei triumfător, de fapt, de viață și de credință; va crește și se va întări în convingerea noastră, bazată pe existența adevărului Bisericii universale, că: Hristos a Înviat! Cu cât omul și omenirea întreagă vor cunoaște mai multe biruințe, cu atât va fi mai mare între toate Biruința lui Hristos. Nici cele mai strălucite și mai laudate victorii omenesti: ale lui Cyrus, Alexandru cel Mare, Hanibal, Cezar, Napoleon sau ale generalilor mai noi, nu se pot compara cu marea și îndoită biruința a lui Hristos asupra morții și a râului. Nici cele mai mari biruințe asupra naturii-diguri, canale, tunele, viaducte-sau alte succese omenesti, nu se pot compara ca importantă cu biruința lui Hristos asupra morții. Biruințele omenesti crează stări relative, limitate și schimbătoare, dar Biruința lui Iisus Hristos a creat o stare absolută și permanentă, o stare morală de natură, mărima, puterea și importantă spiritului. Biruința lui Hristos a îndreptat un rău imens și cutremurător și a întemeiat o realitate spirituală salvatoare. Fără Înviere lui Hristos, azi nu exista creștinism și nici Biserică; sau, cum zice Apostolul, nu era propovăduirea și credința; fără Învierea lui Hristos, trăiam în întuneric și ne târâm în viciu, ne închinam la idoli. Fără Înviere lui Hristos, omenirea era și azi sufletește cu 2000 de ani în urmă sau, poate, prin regres, cu mult mai mult, în barbarie și mizerie morală. Ce ar fi fost omenirea fără Învierea lui Hristos, fără creștinism și fără Biserică, fără Apostoli, fără Evanghelie, fără sfinți, fără credință, fără sublimă iubire creștină, fără multele și marile idei și fapte de bine și de cultură aduse de creștinism, fără miile de martiri care au cucerit cu suferințe și cu sânge dreptul omului la libertatea de gândire și de credință, fără virtuțile sublime și fără instituțiile de binefacere incomparabile ale creștinismului, fără capodoperele de gândire, de caritate și de artă cu care creștinismul a umplut, a înnobilit și a ridicat lumea? Creștinismul este tot ce a cunoscut mai sfânt, mai binefăcător și mai salvator neamul omenesc, creștinismul este opera Jertfei și a Învierii lui Hristos.

Din moartea și din Învierea lui credem și ne mântuim și trăim în marile idei morale care au devenit patrimoniul omenirii întregi. Învățătura și misiunea lui s-au verificat prin Moartea și Învierea lui; Moartea și Învierea lui au dat Creștinismului sens și viață, au dat sens morții și învierii noastre. Lumea păgâna cunoaște moartea dar nu cunoaște Învierea; ea trăiește pământeste, mărginit, fizic, fără perspectiva vieții viitoare. Trăiește în iluzii și plăceri o viață ca de colivie, peste care apasa imens, inert și greu mormântul.

Învierea lui Hristos a rupt vâlul care acoperea omului misterul existenței post-mortem, a deschis vieții omenesti o privire spre zărea veșniciei, a luat morții rolul și caracterul de sfârșit tragic și dureros. Viață nu este o scânteie efemeră și enigmatică în haos; este o existență de durată cu destin spiritual în eternitatea în care se integrează cu preț de suflet și cu rost dumnezeiesc. Fără Învierea lui Hristos, Creștinismul s-ar fi înăbușit în râsul și în batjocură fariseilor și cărturarilor, în insensibilitatea lumii păgâne, în teamă și neputință Apostolilor terorizați de strigătele mulțimii înfuriate: "Răstignește-l, răstignește-l!" Fără moartea lui Hristos, creștinismul nu avea efect mântuitor, fără Învierea lui nu avea viață și putere. Fără Înviere, nu era credința, nu era nădejde, nu era bucurie creștină. Suferința și biruința, durerea și bucuria, Crucea și Învierea își corespund și se completează, că două fețe paralele și echivalente ale faptului creștin.

Ele sunt polii axei în jurul căreia se învârtă viața creștină; ele sunt stâlpii de rezistență ai creștinismului. Moartea și Învierea lui Hristos au transformat suferința în biruință, au făcut din suferința și biruința un singur mod și fapt: modul și faptul creștin, moartea biruită prin Înviere, suferința biruită prin bucurie.

Moartea și Învierea lui Hristos ne-au asigurat pentru totdeauna înțelegerea, puterea și triumful creștinismului în lume. Dreptul, tăria și nădejdea noastră de biruință și de mântuire stau în Moartea și Învierea lui Hristos, pentru că Moartea și Învierea lui Hristos sunt mântuirea și Învierea noastră. Această certitudine ne întărește sufletește că o putere dumnezeiască. Creștinismul trăiește din Moartea și Învierea lui Hristos, Biruința lui Iisus Hristos, prin moartea sa, asupra morții, este biruința creștinismului prin Hristos asupra răului și a lumii. Biruința lui este biruința noastră de la el, în suferința noastră pentru el.

Această certitudine materială și morală, această bucurie a Învierii Mântuitorului, trebuie făcută temei al gândirii și al vieții noastre creștine. Credința și viața noastră se sprijină împreună cu Biserica pe ea, izvorăște din ea, se hrănește din ea, există și rezistă prin ea.

Prin Învierea sa din morți, Iisus Hristos a înviat pentru toți oamenii și, pentru totdeauna, suferința și moartea, batjocura și necredința, ipocrizia și oprobiul care au fost aruncate asupra numelui și lucrării lui în lume, pe care el a vrut s-o mântuie și s-o lumineze, s-au prăbușit.

Prin Înviere lui Hristos, grija cea mare și durerea au trecut. În Învierea lui Hristos avem supremă bucurie, putere și garanție a nădejdelor noastre: Hristos a Înviat! Adevărul și dreptatea lui nu mai pot fi pecetluite în nici un mormânt. Moartea și răul s-au biruit, spaimă cea mare a trecut. Cele mai grele zile pe care le-a trecut până acum omenirea au fost ziua morții și a șederii lui Hristos în mormânt. Nici un război, nici o năvălire, nici un asediu, nici o prigoană, nici foamete, nici boală, nici cutremur, nici un cataclism, nici o nenorocire n-au putut întrista și amenința omenirea cum a făcut-o Moartea lui Hristos.

Bucuria pascală, pe care Biserica Ortodoxă o evocă intens și solemn patruzeci de zile, este bucuria și nădejdea noastră cea mai mare, nu doar patruzeci de zile, ci de fiecare zi și ceas al vieții noastre de creștin, de fiecare zi și ceas. Cu fiecare cântare pascala și cu fiecare salut pascal "Hristos a Înviat!", adevărim, mărturisim și trăim marele lui cuvânt dumnezeiesc: "În lume necazuri veți avea, dar îndrăzniți, eu am biruit lumea" (Ioan 16,33). În această biruință credem și izbândim, cântând imnul triumfului creștin: HRISTOS A ÎNVIAT!

Bibliografie

1. [Învierea Domnului - escoala.ro](http://www.escoala.ro)
2. [Site-ul Creștin-Ortodox](http://www.site-ul-crestin-ortodox.ro)
3. [Biblia Ortodoxă Online](http://www.biblia-ortodoxa.ro)

INTERCULTURALITATE PRIN SIMBOLISTICĂ

prof. Neațu Jennifer Larisa
Liceul Tehnologic Drăgănești Vlaşca

Sărbătorile au fost întotdeauna celebrate cu veselie chiar și în vremurile grele. Astfel bucuria nu cunoaște granițe geografice și nici nu folosește un limbaj articulat specific, ci se simte, se vede și se trăiește.

Paștele este o sărbătoare care depășește granițe și limite și unește bucuria și iubirea oamenilor de pretutindeni care sunt dispuși să dăruiască și să primească căldura sufletească Pascală ca o izbăvire, ca o izbândă a luminii asupra întunericului, a binelui asupra răului, a

primăverii asupra iernii. Pentru unele popoare sărbătorile Pascale reprezintă și o sărbătoare a iubirii semenilor, un mod de demonstrare a afecțiunii. Unele practici stârnesc amuzantul cum sunt „bătaia cu apă” din Polonia sau mai romantice cum sunt în Ungaria prin stropirea cu parfum de trandafiri a alesei/alesului inimii ori gestul simbolic de a duce în brațe iubita o anumită distanță ca și reprezentare a învierii lui Cristos sau a creșterii recoltelor, în Marea Britanie.

În **România**, Paștele este o sărbătoare de familie (ca și Crăciunul), un prilej de bucurie și veselie celebrând Învierea Domnului, iar pe de altă parte că păcatele noastre au fost iertate și începem un nou ciclu al vieții. Oamenii trebuie să participe la slujba din Duminica Învierii în straie noi ca simbol al primenirii trupului și sufletului iar dis-de dimineață există un ritual al spălării pe față cu apă rece, în care a fost pus în prealabil un ou roșu pentru a fi roșu în obraji și sănătoși și un ban de argint pentru a fi tari ca banul în fața greutăților și a avea belșug. Ceea ce însă este într-adevăr extraordinar este identificarea unor tradiții specifice și unice fiecărei zone folclorice a României.

Anglia - În acest ținut Paștele este o perioadă de sărbătoare, animată de festivaluri, parade și de oferirea cadourilor, ăm special, ouă de ciocolată; însă Paștele înseamnă mai mult decât atât, cea mai importantă semnificație rămânând totuși cea religioasă. Un sport tradițional, practicat luna după Paște, este rostogolitul ouălor pe un deal. Obiceiul diferă însă, de la regiune la regiune, câștigătorul fiind fie oul care se învârteste mai repede, fie cel care supraviețuiește la cele mai multe rostogoliri sau cel care trece printre anumite obstacole.

Argentina-Carnavalul începe cu două săptămâni înainte de Paște și este celebrat cu dezgroparea dintre stânci a unei păpuși reprezentând Răul decorată cu flori ce simbolizează fertilitatea. Se respectă tradiția de a oferi în această perioadă țigarete și alcool pământului pentru a asigura o recoltă bună pentru anul ce urmează.

Brazilia - Faimosul carnaval de la Rio de Janeiro reprezintă celebrarea brazilienilor pentru care se pregătesc întregul an chiar înainte de începerea Postului Paștelui. Pe durata acestui carnaval se distrează cat pot de mult, cântă, dansează și organizează parade pregătind-se astfel pentru perioada Postului, când are loc o purificare a sufletului și trupului.

Cehia și Tarile Scandinave - La fel ca și în Suedia tinerii își petrec Luna Paștelui „biciuind” sau „fiind biciuiți” în amintirea patimilor lui Iisus Hristos. Legenda spune că femeile ar trebui să fie lovite cu un ‘bici’ special făcut din 4, 6 sau 8 ramuri de salcie, pentru a fi sănătoase și fertile în tot timpul anului. ‘Biciuirile’ nu sunt făcute pentru a crea suferință ci pentru a-i ajuta pe bărbați să își arate afecțiunea și atracția față de aleasa inimii lor. Pentru a le arăta că nu s-au supărat și că le mulțumesc, femeile dăruiesc bărbaților un ou încondeiat.

Chile - În acest stat, duminica Floriilor este cunoscută sub denumirea de Duminica Palmierului sau "Domingo de Ramos".

Franța - Doliu pentru răstignirea lui Hristos

În Franța, celebrarea Sărbătorilor Pascale pornește din Vinerea Mare, cu o notă solemnă. Clopotele nu sună timp de trei zile, începând din Vinerea Mare până în Duminica Paștelui. Acesta este un semn de doliu în amintirea faptului că Hristos a fost răstignit. De Paște, copiii trebuie să găsească ouăle de ciocolată ascunse de bătrâni în case.

Grecia - Pentru poporul elen, ouăle simbolizează un omagiu adus sângelui lui Iisus, fiind totodată un simbol al fertilității și al belșugului. Sâmbăta Mare este dedicată pregătirilor, iar atmosfera generală este de voieșie și bună dispoziție, pentru că se știe că nu a mai rămas mult

timp până la Înviere. Bisericile sunt decorate de sărbătoare, oamenii sosesc pe înserat, având lumânări, iar la miezul nopții iau lumina și își spun "Hristos a înviat!" (în limba greacă, "Christos anesti!").

Italia - În Italia, clopotele bisericii sunt auzite pe parcursul întregului an, dar se opresc în Joia Mare și liniștea se așterne peste întreg ținutul. Oamenii sunt mai tăcuți și mai gânditori, amintind de răstignirea lui Iisus. În dimineața zilei de duminică, se aud din nou clopotele, care-i anunță pe oameni că Iisus a înviat. Copiii găsesc ouă ascunse prin casă sau în grădină.

Marea Britanie - În Regatul Unit, în special în Lancashire, Cheshire, Staffordshire și Wawickshire Paștele pare a fi celebrare a iubirii și bogăției, Luna Paștelui este ziua în care bărbații își iau în brațe alesele și le plimbă o anumită distanță. Marțea, femeile ar trebui să facă același lucru cu bărbații. Totul ca și reprezentare a învierii lui Cristos sau a creșterii recoltelor.

Mexic - În Mexic, Sărbătoarea de Paști tine două săptămâni, fiind împărțită în Săptămâna Sfântă - Semana Santa, când sunt sărbătorite ultimele zile ale lui Iisus și Pascua, sărbătorind Învierea lui Iisus, reprezintă totodată și eliberarea de sacrificiile impuse de post. Fiecare comunitate sărbătorește acest eveniment în funcție de influențele religioase, însă cel mai emoționant moment, din săptămâna sfântă, caracteristic la majoritatea comunităților, îl constituie punerea în scenă a evenimentelor petrecute în trecut. Scenetele redau ultima cină, trădarea, judecata, în unele orașe întâlnindu-se chiar și răstignirea.

Norvegia - Aici tradiția impune să rezolvi și să deslușești mistere și crime în perioada Paștelui. Televiziunile și revistele caută să învâluiască totul într-o aură de mistere și crime misterioase.

Olanda - Paștele în Olanda este marcat de carnavalurile care preced perioada de post și penitență. Pregătirile pentru carnavaluri încep încă din anul anterior în cea de-a 11 zi a celei de-a 11 luni, când un consiliu de 11 persoane se întâlnește pentru a pune la cale programul carnavalurilor.

În timpul carnavalurilor, olandezii participă la diverse petreceri, parade și baluri mascate. În fiecare oraș o persoană este aleasă Prințul Carnavalului și îi sunt înmânate cheile urbei. În prima zi de Paște, olandezii obișnuiesc să ia masa în familie. Masa este atent decorată de gospodine cu ouă colorate și flori de primăvară. Nelipsită din meniul tradițional al olandezilor este „Paasbrood”, un fel de pâine dulce care conține struguri și stafide.

Polonia - În Polonia de Paște se întâmplă o adevărată `bătaie cu apă`. Aici bărbații își stropesc femeile dragi din viața lor cu o găleată de apă rece. Femeile se răzbună după-masa, în aceeași zi, când își arată la rândul lor afecțiunea față de bărbatul ales cu o altă găleată de apă.

Rusia - Încondeierea ouălelor este una dintre tradițiile pascale de bază din Rusia. Cea mai frecventă culoare pentru vopsirea ouălelor este roșu. Vopseaua roșie este aleasă pentru că simbolizează sângele domnului Isus Hristos. În plus, rușii obișnuiesc să spargă ouăle roșii folosind cuie, tradiție ce amintește de răstignirea Domnului Isus Hristos.

Spania - Postul Mare constituie o perioadă de meditație, rugăciune și privațiuni, care-i purifică pe oameni și îi pregătește pentru miracolul Învierii. În Duminica Floriilor, oamenii merg la biserică, iar copiii duc ramuri și frunze de palmier pentru a fi binecuvântate de preot. Băieții au ramuri simple, în timp ce fetele duc unele ornate cu bomboane și beteală. În Sâmbăta Mare, toată lumea merge la biserică, iar duminica se ia masa în familie și se merge în vizită la rude.

SUA - Pe teritoriul Statelor Unite ale Americii, Paștele este sărbătorit în diferite moduri, pentru că oamenii aparțin mai multor confesiuni religioase. În marile orașe au loc manifestări, iar oamenii ies pe străzi îmbrăcați în haine noi. Paradele sunt de obicei conduse de o persoană care duce o lumânare sau o cruce. De Paște, se mănâncă preparate din carne, cartofi și diferite legume. Aici ei sărbătoresc Paștele prin organizarea unei “vânători de ouă” pe gazonul din fața Casei Albe.

Suedia - În această țară, în amintirea suferințelor petrecute de Iisus, în vinerea dinaintea Paștelui, tinerii “se biciuiesc” cu nuiiele de mestecăn decorate și împodobite. O altă tradiție legată de Paști este sărbătorită în Joia Mare; conform tradiției, această perioadă era legată de

vrăjitoare, ce simbolizau ghinionul, astfel pentru a le alunga erau aprinse focuri, iar oamenii făceau zgomote ciudate și acestea zburau către “Blkulla” (Tărâmul Magic). Astăzi acest eveniment este sărbătorit pentru amuzamentul copiilor.

Ungaria - Lunea Paștelui este o zi a trandafirilor. Este bine ca oamenii să se trezească în miros de trandafiri. Sau mai bine zis parfum cu aromă de trandafiri, fiindcă bărbații stropesc femeile, și în special pe aleasa inimii lor cu parfum și primesc în schimb de la acestea un ou de Paște. Obiceiul se păstrează și în zonele locuite de etnicii maghiari din Ardeal.

Bibliografie

1. Eliade Mircea, Traite d' histoire des religions, Paris, Editura Pazot, 1970
2. www.google.ro

TRADIȚII ȘI OBICEIURI PASCALE

**NEDELUȘ AURELIA, profesor învățământ primar,
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria**

Paștele este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare. Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocliul de primăvară.

Farmecul deosebit al Sărbătorii Paștelui este dat atât de semnificația spirituală („...învierea Mea va fi totodată o înviere pentru toți cei care Mă urmează.” – Marea Evanghelie a lui Ioan de Jakob Lorber) cât și de tradiții (oul pictat, masa cu mâncăruri tradiționale, slujba de sâmbătă seara cu primirea luminii). Paștele este un moment de pace sufletească, de interiorizare, de împăcare, de bucurie.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. Înainte de Paște se celebrează ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim călare pe un asin, fiind întâmpinat cu frunze de palmier de către discipolii săi și locuitorii orașului.

Duminica Floriilor este considerată și începutul Săptămânii Patimilor. De aceea, este numită și Duminica Aspiranților sau a Candidaților la botez, pentru că în această zi catehumenii mergeau la episcopul locului, spre a-i cere să fie admiși la botez, iar cu ocazia aceasta le dădea să învețe Simbolul Credinței. Duminica Floriilor se mai numea și Duminica Grațierilor, pentru că în cinstea ei, împărații romani acordau grațieri celor care erau întemnițați.

În această zi, denumită și Duminica Stâlpărilor, se sfințesc, prin rugăciune și stropire cu agheasmă, ramuri înmugurite de salcie, care se împart creștinilor, iar slujitorii Bisericii le țin în mâini, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții. Ramurile de salcie amintesc de ramurile de finic și de măsline cu care a fost întâmpinat Mântuitorul. Cu acestea, după ce au fost aduse la biserică spre a fi sfințite, creștinii împodobesc icoanele, ușile și ferestrele. Salcia este mereu înflorită în această perioadă a anului, o expresie a fertilității și a reînvierii naturii. De asemenea, se spune că e bine să te încingi cu aceste ramuri de salcie ca să nu te doară mijlocul.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Vinerea Mare este ziua în care Iisus a fost jertfit și de aceea în biserică nu se cântă Sfânta Liturghie, iar oamenii țin post negru. Seara se cântă Prohodul Domnului, iar la sfârșit preotul împarte oamenilor florile aduse de-a lungul acestei săptămâni la biserică. La sfârșitul slujbei se înconjoară biserica cu Sfântul Epitaf, pe sub care trec apoi toți credincioșii. De la moarte până la Înviere, trupul lui Iisus a fost ținut în mormânt pentru a le arăta oamenilor că acesta a murit cu adevărat.

Sâmbătă este ultima zi de post și în același timp ultima zi a pregătirilor pentru ziua de Înviere a Domnului. În noaptea de sâmbătă spre duminică se fac slujbe în cinstea Învierii Domnului.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori. Când preotul rostește „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe pereții dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Ouăle roșii simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa. De aceea atunci când se sparg ouăle prin ciocnire se obișnuiește să se spună: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!” Aceste formule se pot folosi ca formule de salut timp de patruzeci de zile, până la Înălțarea Domnului. Există credința că cei care ciocnesc ouă se întâlnesc pe lumea cealaltă. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus. În unele zone se obișnuiește să se picteze ouăle. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară) etc.

Încondeierea ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească. Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească. Deoarece oul roșu este purtătorul unor semnificații profunde legate de Învierea lui Hristos și de reînnoirea naturii, creștinii s-au ostenit să-l încondeieze, desenând cu ceară motive decorative ancestrale, de o rară frumusețe.

Paștele sau Învierea Domnului este una dintre cele mai frumoase sărbători creștine. În perioada aceasta oamenii încearcă să fie mai buni și mai plini de evlavie. Urările tradiționale de Paști ale creștinilor ortodocși sunt „Hristos a înviat”, iar răspunsul este „Adevărat a înviat”. Aceste urări sunt adresate 40 de zile după Paști, până la sărbătoarea „Înălțării la cer” a lui Iisus. De asemenea, aceste urări se rostesc atunci când are loc tradiționala ciocnire a ouălor. Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, considerat Fiul lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare.

Bibliografie:

1. Ghinoiu I., Sărbători și obiceiuri românești, Editura Elion, București, 2003;
2. Gorovei A., Credințe și superstiții ale poporului român, Editura Grai și suflet - Cultura Națională, București. 2003;
3. Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
4. Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2001

SĂRBĂTOAREA DE PAȘTE

Prof.Inv.Primar Nistor Alina

Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Roșiorii de Vede

Existența poporului român a fost marcată întotdeauna de tradiții, obiceiuri și datini legate de sărbători importante: Paștele, Crăciunul, Boboteaza, Rusaliile. Toate acestea exprimă înțelepciunea populară și credința că viața omului trebuie să se desfășoare după un tipar moștenit din strămoși.

Una dintre sărbătorile cele mai importante sărbători este Paștele care reunește întreaga familie în jurul mesei îmbelșugate. Un motiv în plus pentru care tuturor le place această perioadă a anului, îl reprezintă mulțimea de tradiții de Paște din România, care dau Sărbătorii Învierii Domnului un farmec aparte.

Paștele este legat și de respectarea a numeroase obiceiuri pe care oamenii le cunosc din vremuri străvechi și care variază în funcție de zonă.

Referitor la reflectarea tradițiilor specifice sărbătorilor de iarnă în cadrul procesului instructiv-educativ, putem menționa în special binecunoscutele „Serbări” al căror program artistic cuprinde colinde, poezii în limba română și limba engleză, tradiții și obiceiuri creștine, precum și scenete religioase.

Pentru a cunoaște cât mai multe despre poporul român, despre felul în care se sărbătorește Sfintele Sărbători de Iarnă, copiii ascultă cu drag povești minunate și învață colinde și poezii de iarnă, pictează, desenează, colorează, învață despre tradițiile și obiceiurile de Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilejul, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă, dar și de a sărbători în cadrul comunității. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea zi de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificial trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

Sub genericul „Paștele la români” am planificat pe parcursul unei săptămâni activități care-i familiarizează pe copii cu evenimentul creștin de înviere a Domnului Iisus, când se ciocnesc ouă roșii și încondeiate. Tradiția general ținută de români este înroșirea ouălor, care este o adevărată marcă identitară și o îndeletnicire specială a fiecărei gospodine pentru Joia Mare, pentru că se spune că ouăle înroșite sau împistrite în această zi nu se strică tot anul. Ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat, apoi se fierb în vopsea. Pe lângă ouă roșii, românii contemporani mai vopsesc ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă „cu model”.

Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare, cu coajă de crin roșu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Dacă lăsăm privirea să zăbovească asupra unui ou încondeiat, el ne transmite bucurie, iubire, smerenie, împăcare, pentru că în ornamentația lui, de fapt se operează cu simboluri (soare, luna, cruce, etc.) cu modele din natură (plante, animale, obiecte casnice), iar școlarii s-au pregătit să le decoreze cât mai frumos după ce am colorat ecologic ouăle din ceai de flori uscat de tei și sunătoare.

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii.

De asemenea, la slujbă se merge în hainele cele mai noi și mai curate, așa cum este indicat în cazul unei sărbători atât de mari. În noaptea de Înviere, pentru a ne arăta solemnitatea față de liturghia desfășurată, trebuie ca fiecare să aibă o lumânare aprinsă în mână.

Copiii au fost învățați să rostească cuvintele „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!”, atunci când ciocnesc ouă. Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos.

Chiar dacă românii participă în număr destul de mic la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă, ei vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumină.

Cu toate că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferă în funcție de zona geografică, toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

BIBLIOGRAFIE:

1. Marian S. Fl., *Sărbătorile la români*, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
2. Pop, Dumitru, *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989;
3. Pop, Mihai, Ruxăndoiu, Pavel, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

OBICEIURI ȘI SUPERSTIȚII POPULARE ROMÂNEȘTI DE PAȘTE

Prof. Popescu Daniela – Mirela
Liceul Tehnologic Drăgănești Vlaşca

Sărbătoarea de Paște este cea mai mărită și solemnă dintre sărbătorile anului, care aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos. Ca orice mare eveniment creștinesc sărbătorit în țara noastră avem și de această dată obiceiuri moștenite din vremuri străvechi, în funcție de regiune:

În **Țara Moților**, în noaptea de Paște se ia toaca de la biserică, se duce în cimitir și este păzită de feciori. Dacă nu au păzit-o bine și a fost furată, sunt pedepsiți ca a doua zi să dea un ospăț, adică mâncăruri și băuturi din care se înfruptă atât „hoții”, cât și „păgubașii”. Dacă aceia care au încercat să fure toaca nu au reușit, atunci ei vor fi cei care vor plăti ospățul.

Probabil cel mai de notorietate obicei e cel din **zona Transilvaniei**, cunoscut sub numele de „stropit”. Potrivit acestuia – preluat de la maghiari – băieții merg în familiile în care există o fată sau mai multe, pe care le stropesc cu parfum, „ca să nu se vestejească”. „Stropitul” este păstrat și azi și reprezintă un bun prilej pentru o reîntâlnire cu prietenii, și, în fond, de distracție.

În **Țara Bârsei**, în jurul Brașovului, se face o petrecere care adună întreaga comunitate – obiceiul Junii Brașovului. Grupurile de tineri, organizate asemeni cetelor de calușari sau de colindători, cu vătaf și casier, strâng ouă de la tinerele fete, după care se merge către Pietrele

lui Solomon, la picnic, unde vor avea loc întreceri. Cea mai cunoscută și îndrăgită dintre ele este aruncarea buzduganului.

În zona **Câmpulung Moldovenesc**, datina se deosebește prin complexitatea simbolurilor, a credinței în puterea miraculoasă a rugăciunii de binecuvântare a bucatelor. În zorii zilei de duminică, credincioșii ies în curtea bisericii, se așază în formă de cerc, purtând lumânările aprinse în mână, în așteptarea preotului care să sfințească și să binecuvânteze bucatele din coșul pascal. În fața fiecărui gospodar este pregătit un astfel de coș, după orânduiala strămoșilor. În coșul acoperit cu un șervet țesut cu model specific zonei sunt așezate, pe o farfurie, simbolurile bucuriei pentru tot anul: semințe de mac (ce vor fi aruncate în râu pentru a alunga seceta), sare (ce va fi păstrată pentru a aduce belșug), zahăr (folosit de câte ori vitele vor fi bolnave), făină (pentru ca rodul grâului să fie bogat), ceapă și usturoi (cu rol de protecție împotriva insectelor). Deasupra acestei farfurii se așază pască, șuncă, brânză, ouăle roșii, dar și ouăle încondeiate, bani, flori, pește afumat, sfeclă roșie cu hrean și prăjituri. După sfințirea acestui coș pascal, ritualul de Paște se continuă în familie.

Un foarte frumos obicei se păstrează în Maramureș, **zona Lăpușului**. Dimineata, în prima zi de Paște, copiii (până la vârsta de 9 ani) merg la prieteni și la vecini să le anunțe Învierea Domnului. Gazda dăruiește fiecărui urător un ou roșu. La plecare, copiii mulțumesc pentru dar și urează gospodarilor „Sărbători fericite!”. La această sărbătoare, pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului.

La **Călărași**, la slujba de Înviere, credincioșii aduc în coșul pascal, pentru binecuvântare, ouă roșii, cozonoc și cocoși albi. Cocoșii sunt crescuți anume pentru împlinirea acestei tradiții. Ei vestesc miezul nopții: datina din străbuni spune că, atunci când cocoșii cântă, Hristos a înviat! Cel mai norocos este gospodarul al cărui cocoș cântă primul. Este un semn că, în anul respectiv, în casa lui va fi belșug. După slujbă, cocoșii sunt dăruți oamenilor săraci.

În **Banat**, la micul dejun din prima zi de Paște, se practică tradiția tămâierii bucatelor. Apoi, fiecare mesean primește o linguriță de paște (vin+pâine sfințite). În meniul acestei mese festive se include ciolanul de porc fiert, ouă albe și mâncăruri tradiționale, după acestea se continuă masa cu friptură de miel.

În **Bucovina**, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apă neîncepută. Cu această apă se spala pe față în zorii zilei de Paște, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flăcăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arăta consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

În **Moldova**, în dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monede, copiii trebuie să-și clătească fața cu apă și să își atingă obraji cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paște să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

Superstiții de Paște

- La Înviere este bine să te îmbraci cu o haină nouă; îmbrăcăminte nouă, la fel ca și apa, are un rol purificator.
- În ziua de Paște nu este bine să dormi, pentru că în restul anului vei fi somnoros, vei avea ghinion, viermii vor mânca semănăturile, recolta va fi distrusă și te va prinde ploaia ori de câte ori vei vrea să lucrezi câmpul.
- Lumânarea de la Înviere trebuie păstrată în casă și aprinsă în caz de boală, calamități naturale, supărări.
- În dimineața Paștelui e bine să privești prima dată într-o cofa cu apă neîncepută. Se spune că vei avea vederea bună în restul anului.

- Se spune că e bine să te speli pe față cu apa neîncepută dintr-o cană nouă, în care ai pus un ou roșu, unul alb, un bănuț de argint și un fir de iarbă verde, semne ale sănătății, prosperității și sporului în toate.
- În ziua de Paște nu se mănâncă oul cu sare, se spune că transpiri tot anul.
- Pasca, crucea de pe ea sau anafura sunt considerate de leac, de aceea se păstrează.
- Cocosul sfințit de Paște se credea a fi o sursă de belșug, sănătate și dragoste. În vechime, oamenii aduceau cocoși la slujba de Înviere, pe motiv că aceuia căruia îi va cânta primul cocosul în acea noapte va avea noroc tot anul. Apoi cocoșii erau dați de pomană săracilor.
- La masa de Paște e bine să mănânci mai întâi un ou, se crede că acesta aduce sănătate trupului pe parcursul anului, apoi pește și pasăre, pentru a fi sprinten precum peștele și ușor ca pasărea.
- Cu cine ciocnești ouăle vopsite în ziua de Paște, te vei întâlni în lumea cealaltă.
- Dacă păstrezi un ou roșu 40 de zile după Paște și nu se strică, vei avea noroc tot anul.
- De Paște se așează o bucată de fier sub prag, ca o protecție pentru casă.
- Dacă prima persoană care îți intră în casă este bărbat, vei avea noroc tot anul.
- De Paște, există credința că cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi.
- Se spune că cei ce mor în duminică Paștelui sunt scutiți de Judecata divină, sufletele lor ajungând direct în Rai.
- Copiii născuți de Paște sunt binecuvântați, având o viață luminată și presărată cu noroc.

Bibliografie

<https://www.invietraditia.ro/editorial/traditii-obiceiuri-si-superstitii-legate-de-paste-2/>
<https://ziarulunirea.ro/obiceiuri-traditii-si-superstitii-romanesti-de-paste-credinte-si-superstitii-de-paste-257440/>
<https://identitatea.ro/obiceiuri-traditii-si-superstitii-de-paste/>

ÎNVIEREA DOMNULUI -SĂRBĂTOAREA LUMINII

**Oprea Georgeta Prof.psihopedagogie specială
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Alexandria**

Paștele este cea mai importantă sărbătoare anuală creștină. Ea comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare.

Data de început a Paștelui marchează începutul anului ecleziastic. Această sărbătoare durează trei zile și începe, conform deciziei Conciliului de la Niceea din anul 325, în duminica de după prima Lună plină după echinocțiul de primăvară.

Farmecul deosebit al Sărbătorii Paștelui este dat atât de semnificația spirituală („...Învierea Mea va fi totodată o înviere pentru toți cei care Mă urmează.”) – Marea Evanghelie a lui Ioan, cât și de tradiții (oul pictat, masa cu mâncăruri tradiționale, slujba de sâmbătă seara cu primirea luminii). Paștele este un moment de pace sufletească, de interiorizare, de împăcare, de bucurie. Săptămâna Mare

Ultima săptămână a Postului Paștelui, numită și Săptămâna Mare sau Săptămâna Patimilor, este o perioadă importantă de interiorizare și comemorare. Acum se rememorează Patimile lui Iisus, chinurile prin care a trecut, de la trădarea Lui de către Iuda, până la răstignirea pe cruce pe dealul Golgota, moartea și Învierea Sa.

Săptămâna începe cu Duminica Floriilor, ziua în care Iisus Hristos a intrat în Ierusalim și se încheie cu Duminica Paștelui, ziua Învierii Sale. Ziua de miercuri este ziua în care Iuda l-a trădat, iar cea de vineri ziua în care a fost răstignit. De aceea aceste două zile au devenit zile de post de-a lungul întregului an. Joia este ziua spălării picioarelor apostolilor de către Iisus, a Cinei de Taină, a rugăciunii din grădina Ghetsimani și a arestării lui Iisus de către cei ce voiau să-l ucidă.

Sărbătoarea bucuriei „...Un astfel de act, oricât de înspăimântător ar părea el a fi pentru ochiul omenesc, este totuși necesar pentru ca, în timp, toate creaturile să revină la pura viață divină, liberă și independentă...” – Marea Evanghelie a lui Ioan.

Înviearea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!”.

Tradiții populare

Ca și alte sărbători creștine, Paștele este însoțit de numeroase obiceiuri populare care își au originea în tradițiile străvechi.

În Sâmbăta Mare se prepară pasca și cozonacul ce vor fi duse la biserică pentru a fi sfințite în noaptea de Învieare. Seara, toată lumea merge la biserică pentru a asista la slujba de Înviearea Domnului, pentru a lua lumina, pentru a lua tradiționalele Sfinte Paști precum și flori sfințite, dintre cele care au fost duse în Vinerea Mare la biserică. În după amiaza zilei de sâmbătă se încheie postul de 40 de zile și clopotele încep să bată din nou.

În Duminica Învierii este obiceiul să fie purtate haine noi ca semn de înnoire a trupului și a sufletului. Dimineața se pune într-un ibric apă rece, un ou și un ban de argint. Cine se spală cu această apă va fi rumen în obraji ca oul, tare ca banul și va avea o viață îmbelșugată. În noaptea de Învieare, cei care merg la biserică au câte o lumânare pe care o vor aprinde din lumina adusă de preot de pe masa Sfântului Altar. Această lumânare este simbolul Învierii, al victoriei vieții asupra morții, a luminii divine asupra întunericului ignoranței. Unii obișnuiesc să păstreze restul de lumânare rămas, pe care îl aprind în cursul anului când au vreo problemă gravă.

O credință răspândită este aceea că, timp de o săptămână, începând cu noaptea Învierii, porțile raiului rămân deschise. Astfel încât sufletele celor decedați în timpul Săptămânii Luminate ajung cu siguranță în rai.

Ouăle roșii simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Înviearea Sa. De aceea atunci când se sparg ouăle prin ciocnire se obișnuiește să se spună: „Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!” Aceste formule se pot folosi ca formule de salut timp de patruzeci de zile, până la Înălțarea Domnului. Culoarea roșie a ouălor simbolizează sângele lui Iisus. În unele zone se obișnuiește să se picteze ouăle. În funcție de zona în care se fac ele se numesc ouă încondeiate, închistrate, muncite, picate (cu ceară) etc.

Ouăle simbolizează și reîntinerirea, primăvara. În tradiția populară românească, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, au capacități protectoare. Pasca este o prăjitură specifică Paștelui, de formă rotundă, cu o cruce la mijloc și aluat împletit pe margini, umplută cu brânză de vaci. Despre originea ei există o legendă care spune că, în timp ce predica împreună cu apostolii, Iisus a fost găzduit la un om foarte generos. Acesta le-a pus în traistă la plecare, fără știrea lor, pâine pentru drum. Apostolii l-au întrebat pe Iisus când va fi Paștele, iar el le-a răspuns că atunci când vor găsi pâine în traistă. Au căutat și au găsit pâinea. De atunci e obiceiul să se coacă pască de Paști.

Miracolul luminii divine

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură și uimind totuși de fiecare dată, este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Iisus ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale. Este modul Său de a ne transmite că este mereu alături de noi.

Acest foc imaterial de culoare albăstruie și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse. El apare atunci într-un mod supranatural din Sfântul Mormânt aprinzând candela așezată special acolo. Apoi Patriarhul ortodox aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție. Focul cel viu însă acționează și de unul singur, strălucind ca un fulger și aprinzând din zbor candelile de la intrarea în biserică, precum și lumânările unora dintre pelerini.

Acest eveniment se petrece în fiecare an în fața a mii de martori vizuali. Nu poate fi negat de nimeni. De aceea efectul său este foarte puternic, contribuind la întărirea credinței în Dumnezeu.

OBIECIURI ȘI TRADIȚII ROMÂNEȘTI DE PAȘTE

Prof. înv. primar Paraschiv Oana – Maria
Scoala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Paștele reprezintă una dintre cele mai importante sărbători anuale creștine, care comemorează evenimentul fundamental al creștinismului, Învierea Lui Iisus Hristos, Fiul Lui Dumnezeu în religiile creștine, în a treia zi după răstignirea Sa din Vinerea Mare, lucru care marchează sfârșitul postului Paștelui.

Postul Paștelui este cel mai lung și mai greu post de peste an. Postul Paștelui ține 40 zile. În această perioadă nu se fac nunți, botezuri sau petreceri, și se mănâncă "de dulce" doar în zilele de "Dezlegare la pește".

Spoveditul se face în Săptămâna Mare, adică în ultima săptămână de dinainte de Înviere, când cei care au ținut post se duc la biserică, ascultă slujba, și se spovedesc la preot, spunându-și păcatele în tainica destăinuire (preotul nu are voie să spună nimănui sub nici un motiv spovedania creștinului) de peste an, pentru a fi iertat.

Împărțășitul se face după ce creștinul s-a spovedit. Preotul dă puțin vin și puțină anafură la creștini, reprezentând sângele și corpul Domnului. În săptămâna întunecată nu se consuma oțet și urzici.

Vopsitul ouălor: ouăle se vopsesc în vopsea roșie în joia din ultima săptămână a postului, săptămâna întunecată. Se vopsesc în această zi, deoarece Iisus a fost răstignit joi, iar vopseaua roșie reprezintă sângele vărsat de el. Se ung cu ulei și se așează în coș. După înviere, românii ciocnesc ouă, spunând "Hristos a înviat" și celalalt: "Adevărat a înviat". Cine rămâne cu oul întreg, ia oul celui alt.

Cozonacul e făcut de către gospodine, face parte din bunătățile ce trebuie să fie pe masa de Sfintele Paști.

Pasca este specifică acestor sărbători. De obicei, gospodinele o pregătesc în căminul lor și are formă rotundă. Pasca trebuie să fie împodobită la mijloc cu o cruce, iar pe margine cu o

împletitură din aluat. Când bagă pasca la cuptor, femeile spun (dând cu lopata semnul crucii pe ușa cuptorului):

“Cruce-n casă,/Cruce-n piatră,/Dumnezeu cu noi la masă,/Maica Precista pe fereastră.”

Deniile din Săptămâna Mare se săvârșesc în biserici începând cu seara Floriilor, deci din duminica a șasea a postului, până vineri seara, când se cântă și Prohodul Domnului. Deniile sunt slujbe care se țin după orele 18:00-19:00. Vinerea Mare este ziua de doliu a creștinătății: atunci a fost răstignit Mântuitorul și se oficiază Denia Prohodului. În această zi se scoate epitaful din biserică și se bagă înapoi reprezetând întoarcerea lui Isus în mormânt.

Joia Mare se mai numește Joi Mari, Joia Patimilor, Joia Neagră, Joimărița. În Joia Mare se prăznuiește spălarea picioarelor ucenicilor de către Mântuitorul, Cina cea de Taina, rugăciunea din grădina Ghetsimani și vinderea Domnului de către Iuda. În aceasta zi, clopotele bisericilor încetează să mai bată. În seara acestei zile, creștinii merg la Denia celor 12 Evanghelii. Acum se face ultima pomenire a morților din Postul Mare. Conform tradiției, în noaptea ce premerge Joia Mare sau în dimineața acestei zile se deschid mormintele și sufletele morților se întorc la casele lor. Joia Mare este cunoscută mai ales, în cultura populară actuală, ca ziua în care se înroșesc ouăle.

Prin Sudul țării, fetele fac câte 12 noduri unei ațe, punându-și la fiecare câte o dorință și dezlegându-le când dorința s-a împlinit. Până de joia mare, femeile trebuiau să termine de tors cânepa.

Vinerea din Săptămâna Mare este numita Vinerea Patimilor, Vinerea Neagră, Vinerea Seacă sau Vinerea Mare. Conform tradiției creștine, este, ziua în care Iisus a fost răstignit și a murit pe cruce pentru răscumpărarea neamului omenesc de sub jugul păcatului strămoșesc. Din această cauză Vinerea Mare este zi de post negru.

În Vinerea Mare, în orice biserică și rit creștin din lume, este singura zi în care nu se oficiază slujba Liturghiei. Liturgia însăși înseamnă jertfă și se consideră că nu se pot aduce două jertfe în aceeași zi. De aceea, Vinerea Mare este zi aliturgică. În schimb, vineri seara se oficializează Denia Prohodului, una dintre cele mai spiritualizate, dar și “spectaculoase” denii. Mai întâi, tineri și bătrâni, în lanț neîntrerupt, trec pe sub masa plină cu flori, masa ce simbolizează catafalcul Domnului. Pe ea este așternută o față de masa bogat pictată, cu punerea în Mormânt a Mântuitorului (Epitaf), precum și Evanghelia împreună cu Crucea.

Săptămâna luminată precede nopții de Înviere și se consideră că e săptămâna în care Domnul încă mai e printre oameni, nu s-a ridicat la Cer. În săptămâna luminată, preoții poartă haine preotești albe și cu fir auriu/argintiu ca semn de bucurie al Învierii Domnului. Oamenii se salută cu "Hristos a înviat", celălalt răspunzând "Adevărat a înviat". După tradiție, în familiile creștine se mănâncă în zilele de Paști carne de miel. Mielul îl simbolizează pe Mântuitorul nostru Iisus Hristos, care S-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe Cruce ca un miel nevinovat.

În Noaptea de Înviere creștinii merg la biserică să ia "lumină": preotul va aprinde o lumânare și va da această lumină la fiecare creștin venit. Cu lumânarea aprinsă de la Înviere ne întoarcem acasă după slujba de la miezul nopții, pentru a aduce lumina și în casele noastre. Lumânarea de Înviere este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și al luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

În ziua de Paște, dimineața, oamenii obișnuiesc să pună ouă roșii în apă și să se spele cu aceasta pentru a se proteja de boli. În alte zone, se adaugă și ouă albe și bani. Mâncarea tradițională de Paște cuprinde ouăle vopsite, friptura de miel, pasca și cozonacul. Mielul este considerat simbolul Lui Hristos, ouăle – simbolul Divinității, care fiind ciocnite de Paște, sunt sacrificate.

Bibliografie:

1. M. Pop, Obiceiuri tradiționale românești, București, 1976
2. D. A. Vasiliu, Obiceiuri, credințe și datini de Paști, București, 1940

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. învă. preșcolar Paraschiv Simona – Ileana
Grădinița cu P.P. „Ion Creangă” Alexandria

Paștele este, alături de Sărbătoarea Nașterii Domnului, Crăciunul, una dintre cele mai importante sărbători creștine, plină de tradiții și semnificații străvechi.

Fiind una dintre cele mai importante sărbători creștine, Sărbătoarea de Paște este asociată cu o serie de simboluri tradiționale. Tradițiile și obiceiurile de Paște se perpetuează de-a lungul timpului, fiind transmise din generație în generație.

Copilul, încă de la grădiniță vine în contact cu simboluri și manifestări religioase ale căror semnificații, explicate pe înțelesul lor, este bine să le cunoască. Momentele create trebuie să îi ajute pe copii să-și deschidă mintea și sufletul spre credință. Familiarizarea copiilor cu aceste evenimente se face prin intermediul povestirilor cu conținut religios, prin intermediul poeziilor, cântecelor, audițiilor, vizionării de programe educative pe această temă, prin intermediul activităților practice și plastice. Atmosfera creată este de bucurie, plină de optimism, decorurile pregătite sunt adecvate activităților. Copiii participă și ei la realizarea decorului: desenează, modelează coșulețe, ouă, iepurași, decupează și lipesc decorațiuni specifice pe care le folosim în pavoazarea sălii de clasă și apoi confecționează altele pe care să le ducă acasă și să-i bucure pe cei din familie. Clipele cele mai așteptate sunt cele în care decorăm ouăle.

Sărbătoarea Învierii Domnului păstrează la noi în țară, datini și tradiții frumoase pe care suntem datori să le transmitem copiilor. Ele conțin o mare încărcătură de simboluri creștine. Este bine ca preșcolarii să cunoască toate aceste tradiții și obiceiuri, deoarece le îmbogățesc orizontul de cunoștințe, le dezvoltă emoții și sentimente puternice, contribuie din plin la educarea sentimentelor de dragoste și admirație, mândrie și respect față de comorile poporului român.

În ajunul sărbătorii de Paște copiii merg la biserică pentru a primi Sfânta Împărtășanie, una dintre cele șapte taine, prin care credincioșii se împărtășesc cu trupul și sângele lui Hristos sub forma pâinii și a vinului.

În Săptămâna Mare se face curățenie generală în gospodării.

Ziua de Sămbăta Mare este un moment important în fiecare casă, momentul în care toate gospodinele au multe de pregătit pentru că pe masa din prima zi de Paște să se găsească toate preparatele tradiționale: ouă roșii, pască și carne de miel.

Pe masa de Paște trebuie neapărat să existe ouă roșii, obicei transmis din timpuri străvechi, cu 2000 de ani înainte de nașterea lui Iisus Hristos. Una dintre legendele ajunse până la noi spune că, însăși Maica Domnului ar fi pus un coș cu ouă sub crucea pe care fiul ei era răstignit. Erau ouale pe care voia să le dea soldaților ca să-i înduplece să aibă milă de fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieții, care a curs peste ouăle din coș, le-a înroșit.

Ouăle de pe masa de Paște, cu semnificație religioasă, cele care simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat și bucuria Învierii, trebuie să fie, așadar, întotdeauna roșii. Ouăle se ciocnesc din prima zi de Paște până la Înălțare și se rostește cu bucurie formula tradițională "Hristos a Înviat!" la care cealaltă persoană răspunde, cu sufletul pătruns de dragoste și respect față de evenimentul sărbătorit, "Adevărat a Înviat!" Se crede că mielul de Paște este bine să fie sacrificat în Vinerea Mare făcându-se, în acest fel, o apropiere între sacrificiul lui Hristos, care este răstignit, și cel al mielului.

Pasca, alt simbol al Paștelui și Învierii, vorbește prin forma ei și prin ingredientele folosite, de ceea ce înseamnă trupul lui Hristos. Pasca are întotdeauna forma rotundă, care o leagă de discul solar, cel ce este menit să crească și să dea vigoare întregii vegetații și oamenilor.

De jur împrejur se face din aluat o funie, o împletitură în două care întruchipează neamurile care se succed. Pe mijloc se află crucea răstignirii, făcută din două suvițe de aluat, iar în cele patru locuri se pune brânză.

Sâmbătă seara, în ținuta de sărbătoare, îmbrăcați cu haine noi, așa cum cere tradiția, oamenii merg la slujba de Înviere. Lumânarea, poate cel mai important simbol al Învierii, reprezintă biruința vieții asupra morții și a binelui asupra răului. Tradiția spune că, după slujbă, lumânarea trebuie adusă acasă aprinsă. Lumânarea de la Înviere nu se aruncă, ci este păstrată cu sfințenie pentru a fi aprinsă la necazuri. Conform credinței populare, lumânarea de Înviere se aprinde în fața unei icoane în caz de primejdie sau necazuri mari, la cutremure și vreme rea.

Dimineața, în ziua de Paște, toți ai casei, ca să fie sănătoși și să aibă spor în tot ceea ce fac, trebuie să se spele pe față cu apa dintr-o cană în care s-au pus un ou roșu și un ban de argint. De regulă, cel mai mic al casei sau cel care se spală ultimul ia banul și oul după ce se spală.

Fiecare gest ritualic al sărbătorii reprezintă o dimensiune simbolică aparte. În acest sens, un exemplu îl constituie și îmbrăcatul, care, aici, are rol de înnoire. Datorită existenței unei credințe conform căreia de Paște este bine să ai straie noi, odinioară, fetele și tinerele neveste coseau cămăși pentru toți membrii familiei. Pentru fetele de măritat semnificația era și mai puternică, acestea urmând a purta noile cămăși atât la biserică, cât și la joc.

Tradițiile legate de această sărbătoare sunt numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința. Obiceiurile și tradițiile trebuie să se păstreze, să dăinuie peste veacuri. De fiecare dintre noi depinde cum ne organizăm și cât de mult prețuim obiceiurile și tradițiile pascale.

Bibliografie:

Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol. II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994

Prof. Răducu, Ani „Îndrumător elemente de educație religioasă pentru învățământul preșcolar”

PAȘTELE LA ROMÂNI

**PROF. ÎNV. PREȘC. BRUSARU VIOLETA
GRĂD. CU P.P. NR. 4 ALEXANDRIA/TELEORMAN**

Lumina Paștelui este simbolul biruinței vieții asupra morții.

Paștele este un moment când fiecare dintre noi se întoarce la tradiții, la lucrurile care s-au transmis din strămoși și care în același timp au evoluat și s-au adaptat timpurilor.

O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna patimilor.

Din aceasta zi, țăranii încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei, a curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în joia mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle. Potrivit tradiției, la miezul nopții dintre sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apa curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către

biserică. Acasă le e îngăduit să rămână doar cei foarte bolnavi.

În Muntenia obiceiurile sunt puțin diferite față de celelalte regiuni. Paștele presupune reîntoarcerea oamenilor la Dumnezeu.

Potrivit tradiției, femeile nu au voie să doarmă în joia mare, altfel vor dormi tot anul. În această zi, se spune că sufletele celor trecuți în neființă se întorc la casele lor, iar în fiecare

gospodărie este aprins focul pentru cei morți. În dimineața de Paști, după ce credincioșii vin de la biserică cu lumânarea aprinsă nu au voie să intre în casă până nu se culege din grădină iarbă verde și se pune pe scările casei.

Masa de Paști trebuie să fie încărcată cu bucatele tradiționale. Pe lângă ouă roșii gospodinele mai pregătesc și faimoasa ciorbă de bureți, cunoscută în alte zone ca ciorbă de miel.

În a doua zi de Paști, fetele se îmbracă cu zăvelci, marame lucrate și poale. Acestea își demonstau măiestria în domeniul țesutului și a cusutului în fața întregului sat.

O altă tradiție de care se ține cont este aceea al purificării în ziua de Paște. Cei care nu au fost la biserică în noapte de Înviere se spală pe față cu apa în care s-au pus un ou roșu, un ou alb și o monedă de argint. Banul are rolul de a oferi spor, belșug și strălucire, în timp ce oul se crede că aduce rodnicie și fertilitate. În urma îndeplinirii acestui ritual, familia se poate așeza și servi bucatele de paște. În Săptămâna Mare gospodinele trebuie să facă în toată casa curățenie și să pregătească bucatele tradiționale pentru ziua de Paște. Se spune că în Sâmbăta Mare femeile trebuie să termine toate pregătirile pentru ziua minunată care va urma, și tot în aceasta zi mielul este sacrificat și gospodinele prepară drobul din măruntaiele sale. În noaptea de Înviere toți creștinii merg la biserică și așteaptă să primească Lumina în timp ce se roagă. Ajunși acasă ei vor ciocni ouăle roșii; tradiția spune că cei care ciocnesc ouă în noaptea de Înviere se vor întâlni în viața de apoi.

Pentru munteni, pregătirea Paștelui înseamnă mai întâi curățenia și bucatele care se fac în casă. De „curățenia de Paști” orice gospodină trebuie să se achite în timp util și să aibă casa lună pentru primirea musafirilor pe parcursul a trei zile de sărbătoare.

Preparatele de Paști care în general nu lipsesc de pe masă sunt ouăle roșii, drobul de miel, pasca și cozonacul. Ouăle se vopsesc în Joia Mare, considerându-se un păcat mare orice lucru făcut în casă vineri, când la Biserică are loc Prohodul.

La țară, românii aleg ouă proaspete de găină și rață prin scufundarea lor în apă (ouăle proaspete cad la fund, cele vechi se ridică la suprafață) și pregătesc unelte de ornamentat. Cele mai vechi „condeie” au fost lumânarea - cu al cărui capăt încins la foc se desenau pe ou anumite semne - și pana de gâscă. Oamenii topesc ceara de albine în care se adaugă puțin cărbune pisat, încondeiază ouăle cu motivele dorite și le pun apoi în vopsea pentru colorarea fondului. Se mai folosesc metode noi de decorare, mai mult sau mai puțin legate de încondeierea cu ceară: ouă pictate, decorate în relief, încondeiate cu frunze, împodobite cu mărgele.

Primul ou vopsit nu se dă din casa pentru că este considerat sporul gospodinei, iar cei care vor ciocni ouă roșii se vor vedea și pe lumea cealaltă. Sunt doar câteva dintre obiceiurile de Paște specifice Munteniei.

Sărbătoarea Paștelui păstrează o semnificație aparte. În familie, fiecare dintre noi împlinim datinile primite din bătrâni. De la toleranță și iertare, la spovedanie, împărtășanie și până la pregătirea coșului pascal din noaptea Învierii. Paștele este o punte de legătură între trecut și prezent.

Sărbătoarea Sfintelor Paști este considerată cea mai mare sărbătoare a creștinătății. Este de asemenea o sărbătoare solemnă care aduce în sufletele oamenilor speranța vieții veșnice.

Sărbătorile Pascale nu se rezumă doar la celebrarea Învierii Domnului ci încep din prima zi a postului. Postul Paștelui este considerat cel mai aprig, în special în lumea creștinilor ortodocși, și are menirea de a-i pregăti cum se cuvine pe toți creștinii pentru o sărbătoare atât de importantă. Creștinii trebuie să primească lumina Învierii Domnului cu sufletul și cu trupul curat, postul având o semnificație aparte.

Paștele este o sărbătoare a sufletului, o sărbătoare care ar trebui să ne determine pe toți să fim mai buni și să apreciem ceea ce avem și să ne deschidem sufletele. Din păcate, la fel cum se întâmplă și în cazul Crăciunului, Paștele a devenit o sărbătoare comercială în care accentul

este pus în mare parte pe felul în care Învierea Domnului este sărbătorită din punct de vedere material, nicidecum spiritual.

Bibliografie:

Ziarul Teleormanul, nr. 146, 2000

“Simion Florea Marian – Sărbătorile la români”

PAȘTELE LA ROMÂNI

Prof. Vintilescu Mariana

Școala Gimnazială „Regina Maria”, București

Paștele, cum denumesc românii sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic *pesah*, care înseamnă trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie pentru a ajunge în „pământul unde curge miere și lapte”, în pământul făgăduinței, Canaan. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului. Nu întâmplător Sărbătoarea Paștelui este în anotimpul de primăvară. Aceasta face pasul de la hibernare, moarte la acțiune, la viață.

Creștinii se pregătesc să întâmpine în curățenie trupească și sufletească Sfânta Înviere prin Postul Paștelui sau Postul mare care ține șapte săptămâni, fiind cel mai lung și mai aspru post din timpul anului. În Postul Sfințelor Paști credincioșii nu trebuie să mănânce prea mult, să se abțină de la carne, brânză, ouă, lapte, să ducă o viață cinstită.

În duminica dinaintea Învierii, creștinii sărbătoresc Intrarea Domnului Iisus în Ierusalim – Duminica Floriilor. Aceștia merg la biserică cu ramuri de salcie înflorită pentru a fi sfințite și puse apoi la icoane.

Simboluri pascale

Crucea - este simbolul crucificării, al jertfei lui Iisus Hristos pentru salvarea omenirii.

La Consiliul de la NICEEA, în anul 325, Împăratul Constantin a declarat crucea ca simbol oficial al creștinismului.

Lumânarea - În noaptea Învierii, fiecare creștin, mic sau mare, tânăr sau bătrân, care ia parte la oficierea slujbei, trebuie să aducă cu sine și o lumânare pe care o aprinde și o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii Sfintei Învieri. Apoi, fiecare se întoarce acasă cu lumina aceasta, numită în cele mai multe părți lumina Învierii. După ce pășește peste prag, se închină și stinge lumânarea în grindă.

Ouăle roșii - tradiția populară spune că, la răstignirea lui Iisus Hristos, Maica Domnului a adus un coș cu ouă pe care a vrut să le dea paznicilor. Aceștia au refuzat darul, batjocorindu-L și mai mult pe Iisus. Plângând în hohote, Maica Domnului a lăsat coșul la picioarele Răstignitului. Sângele, șiroind din trup, a împestrițat ouăle.

Încondeierea ouălor - tehnologia populară, care transformă oul în operă de artă.

Pasca - simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la Învierea Sa din morți ; Gospodinele coc, o singură dată pe an, de Sfintele Paști, pasca.

Mielul - îl simbolizează chiar pe Iisus Hristos, care s-a jertfit pentru păcatele lumii și a murit pe cruce ca un miel nevinovat.

Iepurașul - prima apariție a iepurașului ca simbol al Paștelui a avut loc în Germania, apărând menționat în cărți în jurul anului 1500. În America, tradiția iepurașului de Paști, care aduce cadouri ouă vopsite copiilor cuminți, a fost adusă de emigranții germani.

Tradiții și obiceiuri de Paști

În Săptămâna patimilor sau Săptămâna neagră se crede că spiritele morților ies din morminte. De aceea se fac pomeni pentru a le asigura hrana trupului nevăzut din lumea cealaltă. Este bine să se păstreze tot anul crenguțele de salcie din Duminica Floriilor deoarece folosesc la vindecarea bolilor.

„Paștele Blajinilor”, o sărbătoare rară, cade la o săptămână după Paștele ortodox. În această zi de luni, după Duminica Tomei sau a Orbului, oamenii aruncă pe cursurile apelor coji de ouă, bucăți mici de cozonac ca să ajungă la cei blajini din lumea de dincolo.

„Paștele cailor” este o sărbătoare veche, care are loc în joia din cea de-a șaptea săptămână după Paști, în unele locuri fiind cunoscută drept „Joia iepelor”. Vechi legende atestă că, atunci când Sfânta Maria îl naștea pe Isus, caii făceau mare gălăgie. Aceasta i-ar fi blestemat să fie animale mereu flămânde, cu excepția unei singure zile pe an: Paștele Cailor. Se credea că în aceasta zi, preț de numai o oră, caii se săturau de păscut iarba. Inedita sărbătoare era prilej pentru organizarea de târguri și pentru încheierea unor afaceri bănești sau de orice altă natură, afaceri care nu în toate cazurile erau reușite, de aici născându-se și expresia „la Paștele...cailor” (adică „niciodată”).

În ajunul Sărbătorilor de Paști oamenii se pregătesc îndelung pentru a fi demni de ele: se pregătesc pe dinăuntru cu post și rugăciuni timp de șase săptămâni și se pregătesc pe dinafară, curățând și înnoind totul în jurul lor. În Joia Mare, gospodinele vopsesc și încondeiază ouăle. Mâncarea pregătită pentru masa de Paști este dusă la biserică pentru a fi binecuvântată după ceremonia de Înviere, apoi se face „împăcarea”(milostenie) și se consumă în decursul celor trei zile. În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli; protejează animalele din gospodărie; te apără de rele.

În dimineața de Paști există obiceiul spălătului pe față cu apa dintr-un vas în care s-au pus un ou roșu și monede pentru a fi sănătoși și bogați tot anul.

În ziua de Paști se spune că nu trebuie să arunci cojile ouălor sparte afară, căci arunci norocul și rodul. Acestea se păstrează, se folosesc la împodobirea păpușilor de lut (Caloianul sau Scaloianul) sau se aruncă sub brazdă, la arat sau la semănat în grădină.

Puteri deosebite i se atribuie și lumânării de la Înviere, care este păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni, sau mari primejdii.

Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte. Spun sfinții că întreaga omenire va învia după modelul Învierii lui Hristos, de aceea, în zilele noastre, Învierea este privită ca o sărbătoare a luminii.

BIBLIOGRAFIE:

I. Ghinoiu, *Sărbători și obiceiuri românești*, Ed. Elion, Buc., 2003

I. Nicolau, *Credințe și superstiții românești*, Ed. Humanitas, Buc., 2000

ACTIVITĂȚI EXTRACURRICULARE INSPIRATE DE EVENIMENTE RELIGIOASE

Prof. Rădită Cristina
Școala Gimnazială "Mihai Eminescu"

Activitățile extracurriculare vin în completarea activităților din cadrul orelor de curs și contribuie la dezvoltarea armonioasă a copiilor, atât intelectuală cât și artistică sau moral-religioasă.

Tematica activităților extracurriculare acoperă evenimente speciale din timpul anului (Crăciunul, Paștele, 1 Decembrie, 8 Martie, sfârșitul anului școlar), probleme de interes general (protejarea mediului, reguli de circulație, comemorarea unor scriitori sau a unor personalități din trecutul neamului nostru) sau jocuri specifice diferitelor anotimpuri, vizionarea unor spectacole, excursii .

De multe ori la activitățile acestea sunt invitați să participe și părinții, școala fiind liantul dintre familie și restul comunității. Participarea părinților este benefică și pentru consolidarea relației familie- școală.

În centrul vieții spirituale a românilor s-a aflat dintotdeauna religia, tradițiile și obiceiurile au fost respectate mereu cu sfințenie. În religiile creștine , Paștele este considerată cea mai mare sărbătoare. Învierea lui Iisus Hristos este adevărul suprem pe care se sprijină ideologia creștină. Paștele a fost sărbătorit pentru prima dată în jurul anului 1400 . Obiceiuri și datini au românii aproape la toate sărbătorile religioase însă sărbătoarea Paștelui este deosebit de bogată în tot felul de astfel de practici, fiecare zonă având specificul ei.

De Sfintele Paști, în satele din nordul Moldovei se pregătesc diferite dulciuri și în mod special "Babele", prajitură făcută din cozonac cu umplutură din nucă, rahat și stafide. Credincioșii merg la cimitir, cu lumânările aprinse, pentru a aduce lumină celor dragi, plecați la viața veșnică.

Înainte de a începe degustarea bucatelor, fiecare membru al familiei se "spala" pe fața cu un ou roșu, pentru a fi sănătos și roșu ca oul, se spala apoi cu bani, cu convingerea că nu va avea pagubă tot anul, iar la urmă - cu flori, pentru a rămâne frumoși ca florile.

Nu trebuie să lipsească de pe masa niciunei familii ouăle roșii, cozonacul, pasca , drobul de miel și friptura de miel, sarmalele sau cașul proaspăt.

În familie se trăiește această mare sărbătoare dar și în comunitate. De aceea copiii participă cu bucurie la activitățile extracurriculare care constituie un bun prilej de a valorifica bogăția obiceiurilor de Paști. Am amintit mai sus câteva din obiceiurile românilor pentru că, înainte de a educa și ghida un copil în dezvoltarea sa, trebuie să cunoaștem mediul din care acesta vine și valorile cu care a crescut.

Exemple de activități extracurriculare :

a) Sărbătoarea Paștelui oglindită în desene, picturi sau colaje – Se poate organiza o expoziție cu lucrările elevilor la școală sau la biserica din localitate. Este important ca elevii să cunoască semnificația sărbătorii și adevărurile religioase propovăduite de biserică, pentru a reda corect sărbătoarea în lucrările plastice.

b) Serbare de Paști - În cadrul serbării se pot recita poezii religioase, se pot interpreta cântece sau scenete cu încărcătură moralizatoare . Serbarea școlară este un tip de activitate extracurriculară solicitantă din perspectiva multiplelor probleme organizatorice , dar

complexa în ceea ce privește valențele formative. Scenetele și poeziile îmbogățesc nivelul de cunoștințe al elevilor și vocabularul . Dezvoltă simțul estetic și creativitatea.

c) Concurs de creație literară – Activitatea este adecvată mai ales elevilor mai mari. Aceștia sunt încurajați să compună poezii sau texte despre această sărbătoare. Compunerile vor fi prezentate în cadrul grupului și cele mai reușite vor fi eventual premiate .

d) Vopsitul ouălor - Activitatea este foarte apreciată de copii dar mai dificil de organizat. Profesorul trebuie să pregătească pentru activitate o plită electrică (sau un aragaz), ceară naturală, pensule subțiri pentru fiecare elev, vase pentru înroșit ouăle.

Ouăle deja fierte se decorează cu pensonul muiat în ceara fierbinte. Ceara se întărește imediat și trebuie mereu încălzită. Ouăle sunt ținute apoi în vopseaua specială . Pe zonele pictate cu ceară vopseaua nu se prinde. Se adaugă apoi alte motive ornamentale și oul se ține pentru câteva minute în altă culoare. Bucuria copiilor în momentul în care își recunosc “operele” este foarte mare. Se pot folosi pentru același ou, pe rând, două sau trei culori . Ceea ce aduc în plus activitățile extracurriculare pe tema Paștelui față de alte activități extracurriculare, este mesajul predominant fără de care nu ne imaginăm trăirea adevărată a acestei sărbători : iertare, bucurie, curățire spirituală.

Bibliografie:

Surse online

http://slova-crestina.ro/prof-dr-elena-trifanfestivalul-national-al-pastravului-ciocanesti-jud-suceava-2012_2012_09_21

ÎNVIEREA DOMNULUI – SĂRBĂTOAREA LUMINI

**Rănacu Jeni , Prof. pentru învățământul primar,
Șc.Gim. „Ștefan cel Mare “, Alexandria**

Omenirea întreagă a trăit în curgerea veacurilor zile mari , zile de bucurie , dar și de durere. Frumoasă a fost ziua când a răsărit mai întâi soarele , mare a fost ziua când a fost făcut omul, atunci când Adam a putut să vadă pentru prima dată frumusețile firii înconjurătoare și să se închine puterii lui Dumnezeu .

Mare și frumoasă a fost ziua Bunei Vestiri , când Fecioara Maria primește vestea că va naște pe Mântuitorul lumii. Înălțătoare și sfântă a fost ziua nașterii Mântuitorului , atunci când a răsărit Soarele dreptății . Minunate au fost zilele minunilor Mântuitorului , când oamenii uimiți se închinau în fața sfințeniei și a iubirii Lui .

Tristă a fost ziua căderii omului în păcat, în neascultare, Pline de durere au fost zilele potopului , când Dumnezeu a înecat cu apă pământul Posomorâta a fost ziua când la Turnul Babel s-au amestecat limbile . Cutremurătoare a fost ziua când Iisus a fost vândut de către ucenicul Său Iuda și , desigur , în cursul veacurilor au mai fost zile mai mult sau mai puțin triste și posomorâte.

Dar cea mai tristă zi din istoria omenirii a fost ziua aceea a răstignirii Domnului , iar cea mai mare și mai frumoasă sărbătoare , precum și cea mai înălțătoare zi , a fost ZIUA ÎNVIERII DOMNULUI .Aceasta a fost ziua cea mai curată a bucuriei, ziua care a adus cele mai dulci mângâieri în lume, ziua în care s-a săvârșit cea mai mare minune, ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într-însa.

Din minunea Învierii Domnului a izvorât atâta bucurie și mângâiere , atâta har și mister. Hristos e viu, Hristos trăiește, Hristos a înviat ! Hristos este Dumnezeu adevărat , cel ce prin lumina învierii sale ne-a dăruit și nouă lumina , acea lumină a bucuriei , a vieții veșnice

. Nu întâmplător Ziua Învierii este primăvara, când întreaga natură renaște , când în jur e ciripit și cânt , când florile înfloresc iar albinele zumzăie vesele prin văzduh. Asemenea și Învierea lui Hristos face ca sufletul creștinului să renască , să primească cu bucurie și cu dulci cântări Lumina Sfântă , Lumina Învierii lui Hristos.

Era în dimineața celei dintâi zi a săptămânii , chiar înainte de răsăritul soarelui .Era o dimineață așa de frumoasă , cum demult nu mai fusese.Vântul sulfa blând , călduț ca și vara , picături de rouă străluceau în iarbă , florile miroseau așa de dulce, iar păsărelele cântu în dulcele lor grai .Îngerii lui Dumnezeu păzeu mormântul și așteptau cu frică să salute pe Domnul vieții.Sufletul lui Iisus , după ce a cutreierat iadul și l-a golit de sufletele care erau ținute acolo de veacuri , vine iarăși în mormânt.Se unește cu trupul pe care-l lăsase de curând , ca să învieze în mărirea slavei Sale.

S-a făcut un mare cutremur de pământ.Un înger al Domnului s-a arătat din cer , îmbrăcat cu puterea lui Dumnezeu și a coborât pe razele strălucitoare ale slavei dumnezeiești. Înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcăminte lui albă ca zăpada. Străjerii care păzeau mormântul au început să tremure și au rămas ca niște prizonieri , fără să poată folosi spada sau sulita. Fața pe care o priveau ei nu era fața unui luptător pămîntean , ci a unui înger al Domnului. Deodată piatra de la ușa mormântului lui Hristos se dă la o parte , iar ostașii văd pe Iisus cum iese din mormânt , se așază deasupra lui și rostește aceste cuvinte pe care le spusese mai înainte „ Eu sunt Învierea și Viața ! “

Mulțimea îngerilor se pleacă până la pământ , închinându-se și adorând pe Răscumpărătorul omenirii cu cântări de laudă . Și noi , creștinii , Îl întâmpinăm cu cântări de laudă și de bucurie în sfânta biserică în noaptea învierii :

„Din mormântul întunecat / Azi Hristos a înviat / A înviat , a înviat / Lumea iar s-a Luminat /Îngerii din ceruri sus / Cântă slavă lui iisus / Lui Iisus, lui Iisus / Care viață ne-a adus /”

De fapt , ce sărbătorim noi creștinii la Paști /??? Sărbătorim triumful vieții asupra morții , triumful luminii asupra întunericului , după cum spune și cântarea bisericească „ acum toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și cele de dedesupt “

Un miracol care se petrece cu regularitate în fiecare an, așteptat cu sufletul la gură de credincioși , este apariția luminii divine la Sfântul Mormânt din Ierusalim în noaptea de Înviere a Paștelui ortodox. Este darul pe care Domnul nostru Iisus Hristos ni-l face, amintindu-ne de lumina strălucitoare care i-a umplut mormântul în momentul Învierii Sale . Acest foc imaterial, de culoare albăstrui și care poate fi atins fără să ardă este așteptat cu toate luminile stinse .El apare atunci într-un mod supranatural din sfântul Mormânt aprinzând candela așezată special acolo. Apoi patriarhul aprinde cele două mănunchiuri de câte 33 de lumânări pe care le are pregătite și începe să împartă Lumina Sfântă miilor de pelerini care așteaptă plini de emoție .Focul cel viu însă acționează și de unul singur stălucind ca un fulger și aprinzând din zbor candelile de la intrarea în biserică , precum și lumânările unora dintre pelerini .

De Paști tot creștinul se bucură și merge la biserică pentru a primi lumină și pentru a cânta:„ Hristos a înviat din morți/Cu moartea pe moarte călcând/Și celor din morminte/Viață dăruindu-le / “

Să așteptăm cu sufletele curate an de an Învierea Domnului și să primim cu bucurie și cu sfințenie Lumina Sfântă a Învierii Sale !

Bibliografie : „Predici “-vol I , Visarion Iugulescu , Editura Cartea Ortodox[, Alexandria , 2014

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LOCALE DE PAȘTI ȘI FLORII

IANCU LIANA IRINA

GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT ION CREANGA

Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale. Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, ne dă prilejul de a trăi clipe de bucurie sfântă. Paștele, cum denumesc românii sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, care înseamnă trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii. Duminică, cu o săptămână înainte de Sfintele Paști, toți creștinii din lume prăznuiesc Floriile, Intrarea Domnului Iisus Hristos în Cetatea Ierusalimului. Sărbătoarea de Florii are o mare însemnătate religioasă pentru toți credincioșii, dar de-a lungul timpului i s-au adăugat și numeroase superstiții populare. De fapt, această zi era inițial dedicată zeiței romane Flora, însă, după un timp, ea s-a celebrat în amintirea intrării Mântuitorului în Ierusalim. Legenda mai spune că, în timpurile în care Iisus era răstignit pe cruce, Maica Domnului, plângând, și-a pus opinci de fier, a luat un toiag de oțel și a plecat să-și găsească fiul. Pe drum, a ajuns la o apă și a rugat o salcie să-i facă punte. Pentru aceasta, a binecuvântat-o să nu poată fi făcuți cărbuni din lemnul ei și să fie dusă în fiecare an la biserică de Florii. De aceea, în această zi oamenii duc la biserică flori și ramuri de salcie, pentru a fi sfințite.

Pentru români, Postul Mare este cel mai important și mai sfânt post de peste an. Postul Mare durează 40 de zile, amintind de postul lui Moise, dar mai ales al Mântuitorului. Ultima săptămână (Săptămâna Mare) este dedicată patimilor, răstignirii și punerii în mormânt a Domnului. Este cea mai aspră săptămână de post. În toate bisericile se slujesc, seara, Deniile, iar dimineața slujbe speciale, care predispon la meditație asupra vieții creștine și a patimilor Domnului. Românii cinstesc în mod deosebit sfintele slujbe din Săptămâna Patimilor. Fiecare zi din Săptămâna Mare are semnificația sa. Joia Mare este cunoscută mai ales, în cultura populară actuală, ca ziua în care se înroșesc ouăle. Cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea de ouă roșii. Acestea sunt nelipsite de pe masa acestei sărbători și face deliciul celor mici, care abia așteaptă să le ciocnească. Deși înainte nu se accepta ca ouăle să aibe altă culoare în afară de cea roșie, acum lucrurile s-au mai

schimbat, iar mamele și copiii le colorează cu verde, galben sau albastru. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii.

Există mai multe legende legate de obiceiul vopsirii ouălor în cultura românească. Cea mai populară dintre ele spune că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănilor lui Iisus. Vinerea Mare este zi de mare doliu a întregii creștinătăți pentru că în această zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul lumii și este cinstită prin participarea la slujba Prohodului Domnului. În biserică este obiceiul ca în această noapte să se sfințească pâinea numită paști, fie sub formă de anafură sau anafură amestecată cu vin. Sâmbata Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii; spre seară, creștinii se odihnesc pentru a putea participa la slujba de la miezul nopții. Fiind ultima zi a Postului Mare, era obiceiul ca bătrânii și copiii să se împărtășească. Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte, la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos.

În noaptea de Înviere, credincioșii sunt încurajați să meargă la biserică și să ia lumină. Ei trebuie să aducă de acasă o lumânare, pe care o vor aprinde de la cea pe care o scoate preotul din altar. Lumina este simbolul Învierii. Puteri deosebite i se atribuie și lumânării de la Înviere, care este păstrată șapte ani și aprinsă în caz de grindină, furtuni, sau mari primejdii. Noaptea Învierii este deosebită, ea simbolizând noaptea luminii, a izbăvirii omului din iad, din păcat și din moarte. Spun sfinții că întreaga omenire va învia după modelul Învierii lui Hristos. De aceea, în zilele noastre, Învierea este privită ca o sărbătoare a luminii. Seara sau la miezul nopții, când oamenii merg la slujba Învierii, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. Din acest moment salutul obișnuit este înlocuit cu cel de "Hristos a înviat!", la care se răspunde "Adevărat a înviat!", salut păstrat până la Înălțarea Domnului. Este o formă de mărturisire a

Învierii și a credinței creștine. La sfârșitul slujbei de Înviere preotul împarte tuturor Sfintele Paști și îi împărtășește pe cei mici. Familia creștină se așează apoi la masa pascală. După această masă, capul familiei ciocnește ouă cu soția și la formula tradițională : "Hristos a înviat!" adaugă: "Hai să ciocnim ouă, ca să avem și la anul Paști frumoase, iar după moarte să ne vedem iarăși în ceruri!".

În România, toate familiile servesc la masa de Paște carne de miel preparată sub diverse forme. Mielul este semnul blândității, al simplității, inocenței și purității. Este simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Bibliografie:

- Ghinoiu I., 2003, „Sărbători și obiceiuri românești”, Editura Elion, București
- Marian S. Fl., 2001, „Sărbătorile la români”, vol. 1, Editura Grai și suflet - Cultura națională, București
- Nicolau I., 2000, „Credințe și superstiții românești”, Editura Humanitas, București
- Pop M., 1976, “Obiceiuri tradiționale românești”, București
- Vasiliu D.A., 1940, „Obiceiuri, credințe și datini de Paști”, București

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI

Prof. Stancu Paula
Grădinița cu P.P. Ion Creanga, Alexandria

Cuvântul Paști este de origine evreiască și vine de la cuvântul Pesah = trecere. El a fost moștenit de evrei de la egipteni. Termenul de Paști a trecut în vocabularul creștin pentru că evenimentele istorice care sunt comemorate în sărbătoarea noastră, adică patimile, moartea și Învierea Domnului au coincis cu Paștile evreilor din anul 33. Însă obiceiul sau motivul Paștilor creștine este cu totul altul decât al Paștilor evreiești. Evreii serbau ieșirea din robia egipteană și trecerea ca pe uscat prin Marea Roșie, între cele două Paște nefiind altă legătură decât una de nume și de coincidență cronologică.

Paștile sau Învierea Domnului este cea mai mare și îmbucurătoare dintre toate sărbătorile de peste an, întâi pentru că în această zi Hristos a înviat din morți, și în al doilea rând pentru că ea cade întotdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când natura reînvie. Ciclul Sărbătorilor de Paști începe cu Lăsatul Secului, urmat de 40 de zile de post. Odată cu sărbătorile de Paști începe perioada de bucurie care durează 50 de zile și se sfârșește cu sărbătoarea de Rusalii. În legătură cu originea cuvântului german Ostern (Paști), au existat și mai există și astăzi diferite interpretări. Prima se referă la sărbătoarea primăverii, numită

Ostarum, cea de-a doua denumire provine de la numele zeiței germanice a primăverii, Ostra. O altă interpretare ar fi aceea legată de cuvântul Ost (est) ca punct cardinal de unde răsare soarele.

Ciclul Pascal include o perioadă de douăsprezece zile, Duminica Floriilor – Duminica Tomei, în care sunt concentrate cele douăsprezece luni ale anului. În primele șase zile anul îmbătrânește, se degradează treptat („Săptămâna Patimilor”), pentru ca odată cu Învierea lui Iisus Hristos toate și tot să intre sub cele mai bune auspicii, sub zodia recosmicizării timpului primordial („Săptămâna Luminată”).

Duminica Floriilor este cunoscută și sub numele de Florii. Duminica Vlăstarilor, Staulele Florilor sau Staurile Floriilor. Deși astăzi prezintă o puternică componentă creștină, sărbătoarea Floriilor păstrează remiscențele din timpuri mult mai vechi. Prin însăși denumirea ei amintește de Floralia (Florilia), festivitate închinată zeiței Flora, „Mama primăverii”. Există credință că ramurile de la Florii aduc rodire și belșug oriunde ar fi așezate – în grădini, pe ogoare, în livezi, în staule, cotețe, stupi etc. Crengile de răchită sau de salcie aduse de la biserică se păstrează la icoane ori sub streșinile caselor și se aprind când trebuie alungați norii aducători de grindină. Tinerele fete culeg diferite flori și rămurele de măr înflorit pentru a fi ferite de rele și iubite de feciori.

Zilele din „Săptămâna Patimilor” prilejuiesc variate interdicții, unele fiind raportate aproape exclusiv la suferințele Mântuitorului. Tot acum se săvârșesc numeorase treburi gospodărești (zugrăvirea caselor și a staulelor, curățenie în curți și livezi) în scopuri profilactice și purificatoare, dar și cu evidente aderențe la străvechiul cult al morților (aprinderea focurilor pentru ca sufletele celor adormiți să nu sufere de frig sau să nu se rățăcească pe cale).

În Joia mare se păstrează, încă obiceiul încondeierii ouălor. În prezent majoritatea zonelor etnografice nu reprezintă spații de referință în acest sens, însă conservă procedee arhaice de realizare și motive ornamentale. Cunoscut la mai toate popoarele lumii, obiceiul vopsirii sau încondeierii, închistrării (împistrării) ouălor cu variate semne și simboluri are o vechime considerabilă. Oul apare ca simbol care ilustrează renașterea periodică a naturii, revigorarea. El este socotit a fi posesorul unor virtuți speciale, iradiind în juru-i viață, vigoare și sănătate, stimulând rodnicia și prosperitatea. Oul, ca simbol, se explică prin el însuși – este sursa primordială a vieții pe pământ, a pământului însuși și chiar a întregului univers.

Vituțiilor enumerate, cu care era investit oul, li se adaugă încă una : aspectul oului, indicând imaginea limitării spațiale de tipul cercului magic. Proprietățile sale magico-rituale s-au amplificat în momentul asocierii culorii, care inițial a fost roșie. Culoarea roșie reprezintă focul, puterea lui purificatoare, dar și sângele, adică viața. „Frumos și sănătos ca un ou roșu” este sintagma ce domină încă spiritualitatea satului românesc. Faptul că ouăle roșii sau cele încondeiate sunt investite cu atribute miraculoase nu este cătuși de puțin întâmplător. După cum bine se știe, obiceiul este legat de începutul anului nou agrar, perioadă în care vrăjile, urările, practicile și ritualurile de tot felul, înfăptuite cu anumit scop, au cele mai mari șanse de a se îndeplini.

Ouăle simbolizează mormântul lui Iisus Hristos, care s-a deschis la învierea Sa din morți. De aceea, când sparg ouăle prin ciocnire, dar și când se salută, creștinii își spun: „Hristos a înviat!, Adevărat a înviat!”. Culoarea roșie a ouălelor simbolizează sângele lui Iisus care s-a scurs pe cruce pentru mântuirea lumii. Există credința că cei care ciocnesc se întâlnesc pe lumea cealaltă. Ouăle, simbolizează și reîntinerirea, primăvara.

În Egiptul antic, oul era simbolul vieții și reprezenta, totodată, sicriul ori camera mortuară. În tradiția populară de la noi, ouăle de Paști sunt purtătoare de puteri miraculoase: vindecă boli, protejează animalele din gospodărie și te apără de rele.

Bibliografie : Locuitorii satelor Agârbiciu și Veștem.

SĂRBĂTORILE PASCALE

Profesor învățământ primar: Leafu Ileana
Școala Gimnazială Nenciulești, Jud. Teleorman

Paștele este o mare sărbătoare creștină, care semnifică Învierea lui Isus și de care ne bucurăm alături de familie și de cei apropiați. Paștele nu înseamnă mese îmbelșugate, ouă roșii și cozonaci. Această sărbătoare înseamnă regăsirea în sânul familiei, o ocazie să mai lăsăm deoparte grijile lumești, grijile trupești și să ne ocupăm și de suflet. Familia este cea care păstrează valorile creștine și e datoria fiecăruia să își îndrepte copiii și nepoții spre o trăire vie a sufletului, în credința creștină.

Creștinii se pregătesc de Învierea Domnului prin post și rugăciune. Știm că Postul Mare ține 40 de zile, timp în care nu se consumă carne (și derivatele acesteia), pește (cu excepția zilei de 25 martie - Buna Vestire - și duminicii de Florii), ouă, lapte, alcool. Intrarea în post se face, însă, treptat, iar de Lăsata Secului nu se consumă carne.

Săptămâna Mare (sau a Patimilor) este foarte încărcată. În primul rând, la biserică se țin Deniile, slujbe în timpul cărora se reface drumul Mântuitorului până la răstignire. De asemenea, cuprind cântări bisericești de o frumusețe extraordinară. Dar această săptămână este importantă și foarte ocupată și pentru viața familiei. Toată lumea participă la curățenia casei și la pregătirea bucatelor tradiționale. În Joia Mare, românii vopsesc ouăle ce vor fi ciocnite și sfințite de Paște. Mulți folosesc metodele tradiționale învățate din străbuni: ouăle sunt fierte în coji de ceapă sau alte plante pentru obținerea culorii în mod natural. Ouăle roșii sunt un simbol universal al Paștelui.

Paștele este o sărbătoare religioasă întâlnită, cu semnificații diferite, în creștinism și iudaism. Unele obiceiuri de Paști se regăsesc, cu semnificație diferită, în antichitatea anterioară religiilor biblice. Paștele și-a păstrat până în prezent farmecul și semnificația, fiind un moment de liniște sufletească și de apropiere de familie. Farmecul deosebit este dat atât de semnificația religioasă - întotdeauna mai există o șansă de mântuire - cât și de tradiții: oul pictat, iepurașul, masa cu mâncăruri tradiționale de Paște - cozonac, pască, miel, slujba de sâmbătă seara cu luarea luminii.

Multe dintre tradiții au legătură cu ouăle de Paște, simbolul acestei mari sărbători. Una dintre ele spune că atât cei care merg la Înviere, cât și cei care nu merg, trebuie să se spele într-un lighean mare unde se află, pe lângă apă proaspătă și curată, ouă roșii și bănuți din argint sau aur. Toate acestea au un rol: spălarea cu oul, pentru a fi ușori, roșii și sănătoși, iar cu bani, pentru a le merge bine tot anul, să fie curați și să aibă bunăstare. Tradiția mai spune că cei care ciocnesc ouă se vor vedea pe lumea cealaltă. În momentul ciocnirii ouălor se rostește „Hristos a înviat!”, iar celălalt răspunde „Adevărat a înviat!”. O credință din bătrâni spune că cel care are oul care se sparge primul, este mai slab și va muri mai repede. Fiecare ciocnitor căruia i s-a spart oul, este obligat să i-l dea învingătorului. De aici și ideea că cei ce au ouăle mai tari, câștigă tot mai multe. Trișorii care ciocnesc cu ouă din lemn sunt înșelători și săvârșesc un mare păcat. Bătrânii spun că găocile de ouă nu e bine să fie păstrate în casă pentru mult timp, pentru că se ascunde dracul în ele.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă, pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră, și un ritual de înnoire anuală a timpului.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biserica de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!”, toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!”, mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

Luni, a doua zi de Paște, oamenii dau de pomană pentru cei morți, mergând, în cele mai multe cazuri, la cimitir. O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

- ✓ Crăciun B., 1994, *Sfintele Paști în datini și obiceiuri*, Editura Porțile Orientului, Iași;
- ✓ Ghinoiu I., 2003, *Sărbători și obiceiuri românești*, Editura Elion, București;
- ✓ Marian S. Fl., 2001, *Sărbătorile la români*, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București.

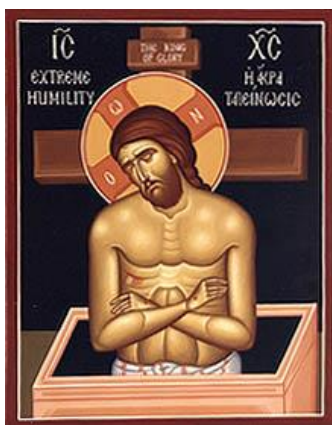
Săptămâna Patimilor

P.I.P Delca Lavinia Cerasela
Școala Gimnazială Brânceni

Sunt puține surse care să indice modul în care era celebrată Săptămâna Patimilor în Biserica timpurie, se pare totuși că aceasta este o practică foarte veche. Deja în secolul al IV-lea celebrarea acesteia pare să fi fost deja o practică bine stabilită, structurată într-un mod asemănător celei din zilele noastre. Aetheria, aflată în pelerinaj la Ierusalim cândva la sfârșitul sec. al IV-lea d.Hr. descria astfel cele petrecute după slujba din Sâmbăta lui Lazăr: „...a început săptămâna Paștilor, pe care ei o numeau “**Săptămâna Mare**”, amintind de procesiunile de

pomenire a Intrării Domnului în Ierusalim în prima zi a săptămânii (duminică). În timpul acestei săptămâni, se face pomenirea Patimilor și Răstignirii Mântuitorului.

Săptămâna Mare, ultima săptămână a Postului Pastelui, numită și Săptămâna Patimilor, are menirea de a pregăti credincioșii pentru Înviere. Săptămâna Patimilor exprima perioada de la Florii până în Sâmbata cea Mare inclusiv. Conform rânduielilor canonice, în această săptămână se ajunează până spre seară. Caracteristica esențială a acestei săptămâni sunt Deniile.

Luni, **Săptămâna Patimilor**, se face pomenirea patriarhului Iosif, vândut de frații săi cu treizeci de arginți. El este o preînchipuire a lui Hristos, care a fost vândut de Iuda. Acuzat de desfrânare, ajunge în temniță. În urma tălmăcirii unor visuri, este scos din închisoare și pus administrator peste tot Egiptul. Stăpanirea lui Iosif peste Egipt era o prefigurare a biruinței lui Hristos asupra păcatelor lumii.

Tot în această zi se face pomenire și de smochinul neroditor, blestemat de Hristos să se usuce pentru a nu avea rod. E o pildă data omului, din care trebuie să rețină, ca Dumnezeu este atât iubire cât și dreptate. Deci, la judecata de apoi, El nu doar va răsplăti, ci va și pedepsi pe cei ce nu au rodit.

Marți se face pomenirea celor zece fecioare. Este o pildă spusă de Domnul Hristos și pe care Sfânta noastră Biserică ne-o pune în fața conștiinței. Și noi, parcurgând Săptămâna Sfintelor Pătimiri, luăm aminte și prin textele liturgice din ziua respectivă la cele cinci fecioare înțelepte, care au avut untdelemn în candelile lor și care L-au întâmpinat pe Mirele care este Domnul Hristos, au intrat cu El în camera nunții și s-au bucurat de ospățul mirelui, în timp ce celelalte cinci fecioare nu s-au putut bucura de întâlnirea cu Mirele pentru că au mers să-și cumpere untdelemn pentru candelile lor. Această pildă, Domnul Hristos ne-o pune în față ca să ne gândim la faptul că trebuie să fim întotdeauna pregătiți prin fapte bune pentru întâmpinarea

Mirelui ceresc, să fim alcătuiți prin faptele noastre cele bune ca să putem lua parte la ospățul cel veșnic. Domnul Hristos ne îndeamnă la priveghere, concluzia pildei fiind: "privegheați și vă rugați că nu știți când vine Fiul Omului" (Matei 25, 13). Deci, Sfânta noastră Biserică ne învata să fim cu luare aminte la noi înșine, la datoriile noastre, să așteptăm pe Mirele ceresc cu inimă iubitoare și cu fapte bune, ca și întru aceasta să se preamărească Tatăl nostru cel din ceruri. Este o pildă care are menirea să ne țină trează datoria de a trăi permanent în Hristos. Numai așa vom avea răspuns bun la judecata finală, căci prin împlinirea voii divine, Hristos ia chip în noi. Concluzia acestei pilde este ca Hristos, trebuie să Se regăsească în fiecare dintre noi în orice moment. Candela cu ulei reprezintă evlavia însoțită de milostenie.

În Miercurea Săptămânii Sfintelor Pătimiri se face pomenirea femeii păcătoase care a spălat cu lacrimi și a uns cu mir picioarele Mântuitorului, înainte de Patima Sa, ca simbol al pocăinței și îndreptării omului păcătos. "Doamne", zicem noi către Hristos, "femeia care căzuse în păcate multe, simtind dumnezeirea Ta", deci, fiind mișcată de harul dumnezeiesc spre cunoașterea cea mai presus de înțelegere, "a luat rânduiala de mironosiță". A făcut ceea ce doreau să facă femeile mironosițe după înmormântarea Mântuitorului. A anticipat înmormântarea lui Hristos și pregătirea Lui cu miresme, "aducând mir de mult preț". A fost mistuită de dorința de a i se dezlega păcatele: "Dezleagă-mi păcatele mele, așa cum eu mi-am dezlegat părul".

Joia Patimilor este închinată amintirii a patru evenimente deosebite din viața Mântuitorului: spălarea picioarelor ucenicilor, ca pildă de smerenie, Cina cea de Taină la care Mântuitorul a instituit Taina Sfintei Euharistii, rugăciunea arhierească și începutul patimilor prin vinderea Domnului. După ce a săvârșit Cina cea de Taină, Mântuitorul le da ucenicilor o nouă poruncă: "Să vă iubiți unul pe altul. Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul. Întru aceasta vor cunoaște toți că sunteți ucenicii Mei, dacă veți avea dragoste unii față de alții." Nu întâmplător în fața Sfântului Potir, noi spunem

Mântuitorului: "Nu-ți voi da sărutare ca Iuda, nu voi spune Taina Ta vrăjmașilor Tăi; ci, ca tâlharul mărturisindu-mă, strig Tie: Pomenește-mă, Doamne, întru împărăția Ta".

În Vinerea Mare se face pomenirea de sfintele, înfricoșătoarele și mântuitoarele Patimi ale Mântuitorului și de mărturisirea tâlharului celui recunoscător care a dobândit raiul. Pătimirile Domnului sunt numite sfinte, mântuitoare și înfricoșătoare. Sfinte pentru că Cel ce suferă este Fiul lui Dumnezeu, mântuitoare pentru că Cel ce pătimește nu este un simplu om și înfricoșătoare căci toata făptura s-a schimbat la răstignirea lui Hristos: " Soarele s-a întunecat, pământul s-a cutremurat și mulți din morminte au înviat".

În Sfânta și Marea Sâmbătă prăznuim îngroparea lui Hristos cu trupul și pogorârea la iad cu dumnezeirea pentru a ridica din stricăciune la viața veșnică pe cei din veac adormiți.

Astfel, noi zicem: "Când Te-ai pogorât la moarte Cel ce ești fără de moarte, atunci iadul l-ai omorât cu stralucirea dumnezeirii. Iar când ai înviat pe cei morți din cele de dedesubt, toate puterile cerești au strigat: Dătătorule de viață, Hristoase Dumnezeul nostru, mărire Ție". Rânduiala Bisericii noastre este ca îndată după ce se spun cu cântare cuvintele în care facem prohodirea Mântuitorului nostru Iisus Hristos, îndată după aceea se pomenește Învierea.

BIBLIOGRAFIE

Biblia sau Sfânta Scriptură, editura Institutul biblic și de Misiune Ortodoxă, 2019

<https://www.crestinortodox.ro/paste/saptamana-patimilor/saptamana-patimilor-88563.html>

https://ro.orthodoxwiki.org/S%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na_Patimilor

SĂRBĂTOAREA DE PAȘTE

PROF. ÎNV. PRIMAR: NISTOR ALINA-VALENTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MIHAI EMINESCU”

Existența poporului român a fost marcată întotdeauna de tradiții, obiceiuri și datini legate de sărbători importante: Paștele, Crăciunul, Boboteaza, Rusaliile. Toate acestea exprimă înțelepciunea populară și credința că viața omului trebuie să se desfășoare după un tipar moștenit din strămoși.

Una dintre sărbătorile cele mai importante este Paștele care reunește întreaga familie în jurul mesei îmbelșugate. Un motiv în plus pentru care tuturor le place această perioadă a anului, îl reprezintă mulțimea de tradiții de Paște din România, care dau Sărbătorii Învierii Domnului un farmec aparte.

Paștele este legat și de respectarea a numeroase obiceiuri pe care oamenii le cunosc din vremuri străvechi și care variază în funcție de zonă.

Referitor la reflectarea tradițiilor specifice sărbătorilor de iarnă în cadrul procesului instructiv-educativ, putem menționa în special binecunoscutele „Serbări” al căror program artistic cuprinde colinde, poezii în limba română și limba engleză, tradiții și obiceiuri creștine, precum și scenete religioase.

Pentru a cunoaște cât mai multe despre poporul român, despre felul în care se sărbătoresc Sfintele Sărbători de Iarnă, copiii ascultă cu drag povești minunate și învață colinde și poezii de iarnă, pictează, desenează, colorează, învață despre tradițiile și obiceiurile. Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilejul, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă, dar și de a sărbători în cadrul comunității. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii. Începutul acestei sărbători e văzut chiar în Cina cea de Taină, pâinea și vinul simbolizând sacrificial trupului și al sângelui, ca preț al răscumpărării.

Sub genericul „Paștele la români” am planificat pe parcursul unei săptămâni activități care-i familiarizează pe copii cu evenimentul creștin de înviere a Domnului Iisus, când se ciocnesc ouă roșii și încondeiate. Tradiția general ținută de români este înroșirea ouălor, care este o adevărată marcă identitară și o îndeletnicire specială a fiecărei gospodine pentru Joia Mare, pentru că se spune că ouăle înroșite sau împistrite în această zi nu se strică tot anul. Ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat, apoi se fierb în vopsea. Pe lângă ouă roșii,

românii contemporani mai vopsec ouăle și în galben, verde, albastru. Unele gospodine pun pe ou o frunză, apoi îl leagă într-un ciorap subțire și așa îl fierb, ca să iasă,,cu model".

Mai demult, ouăle se vopseau cu coji de ceapă, cu sunătoare , cu coajă de crin roșu sau cu flori de tei; luciul li se dădea ștergându-le, după ce s-au fiert, cu slănină sau cu untură.

Dacă lăsăm privirea să zăbovească asupra unui ou încondeiat, el ne transmite bucurie,iubire, smerenie, împăcare, pentru că în ornamentația lui, de fapt se operează cu simboluri (soare, luna, cruce, etc.)cu modele din natură (plante, animale, obiecte casnice), iar școlarii s-au pregătit să le decoreze cât mai frumos după ce am colorat ecologic ouăle din ceai de flori uscate de tei și sunătoare.

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii.

De asemenea, la slujbă se merge în hainele cele mai noi și mai curate, așa cum este indicat în cazul unei sărbători atât de mari. În noaptea de Înviere, pentru a ne arăta solemnitatea față de liturgia desfășurată, trebuie ca fiecare să aibă o lumânare aprinsă în mână.

Copiii au fost învățați să rostească cuvintele,,Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!,atunci când ciocnesc ouă. Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos.

Chiar dacă românii participă în număr destul de mic la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă, ei vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumină.

Cu toate că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferă în funcție de zona geografică, toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

BIBLIOGRAFIE:

4. Marian S. Fl., *Sărbătorile la români*, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
5. Pop, Dumitru, *Obiceiuri agrare în tradiția populară românească*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1989;
6. Pop, Mihai, Ruxăndoiu, Pavel, *Folclor literar românesc*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1991.

SĂRBĂTOAREA PASCALĂ

Profesor: Buhuș Alina
Școala Gimnazială „Regina Maria”

Satele noastre românești au rămas din fericire tributare tradiției străvechi, un exemplu în acest sens fiind obiceiurile legate de Sfânta Sărbătoare a Învierii Domnului din săptămâna premergătoare Sfintelor Paști. Ultima duminică din Postul mare semnifică Intrarea Domnului Iisus Hristos în cetatea Ierusalimului. De Florii, cum sunt denumite în popor, se face dezlegare la pește, se fac pomeniri, se sapă mormintele și se decorează porțile și casele cu ramuri de salcie, pe care credincioșii le aduc da le biserică.

Joia Mare, cunoscută în calendarul tradițional și sub denumirea de joia morților sau cina cea de taină la care Hristos a prefigurat jertfa sa prin frângerea pâinii și prin oferirea vinului ce simbolizează sângele ucenicilor săi. Specific deniei de joi seara este citirea celor 12 Evanghelii ce reprezintă fragmente extrase din cele 4 Evanghelii în care sunt relatate patimile lui Iisus. Pe lângă acestea în joia Mare se practică un adevărat ritual închinat celor morți. Joimărița, se spune în tradiția populară că este zeița morții, ea supraveghează focurile de joimari. Este deschisă fie cu un animal respingător, fie cu o babă zmeoaică, o stafie sau un duh necurat cu un cap uriaș și părul despletit, ce pedepsește fetele și femeile leneșe.

Potrivit credințelor populare, în această zi cerul s-ar deschide pentru ca morții să poată reveni temporar pe pământ, și pentru ca cei vii să le poată transmite anumite masaje. În zonele din sudul țării (Gorj, Dolj, Olt) în zorii zilei, înainte de a merge la cimitir, femeile aprindeau în mijlocul curții focuri din ramuri de alun sau buruieni uscate, în jurul cărora așezau scaune pentru morți. Se spunea că morții vin acasă pentru a se încălzi și pentru a primi pomana. De aceea, atunci când femeile se deplasau la cimitir, unde aprindeau din nou focuri, de această dată la crucile de la morminte, ele își plâneau morții, dialogau cu ei chemându-i acasă pentru a le oferi pomana. Secvența de ceremonial comună întregului areal românesc este cea care se desfășoară la biserică. Ultima secvență se derulează în spațiul gospodăriei și în vecinătatea acesteia. De obicei se iese la poartă sau se merge în vecini pentru a împărți din pomana sfințită la biserică (colivă, colaci, sare).

Vinerea Paștelui este cunoscută ca Vinerea Seacă sau Vinerea Patimilor, creștinii merg la biserică, țin post negru pentru iertarea păcatelor și respectă severe interdicții privind torsul, țesutul sau cusutul. Este ziua de doliu a creștinătății, întrucât atunci a fost răstignit Mântuitorul, denia de vineri seara este a înmormântării lui Iisus.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă, pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului.

Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!” mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

Florea Marian, Simion, 1994, *Sărbătorile la români*, vol.II, Editura Fundației Culturale Române.

Grăjdan, Vasile, 2008, *Studii de teologie imnografică*, Editura Universității “Lucian Blaga

SĂRBĂTORILE PASCALE- BUCURIA COPIILOR

**Râcu Camelia, profesor învățământ primar
Școala Gimnazială Nr. 3 Zimnicea**

Pentru creștini, sărbătorile pascale reprezintă un moment de aducere aminte a patimilor Domnului Isus Hristos, care a murit pentru iertarea păcatelor noastre și pentru a ne oferi darul cel mai de preț, mântuirea. Învierea Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Sărbătoarea de Paște onorează Învierea lui Hristos. Creștinii de pretutindeni cinstesc venirea lui și respectă credința întrucât aceștia s-au minunat văzând și auzind despre minunile pe care le-a săvârșit și vor să îl urmeze la cea de-a doua Înviere. Ea este plină de obiceiuri tradiționale și are darul de a aduce familia împreună.

Paștele este miracolul învierii Domnului, este sărbătoarea cu cea mai mare încărcare spirituală și reprezintă triumful ciclic al vieții asupra morții. Este sărbătoarea speranței, a iubirii, a iertării și aduce în sufletele credincioșilor lumină, liniște sufletească și armonie în familie. În zilele de Paște ne reamintim să fim mai buni, mai plini de dragoste, cu inima caldă și mai deschisă.

Într-o societate aflată într-o continuă schimbare, familiile trec prin anumite perioade de criză. Formalizarea relațiilor dintre membrii familiei, înlocuirea iubirii cu interesele sunt resimțite din plin la nivelul comunicării emoționale, membrii familiei înstrăinându-se unul de celălalt. De cele mai multe ori, oamenii sunt prinși în rutina vieții și sunt preocupați de rezolvarea multiplelor probleme ce apar și creează tensiune, disconfort, relații încordate. Majoritatea acestor nevoi sunt materiale, nevoile spirituale fiind ignorate, puse pe locul doi pe lista priorităților. Mass media are un rol covârșitor în a ne transforma într-o societate de consum.

Astfel, acum, mai mult decât oricând, momentele magice ce însoțesc fiecare sărbătoare devin pretexte pentru a cumpăra mai mult decât e necesar sau ar fi nevoie. Opulența a luat locul curățeniei sufletești. Materialul și dorința de a acumula au făcut ca acea stare specifică sărbătorilor de „a dăru” să se transforme în „a primi”.

Sacrificiul lui Hristos, din iubire pentru oameni, se răsfrânge și asupra noastră. Simțim mai mult ca oricând nevoia de a fi împreună, unul cu altul și mai ales noi cu noi înșine. Iubirea se ridică deasupra grijilor, frământărilor și nevoilor imediate și capătă un înțeles profund. În preajma sărbătorilor pascale, copiii devin martorii unui miracol, învățând despre victoria ciclică a vieții asupra morții. Acesta este momentul reînnoirii legăturii dintre divinitate și uman, dar în egală măsură este momentul în care ne uităm la cel de lângă noi, împărtășim nevoia de a crea o punte de legătura între noi. Paștele nu este doar o tradiție religioasă, el nu se referă numai la o zi anume, ci este o stare de spirit, o clipă în care chipul celuilalt ni se dezvăluie în altă lumina, privim mai îngăduitor, înțelegem mai bine și iertăm mai ușor.

Cu fiecare sărbătoare în parte, copilul primește mesajul divin de a dăru dragoste fără a cere nimic în schimb, de a renunța uneori la propriile lui dorințe și de a-l asculta pe celălalt, cu dorințele, nevoile sau preocupările lui. Iubirea altruistă, necondiționată este cea care ne poate apropia de celălalt, creându-se astfel nu o uniune formală, ci una sufletească. Copiii oferă ceea ce primesc, învățând mereu de la cei care le sunt modele.

În zilele noastre sărbătoarea pască reprezintă pentru copii o perioadă în care cred că toate dorințele lor se îndeplinesc. În cultura comercială în care trăim, este ușor să se piardă informațiile despre ce înseamnă cu adevărat sărbătorile pascale. Între atâtea mesaje comerciale care confiscă semnificația de bază a Sfintelor Sărbători de Paște, este ușor să îl pierdem pe Iisus Hristos și ce înseamnă El pentru noi, oamenii, mai ales în săptămâna patimilor și în zilele de bucurie ale Învierii.

Copiii înțeleg esența spirituală a Paștelui prin iepurașul de Paște care îi înveselește și le oferă o frumoasă poveste a copilăriei. Iepurașul devine așadar un simbol pascal perfect pentru cei mici: copiii iubesc iepurașul ce le aduce bunătăți de ciocolată, jucării, hăinuțe noi. Cu toate acestea, este un moment potrivit pentru noi adulții să le arătăm copiilor noștri că există atât de multe persoane care nu se bucură de Paște așa cum ar trebui. În loc să punem accent pe iepurașii de ciocolată sau pe cadourile de Paști, am putea să combinăm obișnuințele vieții noastre moderne cu a ne învăța copiii câte puțin din ce înseamnă cu adevărat Sărbătorile de Paști considerate cele mai importante din ortodoxie, pentru că este vorba despre Învierea lui Iisus. Vorbim despre Săptămâna Mare, Săptămâna Patimilor și este un bun prilej să îi apropiem pe copiii noștri de Biserică și de Dumnezeu. Cum îi învățăm pe copii despre adevăratul sens al

sărbătorilor? Un punct de pornire ar fi să le arătăm că întotdeauna e mai bine să dai decât să primești. Împărțind cu ceilalți, le oferim un exemplu copiilor, ceea ce le va oferi un motiv în plus de bucurie de sărbători.

Sărbătoarea Sfântă a Paștelui reprezintă pentru familie un moment cu o încărcătură emoțională puternică, copiii fiind principalii beneficiari ai acestei stări. Amintirile lor depind în mare măsură de noi, cei mari, și acțiunile noastre. Prin aceste gesturi învățăm copiii să fie generoși în viață, să înțeleagă că faptele lor bune pot aduce bucurie și altor copii.

Din păcate, unele dintre manifestările bucuriei umane sunt pe cale de dispariție, dar în zilele noastre există o largă varietate de instrumente care ne pot ajuta să conservăm frumusețea autentică a acestei moșteniri culturale. Școala este cadrul în care elevii învață să se poarte în societate, să ia contact cu propria cultură, iar Biserica nu doar ajută la dirijarea lor spre o atitudine de promovare a valorilor naționale, ci ajută copilul să-și păstreze o identitate la care să se raporteze permanent, cu care să se identifice. Chiar dacă tendința epocii contemporane este de a se rupe de o parte dintre datini și de valorile pe care acestea le susțin, fiecare dintre noi avem o mare datorie - aceea de a ne cunoaște și promova tradițiile și obiceiurile strămoșești.

Școala, Biserica, familia sunt cei care transformă magia sărbătorilor de Paște în clipe frumoase, de neuitat pentru copii.

SĂPTĂMÂNA FLORIILOR

**profesor Soare Tatiana Mihaela
Palatul Copiilor Alexandria**

Creștinii ortodocși celebrează, duminică, Floriile sau Duminica Stâlpărilor, cea mai importantă sărbătoare care vestește Paștele - evocând intrarea lui Iisus în Ierusalim -, dar și una a celor cu nume de floare. Duminica Floriilor sau a Stâlpărilor (după denumirea ramurilor de palmier sau finic cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, n.r.) este una dintre cele 12 sărbători împăratești din cursul anului bisericesc. Menționată pentru prima dată în secolul al IV-lea, sărbătoarea Intrării Domnului în Ierusalim, orașul unde a și început să fie celebrată, a fost preluată, în scurt timp, de întreaga lume creștină. Strâns legată de minunea învierii lui Lazăr din Betania, această duminică îi pregătește pe credincioșii ortodocși pentru

bucuria pe care o aduce biruința lui Hristos asupra morții din duminica următoare, cea a Învierii. Totodată Floriile deschid săptămâna cea mai importantă pentru pregătirile de Paști, cunoscută sub numele de Săptămâna Mare. Din punct de vedere liturgic, din aceasta zi începe Săptămâna Patimilor, în amintirea cărora în biserici se oficiază în fiecare seară Deniile, slujbe prin care credincioșii îl "petrec" pe Hristos pe drumul Crucii, până la moarte și Înviere.

De Florii se mănâncă pește, fiind a doua dezlegare din postul Paștelui, după cea din ziua Bunei Vestiri. Duminica Floriilor este precedată de Sâmbăta lui Lazăr. În această zi, Iisus Hristos își arată din nou minunile, înviindu-l pe Lazăr, la patru zile de la moarte. După această minune, mulțimile strânse la porțile cetății l-au întâmpinat cu flori și l-au aclamat pe Mântuitor, la intrarea în Ierusalim.

Sâmbăta din ajunul sărbătorii este cunoscută și ca Moșii de Florii, când se fac pomeniri pentru sufletele celor decedați, încheindu-se acum Sărbădarele, adică pomenirea morților făcută în fiecare sâmbătă din Postul Mare. Sărbătoarea Floriilor este una de bucurie pentru întreaga creștinătate, dar cu înțelegerea faptului că zilele ce urmează sunt unele ale tristeții. În fiecare an de Florii se fac procesiuni, acestea comemorând intrarea triumfală a lui Iisus Hristos în Ierusalim, după ce cu o zi înainte îl înviase pe Lazăr din morți. Mulțimea era atât de uimită de minune, încât era convinsă că a venit vremea regelui prevestit de profeți. Bland și smerit, Iisus a intrat în cetate pe mănzul asinei. În prezent, peste veacuri, pelerinii refac, pe jos, drumul triumfal, cu tristețea care premerge Patimile Domnului, dar și cu bucuria care prevestește Învierea. La început, Duminica Stălpărilor a fost ținută numai de comunitatea creștină din Ierusalim. Având un caracter local, nefiind cunoscută și de alte biserici, sărbătoarea nu figurează în rândul celorlalte enumerate în Constituțiile Apostolice - document elaborat spre sfârșitul secolului al IV-lea. Este menționată însă de Sfântul Ioan Gură de Aur (407), de Sfântul Epifanie de Salamina (403), de Sfântul Chiril al Alexandriei (444), care au scris omilii la această sărbătoare, precum și de pelerina spaniolă, Egeria, care o descrie în jurnalul său de călătorie la Locurile Sfinte. Din Ierusalim, sărbătoarea Duminicii Stălpărilor a trecut mai întâi în Egipt, apoi în Siria și în Asia Mică. În secolul al V-lea era celebrată deja în capitala imperiului, Constantinopol, când împăratul și curtea sa participau la procesiunea solemnă ce avea loc în Duminica Intrării în Ierusalim. Cu acest prilej, mulțimea credincioșilor purta atât ramuri de finic, cât și de măslin și de liliac. Pe tot parcursul procesiunii care se desfășura pe străzile orașului, credincioșii intonau frumoase cântări compuse de imnografi precum Andrei Criteanul, Teodor Studitul sau Iosif Studitul. Obiceiul ca însuși conducătorul să participe la procesiunea din Duminica Floriilor a fost urmat și de curțile domnești din Țările Române. În timpul secolelor

al VI-lea și al VII-lea, sărbătoarea se răspândește și în Occident, fiind menționată de Isidor de Sevilia (636). Tot în această perioadă, se introduce și binecuvântarea ramurilor de finic, aduse de credincioși la biserică, iar procesiunea se mută dimineața.

Intrarea lui Iisus în Ierusalim este relatată de toți cei patru evangheliști, Ioan, Luca Matei și Marcu. Noul Testament relatează faptul că apostolii au întins hainele lor pe asin, pe ele șezând Mântuitorul în timpul acestei procesiuni. Acest gest a fost interpretat de Sfinții Părinți ca fiind mărturisirea faptului că învățătura apostolilor va aduce la ascultare toate neamurile de pe pământ. Hainele Sfinților Apostoli simbolizează noua haină pe care o îmbracă oamenii, haina Sfântului Botez. După modelul mulțimii din cetatea Ierusalimului, care l-a întâmpinat pe Mântuitor cu frunze de palmier, Biserica Ortodoxă a rânduit ca, după săvârșirea Sfintei Liturghii, să se sfințească ramurile de salcie aduse de credincioși. Slujitorii Bisericii citesc rugăciuni de sfințire a salciei, ținând în mâini aceste ramuri înmugurite, cu lumânări aprinse, ca simbol al biruinței vieții asupra morții, fiind cunoscut faptul că salcia are o putere mare de regenerare. Semnificația creștină a acestei zile este una foarte puternică, reprezentări ale lui Hristos intrând în oraș călare pe un măgar fiind întâlnite frecvent în pictură.

Sărbătoarea intrării Domnului în Ierusalim a fost suprapusă peste cea a zeiței romane a florilor, Flora, de unde și denumirea populară pe care a primit-o. Astfel, pe lângă sărbătoarea creștină a intrării Mântuitorului în Ierusalim au apărut și numeroase obiceiuri și tradiții, atât în mediul rural, cât și în cel urban, cele mai multe de sorginte păgână.

De exemplu, de Florii se obișnuiește să se facă "de ursită", astfel că fetele aflau, prin diverse procedee, dacă se vor căsători sau nu în acel an. Tot de Florii, mărtișorul purtat până în această zi se pune pe ramurile unui pom înflorit sau pe un măceș, iar zestrea se scoate din casă pentru aerisire. Înaintea sărbătorii, fetele nemăritate din Banat și Transilvania obișnuiesc să pună o oglindă și o cămașă curată sub un păr altoit. După răsăritul soarelui, aceste obiecte sunt folosite în farmece pentru noroc în dragoste și sănătate. De asemenea, la miezul nopții se fierbe busuioc în apă, iar dimineața fetele se spală pe cap cu această fiertură, ca să le crească părul frumos și strălucitor. Ce rămâne se toarna la rădăcina unui păr, în speranța că băieții se vor uita după ele, ca după un copac înflorit. În popor se mai spune că cine îndrăznește să se spele pe cap în ziua de Florii fără apă descântată și sfințită riscă să albească. La toate popoarele creștine pot fi întâlnite diferite obiceiuri, unele chiar similare celor de la noi, majoritatea având în prim-plan palmierul sau salcia. Creștinii prăznuiesc Intrarea Mântuitorului în Ierusalim participând la Sfânta Liturghie, împodobind cu ramuri de salcie sfințită icoanele, ușile și ferestrele

gospodăriilor lor și păstrând rânduiala postului. Aceste ramuri sfințite se păstrează peste an, fiind folosite cu credință la tămăduirea diferitelor boli. Oamenii obișnuiesc și să înfigă aceste ramuri în straturile proaspăt semănate, să le pună în hrana animalelor sau să le așeze pe morminte. Ramurile verzi simbolizează castitatea, dar și renașterea vegetației, amintind totodată de ramurile cu care a fost întâmpinat Iisus la intrarea în Ierusalim, în această zi.

În sâmbăta dinaintea Floriilor, femeile din unele zone ale țării aduc ofrandă de pomenire a morților împărțind plăcinte de post. Tot în sâmbăta Floriilor se mai făcea un ceremonial complex numit Lazărița, după modelul colindelor, la care participau doar fetele. Una dintre fete, numită "Lazărița", se îmbrăca în mireasă și colinda, împreună cu celelalte, în fața ferestrelor caselor unde erau primite. Lazărița se plimba cu pași domoli, înainte și înapoi, în cercul format de colindătoarele care povestesc, pe o melodie simplă, drama lui Lazar sau "Lazărca": plecarea lui Lazăr de acasă cu oile, urcarea în copac pentru a da animalelor frunză, moartea neașteptată prin căderea din copac, căutarea și găsirea trupului neînsuflețit de către surioarele lui, aducerea acasă, scăldatul ritual în lapte dulce, îmbrăcarea mortului cu frunze de nuc și aruncarea scaldei mortului pe sub nuci. În trecut, ramura de salcie sfințită era folosită și în scopuri terapeutice. Oamenii înghițeau mâțișori de pe ramura de salcie pentru a fi feriți de diferite boli, iar bătrânele se încingeau cu salcia ca să nu le mai doară șalele. De asemenea, exista și obiceiul ca părinții îi lovească pe copii cu nuielușa de salcie când veneau de la biserică, pentru a crește sănătoși și înțelepți.

De Florii, arabii aprind candelă, împodobite cu flori, pe care le pun printre frunze de palmier, iar grecii împletesc cruci din tulpini. La popoarele slave este obiceiul ca cei apropiați să își dăruiască ramuri de salcie în această zi.

Bibliografie:

<https://doxologia.ro>

<https://www.crestinortodox.ro>

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI ÎN OLTENIA

Boangher Alina-Lucia
Grădinița cu P.P. Nr.6
Alexandria

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, după spusele românilor de pretutindeni, e sărbătoarea Paștelui. Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a înviat din morți cu moartea pre moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”, iar pre cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-l cu Dumnezeu. Ea cade totdeauna la începutul primăverii, anotimpul cel mai frumos și mai plăcut, când toate în natură învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta, după un post îndelungat, cu mare dor și bucurie, și caută în același timp ca locuințele lor să fie curate și cu toate pregătirile făcute în cea mai bună rânduială.

Ca și în celelalte regiuni ale țării, în Oltenia se păstrează anumite datini și obiceiuri moștenite din bătrâni.

Săptămâna întâi după Paște, la români se numește Săptămâna Luminată, pentru că înviind în ajunul ei Domnul nostru Iisus, a luminat-o prin învierea sa din morți, și pentru că în această săptămână toate se luminează, adică toate încep să înflorească și să se înnoiască.

Bărbații din zona Olteniei, care până în Joia Mare din Săptămâna Patimilor lucrează de regulă la câmp, din ziua aceasta rămân acasă ca să o curețe și să se îngrijească de ea, repară gardurile, ară grădina, junghie mieii de Paște și adună cele trebuincioase sărbătorii.

Femeile, tot din Joia Mare sau cu câteva zile înainte încep a deretica prin case, a vărui, a spăla, a coace cozonaci și alte prăjituri.

Ouăle roșii se vopsesc tot în Joia sau Sâmbăta Mare. Ele sunt alese cu grijă, numai de găină, se fierb, se pun în culoare, apoi se lasă la uscat și se șterg cu grăsime de porc ca să aibă luciu.

Marea bogăție și varietatea de creație existente în acest domeniu pe teritoriul românesc sunt surprinzătoare de la o zonă etnografică la alta și chiar de la un sat la celălalt, caracterizându-se printr-o infinită diversitate plastic-decorativă și compozițional-cromatică a unui nucleu străvechi de motive simbolice. Măinile pricepute și talentate ale țăranilor au făurit și făuresc un rafinat arabesc filigranat în Bucovina sau o expresivă grafie în Oltenia și Muntenia, punctată cromatic prin tonuri calde și echilibrate ce amintesc de fastul și strălucirea ceramicii bizantine sau de tonurile pure, vibrând cromatic, ale miniaturilor medievale.

Bătrânii povestesc nenumărate legende despre Iisus Hristos și importanța păstrării obiceiului de a vopsi ouăle roșii.

Vinerea Mare (Vinerea Pastilor, Vinerea Seaca, Vinerea Patimilor) este zi de mare doliu a întregii creștinătăți pentru că în aceasta zi a fost răstignit și a murit Mântuitorul Lumii. Zi aliturgică, pentru că Liturghia reprezintă jertfa nesângeroasă a lui Hristos, în chipul pâinii și al vinului, iar cele două jertfe nu se pot aduce în aceeași zi. În seara acestei zile se oficiază denia Prohodului Domnului. Ouăle sunt alese cu grijă, numai de găina, se fierb, se pun în culoare, apoi se lasă la uscat și se șterg cu grăsime de porc ca să aibă luciu. Când cântă cocoșii de miezul nopții, românii curați și îmbrăcați, după ce spun rugăciunile, iau pască pentru sfințire și ouă roșii și pornesc spre biserică. Sosind preotul în biserica deja plină de lume, intră în altar se

îmbracă în ornatele cele mai frumoase, scoate ușa împărătească sau ușa raiului din țâțini și o așează de o parte lângă perete, iese în naos ia aerul de la postamentul unde a stat, îl scoate afară, înconjoară cu dânsul biserica și îl duce apoi în altar pe masa cea sfântă până miercuri înainte de Înălțarea Domnului la cer. După aceea, luând sfânta cruce și sfânta evanghelie, iar episcopii bisericii luând o cruce mare, praporele și sfeșnicele aprinse cu făclii ies din biserica afară și se așează înaintea acesteia, unde se află pus analogionul cu icoana Învierii lui Iisus pe dânsul. În urma preotului iese și poporul afară și cântorii bisericii care cântă, având fiecare câte o lumină de ceară aprinsă în mână.. Preotul începe a cânta tropariul învierii, se trag clopotele și se bate toaca. După aceasta intră iarăși cu toții în biserică și preotul continuă actul Învierii, precum și serviciul sfintei liturghii. În ziua Învierii fiecare ins care i-a parte la Înviere, trebuie să aducă cu sine și o lumină, pe care o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii sfintei Învieri de către preot.

În mijlocul bisericii se scoate Sfântul Epitaf (care-l închipuie mort pe Mântuitorul, înconjurat de Apostoli și Maica Domnului) pe sub care toata lumea trece, până în după-amiaza zilei de sâmbătă. În zorii zilei de Înviere este dus din nou în Sfântul altar și este așezat pe sfânta masă, unde rămâne până în miercuria dinaintea Înălțării Domnului. Se spune că pe cei ce trec de trei ori pe sub Sfântul Aer nu-i doare capul, mijlocul și șalele în cursul anului, iar dacă își șterg ochii cu marginea epitafului nu vor suferi de dureri de ochi . Acestei zile i se spune și Vinerea Seacă, pentru ca bătrânele posteau post negru, iar seara, la Denia Prohodului Domnului, luau anafură de la biserică. După cântarea Prohodului Domnului se înconjoară de trei ori biserica de tot soborul, cu Sfântul Epitaf, care apoi este așezat pe masa din mijlocul bisericii. La terminarea slujbei, femeile merg la morminte, aprind lumânări și își jelesc morții. La sfârșitul slujbei, era obiceiul ca preotul să împartă florile aduse, care erau considerate a fi bune de leac. Lumea, în trecut, pleca acasă cu lumânările aprinse pe drum, ca să afle și morții de venirea zilelor mari. Ocoleau casa de trei ori și intrând, se închinau, făceau câte o cruce cu lumânarea aprinsă în cei patru pereți sau doar la grinda de la intrare și păstrau lumânarea pentru vremuri de primejdie. În popor se crede ca dacă plouă în Vinerea Mare anul va fi mănos, iar dacă nu, nu va fi roditor. Unii cred că, dacă se scufundă în apa rece de trei ori în această zi vor fi sănătoși tot anul. Femeile nu umplu borș în această zi, să nu se scalde Necuratul în el; nu coc pâine sau altceva, să nu ardă mâinile Maicii Domnului; nu cos, ca să nu orbească; nu țes, nu torc, nu spală, pentru a nu o supăra pe Sfânta Vineri; afuma casa cu tămâie, înconjurând-o de trei ori, în zorii acestei zile, pentru ca gângăniile și dihăniile să nu se apropie de casă și de pomi. Copiii adună flori de pe câmp și le duc la biserică. Înălțătoare zi de doliu, tăcere și meditație, Vinerea Mare este cinstită mai ales prin participarea la slujba Prohodului Domnului. Așa rămâne ea în conștiința românilor contemporani.

Sâmbăta Mare este ziua îngropării Domnului cu trupul și a pogorării Lui la iad, de unde a slobozit neamul omenesc. Este ziua în care se definitivează pregătirile pentru marea sărbătoare a Învierii; spre seară, creștinii se odihnesc pentru a putea participa la slujba de la miezul nopții. Fiind ultima zi a Postului Mare, era obiceiul ca bătrânii și copiii să se împărtășească. Ziua Învierii Domnului, cunoscută și sub numele de Paști începe, din punct de vedere liturgic, în noaptea dinainte; la miezul nopții, când se spune că mormântul s-a deschis și a înviat Hristos. Chiar dacă românii participă în număr destul de mic la Sfânta Liturghie din această noapte sfântă, ei vin la Slujba Învierii, pentru a lua lumină. Apoi se duc pe la casele lor, revenind, dimineața, la biserică, în locurile unde se sfîntește pasca.

O legendă spune că:

“Zice că pe când se afla Domnul nostru Iisus răstignit pe cruce, Maica Domnului a luat o cosarcă plină de ouă și se duse cu dânsa la jidovi și închinându-le-o îi ruga să înceteze a-l chinui și necăji pe Iisus. Maica Domnului puse cosarca cu ouă lângă cruce și începu a plânge. Stând cosarca lângă cruce și curgând din mâinile și picioarele lui Iisus sânge, în scurt timp o parte din ouă se înroșiră, ca și când ar fi fost vopsite. Domnul Iisus văzând ouăle umplute de sânge, își aruncă privirile către cei de față și le zise :

- De acum înainte să faceți și voi ouă roșii întru aducere aminte de răstignirea mea, după cum am făcut și eu astăzi! ‘

După ce a înviat Domnul nostru Iisus, Maica Domnului a fost cea dintâi care a făcut ouă roșii și pască și a dat fiecărui om pe care l-a întâlnit câte un ou roșu și câte o păscuță și i-a zis “Hristos a înviat!” De atunci se crede că oamenii roșesc ouă de Paște.

O altă legendă vorbește despre o fată care tocmai în ziua Învierii plecase la târg cu niște ouă . Pe drum ea află că Iisus a înviat și aleargă înapoi spre casă să ducă vestea cea bună. Ea întâlnește pe drum niște iudei , cărora le spune: "**Hristos a înviat!**". Aceștia râd de fată și îi răspund batjocoritor. Hristos va învia atunci când s-or roși ouăle din coșul tău! Fata a privit ouăle din coș și a văzut că sunt roșii.

Din izvoare folclorice aflăm că ouăle roșii mai au și alte puteri : acelea de a proteja casele de spiritele malefice. Se spune că Dracul întreba mereu dacă pe Pământ " se mai scriu ouă și se mai cântă colindele " deoarece, când acestea nu se vor mai ține, Pământul se va scufunda și el va pune stăpânire pe lume.

O altă tradiție de Paște în Oltenia este aceea de a merge la miezul nopții, curați și îmbracați, după ce spun rugăciunile, la biserică, cu cozonac pentru sfințire și ouă roșii.

În ziua Învierii fiecare persoană care i-a parte la Înviere, trebuie să aducă cu sine și o lumină, pe care o ține aprinsă în tot timpul săvârșirii sfintei Învieri de către preot. După Înviere fiecare se întoarce cu lumina aceasta aprinsă acasă. După ce ajung acasă pășesc peste pragul tinzii încep a se închina, apoi intrând în casă sting lumina în grindă, afumând-o pe aceasta în semnul crucii. După ce fac semnul crucii o sting și o păstrează apoi peste tot anul, spre a o avea și a o putea aprinde la întâmplări primejdioase, la grindină sau piatră, la tunet, fulger și trăsnet.

Sosind acasă toți se pun la masă și gustând mai întâi din pasca din ouă și celelalte bucate încep a mânca. După aceea, ciocnesc cu ouă roșii, și anume mai întâi soții, apoi copiii cu părinții și părinții cu celelalte neamuri și cunoscuți. Făcând aceasta, cred că cei ce ciocnesc unul cu altul se vor vedea pe lumea cealaltă.

În ziua dintâi, adică în ziua de Paște se ciocnește numai cap cu cap. A doua zi, adică luni după Paște se poate ciocni și cap cu dos, iar în cele următoare chiar și dos cu dos. Cel mai mic de ani ține oul cu capul în sus, iar cel mai mare ciocnește cu oul sau, și anume tot cu capul, zicând : “Hristos a înviat!”, iar cel mic răspunde : “Adevărat c-a înviat!”.

Paștele este sărbătoarea "**Învierii lui Hristos**", celebrată în fiecare an. Ea face parte din cele 12 Sărbători Domnești.

Bibliografie:

Din calendarul obiceiurilor și tradițiilor populare
Editura Teleormanul 2003

PAȘTELE – CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE A CREȘTINĂȚĂȚII

Educatore: Scutelnicu Cristina Angelica
Grădinița cu P.P. nr. 4
Localitatea Alexandria
Județul Teleorman

Sărbătoarea Învierii lui Hristos este cea mai mare sărbătoare a creștinilor ortodocși și este prăznuită anul acesta pe 24 aprilie. Învierea Domnului a avut loc în primele ore ale duminicii, după cum aflăm din sinaxarul din ziua Sfintelor Paști. Iar învierea Domnului, așa s-a petrecut: La miezul nopții pe când străjerii păzeau mormântul, pământul s-a cutremurat și un înger s-a pogorât și a răsturnat piatra de pe mormânt. Ostașii văzând aceasta, s-au înspăimântat și au fugit; numai după aceea s-a petrecut venirea femeilor la mormânt, sâmbăta după miezul nopții, aproape de revărsatul zorilor. Învierea a cunoscut-o întâi Maica lui Dumnezeu, care, după cum grăiește Evanghelia de la Matei, ședea la mormânt împreună cu Maria Magdalena. Prin învierea Sa, Iisus a arătat că este într-adevăr Fiul lui Dumnezeu și aceasta a devenit dovada judecării lumii de către Dumnezeu în dreptate. Prin Învierea lui Iisus, Dumnezeu le-a dat oamenilor puterea unei noi nașteri în speranța prin reînvierea lui Hristos din morți.

În fiecare an, de Sfintele Paști, se arată, la Sfântul Mormânt din Ierusalim, Lumina Sfântă care coboară din cer, acest eveniment fiind una dintre cele mai mari minuni ale creștinismului.

Sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar – , unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor fenomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea. În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineată, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate

pentru sărbătoare. A doua zi dimineața, unii credincioși mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea. De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paști prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă. În afara acestora, există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coșul de bunătați care se duce la sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simbolurii ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează pasca, șuncă, bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit un pled cusut cu modele specifice zonei. În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineața Învierii, preotul să meargă el pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În zona Bihorului, există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosec un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărțășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică. Tot în Apuseni, în noaptea de Paști se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui, copiii merg la prieteni și la vecini, iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru că în acea gospodărie să nu

fie discordie tot restul anului. Ei anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii sau cozonac.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiti oamenilor săraci.

Joia Mare este o zi cu simbolistică puternică și aparte. Tradiția spune că femeile au îndatorirea să meargă la biserică în această zi unde împart colaci de post, vin, fructe și miere, iar bărbații au sarcina de a curăța curțile și a aprinde focuri în curtea casei sau la cimitir pentru a curăța și a se preocupa și de sufletele celor adormiți. Se curăță și se împodobesc mormintele. Se face coptura, pasca, cozonacul, pâinea și colacii, care vor fi duse spre a fi sfințite la Biserică, în noaptea Învierii.

În multe case, s-a obișnuit vreme îndelungată să se creadă că aceste focuri au puterea ca, prin intermediul unei zeități a morții, Joimărița, să arunce blestem asupra femeilor leneșe dacă sunt prinse dormind în această noapte în care toți creștinii nu ar trebui să doarmă. Este doar o tradiție superstițioasă, fără un fundament dogmatic, însă se poate vedea evlavia poporului român și aplecarea lui spre virtuți, spre praveghere și spre muncă. Lumea satului românesc este cu adevărat un univers aparte.

La amiaza acestei zile, se vopsesc ouăle. Joia Mare este totodată ziua în care, credincioșii care au postit și au fost spovediți, se împărtășesc și asistă la slujba de seară, cea care prezintă Denia celor 12 Evanghelii. În timpul acestei slujbe, se spune că fetele tinere obișnuiau să poarte cu ele o sfoară din care făceau câte un nod odată cu citirea fiecărei Evanghelii, sfoară pe care o strecurau apoi noaptea sub pernă ca să își viseze alesul.

Bibliografie

Sărbătorile la români, vol. II, Ed. Fundației Culturale Române, București, 1994

<https://www.crestinortodox.ro/paste/sfintele-pasti/lumina-sfanta-coborata-160753.html>

<https://www.radioromaniacultural.ro/documentar-traditii-si-obiceiuri-romanesti-de-paste>

<https://www.invietraditia.ro/editorial/traditii-obiceiuri-si-superstitii-legate-de-paste-2/>

SFINTELE PAȘTE

PIP: GROSU LAVINIA TATIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „REGINA MARIA”, BUCUREȘTI

Paștele este una din cele mai importante sărbători creștine. În această duminică sărbătorim învierea lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, după ce a fost răstignit în Vinerea Mare.

De asemenea, în ziua de Paște sărbătorim și trezirea la viață a naturii după iarna grea.

Este o sărbătoare plină de obiceiuri și tradiții care diferă de la o zonă la alta a țării.

Cel mai răspândit obicei creștin de Paște este vopsirea ouălor roșii. Există mai multe legende legate de obiceiul vopsirii ouălor în cultura românească. Cea mai populară dintre ele spune că Maica Domnului, care venise să-și plângă fiul răstignit, a așezat coșul cu ouă lângă cruce și acestea au fost înroșite de sângele care picura din rănilor Domnului Iisus. În tradiția populară ouăle roșii sunt purtătoare de noroc. Tocmai de aceea, în dimineața zilei de Paște este bine să ne spălăm pe față cu apă dintr-un vas în care sunt puse ouă roșii și monede de argint.

De asemenea ouăle roșii se ciocnesc la masa de Paște alături de cuvintele „Hristos a Înviat/Adevărat a Înviat”. În popor se spune că descoperirea unui ou cu două gălbenușuri e semn de căsătorie în curând.

Ouăle colorate în alte culori: galben, verde, albastru vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe care le-a suferit Domnul Iisus pe cruce.

Pentru ziua de Paște, gospodinele pregătesc pască. Ea are formă rotundă pentru că în popor se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Iisus. Între împletituri se pune brânză sărată sau dulce, amestecate cu ou și stafide. Pasca este dusă la biserică în Noaptea de Înviere pentru a se sfinți, astfel ea dobândește puteri purificatoare.

Un alt obicei păstrat din străbuni, în special în Transilvania, este obiceiul udatului în a doua zi de Paște, având semnificația unui act de purificare. De obicei, feciorii stropesc cu apă și parfum persoanele ieșite în cale, în special fetele. Ele trebuie să le ofere daruri sau ceva de băut. Dacă vreo fată rămâne nestropită îi va merge prost și va avea ghinion tot anul.

O importanță foarte mare o au lumânarea și Lumina Sfântă. În Noaptea de Înviere, credincioșii merg la biserică să ia Lumină. Ei aduc de acasă o lumânare pe care o aprind de la

cea scoasă din altar. Lumina este simbolul Învierii. Cele mai multe familii păstrează restul de lumânare nearsă după slujbă, timp de șapte ani și o aprind în cazul în care au un mare necaz.

În Noaptea de Înviere, la miezul nopții, când oamenii merg la slujbă, aprind lumânări la mormintele celor morți din neamul lor. În Bucovina e obiceiul, ca în Noaptea Învierii, să se lase luminile aprinse în toată casa și în curte, ca să fie luminată gospodăria, în cinstea Luminii pe care a adus-o Iisus în lume, prin Invierea Sa.

În România tradiția este ca, la masa de Paște să se servească carne de miel preparată sub diverse forme (ciorbă, friptură, drob). Mielul este simbolul Mântuitorului Iisus, care s-a sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt obicei străvechi este respectat cu sfințenie și în zilele noastre. Astfel, în prima zi de Paște oamenii îmbracă haine noi în semn de respect pentru această sărbătoare, dar și pentru că ea semnifică primenirea trupului și a sufletului, așa cum se întâmplă cu întreaga natură odată cu venirea primăverii.

Paștele, sărbătoarea care îndeamnă oamenii să ia Lumina Sfântă, aduce bucuria Înierii Mântuitorului în inima tuturor românilor.

Multe dintre tradiții au legătură cu ouăle de Paște, simbolul acestei mari sărbători. Una dintre ele spune că atât cei care merg la Înviere, cât și cei care nu merg, trebuie să se spele într-un lighean mare unde se află, pe lângă apă proaspătă și curată, ouă roșii și bănuți din argint sau aur. Toate acestea au un rol: spălarea cu oul, pentru a fi ușori, roșii și sănătoși, iar cu bani, pentru a le merge bine tot anul, să fie curați și să aibă bunăstare. Tradiția mai spune că cei care ciocnesc ouă se vor vedea pe lumea cealaltă. În momentul ciocnirii ouălor se rostește „Hristos a înviat!”, iar celălalt răspunde „Adevărat a înviat!”. O credință din bătrâni spune că cel care are oul care se sparge primul, este mai slab și va muri mai repede. Fiecare ciocnitor căruia i s-a spart oul, este obligat să i-l dea învingătorului. De aici și ideea că cei ce au ouăle mai tari, câștigă tot mai multe. Trișorii care ciocnesc cu ouă din lemn sunt înșelători și săvârșesc un mare păcat. Bătrânii spun că găocile de ouă nu e bine să fie păstrate în casă pentru mult timp, pentru că se ascunde dracul în ele.

În Săptămâna Mare, toți ai casei trebuie să contribuie la treburile care se pricep. Atât feciorii, cât și fetele, trebuie să le sară în ajutor părinților, pregătind cele necesare pentru sărbătoare. Fiecare își aduce aportul, deoarece nu trebuie ca Paștele să îl surprindă ca un neom între oameni. Apoi, începând de sâmbătă, orice lucru de mână încetează. Pe fiecare dintre noi trebuie să ne găsească sărbătoarea Paștelui curați atât trupește, cât și sufletește. Bătrânii mai

spun că e bine ca dis-de-dimineată pentru să ne scăldăm în rău. Astfel, nu ne curățim numai de toate bolile, dar vom fi tot anul scutiți de orice boală, sănătoși și iubiți. De asemenea, la slujbă se merge în hainele cele mai noi și mai curate, așa cum este indicat în cazul unei sărbători atât de mari. În noaptea de Înviere, pentru a ne arăta solemnitatea față de liturghia desfășurată, trebuie ca fiecare să aibă o lumânare aprinsă în mână. Cei care nu o au, sunt considerați ticăloși și nevrednici.

Noaptea Învierii Domnului reprezintă , pe lângă simbolul sacru al jertfei lui Hristos pentru mântuirea noastră și un ritual de înnoire anuală a timpului.

La biserică, preotul – cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși – iese cu lumânarea aprinsă (Lumina) și înconjoară biseria de trei ori. Serviciul divin se desfășoară afară, iar când preotul va rosti „Hristos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios vor spune „Adevărat a înviat!”. Răspunsul e recunoașterea tainei Învierii.

Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului.

Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Gestul simbolic de celebrare a Paștelui este ciocnitul ouălelor roșii. Bucuria Pascală este cunoscută pe parcursul celor 40 de zile de la Înviere până la Înălțare, timp în care creștinii se salută cu „Hristos a înviat!” și „Adevărat a înviat!” mărturisind de fiecare dată prin aceste cuvinte adevărul nostru de credință.

Prima zi de Paște trebuie să fie petrecută liniștit, fiind interzisă orice activitate distractivă. În această zi, e interzis și somnul.

Luni, a doua zi de Paște, oamenii dau de pomană pentru cei morți, mergând, în cele mai multe cazuri, la cimitir. O credință răspândită printre români e că, timp de o săptămână de la Înviere, porțile Raiului sunt deschise larg. Tocmai de aceea se spune că sufletele celor care mor în Săptămâna Luminată ajung direct în Rai.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare și în general legate de toate sărbătorile sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Bibliografie:

- ✓ Gorovei A., Credințe și superstiții ale poporului român, Editura Grai și suflet - Cultura Națională, București, 2003;
- ✓ Marian S. Fl., Sărbătorile la români, vol. 1, Editura Grai și suflet- Cultura Națională., București, 2001;
- ✓ Nicolau I., Credințe și superstiții românești, Editura Humanitas, București, 2000

“COPII, DAR DE LA DUMNEZEU”

Ciovîna Elena, profesor

Palatul Copiilor Alexandria

Nașterea de copii formează cea mai mare bucurie și adevărata temelie a familiei; ea consolidează și desăvârșește căsnicia.

Ce ne învață Sfinții Părinți despre nașterea de copii?

Sfânta și dumnezeiasca Scriptură, precum și Sfinții Părinți, arată că copiii sunt un dar al lui Dumnezeu (Fac. 20, 17-18; 25, 21; 29, 33; 30, 6, 17, 22; 33, 5; 48, 8-9; Luca 1, 7). Iar nașterea de copii este o binecuvântare și rânduială dumnezeiască dată de Dumnezeu omului încă din rai,

prin porunca: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul”... (Fac. 1, 28). Prin nașterea de copii se înnoiește neamul omenesc și se menține viața pe pământ.

Așadar, nașterea de copii este cea mai mare datorie a celor doi soți care se unesc prin căsătorie. Nașterea de copii formează cea mai mare bucurie și adevărata temelie a familiei; ea consolidează și desăvârșește căsnicia și este izvor de sănătate. Fără împlinirea acestei datorii, Taina Nunții se desființează. Pentru aceea Dumnezeu binecuvintează pe primul om, Adam, și îi face femeie pe Eva, ca să nască copii.

După izgonirea lui Adam din rai, nașterea de copii devine, pe lângă binecuvântare, și canon de ispășire a păcatelor părinților. Nașterea de copii ajută mult la mântuirea părinților, cum spune Sfântul Pavel, că „femeia se va mântui prin nașterea de fii” (I Tim. 2, 15). În Vechiul Testament, cei ce nu aveau copii erau socotiți lepădați de la fața lui Dumnezeu. De aceea se rugau ziua și noaptea să le dăruiască Domnul copii. La fel glăsuiesc și toți Sfinții Părinți. Ei se rugau pentru cei ce nu aveau copii sau nu puteau naște, ca să le dea Dumnezeu copii buni și sănătoși, iar pe cei bolnavi îi vindeau cu rugăciunile lor. Pe cei ce nu voiau să aibe copii îi sfătuiau, cum spune Sfântul Pavel, ca mai bine să nu se căsătorească sau să trăiască în înfrânare (curăție), cu învoirea ambilor soți, decât să-și ucidă copiii. Mântuitorul seamănă pe cei ce se căsătoresc numai pentru păcat, sau de ochii lumii, sau pentru avere, cu smochinul blestemat care nu voia să aducă nici o roadă pe pământ. Pentru că nașterea de copii nu este numai o datorie socială, firească, ci este mai întâi o poruncă dumnezeiască, care contribuie foarte mult la mântuirea părinților. Soții care nu vor să nască copii, care îi avortează sau practică păcatul pazei, sunt pedepsiți de Dumnezeu cu boli de tot felul, cu necazuri în viață, cu muștrare de conștiință, iar dincolo cu osândă veșnică. Omului i se dăruiește om - copilul - minune dumnezeiască și dar neprețuit. Răsuflarea ți se taie, inima nu-ți mai bate, timpul se suspendă pentru o clipă, când ții un copil în brațe - Dumnezeu în mâinile tale! Brațele devin de foc. Copiii sunt faptele prin care Dumnezeu se apropie de noi, sunt trimișii Săi la noi. Prin ei suntem puși la încercare, dând un examen continuu. Prin copii învățăm să iubim, învățăm să trăim onest și neprihăniți.

Examinarea faptelor vieții noastre o facem raportându-ne la copii, așa cum ne spune Mântuitorul: „De nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în Împărăția lui Dumnezeu” (Matei 18, 3). La rândul lor, părinților le revine o mare răspundere față de copii. Mântuitorul spune, de asemenea: „Lăsați copiii să vină la mine” (Matei 19, 14). Părinții le pot deschide ușa cerului - sau le-o pot închide. Ei sunt aceia care pot să facă din copii fapte îngerești sau altceva. La judecată nu vom răspunde doar pentru noi, ci și pentru cei pe care i-am avut în grijă, pentru pruncii noștri. Este foarte important să ne preocupăm ca unui copil să nu-i lipsească nimic din

cele materiale, pentru a avea o viață liniștită și o creștere frumoasă. Este la fel de bine știut că pentru mulți părinți acest lucru devine astăzi tot mai greu de realizat. Dar, oricât de greu ar fi, să nu-i privăm pe copii de suportul cel mai important al vieții: formarea religioasă. Să ne întrebăm ce facem concret, în acest sens, pentru copiii noștri. Câți dintre noi, părinții, mai îngenuchem împreună cu fiii noștri pentru a ne ruga lui Dumnezeu? Câți părinți mai iau în mâna lor mânuța copilului, ca să-l învețe să facă semnul sfintei cruci, continuând prin propriul exemplu să-i sădească în suflet dragostea față de Dumnezeu? Neglijăm adesea cu bună știință; alteori, pur și simplu ne lipsește preocuparea spirituală față de copiii noștri. Este bine știut că răsadul semănat este ajutat, apoi, să încolțească și să rodească. Copilăria este primăvara vieții, timpul propice al dezvoltării după semănat. Orice lucru în viață are vremea sa și, cu atât mai mult, dacă e făcut la timp, aduce rod bun. Copilăria, cu momentele ei faste sau mai puțin faste, își va pune amprenta pe dezvoltarea ulterioară a tânărului. Nimeni nu poate uita prima sfântă cruce pe care a făcut-o cu sfială atunci când, cu primii pași, a urcat treptele bisericii, a stat în fața unei icoane, având mâna sa mică în mâna caldă și mare a tatălui, a mamei sau a bunicilor.

Dacă suntem conștienți de rolul familiei creștine în creșterea și formarea religioasă a copiilor, cu implicații covârșitoare pentru întreaga lor viață, ajungem să ne întrebăm ce fel de părinți creștini suntem. Evidența prezentului ne face să constatăm că este un contrast real între ceea ce există și ceea ce ar trebui să fie. Pentru a depăși acest impas, istoria creștină ne ajută, oferindu-ne cu multă generozitate exemple la care să ne raportăm. Trezirea noastră, dublată de o minimă voință plină de credința iubitoare față de Dumnezeu, reprezintă singura cale spre o trăire creștinească autentică, salvatoare atât pentru noi, cât și pentru copiii noștri. Numai astfel ne putem mântui, noi și copiii noștri, din ghearele pierzaniei și ale morții - lăcomie, invidie, egoism, ură, desfrânare, droguri, alcool ș.a. - care își arată colții neîncetat, făcând victime în rândul multor tineri.

Trebuie să purtăm de grijă așa cum se cuvine copiilor noștri, pentru ca atunci când ne va cere Dumnezeu să-i arătăm ce am făcut cu darul primit, să nu ne rușinăm. A fi părinte cu adevărat nu este lucru ușor. Dar aceasta nu trebuie să ne facă să fugim și să refuzăm darul divin. Cine poate și nu dorește să fie părinte nu merită să trăiască, își pierde calitatea de fiu al lui Dumnezeu - Părintele nostru cel Ceresc. Nesocotim voia lui Dumnezeu, planul lui cu cei dăruți nouă, atunci când nu ne împlinim datoriile ce ne revin ca părinți și ca oameni. Conștienți fiind că nu suntem singuri, că Dumnezeu este cu noi, putem depăși momentele grele ale vieții, care nu sunt puține. Dar cu cât provocările sunt mai mari, și bucuriile sunt pe măsură; cu cât este mai greu, cu atât este mai frumos!

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTI

Miloș Ioana, prof. învă. preșcolar, Grădinița Cu P.P. Nr. 4 Alexandria

Paștele, sau sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, „trecere”. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan.

Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii. Paștele antrenează un întreg ciclu de sărbători și evenimente, care fac să se individualizeze, clar, în calendarul românilor. Astfel, această mare sărbătoare cuprinde mai multe sărbători, de la intrarea în Postul Mare până la Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile), adică perioadele numite, în termeni bisericești, a Triodului și a Penticostarului.

Sărbătoarea Paștelui începe în după-masa zilei de sâmbătă. Cel mai important moment al zilei este sfințirea apei botezătoare la biserică. Se spunea că prima persoană care urmează să fie botezată cu această apă „nouă” va avea noroc toată viață. Apa prezintă un rol important și duminică. Creștinii mergeau la biserică ducând mâncarea și vinul pregătit pentru a fi sfințite. Postul se termină oficial prin consumarea acestor bucate. În unele regiuni această tradiție este vie și în zilele noastre. Se spunea că dacă găinile apucă să mănânce din rămășițele acestor mâncăruri vor oua mult. Se obișnuia că oul sfințit să fie consumat în mijlocul familiei, pentru ca în cazul în care careva s-ar rătăci să își amintească cu cine a mâncat și să își regăsească calea spre casă.

Mâncarea tradițională este carnea de miel pregătită după mai multe rețete specifice. Mielul este simbolul lui Hristos. Înainte de anul 325 Î.H. Paștele se sărbătorea în diferitele zile ale săptămânii, chiar și vinerea, sâmbăta și duminica. În acel an, s-a convocat consiliul de la Nicaea de către împăratul Constantin. A emis legea pascală care stabilea că această sărbătoare să aibă loc în prima duminică după luna plină sau după echinocțiul de primăvară sau prima zi de primăvară.

Multe dintre obiceiurile pascale sunt legate de ou. Obiceiul colorării ouălor s-a transmis creștinilor și este, din fericire, încă practicat, mai ales, la popoarele Europei și Asiei. Spre

deosebire de alte țări ale Europei, unde obiceiul s-a restrâns sau a dispărut, la români a înflorit, atingând culmile artei prin tehnică, materiale, simbolică motivelor și perfecțiunea realizării.

Simbolistica ouălor de Paști trebuie căutată înainte de nașterea lui Hristos, în timpuri străvechi. Oul era dat în dar, fiind considerat simbol al echilibrului, creației, fecundității, simbol al vieții și al reînnoirii naturii, obiceiul vopsirii lui fiind întâlnit la chinezi cu două mii de ani înainte de Hristos. Ouăle de Paști, potrivit tradiției, erau adunate din cuiabar în miercurea din a patra săptămâna a Postului Mare, numită și "miercurea Păresimilor". Există obiceiul că de la această zi nu se stricau până la Paști. Acum se alegeau ouăle pentru masă de Paști și ouăle ce urmau să fie înroșite. Chiar dacă ele erau alese în această zi, vopsitul lor avea loc în joia din săptămâna de dinaintea Sfintelor Paști, însă, niciodată în Vinerea Mare. Încondeierea ouălor reprezintă un obicei străvechi în tradiția românească. Ouăle încondeiate sunt o mărturie a datinilor, credințelor și obiceiurilor pascale, reprezentând un element de cultură spirituală specific românească. În cultura populară, ziua în care se înroșesc ouăle este joia din săptămâna patimilor, cunoscută și sub denumirea de Joia Mare. Se spune că ouăle înroșite în această zi, nu se strică tot timpul anului. De asemenea, oamenii cred că ouăle roșii duse la biserică și sfințite, dacă sunt îngropate într-o gospodărie, aceasta este ferită de grindină și piatră.

Există o anumită procedură privind înroșirea ouălor: mai întâi, ouăle se spală cu detergent, se clătesc, se lasă la uscat și apoi se fierb în vopseala pregătită. Pe lângă ouă roșii, românii contemporani, obișnuiesc să mai vopsească ouăle și în galben, verde, albastru. În tradiția populară de la noi, oul roșu de Paști simbolizează sângele Domnului și ar avea puteri miraculoase, de vindecare, de îndepărtare a răului, fiind purtător de sănătate, frumusețe, vigoare și spor. Ouăle colorate în alte culori (galben, verde, albastru) vestesc bucuria primăverii. Cele colorate în negru simbolizează chinul și durerea pe care le-a suferit Hristos pe cruce. Ouăle închistrite sunt simbolul Mîntuitorului, care a ieșit din mormânt și a înviat, precum puiul din găoace. Ciocnitul ouălor semnifică sacrificiul divinității primordiale și se face după reguli precise: persoană mai în vârstă (de obicei bărbatul) ciocnește capul oului de capul oului ținut în mîna de partener, în timp ce rostește cunoscuta formulă „Hristos a înviat”, la care se răspunde cu „Adevărat a înviat!”.

În prima zi de Paște există obiceiul de a se purta haine noi în semn de respect pentru această sărbătoare, dar și pentru ca ea semnifică primenirea trupului și a sufletului.

Pentru ziua de Paște, femeile pregătesc pască. Ea se frământă din făină, la care se adaugă lapte și ouă. Pasca are formă rotundă pentru că, în popor, se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Pe margini se pune un colac împletit în trei, iar la mijloc se face o cruce din aluat, simbolizând crucea pe care a fost răstignit Hristos. Între împletituri se pune brânza sărată sau

dulce, frământată cu ou și stafide. Pasca se împodobește cu ornamente din aluat. Pasca este dusă la biserică în Noaptea de Înviere pentru a se sfinți. Astfel, ea dobândește puteri purificatoare.

Cu siguranță că tradițiile legate de această sărbătoare, și în general legate de toate sărbătorile, sunt mult mai numeroase și diferite în funcție de zona geografică, dar toate au un punct comun în ceea ce privește raportarea lor la religie și legătura specială a acestora cu credința.

Este bine ca preșcolarii să cunoască toate aceste tradiții și obiceiuri, deoarece își îmbogățesc orizontul de cunoștințe, își dezvoltă emoții și sentimente puternice, contribuie din plin la educarea sentimentelor de dragoste și admirație, mândrie și respect față de comorile creației populare. Totodată, le cultivă trăsăturile de personalitate caracteristice omului nou de care are nevoie societatea noastră de astăzi. Copiii trebuie să continue tradițiile, datinile și obiceiurile păstrate cu sfințenie de poporul român.

Bibliografie:

- 1.T. Pamfile, *Mitologie românească*, Ed. All, București, 1977
- 2.I. Nicolau, *Ghidul sărbătorilor românești*, Ed. Humanitas, București, 1998

SFINTELE SĂRBĂTORI DE PAȘTI

Socol Violeta, prof. învăț. preșcolar
Grădinița cu P.P. Nr. 7 Alexandria

Paștele este unul dintre cele mai importante momente ale lumii creștine, fiind sărbătorit încă din Antichitate. Înainte de oficializarea religiei creștine în Imperiul Roman, creștinii celebrau învierea Domnului ascunși în peșteri, locuri izolate sau, cu mare grijă, în propriile locuințe, pentru a evita persecuțiile la care erau supuși cei care nu practică cultul politeist al împăratului. După anul 313, când împăratul Constantin cel Mare a emis edictul de la Milano, creștinismul devenind religie oficială a imperiului, ceremoniile pascale au devenit mai multe fastuoase și erau practice în mod liber. Totodată, în preajma sărbătorii de Paște se botezau adepții noi religiei ce erau cunoscuți sub numele de catacumeni. Pentru a primi botezul, acestea treceau printr-o perioadă de purificare, prin post și mărturisire a păcatelor, și de testare a cunoștințelor legate de

religia la care aspirau. Ulterior, dacă se dovedeau vrednici, primeau botezul. Catakumenii purtau în cadrul acestui ceremonial haine albe ca simbol al purității și apoi erau botezați în numele Sfintei Treimi, primind apoi împărtășania cu Trupul și Sângele Domnului, prin care se celebrează atât Învierea Domnului, cât și evenimentul botezului personal.

În Evul Mediu, Paștele era sărbătoarea pe care se punea un accent deosebit deopotrivă în rândul clerului și al laicilor. În partea apuseană a Europei, dominată de Biserica Romano-Catolică, a sporit pompa cu care Paștele era celebrat, practicându-se ritualul binecuvântării focului și a lumânărilor, înainte ca Lumina sfântă să ajungă în casele tuturor. De partea cealaltă, în Răsărit, au fost introduse noi obiceiuri precum noi cântece religioase, care prelungeau Slujba Învierii și ceremonialul înconjurării bisericii.

Caracteristică pentru perioada medievală este relația de vasalitate prin care un nobil devine vasalul unui alt nobil primind în schimbul serviciilor de vânzare o bucată de pământ și protecție din partea seniorului. În ceea ce privește Paștele, seniorii nu îl petreceau împreună cu vasalii lor, însă era de datoria celor din urmă să ofere daruri cu această ocazie, care se materializau sub forma alimentelor – miei, miere, pâine, ouă sau brânzeturi – procurate de la țărani, pătura de jos a societății contribuind astfel la mesele festive ale nobilimii.

Începutul modernității a avut un impact și asupra lumii religioase, nu numai în sfera politică și socială. Cu ocazia sărbătorii de înviere, nobilii ofereau săracilor câte un miel din turmele pe care le îngrijesc, iar sub influența ideilor reformei, slujbele au fost mutate spre orele dimineții. Un exemplu concludent în acest sens este faptul că cea mai importantă slujbă a bisericii protestante avea loc în zori. Prima zi de Paște era dedicată familiilor, oamenii odihnindu-se și servind masa, pe care o încărcau, conform tradiției, cu pâine albă, ouă roșii, miel și pască. A doua zi de Paște însă era special gândită pentru petreceri, veselie și tradiții menite să aducă prosperitate.

Istoria celebrului „paște” pe care fiecare credincios îl primește în noaptea de Înviere, după terminarea slujbei, este o interesantă, deoarece apare în Transilvania drept un nou obicei inspirat de calvini. Slujba bisericii calvine ce sărbătorește Învierea poartă numele de Cina Domnului, iar la sfârșitul acestuia, cei care nu au putut participa din motive de boală sau de bătrânețe, primesc, prin diaconului, vin și pâine sfințite. Acest obicei a fost preluat, dar modificat de Biserica Ortodoxă din Transilvania și mai apoi de cea Greco-Catolică. Însă, a fost adoptat de toți românii care consumă „paștele” înainte de masă, formula folosită fiind „Hristos a Înviat și Adevărat a Înviat!”.

Sărbătoarea pascală a fost celebrată cu fast, în Țările Române și mai apoi în România, în epoca modernă, dar și în prima jumătate a secolului al XIX-lea, monarhia fiind o puternică susținătoare a Bisericii Ortodoxe Române. Însă, odată ce România a intrat sub sfera de influență sovietică, instaurându-se regimul comunist, această sărbătoare și-a pierdut din grandoare. Autoritățile distrugau lăcașuri cult, dar, în ciuda acestui fapt, oamenii sărbătoreau mult mai intens Paștele, tocmai datorită opresiunii. Totodată, cei încarcerați pe motive politice în închisorile comuniste transmiteau Hristos a Înviat! cu ajutorul semnalelor alfabetului Morse.

Ce înseamnă astăzi pentru noi sărbătorirea Paștelui? Pentru unii motiv de smerenie, de a merge la biserică și de a asista atât la slujbele din Săptămâna Patimilor cunoscute sub numele de denii, cât și la noaptea de Înviere, pentru alții motiv de a reuni familia în jurul unei mese încărcate cu ouă multicolore, miel și pască, pentru alții motiv de profit din afacerile cu vopsea de ouă, ciocolată în formă de iepurași și cozonaci, iar pentru alții sau combinație între toate aceste exemple. Pentru mine, Paștele înseamna lumină, familie și speranța unui nou început, pe care, cu drag, le doresc tuturor.

Învierea lui Iisus Hristos simbolizează refacerea legăturii dintre ființa umană și Creatorul său. Celebrarea ei în fiecare an duce la retrezirea aspirației către îndumnezeire, la transfigurarea vieții pământești într-o viață impregnată de prezența lui Dumnezeu. De aceea Paștele este o sărbătoare a bucuriei, o bucurie asemănătoare celei a apostolilor când l-au văzut pe Iisus înviat. Iar salutul care se obișnuiește cu această ocazie este tot o expresie a acestei bucurii: „*Hristos a înviat! Adevărat, a înviat!*”.

„SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI PRIN OCHI DE COPIL”

Prof. Inv. Preșc. Stancu Alexandra

O veche vorbă românească spune că atunci când nu se vor mai auzi colinde de Crăciun și când nu se vor mai înroși ouă de Paști va veni sfârșitul lumii. În speranța că timpul mai este încă darnic, copiii și adulții de astăzi, merg în locuri profane, dar în perioade sacre spre a se ruga pentru sănătate, pentru fericire, pentru neuitare... Aduc cu ei un ou, un colac, un ștergar, o icoană și o fărâmbă de suflet...

Învierea pe înțelesul copiilor este o provocare pentru fiecare educatoare. Reprezintă un subiect complex, delicat, iar explicațiile trebuie date în funcție de vârsta și puterea de înțelegere a celor mici. Paștele nu înseamnă numai iepurașul care aduce cadouri și ouăle roșii de pe masă, Paștele reprezintă cea mai mare sărbătoare a ortodoxiei, este adevărata lecție a iubirii creștine.

Cu timpul, vei putea să îl familiarizezi și cu semnificația acestei sărbători, chiar dacă nu va fi o sarcină tocmai ușoară. Dacă sărbătorirea Nașterii lui Isus poate fi înțeleasă de orice copil de peste 3 anișori, Moartea (jertfirea sa pentru păcatele oamenilor) și Învierea sa sunt teme mult mai complexe, pe care probabil abia după vârsta de 5 ani le va putea digera.

Învierea pe înțelesul copiilor- 6 întrebări pe care le poți primi de la cei mici:

1. Ce înseamnă cuvântul „Paște”?

Cuvântul „Paște” vine din limba ebraică și înseamnă trecere, trecere pe alături sau izbăvire de primejdie. Din Vechiul Testament aflăm că Moise, după porunca lui Dumnezeu, a îndreptat „zece pedepse” asupra Egiptului, ca să-l facă pe faraon să elibereze poporul evreu din robie. A zecea pedeapsă a fost cea mai cruntă.

Paștele din Vechiul Testament a precedat Paștile noastre creștinesc, din Noul Testament. Precum atunci moartea a trecut pe alături de casele evreilor, iar ei au fost eliberați din robia egipteană și au primit pământul făgăduit, la fel și de Paștile creștinilor, Învierea Domnului Iisus, moartea veșnică a trecut pe alături de noi: Hristos Cel Înviat, eliberându-ne din robia diavolului, ne-a dat viață veșnică.

2. Unde a fost sărbătorit Paștele prima dată?

În celebrul oraș Ierusalim a fost sărbătorit pentru prima dată Paștele. Aici s-a format prima comunitate creștină și a început vestirea Învierii lui Iisus Hristos în toată lumea.

3. De ce Învierea se sărbătorește în fiecare an în altă zi?

În Vechiului Testament evreii sărbătoreau Paștele în perioada 14-21 a lunii nisan (veche denumire pentru luna martie). Așa se sărbătorea și în timpul vieții pământești a lui Iisus. În Biserica Creștină Primară Sfintele Paști nu se sărbătoreau peste tot în același timp. Astfel, mai toate bisericile – cea din Alexandria, din Antiohia, din Ierusalim, din Cezaria și din Roma – sărbătoreau Învierea Domnului în prima duminică după Paștele evreiesc. Bisericile din Asia Mică, centrul cărora pe atunci era orașul Efes, sărbătoreau Sfintele Paști odată cu iudeii, pe data de 14 nisan. Neînțelegerile cu privire la sărbătorirea Sfintelor Paști au încetat numai după hotărârea Primului Sinod Ecumenic (din anul 325).

Conform acestei hotărâri, Învierea se sărbătorește în prima zi de duminică după luna plină de primăvară, care poate cădea în aceeași zi cu echinocțiul de primăvară sau imediat după el, dar nu mai devreme de echinocțiul de primăvară (și nu mai înainte de Paștele evreilor).

4. De ce în tradiția ortodoxă Învierea este sărbătoarea cea mai importantă, în timp ce în Occident se sărbătorește mai mult Crăciunul (Nașterea Domnului)?

Învierea este cea mai mare sărbătoare a creștinilor ortodocși, dar pentru creștinii din Occident sărbătoarea cea mai mare este Crăciunul. În occident se pune mai mare accent pe ziua de naștere a lui Iisus (comună oricărui om), decât pe Înviere, diminuându-se parcă aspectul său dumnezeiesc.

5. Cum sărbătorim noi, ca popor ortodox Învierea și cum facem asta?

Bucuria Învierii este atât de mare, încât oamenii se salută cu „Hristos a înviat!” timp de 40 de zile, până la Înălțare. În calendar sunt 3 zile de Paște, iar săptămâna care urmează după duminica Paștelui se numește „Săptămâna Luminată”- singura săptămână din an cu statut de sărbătoare timp de 7 zile consecutive.

6. De ce vine Iepurașul?

(recomandată pentru copii mai mici care nu pot înțelege adevărata taină a Învierii)

Se povestește că în timpuri foarte vechi, cadourile de Paști pentru copii erau aduse, ca și în ultima lună a anului, de un bătrânel cumsecade. El umbla cu sacul în spinare și ducea copiilor cuminți ouă colorate, jucării, ciocolată și bomboane. Dar de la o vreme, moșneagul simți că nu mai are putere să colinde fiecare casă, de la cele din orașe, de la câmpie, până la cele așezate în înălțimea munților. Astfel, el ceru lui Dumnezeu un ajutor pentru împărțitul darurilor. Căsuța bătrânului se afla la marginea unei păduri nesfârșite. Acolo l-a trimis Dumnezeu să-și aleagă ajutorul pe care îl credea cel mai potrivit.

A plecat bătrânul, sprijinit într-un toiag, cu desaga în spinare. A întâlnit un urs. „Ursul, se gândea el, ar putea să fie destul de bun pentru o astfel de treabă. Are spinarea destul de puternică pentru a duce miile de daruri prin toate colțurile lumii.” Dar apoi și-a dat seama că mulți copii s-ar speria de el.

S-a oprit pe malul unui pâraiaș. Aici, în apa limpede, se zbenguiau peștișorii. „Poate că un peștișor s-ar putea strecura mai ușor, să ajungă pe nesimțite lângă pătuțurile copiilor adormiți. Dar cum ar putea el să răzbată prin pustiurile Africii, unde nu e strop de apă?” Bătrânul plecă mai departe. Se opri într-o poieniță cu iarbă fragedă și se întinse pe pajiștea verde. Când era aproape să adoarmă, țâșni pe lângă el o arătare ciudată, cu niște urechi lungi. Omul se ridică, dar animalul dispăru în tufișuri.

Se întinse pe iarbă și când era gata să adoarmă, din nou se rostogoli pe lângă el un ghem de blăniță cenușie. A treia oară, bătrânul se prefăcu doar adormit, și când trecu pe lângă el, îl prinse pe făptaș de urechile lui lungi. „Acesta este ajutorul de care am nevoie, zise moșneagul bucuros. Iute ca fulgerul, jucăuș ca un copilaș și frumos ca o jucărie.” De atunci, iepurașul aduce copiilor cuminți cadourile de Paști, iar ei îl așteaptă cu un cuibușor de iarbă împodobit cu flori de primăvară.

Legendele Crestine:

- Ouă roșii – patimile lui Isus Hristos. Oul purtator de viața, devine un simbol al regenerării, al purificării și al vesniciei
- Rastignirea și Învierea – reînvierea naturii primăvara cu reuarea ciclurilor vieții
- Roșu- simbol al sangelui, soarelui, focului, al dragostei și bucuriei de viață
- Galbenul- lumina, tinerețe, fericire, ospitalitate, recolta.
- Pasca coaptă o singură dată pe an, de Sfintele Paști are o formă rotundă, pentru că se crede că scutecele lui Hristos au fost rotunde. Având la mijloc o cruce, pasca este împodobită pe margini cu aluat împletit.

POVESTEA DESPRE PAȘTE

În fiecare an, în noaptea luminată a Paștilor, când se sărbătorește învierea lui Iisus Hristos, copiii așteaptă iepurașul. Acesta, cu multe zile înainte, ajutat de pitici, veruri și arici, vopsește ouă roșii și pregătește daruri pentru cei mici, cum e datina străbună. Iepurașul face pachetele pentru fiecare copil, cu hăinuțe noi și jucării, cu bomboane mititele ca niște oușoare de păsări sau ouă dolofane, din ciocolată, legate cu panglici roșii. De asemenea, pune în coșuleț alune și migdale, stafide și miez de nucă, prăjiturile și cozonaci. Colacii au formă de mielușei, simbolul Binelui, care învinge Răul.

Mielul reprezintă pe Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, cel născut de Fecioara Maria, pentru a învăța pe oameni să fie buni și dreți, să facă doar bine în viață. Această învățătură a lui Iisus nu le-a plăcut celor răi și păcătoși, de aceea au vrut să se răzbune pe blândul Iisus.

Dușmanii săi l-au prins și l-au legat, batjocorindu-l ca pe un răufăcător. I-au pus cunună de spini pe frunte, l-au scuipat și l-au împoșcat cu vorbe urâte, ținându-l pe cruce între doi tâlhari de drumul mare. După multe chinuri trupul i-a murit nu însă și sufletul. Iar precum era scris în biblie, Cartea Cărților, după trei zile a înviat în toată slava. Era ziua Paștilor, sărbătoarea renașterii întregii naturi.

Mare spaimă i-a cuprins pe vrăjmașii care l-au sacrificat ca pe un miel nevinovat, când au auzit că Iisus cel mort pe cruce, este viu. Un înger pogorât din cer a prăvălit lespeda de piatră de la gura mormântului, ajutându-l să urce la lumină. „Înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea albă ca zăpada”-scrie în Sfânta Scriptură. Cei credincioși lui Iisus, tare s-au bucurat că iubitul lor învățător a înviat din morți, după ce s-a jertfit pentru iertarea păcatelor tuturor oamenilor. Vestea s-a răspândit pe între pământul. De atunci se vopsesc ouă roșii ca sângele Mântuitorului răstignit pe cruce și se dăruiesc prietenilor. De atunci se frământă colaci cu chipul mielului jertfit, iar la praznicul sărbătorii învierii Lui se bea vin roșu și se mănâncă friptură de miel.

Iepurașul, care a fost și el de față la Învierea Domnului, pregătește în fiecare an tot felul de daruri pentru copii, care cântă împreună cu părinții lor: Hristos a înviat din morți, Cu moartea pe moarte călcând, Și celor din morminte Viață dăruindu-le

Apoi ciocnesc ouă roșii și vestesc unul altuia cu bucurie: „Hristos a Înviat”, la care se răspunde creștinește: „Adevărat a înviat!”

Obiceiuri și tradiții pascale englezești

Ștefan Corina

Scoala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Alexandria

Paștele are numele de "Easter", un cuvânt derivat din termenul "eastre" sau "eostre" din engleza veche, apărut înainte de 899 d.C. Se pare ca acest nume se refera la "Easter-monath", luna aprilie din calendarul germanic, a cărei denumire provine din numele zeiței Eostre din paganismul anglo-saxon.

În zilele noastre, sărbătoarea de Paști este anticipată de postul început în Miercurea cenușii, Ash Wednesday, având o durată de 40 de zile.

Față de Crăciun, Paștele este celebrat într-o manieră mai puțin exuberantă, printr-o atitudine mai apropiată de credința creștină, de obicei, în mijlocul familiei, mai ales în zonele rurale

Palm Sunday- Duminică frunzelor de palmier

Cu o săptămână înainte de Paști, se celebrează Duminică frunzelor de palmier, Palm Sunday, o zi echivalentă Floriilor din România.

Numele acestei sărbători își are originea în vremurile Imperiului roman, când se obișnuia a întâmpina orice personaj regal prin fluturarea unor frunze de palmier de către mulțimea adunată pe marginea străzilor.

Potrivit legendei, Iisus a intrat în Ierusalim în Duminică palmierilor, iar oamenii L-au onorat așternându-I un covor de frunze de palmier în drumul Său și agitând fiecare dintre ei o astfel de frunză.

Chiar și în prezent, englezii participă la parade de Ziua palmierilor purtând în mâini frunze ale acestui arbore exotic.

Adeseori, frunzele de palmier sunt folosite pentru împletirea unor ghirlande și a unor aranjamente în formă de cruce, ce sunt folosite pentru decorarea bisericilor.

Dansul lui Morris

În multe regiuni ale Angliei, trupe de dansatori profesioniști execută dansul lui Morris cu ocazia fiecărei duminici de Paști. Alcătuit din figuri coregrafice specifice, dansul lui Morris include accesorii precum bețe, săbii, batiste și clopoței.

De multe ori, unul sau doi dansatori execută pașii consacrați în preajma sau în jurul a două pipe așezate în cruce. Acest ritual tradițional are scopul de a alunga spiritele iernii, iar interpreții obișnuiesc să poarte magnifici pantaloni scurți albi, pantaloni negri, eșarfe roșii, panglici verzi și roșii, pălării de paie și au în mâini o mulțime de flori și flamuri.

Zona rurală englezească, învăluită într-un farmec și un tradiționalism aparte, oferă străinilor cu ocazia Paștelui o serie de obiceiuri adânc înrădăcinate pe aceste meleaguri.

Celebrarea Învierii Lui Cristos găsește bisericile împodobite cu flori proaspete și străzile învăluite în aroma îmbietoare a fripturii de iepure și miel, amestecată cu mireasma dulce de marțipan. Locașurile de cult sunt decorate mai ales cu crini albi sau "crinii Fecioarei", Madonna's Lily or Easter's Lily, simboluri consacrate ale purității. Femeile și copii care merg la slujba Paștelui poartă de multe ori tradiționalele Easter Bonnets, pălării de Paști, împodobite cu o multitudine de flori.

Potrivit unui ritual străvechi, se organizează pentru copii vânători de ouă, ascunse meșteșugit în grădini de către Iepurașul de Paști, Easter Bunny. În unele localități, în ziua de "Marțea Iertării", Shrove Tuesday, ultima zi înaintea postului de Paște, se organizează întreceri de alergare cu cratițe pline cu clătite. În orașul Olney, astfel de competiții au loc de circa 500 de ani.

Mâncăruri tradiționale englezești de Paști

Bucătăria englezească are pregătite câteva rețete specifice în celebrarea învierii lui Cristos, friptura de miel, fiind de departe felul favorit pentru Duminică de Paști.

Un desert tradițional este tortul Simnel, un fel de prăjitură ce era dăruită inițial mamelor cu prilejul Duminicii mamelor, decorată cu 11 bomboane sferice de marțipan ce reprezentau cei 11 discipoli credincioși ai lui Iisus. Chiflele sau checurile fierbinți ornamentate cu o cruce, Hot Cross Buns, simbolizează crucea pe care a fost răstignit Iisus și sunt mâncate, potrivit tradiției în Vinerea Mare, ziua aniversării morții Domnului. Se pare, totuși, că aceste prăjiturile provin încă de pe vremea saxonilor, chifla reprezentând Luna, iar crucea cele patru pătrare ale acesteia.

Conform unei superstiții, checurile cu cruce se pot menține timp de un an fără a fi atinse de mușgai. Astfel de chifle, întărite cu vremea, erau folosite drept talismane de protecție a caselor față de incendii, ele fiind luate și de marinari atunci când plecau în curse, pentru a fi apărați de naufragii. Cărțile poștale, iepurașul și ouăle de Paști

Trimiterea felicitărilor de Paști este un obicei relativ recent în Anglia, introdus în perioada reginei Victoria de către un papetar, care a avut ideea strălucită de a crea o carte poștală de sezon înfățișând un iepure, un animal purtând deja simbolismul primăverii și Paștelui. Iepurașul de Paști este o reprezentare a fertilității și renașterii naturii încă din perioada păgânismului. Asocierea Paștelui cu iepurașul a apărut mult mai târziu, avându-și originea în folclorul german din secolul XVI, atunci când copiilor li se promitea că dacă vor fi cuminiți, iepurașul le va dăruia ouă cu ocazia sărbătorii învierii Domnului. Ouăle sunt cu desăvârșire interzise a fi mâncate în perioada Postului, iar cu prilejul Paștelui sunt colorate în tonalități strălucitoare, simbolizând paleta cromatică a primăverii.

Creștinii credincioși vopseau oule în roșu, o culoare simbolizând sângele vărsat de Iisus și le dăruiau copiilor, încredințându-le că, în acest fel, aceștia vor fi feriți de ghinioane în decursul întregului an. Desigur, în zilele noastre, ouăle preferate de copii în sezonul Paștelui sunt cele de ciocolată.

Bibliografie

Harford W, Kellner P. (2019). Anglia. Encyclopædia Britannica, inc. Recuperat de la britannica.com

Sfintele sărbători de Paști în Maramureș

Ștefan Florin
Școala Gimnazială "Mihai Eminescu", Alexandria

Maramureșul este locul în care tradițiile de Paști sunt neschimbate de secole. Oamenii au evitat ca negura timpului să se așeze peste moștenirile lor.

Sărbătoarea Paștelui este marcată pe meleagurile Maramureșului cu joc, voie bună, tradiții și obiceiuri și bucate delicioase. I s-a dus faima până peste hotare ținutului românesc unde timpul a stat în loc. S-a oprit în perioada în care țaranul român purta cu mândrie portul național, în care cea mai importantă calitate a lui era omenia și unde familia și respectul față de ceilalți erau puse pe primul loc. În Joia Mare, după ce merg la slujbă, maramureșenii împart alimente și haine persoanelor nevoiașе în amintirea sufletelor dragi trecute în neființă. În această zi încep și primele pregătiri culinare pentru masa de Paște, fiind vopsite sau încondeiate ouăle ce vor fi ciocnite și mâncate în ziua de duminică. Vinerea Mare este una dintre cele mai triste zile din calendarul ortodox, iar toți creștinii ortodocși tin post negru în amintirea patimilor suferite de Iisus. Tot vineri, maramureșenii se roagă pentru iertarea păcatelor și participă la slujba prohodului.

Potrivit tradiției nu este bine să porți haine colorate în post, iar culoarea roșie este interzisă. Nimeni nu are voie să îmbrace haine noi, hainele trebuie să fie modeste, oarecum cernite.

Un alt obicei specific zonei este cel de a se oferi pomană pentru sufletele celor trecuți în neființă. În Joia Mare, maramureșenii de peste deal, împart ouă crude oamenilor săraci și aprind un foc mare în fața casei, astfel, se încălzesc sufletele rudelor trecute la cele veșnice. În Vinerea Mare, se ține post negru. Nu se mănâncă și nu se bea apă până scapătă soarele. În aceasta zi mai este interzis și jocul, există chiar și o strigătură referitoare la asta, «Cine joacă în Postul Mare, joacă-i bota pe spinare!». Un obicei foarte vechi din Maramureș practicat în unele sate și astăzi presupune ca toți membrii familiei să mănânce din primul ou ciocnit pentru a avea parte de noroc și prosperitate toată viața. Tot în Maramureș, sătenii obișnuiesc să pună un ou roșu și o monedă în apa cu care se spală pe față în ziua de Paște pentru a fi feriți de rele. Toate activitățile din jurul mesei se încheie de cele mai multe ori cu o petrecere cum numai în Maramureș se face, unde toată lumea chiuie, se bucură, dansează și cântă.

În Sâmbata Mare spre Duminica Învierii, creștinii merg la biserică pentru a asista la Învierea Domnului Iisus Hristos, iau lumina și o duc la cimitir, morților din familie, dar și acasă, pentru a avea lumină tot anul. În Duminica Învierii, dis de dimineață, se pune într-un ibric, apă rece, un ou roșu, un ban de argint și se spală cu această apă pe față, pentru a fi roșii în obraji ca oul și pentru a avea belșug restul anului.

Bucate tradiționale pentru masa de paște

Nu există zonă a României în care venirea sărbătorii Paștilor să nu includă, pe lângă primenirea spirituală, și o serie întreagă de pregătiri legate de masa tradițională. În mod tradițional nu există masă de Paște fără miel, ouă, brânză și cozonac.

Ouăle roșii, simbol al Învierii

Istoria spune că, atunci când a fost răstignit fiul ei, Maria a vrut să le dea paznicilor un coș cu ouă, dar aceștia au refuzat-o, batjocorindu-l și mai mult pe Isus. Dezamăgită de atitudinea lor, și întristată, Maria a lăsat coșul cu ouă la baza crucii, pe care era răstignit fiul ei. Sângele acestuia s-a prelins peste ouă, colorându-le în roșu. Se spune că atunci Hristos a șoptit că din acea zi toți creștinii vor vopsi ouă roșii.

Sacrificarea mielului simbolizează jertfa Mântuitorului

În tradiția creștin-ortodoxă, tăierea mielului de Paște are conotație ritualică, simbolizând jertfa Mântuitorului care s-a lăsat răstignit pe cruce. Din carnea de miel se prepară friptură, ciorbă cu ierburi de primăvară și drob.

Pasca este prăjitura tradițională de Paște, care ne apără de rele

Pasca este o pâine rotundă și dulce, cu margini de aluat împletit, care este adusă de Paște la biserică pentru a fi sfințită. Se crede că va proteja familia de răutăți, pericole și boli. Inspirată din pasca evreiască (aluat nedospit fără umplutură), pasca ortodoxă este dulce și gustoasă. Se face din aluat de cozonac și se umple cu brânză și stafide, ciocolată sau diferite mirodenii și condimente. Alături de cozonac, ea e desertul tradițional pe masa de Paște.

Bibliografie

1. Ioan Mihalyi de Apșa, "Diplome maramureșene din secolele XIV și XV", Sighet, 1900, ediție online.
2. Tache Papahagi, *Graiul și folklorul Maramureșului*, Editura Academiei, București, 1925, ediție online.
3. Marian Nicolae Tomi, *Maramureșul istoric în date* - Editura Grinta, Cluj-Napoca, 2005 - recenzie1 - recenzie2
4. Alexandru Filipașcu, *Istoria Maramuresului*, București, 1940, 270 de pagini
5. Alexandru Filipașcu, *De la românii din Maramureș - Oameni, locuri, cântece*, Sibiu, 1943, 87 de pagini
6. Alexandru Filipașcu, *Maramureș*, Sibiu, 1944, 52 de pagini

Învierea Domnului în casele românilor

*P.I.P. TĂLATU LĂCRĂMIOARA-MARILENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ BĂBĂIȚA
JUDEȚUL TELEORMAN*

Cea mai mare, mai însemnată și mai sfântă sărbătoare de peste an, e Paștele sau Învierea Domnului, pentru că în această zi “Hristos a înviat din morți/ Cu moartea pre moarte călcând/Și celor din morminte/ Viață dăruindu-le”. Prin și pentru aceste tradiții, unele dintre cele mai frumoase din lume, sărbătoarea Învierii este prilej de reunire a familiei în jurul mesei cu preparate tradiționale, este motiv de bucurie și de optimism.

O credință larg răspândită în România este aceea că cei care pleacă din această lume în ziua de Paște merg direct în rai, porțile acestuia fiind deschise în această zi, și, de asemenea, având în vedere că cerurile se deschid, sufletele răposaților se întorc acasă, pentru a-i proteja pe cei dragi. În noaptea de Înviere, credincioșii obișnuiesc să meargă la biserică, să ia lumină și să cânte Învierea Domnului. Oamenii aduc acasă „lumina” – lumânarea aprinsă direct de la cea aprinsă de părinte în Altar, unii obișnuiesc să facă o cruce mică pe pragul de sus al ușii gospodăriei sau pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, iar cei mai mulți păstrează lumânarea de la Paște și o aprind peste an, în cazul unor mari necazuri, boli sau în situația unor fenomene meteo extreme.

Masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea.

Un alt simbol al sărbătorii îl reprezintă Pasca preparată de obicei sâmbăta dimineată, care este dusă spre sfințire la biserică la slujba de Înviere, alături de coșul bucatelor preparate pentru sărbătoare. A doua zi dimineată, unii credincioși, mănâncă din sfânta Pască în loc de anafură sau Sfintele Paști.

Se spune că de Înviere este bine ca oamenii să fie îmbrăcați cu o haină nouă, care ar simboliza purificarea.

De asemenea, nu este bine ca de Înviere să se doarmă, fiindcă restul anului va aduce somnolență, ghinion sau recolte slabe.

În ziua de Paști se mai spune că nu e bine să se consume oul cu sare, fiindcă autorul va transpira tot anul, iar Pasca sau anafura sunt considerate tămăduitoare dacă se păstrează peste an bucățele din acestea.

Tot legat de ou, se spune că masa de Paște trebuie să se înceapă cu consumul unui ou, existând credința că astfel trupul va fi sănătos întreg anul, apoi pește – pentru a fi sprinten precum acesta – și mai apoi pasăre – pentru a fi ușor ca aceasta.

O altă tradiție arată că dacă în ziua de Paște prima persoană care intră în gospodărie este bărbat, acolo va exista noroc peste an.

Acestea sunt tradiții și obiceiuri larg răspândite la nivelul țării în comunitatea creștin-ortodoxă.

În afara acestora există tradiții particulare întâlnite în anumite regiuni geografice sau în anumite comunități.

Spre exemplu, în Moldova, în noaptea de Înviere, după slujba de la miezul nopții, credincioșii obișnuiesc să însoțească momentul Învierii prin pocnitori care semnifică alungarea spiritelor rele.

Coșul de bunătați care se duce pentru sfințit la biserică este pregătit strict după cele transmise din moși-strămoși: aici sunt așezate, alături de bucate, semințe de mac, sare, zahăr, făină, ceapă și usturoi – simboluri ale bucuriei de peste an. Deasupra acestei farfurii se așează pască, șuncă, bani, flori, sfeclă roșie cu hrean și ouăle roșii. De asemenea, coșul este acoperit cu un pled cusut cu modele specifice zonei.

Există o simbolistică specifică pentru sfințirea celorlalte componente ale coșului cu bunătați: macul este aruncat în râu pentru a alunga seceta, sarea aduce belșug peste an, zahărul sfințit este element tămăduitor pentru vitele bolnave, ceapa și usturoiul au rol de protecție împotriva insectelor, făina se presară pe câmp pentru ca rodul grâului să fie cel așteptat.

Tot în Moldova există tradiția ca fetele nemăritate să meargă la biserică și să spele clopotnița cu apă neîncepută, iar dimineața trebuie să se spele cu aceasta pe față existând credința că astfel vor fi curtate de băieții „de însurat” din localitate. La rândul lor, flăcăul care iubește o fată nemăritată trebuie să meargă la casa acesteia și să-i ofere un ou roșu.

În unele zone din Moldova există tradiția ca în dimineața Învierii, preotul să meargă pe la casele oamenilor – așezați în formă de cerc, cu lumânări aprinse – pentru a sfinți coșul cu bucatele pascale.

În dimineața următoare după noaptea Învierii se pune un ou roșu și unul alb într-un bol cu apă ce trebuie să conțină monede, copiii trebuie să-și clătească fața cu apă și să-și atingă obrazii cu ouăle pentru a avea un an plin de bogății. O altă tradiție de pe malurile Prutului cere ca oul de Paști să fie mâncat, iar cojile să fie aruncate neapărat pe drum.

În zona Bihorului există o tradiție care arată că oul împodobit de Paște prevestește norocul: dacă după 40 de zile acesta nu se strică, atunci persoana va fi norocoasă. Tot în această zonă, în Joia Mare, se aprind focurile sacre ale Învierii în cimitire și tot în această zi există obiceiul de a arunca ouă la țintă. La încondeierea ouălor în Joia Mare, bihoreni folosec un instrument specific numit „bijorca”.

În Apuseni, femeile merg la cimitir în noaptea Învierii să aprindă lumânări la morminte, iar prima zi de Paște începe cu împărtășania cu pască, după ce credincioșii se spală cu apă în care a fost pus un ou roșu, o monedă de aur și urzică.

Tot în Apuseni, în noaptea de Paște se ia toaca de la biserică, se duce la cimitir și este păzită de feciori. Este simbolul luptei între „hoți” și „păgubași”, iar cei care pierd sunt datori cu un „ospăț”, pregătit fie de cei care au încercat să fure toaca și nu au reușit, fie de cei care nu au fost în stare să o păzească.

În zona județului Călărași, coșul pascal pentru sfințit conține, pe lângă bucate, și un cocoș alb, existând tradiția ca atunci când cocoșul cântă să însemne că Hristos a Înviat, iar cel mai norocos este acela al cărui cocoș cântă primul. După slujbă există obiceiul ca toți cocoșii să fie dăruiți oamenilor săraci.

În Țara Bârsei există obiceiul – din Duminica Tomii – „Junilor Brașovului” – în care grupuri de tineri, asemănătoare colindătorilor sau călușarilor, strâng ouă de la tinerele fete, după care, la Pietrele lui Solomon – aflate în zona Șcheii Brașovului – la picnic, încep diferite concursuri.

În zona Valea Arieșului există obiceiul „rostogolitului ouălor” care sunt lăsate să cadă spre o gaură din pământ.

În zona Lăpușului din Maramureș, în duminica Paștelui, copiii merg la prieteni și la vecini – iar pragul casei trebuie trecut mai întâi de un băiat, pentru ca în acea gospodărie să nu fie discordie tot restul anului – și anunță Învierea Domnului, iar fiecare gazdă dăruiește câte un ou roșu.

În satele din Transilvania, în prima zi de Paște, băieții merg la udat cu parfum la casele fetelor de măritat, „ca să nu se veștejească” – obicei care semnifică înflorirea și fecunditatea – , iar fetele îi răsplătesc cu ouă roșii sau cozonac.

În Muntenia și Oltenia, potrivit tradiției de secole, femeile nu au voie să doarmă deloc în Joia Mare, deoarece vor avea probleme cu somnul tot anul. De asemenea, dacă spală haine sau gătesc tot felul de preparate grele pentru masa de Paște, acestea pot fi blestemate de Joimărița, un personaj mitic care sperie Paștele.

În mai multe localități din Muntenia și Oltenia, credincioșii își amintesc de cei decedați și se spune că în această zi, sufletele morților se întorc la casele lor, fapt pentru care seara se aprind lumânările.

În ziua de Paște, după ce au venit de la biserică, muntenii și oltenii de la sate nu intră în casă până nu culeg iarbă proaspătă și deasă din grădină, pe care o pun în fața casei pe terasă sau pe scări. În Oltenia se pregătește pe lângă drobul de miel sau tradiționala pască și ciorba de bureți, o ciorbă clasică și unică doar în această regiune a țării.

Bibliografie

Biblia sau Sfânta Scriptură , Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București , 1991;

Învățătură de credință creștină-ortodoxă, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2000;

Simion Florea Marian, Sărbătorile la români, vol.II, Editura Fundației Culturale Române, București, 1994.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

Prof. TRĂILĂ CORNELIA
Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alexandria

Sărbătorile religioase sunt pentru credincioși momente sfinte de preamărire a lui Dumnezeu și de înnoire spirituală. Ele sunt ținute de oameni, deoarece încă de la creație, Dumnezeu le-a sădit în fire predispoziția de a fi în legătură cu El, adică de a fi o făptură religioasă care caută pe Creatorul sau pentru a-l binecuvânta și a-i întări puterile sale spirituale și fizice.

Cea mai mare sărbătoare a creștinilor, Învierea Domnului, este prilejul, pentru români, de a trăi clipe de bucurie sfântă, dar și de a sărbători în cadrul comunității.

Paștele, cum denumesc românii sărbătoarea Învierii, își are etimologia în cuvântul ebraic pesah, trecere. Paștele evreilor marca trecerea poporului ales prin Marea Roșie, din robia Egiptului, în pământul făgăduinței, Canaan. Paștele creștinilor este, în primul rând, sărbătoarea Învierii Domnului, după al cărui model vor învia toți creștinii.

Sărbătoarea Paștelui este considerată a fi una a bucuriei date de vestea Învierii. O veste care, până la Înălțarea Domnului, respectiv timp de 40 de zile, se regăsește în salutul "Hristos a înviat!", la care se răspunde cu "Adevărat a înviat!"

Paștele este, alături de Nașterea Domnului, Crăciunul, una dintre cele mai importante sărbători creștine, plină de tradiții și semnificații străvechi, mult mai vechi decât sărbătoarea în sine.

Sărbătorile pascale sunt în Ortodoxie "sărbătoarea sărbătorilor".

Dacă sărbătoarea este o țâșnire de viață dumnezeiască în creație și ca atare o țâșnire de lumină mai presus de fire, Paștele sunt țâșnirea deplină a vieții dumnezeiești în existența noastră creștină. Natura noastră omenească nu mai e străluminată numai trecător de o rază dumnezeiască, care arată ca ea nu e de la sine și singură existentă, ci aceasta natură e străbătută pe deplin și în veci de viața dumnezeirii, e transfigurată complet.

În tradiția ortodoxă, începutul sărbătorii e marcat odată cu postul de șapte săptămâni. O semnificație foarte importantă o are Joia Mare din Săptămâna Patimilor. Din această zi, țărani încetează lucrul la câmp și se concentrează asupra casei și curții, pentru ca totul să fie curat. Tot în Joia Mare, femeile încep să pregătească pasca și să vopsească ouăle.

Învierea Domnului este cea mai mare minune pe care a El a făcut-o. Ne putem pregăti oare suficient pentru a veni în întâmpinarea ei? Suntem noi vrednici de sângele pe care Hristos l-a vărsat pe cruce? Pentru că prin asta nu numai că ne-a spălat de păcat, dar ne-a consacrat stăpâni ai pământului și ai universului, în totală libertate dar și teribilă răspundere.

Fiecărui dintre noi, prin jertfa Sa, prin scump sângele Său, Hristos i s-a făcut izvor și chezaș de drepturi depline, dar și de îndatoriri grave. Așa că ne revine sarcina de a nu dezamăgi pe Cel oricând gata de a veni alergând spre noi, a cădea pe grumazul nostru și a ne săruta.

Se cuvine deci să-i fim alături în fiecare zi din Postul Mare, mai ales în Săptămâna Patimilor. Săptămâna Mare începe în Sâmbăta lui Lazăr; începe cu o înviere (a lui Lazăr) și se termină tot cu o înviere (a lui Hristos). Deci, această săptămână este așezată între două străfulgerări de lumină ce luminează întunericul crucii cu lumina bucuriei negrăite.

Acum are loc marea înfruntare dintre Lumină și Întuneric.

În fiecare an, în Vinerea Mare, coborâm în mormânt, împreună cu Hristos, pentru ca, mai apoi, să și înviem împreună cu El. Această coborâre și ridicare din groapă morții se face în chip

simbolic, prin trecerea pe sub masa aflată în mijlocul bisericii, pe care sta întins trupul mort al lui Iisus Hristos, întipărit pe Sfântul Epitaf.

Ziua de Sâmbăta Mare este un moment tensionat în fiecare casă, momentul în care toate gospodinele au multe de pregătit pentru ca pe masa din prima zi de Paște să se găsească toate preparatele tradiționale: ouă roșii, pască și carne de miel. Dacă nu au avut timp, gospodinele vor trebui să se trezească sâmbăta dis de dimineața și pregătească, după obicei, cele necesare.

Potrivit tradiției, la miezul nopții între zilele de sâmbătă și duminică, oamenii se trezesc din somn în bătaia clopotelor. Se spală cu apă curată, își pun straie noi, iau câte o lumânare și pornesc către biserică unde preotul, cu Sfânta Evanghelie și crucea în mână, urmat de alaiul de credincioși, iese cu lumânarea aprinsă și înconjoară biserica de trei ori.

Când preotul rostește „Christos a înviat!” toți cei prezenți la acest serviciu religios spun: „Adevărat a înviat!”, răspunsul fiind recunoașterea tainei Învierii. Cu lumânarea aprinsă, fiecare se întoarce acasă și face o cruce mică pe peretele dinspre răsărit, afumându-l cu lumânarea, pe care o va păstra tot restul anului. Oamenilor le este permis să mănânce bucatele (pasca/pâinea, ouăle roșii, carnea de miel, sarea și vinul) abia după ce acestea se sfințesc și după ce fiecare persoană participă la Liturghie.

Pe masa de Paște trebuie neapărat să existe ouă roșii, obicei transmis din timpuri străvechi, cu 2000 de ani înainte de nașterea lui Isus Hristos. Una dintre legendele ajunse până la noi spune că, însăși Maica Domnului ar fi pus un coș cu ouă sub crucea pe care fiul ei era răstignit. Erau ouăle pe care voia să le dea soldaților ca să-i înduplece să aibă milă de fiul ei. Sângele Mântuitorului, simbol al vieții, care a curs peste ouăle din coș, le-a înroșit.

Ouăle de pe masa de Paște, cu semnificație religioasă, cele care simbolizează jertfa Mântuitorului, sângele vărsat și bucuria Învierii, trebuie să fie, așadar, întotdeauna roșii. Ouăle se ciocnesc din prima zi de Paște până la Înălțare și se rostește cu bucurie formula tradițională "Hristos a înviat!" la care cealaltă persoană răspunde, cu sufletul pătruns de dragoste și respect față de evenimentul sărbătorit, "Adevărat a înviat!"

Potrivit tradiției, acestea erau adunate din cuiabar în miercurea din a patra săptămână a Postului Mare, numită și „miercurea Paresimilor". Există obiceiul ca de la lăsatul secului și până în această zi, gospodinele să nu strângă ouăle. Era credința că ouăle alese în această zi nu se stricau până la Paște. Acum se alegeau ouăle pentru mâncarea de Paști și ouăle ce urmau să fie înroșite.

Chiar dacă ele erau strânse în aceasta zi, vopsitul lor avea loc în joia din săptămâna de dinaintea Paștelui, însă niciodată în Vinerea Mare.

Ornamentele ouălor decorative sunt extrem de variate, ele cuprind simboluri geometrice, vegetale, animale, antropomorfe și religioase. Iată câteva simboluri și semnificații utilizate:

- linia dreaptă verticală = viața ; - linia dreaptă orizontală = moartea ;
- linia dublă dreaptă = eternitatea ; - linia ușor ondulată = apa, purificarea ;
- dublă spirală = legătura dintre [viață și moarte](#).

Jertfa mielului este strâns legată de Paște, care a marcat începutul unei vieți noi și nașterea unui popor liber. Desemnarea acestui animal a fost făcută de Dumnezeu, deoarece mielul cu chipul său exprimă blândețea și inocența pe care le-a observat pe bună-dreptate Sfântul Grigorie de Nazianz.

Aceasta sacrificare a mielului pascal a prefigurat jertfa Mântuitorului de pe [Golgota](#), care a adus eliberarea omenirii din robia păcatului. Sacrificiul mielului pascal a trecut și la creștini care, în fiecare an de Sfintele Paști, jertfesc un miel a cărui semnificație religioasă cei credincioși n-o mai cunosc și se mulțumesc doar să spună că așa au pomenit că de acest mare praznic să se taie un animal.

Poate că tocmai de aceea, după atâta jertfă și suferință, aerul de primăvară are o rezonanță aparte. În aceste zile binecuvântate, parcă toată natura se roagă: pământul, cerul, păsările, fluturii, florile, toate cântă „Hristos a înviat”!

E ceva aieva, nu e rezultatul sugestiei mediatice, ci mai degrabă o vibrație sufletească ce plutește în aer. Mergi pe stradă și zbârnâi ca o coardă, și nu știi prea bine de ce. Apoi îți dai seama că sărbătoarea e un eveniment colectiv, e glasul comunității, e vocea prietenilor. Nimeni nu poate celebra de unul singur o întâmplare primordială cum e Învierea.

La tensiunea aceasta se adaugă izbucnirea vegetației, fenomen de explozie spontană, care nu-i poate lăsa nepăsători nici pe cei mai indiferenți semeni.

Paștele e ridicarea în conștiință a unui episod întreit: evenimentul de atunci al Învierii lui Hristos, evenimentul de acum al învierii naturii și, în fine, perspectiva încurajatoare că într-o zi voi învia și eu. Fără această întreită natură miraculoasă, Paștele ar fi o sindrofie anostă, în care niște cheflii ar mai găsi încă un pretext să se îndoape. Întreita perspectivă face ca granițele insului să dispară, și atunci intri în dialog peste limitele obișnuite, îndrăgind copacii, păsările sau câinii.

Natura ne uimeste la începutul fiecărui anotimp. E un pictor priceput care înlocuiește albul cu verde, verdele cu galben auriu, galbenul auriu cu roșu, iar apoi se întoarce la alb.

O face cu grație și răbdare, caci dispune de o pensulă magică și o paleta infinită de culori.

Cât de frumos ar fi să facem la fel cu înlăuntrul nostru...Ce-i drept, nu suntem atât de pricepuți ca Pictorul ce da culoare Naturii, dar putem să ne bucurăm de arta Lui.

Să avem și noi credința că, de Paște, cerurile se deschid, permițând sufletelor celor morți să se întoarcă acasă, pentru a-și proteja rudele dragi și să ne bucurăm împreună cu întreaga natură, cu îngerii, cu întreaga zidire de această mare și minunată taină!

Bibliografie:

- ✓ *Painea noastră cea dumnezeiască* - de CHICO XAVIER *Editura: Ganesha Publishing House, Februarie 2022* ;
- ✓ *Despre suflet și înviere - Despre învățătura creștină* Autor: [Sf. Grigore de Nyssa](#) Editura: Herald, Martie 2020

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE

*Profesor învăț primar Vîrtopeanu Elisabeta Ștefania
Școala Gimnazială "Alexandru Colfescu Alexandria*

.Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină. Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor.

Pregătirile pentru Sărbătoarea Paștelui.

În lumea tradițional românească oamenii se pregăteau cu mult sârg atât din punct de vedere spiritual (prin post) cât și din punct de vedere lumesc. În Săptămâna Patimilor se definitivau pregătirile. Pentru sfintele Paști totul trebuia să fie în bună rânduială, locuințele să fie îngrijite și curate. Se termina curățenia, se împristeau ouăle, se făcea pasca, se tăiau mieii.

În mod tradițional până înainte de joia mare bărbații lucrau munca câmpului. Odată cu joia mare, începeau și lucrările de pe lângă casa. Se tăiau mieii sau după caz porceii, se mătura curtea și strada din fața casei și se pregăteau hainele de sărbătoare.

Câteva tradiții de Paște sunt:

- În Transilvania și Banat se credea că în Joia Mare n-ai voie să dormi ziua. Cel care va dormi va fi „puturos, leneș și netrebnic” tot anul.
- Tot omul avea pentru ziua de Paste cel puțin o piesa de îmbracaminte nouă.
- În vinerea mare se ține post negru, nu se mănâncă, nu se bea și nu se lucrează nimic.
- *Obiceiuri și tradiții de Paște culinare:* pe lângă bucatele coapte la cuptor (pască, cozonaci), majoritatea țăranilor pregăteau pentru masa de Paște friptura și dropul de miel. I se zicea și Mielul Pastilor.

Pasca este cea care a dat numele sărbătorii. Este coptura din făină de grâu, din aluat dospit, cu sare și lapte de vacă. Are forma circulară cu impletituri pe margine sau chiar pe mijloc. Împletiturile din mijloc au forma crucii, pe care a fost răstignit Iisus.

Pasca se duce de sâmbătă în biserică, pentru a fi sfințită în dimineața Sărbătorii Pascale. Pasca se coace în joia mare sau sâmbăta, dinainte de Paște. În Transilvania pasca se cocea miercură și se sfințea la biserică în Joia Mare.

Tradiția ouălor de Paște provine dintr-un obicei premergător creștinismului. A fost prezent atât la popoarele europene cât și la cele asiatice. ”Oul se zice că reprezintă Creatorul lumii... Oul era emblema universului, opera divinității supreme.” Ouăle colorate, în special roșii erau oferite cu ocazia Echinopțiului de primăvară încă de pe vremea romanilor.

Pentru români încondeierea ouălor de Paște are o importanță deosebită. Nu există gospodărie unde să nu fie ouă de Paște. Despre proveniența religioasă a ouălor de Paști sunt multe legende. Una dintre ele povestește despre Maria care s-a dus la Iisus când acesta era răstignit pe cruce. În marea ei durere, Maria începu să plângă și puse un coș cu ouă la picioarele lui Iisus. S-a scurs sânge pe ouă, așa că ele s-au înroșit. Văzând ouăle roșii Iisus a spus: „deacum să faceți și voi ouă roșii împetrișate în aducere aminte despre răstignirea mea”. Se zice că după învierea Mântuitorului, Maria a făcut ouă roșii și Pască pe care le-a împărțit fiecărui om pe care îl întâlnea pe stradă și-i zicea „Hristos a înviat!”.

Ouăle se vor pregăti în Săptămâna Patimilor, de cele mai multe ori în Joia Mare. Se zicea că ouăle încondeiate în această zi nu se vor strica tot anul. În Muntenia ouăle încondeiate se duceau joia la biserică și se lăsau acolo până în duminica Paștelui. Alegerea ouălor care vor fi încondeiate este un proces important. Se aleg cele mai proaspete și frumoase ouă din fiecare gospodărie.

Încondeierea ouălor presupune două faze: procesul decorativ și înroșirea ouălor. *Decorarea ouălor* începe cu spălarea și stergerea lor. „Împetrișirea ouălor” se face cu un instrument numit „chișiță” (sau pișiță). Procesul împetrișirii (a încondeierii) ouălor presupune decorarea cu modelele diferite. Desenele se fac cu chișița și cu ceară de albine. Ceara se pune într-un păhărel deasupra unei lumânări pentru a fi topită. Cu chișița se ia pe vârful acului ceara topită, după care se întinde ceara cu acul chișiții obținând modelul dorit. Motivele decorative folosite la încondeierea ouălor sunt multiple. Găsim o varietate mare de brâuri care se desenează împrejurul oului. Alte motive sunt: crucea, furca, bradul, frunza stejarului, motive florale sau zoomorfe.

Înroșirea ouălor se face în zilele noastre cu prafuri chimice. În anii de demult însă, înroșirea se făcea cu scoarță de arin roșu. Pentru fierberea plantelor și înroșirea ouălor se

foloseau doar vase noi iar în oală se mai punea puțină piatră acră. Cantitatea de plante folosită era stabilită pe parcurs, pentru a nu face ouăle prea întunecate. În Bucovina ouăle roșii mai poartă denumirea de merișoare. La finalul celor două procese ouăle se șterg cu grijă. Chiar și „ștergarul” (prosopul) cu care se șterg ouăle în urma înroșirii trebuie să fie curat. Ștergarul este sfințit și ținut peste an iar în unele locuri este afumat deoarece se crede că are puteri curative. Ouăle de Paște pot avea și alte culori, precum galben, albastru, verde sau negru. Culoarea neagră semnifică chinul și durerea pe care a suferit-o Iisus Hristos pe cruce.

Tradiții de Paște referitoare la ciocnirea oualor. În ziua 1, 2, 3 de Paște se ciocnește cu ouă încondeiate. Mulți cred că cei care ciocnesc ouă, se vor întâlni pe lumea cealaltă. Cei doi își vor ura „Hristos a înviat” și „Adevărat a înviat”. Din acest motiv ei caută ca persoanele cu care ciocnesc să le fie prieteni. Părțile cu care se ciocnesc ouăle se numesc „cap” și „cur”. Partea ascuțită se numește „cap” iar dosul, partea opusă se numește „cur”. În unele zone ale țării, în prima zi se ciocnește doar cu capul iar în a doua și a treia zi se ciocnește cu ambele părți. Cel căruia i se sparge oul trebuie să i-l dea învingătorului. Dacă nu i-l dă se spune că îl va mânca pe lumea cealaltă, împutit. În dimineața Paștelui se pune într-o oală curată un ou roșu, apă și un bănuț după care locuitorii casei se spăla cu această apă pe față și mâini. Motivația?.. vor fi roșii la față (semnificând sănătate) și vor avea bani tot anul.

În noaptea Învierii oamenii merg la biserică și asistă la slujbă. Cine nu merge se zice că se îmbolnăvește și petrece tot anul până la Paștele viitor în neajunsuri și boli. Una dintre datinile procesiunii este înconjurarea bisericii. Toți credincioșii au în mână câte o lumânare pe care o aprind de la flacăra preotului. Cei fără lumină se consideră a fi ticăloși și netrebnici. La finalul slujbei, preotul din ușa bisericii va oferi enoriașilor **pască îmbibată în vin**. Cei care nu au ajuns la biserică vor primi pască de la cunoscuți sau familie. Pasca este primul aliment care trebuie consumat în ziua sărbătorii. Sfirmituri de pască se obișnuia a se da animalelor. Obiceiul pâinii pascale este specific zonei Ardealului și Munteniei.

Se crede că *cine moare în ziua de Paște este norocos. În această zi cerul este deschis și omul merge în Rai*. Fiind o sărbătoare atât de importantă, în ziua de Paște era complet interzis să lucrezi, să asculți muzică sau chiar să călătorești. Din aceste motive, la țară, obiceiul era ca toți tinerii să se strângă în curtea bisericii. Obișnuiau să ciocneasă ouă, să bată toaca sau să tragă clopotele. Scopul ultimelor două este de a face cunoscută învierea lui Iisus Hristos.

În unele zone ale țării clopotele și toaca se auzeau 3 zile la rând. Toaca se bate neîntrerupt de către băieți iar clopotele sunt trase și de fete. Dacă fetele trag clopotele se crede că inul și cânepa vor crește mai cu spor în anul în curs. În preajma sărbătorilor sunt mai multe festivaluri la care se promovează obiceiuri și tradiții de Paște din România. Unul dintre ele este cel din Drăgoteni, județul Bihor. Aici, tinerii sunt încurajați să îmbrace portul național și să participe la concursurile de încondeiat ouă, bătut toaca sau concursul de cântece populare românești.

Bibliografie: “Simion Florea Marian – Sărbătorile la români”

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE DIN ZONA MUNTENIEI

Profesor metodist Crăiță Nicoleta

Casa Corpului Didactic Teleorman

Sărbătoarea Paștelui este pentru fiecare român, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie.

În biserica ortodoxă oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "postul Paștelui" numit și "Postul Cel Mare". Se cunoaște faptul că acest post este cel mai lung și cel mai greu din an. "Săptămâna Mare" este foarte importantă atât din punct de vedere religios cât și din punct de vedere culinar. Preoții au foarte multe ritualuri de susținut cum ar fi spovedania și împărtășania, iar gospodinele au foarte multă treabă în bucătărie.

Ouăle se vopsesc în vopsea roșie în joia din ultima săptămână a postului, "Joia Mare". Se vopsesc în această zi, deoarece Isus a fost răstignit joi, iar vopseaua roșie reprezintă sângele vărsat de el. După înviere, romanii ciocnesc ouă, spunând "Christos a înviat" și celălalt: "Adevărat a înviat". Ouăle roșii nu pot lipsi de pe masa niciunui creștin. Există credința că ouăle fierte și roșite nu se strică pe tot parcursul anului, chiar mai mult, nu se vor strica niciodată. "Oul a sintetizat misterul Creațiunii; dintr-un ou trebuie să se fi născut Universul, Lumea, deci și omul. Oul cosmic trebuie presupus la baza credinței tuturor popoarelor din lume", spunea folcloristul Artur Gorovei într-un studiu, apărut în anul 1937. Armonia culorilor, delicatețea modelelor transmise din generație în generație sau a celor originale, create de artiști mai tineri, măiestria execuției au transformat acest meșteșug în artă. Ouăle sunt încondeiate, de obicei, în trei-patru culori, ținând cont și de simbolul fiecărei culori în parte: roșu (soare, foc, dragoste), negru (eternitate, statornicie), galben (lumina, bogăția recoltelor, tinerețea), verde (forța naturii, rodnicie, speranță), albastru (sănătate, seninul cerului).

În tradiția populară românească se crede că ouăle de Paște sunt purtătoare de puteri miraculoase: ele vindeca boli și protejează animalele din gospodărie.

În dimineața primei zile de Paște, copiii sunt puși să se spele pe față cu apă dintr-un vas în care s-au pus dinainte un ou roșu și un ban de argint, pentru a fi tot anul sănătoși și rumeni la față, precum oul de Paște și curați precum argintul. Prin Sudul țării, fetele fac câte 12 noduri unei ațe, punându-și la fiecare nod câte o dorință și dezlegându-le când dorința s-a împlinit.

După tradiție, fiecare familie creștină trebuie să consume carne de miel. Mielul reprezintă simbolul Mântuitorului, care s-a jertfit pentru păcatele lumii.

În Noaptea de înviere creștinii merg la biserică să ia "lumină": preotul va aprinde o lumânare și va da această lumină la fiecare creștin venit. Cu lumânarea aprinsă de la Înviere ne întoarcem acasă după slujba de la miezul nopții, pentru a aduce lumina și în casele noastre. Lumânarea de Înviere este simbolul Învierii, al biruinței vieții asupra morții și al luminii lui Hristos asupra întunericului păcatului.

În zona Munteniei precum și în alte zone ale țării există obiceiul ca a doua zi de Paști, tinerii să stropească fetele, iar acestea la rândul lor să le dea băieților de băut și să le ofere daruri. Se zice că fetei care nu a fost udată, nu o să îi meargă bine tot anul. În trecut, stropitul se făcea cu apa de fântână; astăzi este obiceiul ca fetele să fie udate cu apa de colonie. Tradițiile diferă foarte mult în funcție de fiecare zonă a țării.

O tradiție din Muntenia, spune că fetele trebuie să păstreze în casa lumânarea pe care au primit-o la biserică în noaptea de Înviere. Aceasta este, apoi, aprinsă de-a lungul anului preț de câteva clipe atunci când au loc evenimente fericite. Se spune că aceia care respectă această datină au noroc.

O altă tradiție este aceea a purificării în ziua de Paște. Cei care nu au fost la biserică în noaptea de Înviere se spală pe față cu apa în care s-au pus un ou roșu, un ou alb și o monedă de argint. Banul are rolul de a oferi spor, belșug și strălucire, în timp ce oul se crede că aduce rodnicie și fertilitate. În urma îndeplinirii acestui ritual, familia se poate așeza și servi bucatele de Paște.

Și legenda iepurașului de Paște reprezintă un simbol al acestei sărbători creștin ortodoxe. Iepurașul reprezintă un simbol al tradiției păgâne, recunoscut și în țara noastră. Acest animal este o emblemă a fertilității, fiind asociat de creștini cu aparițiile lui Iisus după Înviere.

Prima dată când a fost folosit iepurele ca simbolul pascal, se întâmplă în anul 1500 în Germania.

În zilele noastre, iepurașul de Paște există cam în toată lumea, existând doar mici diferențe între tradiții. Există însă câteva locuri unde iepurele este înlocuit de alte animale.

În prima zi de Paște trebuie să se poarte haine noi, simbolizând astfel semn de respect pentru această sărbătoare, dar și regenerarea sufletului și trupului exact așa cum se întâmplă și cu anotimpul de primăvară. Fiecare popor creștin sărbătorește în această perioadă, numai că tradițiile și obiceiurile diferă de la o zonă la zona.

Această sărbătoare mai înseamnă și un prilej de reîntâlnire a membrilor unei familii.

La noi, în zona Munteniei sunt foarte multe obiceiuri frumoase petrecute în săptămâna mare. Fiecare gospodină are foarte multă treabă, curățenia are o foarte multă importanță la fel și zugrăvirea casei dar și a gardurilor și pomilor. Toți membri familiei ocupă câte o funcție, nimeni nu poate să stea. Sunt foarte multe obiceiuri frumoase care trebuie păstrate cu sfințenie din neam în neam. Toți ar trebui măcar să încercăm dacă nu să fim mai buni, dar mai ales să învățăm din greșelile noastre cât și ale celor apropiați.

TRADIȚII ȘI OBICEIURI DE PAȘTE LA ROMÂNI

PROF. DUMITRESCU STELIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 MÂRZĂNEȘTI

Paștele în România este una dintre cele mai importante sărbători religioase și naționale. Sărbătoarea Paștelui sau *Învierea Domnului* este una dintre cele mai mari sărbători religioase la creștini. De Paște, creștinii sărbătoresc Învierea Domnului. Paștele simbolizează bucurie, lumină și speranță, fiind un bun prilej de petrecere a timpului alături de familie și prieteni dragi.

În România, Paștele este marcat de numeroase tradiții și obiceiuri. Mai mult decât atât, fiecare regiune a țării este definită de obiceiuri diferite.

Sărbătoarea Paștelui este pentru români, alături de Crăciun, cea mai importantă din an, pentru care fiecare familie se pregătește cu mult timp înainte prin postul ținut cu atâta evlavie.

În biserica ortodoxă oamenii se pregătesc pentru întâmpinarea sărbătorilor de Paști prin "postul Paștelui" numit și "Postul Cel Mare", post care durează 48 de zile. În mod oficial, postul începe după "Duminica iertării", în ziua de luni a săptămânii a 7-a de dinaintea sărbătorii de Paști.

Ultima săptămână din Postul Paștelui se numește "Săptămâna Patimilor" și începe în duminica Floriilor, duminica în care se comemorează intrarea lui Iisus în Ierusalim. "Săptămâna Patimilor" comemorează prinderea lui Iisus, crucificarea și moartea Lui. În această ultima săptămână, multe biserici țin slujbe în fiecare seară, slujbe numite "Denie". De luni până joi se comemorează ultima masă, prinderea și închiderea lui Iisus. Ziua de joi se numește "Joia Mare". Vineri, numită "Vinerea Mare" se comemorează crucificarea și moartea lui Iisus pe cruce. În această zi, se ține "post negru", adică nu se mănâncă nimic.

Deși această sarbatoarea reprezintă pentru toți românii învierea Domnului Iisus Hristos, ea se sărbătorește oarecum diferit în regiunile României.

PAȘTELE ÎN ZONA MOLDOVEI

În Bucovina, fetele se duc în noaptea de Înviere în clopotniță și spală limba clopotului cu apa neîncepută. Cu această apă se spală pe față în zorii zilei de Paști, ca să fie frumoase tot anul și așa cum aleargă oamenii la Înviere când se trag clopotele la biserică, așa să alerge și feciorii la ele. Flacăii trebuie să se ducă cu flori la casele unde locuiesc fetele care le sunt cele mai dragi, iar ele, pentru a își arata consimțământul la sentimentele lor, trebuie să le ofere un ou roșu.

PAȘTELE ÎN ZONA OLTULUI

În Oltenia, în dimineața zilei de Paște, copiii se spală pe față cu apă proaspătă de la fântână în care s-au pus un ou roșu și fire de iarbă verde. Masa tradițională mai are puțin de așteptat. Înainte de toate bucatele se tămâiază și fiecare mesean primește o linguriță de Paști cu vin și pâine sfințite. Spre deosebire de alte zone ale țării aici veți descoperi printre bunătăți și ciolan de porc fiert, ouă roșii și ouă albe (nevopsite).

De asemenea există obiceiul ca tinerele fete să păstreze în casă lumânarea aprinsă în noaptea de Înviere. Lumânarea respectivă este apoi aprinsă pentru câteva momente, atunci când are loc un eveniment fericit. Cine urmează datina, se spune că are noroc în viața personală și este bine văzut de cei din jur. Acest obicei este, însă, regăsit și în alte zone ale țării.

Cât despre încondeierea ouălor, aici nu este un obicei de anvergura celor din Bucovina. Aici sunt folosite mai mult frunzele de nuc, pătrunjel și trifoi sau coji de ceapă, pentru coloratul și ornatul ouălor. Dacă pe masa de paști veți găsi ouă colorate cu modele nedefinite sau sub formă de frunzulițe, atunci veți ști că sunteți ospătați conform tradiției.

PAȘTELE ÎN ZONA BANATULUI

Sărbătoarea Învierii Domnului este celebrată în Banat acordându-i-se o valoare deosebită. Tradițiile de Paște din Banat sunt mai puține decât în alte zone, însă chiar și aici se practică tradiția tămâierii bucatelor prin ouăle roșii, drobul de miel și nelipsitul cozonac.

Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină a anului, aceasta comemorând Învierea Domnului Iisus Hristos.

Învierea este astfel celebrată la sfârșitul postului Paștelui și la trei zile după răstignirea lui Iisus Hristos. În multe zone ale țării noastre tradițiile specifice acestei sărbători sunt încă păstrate cu sfințenie.

De exemplu, referindu-ne la zona Banatului, aici obiceiurile de Paște sunt intercalate cu mai multe culturi și fiecare a preluat de la cealaltă părțile care i-au plăcut mai mult.

În zona Banatului cea mai importantă zi este considerată a fi Joia mare. Astfel că în credința bănățenilor în această zi un personaj mitologic feminin, numit Joimărița, umbla prin sate și le pedepsea pe fetele care nu își terminau de tors lâna, iar pe cele mai leneșe le lua la ea acasă și le mânca.

PAȘTELE ÎN ZONA MARAMUREȘULUI

Maramureșenii au mai renunțat la tradiții, nu și la credință, astfel încât la marile sărbători nu se abat sub nicio formă de la rânduielile bisericești. În Săptămâna Patimilor, bisericile din Maramureșul istoric sunt pline ochi de credincioși, care, indiferent cât le-ar fi de importante, lasă deoparte treburile din gospodărie ca să asculte deniile și astfel să își poată curăți sufletele înainte de Învierea Domnului.

Tradițiile pascale din Maramureșul istoric sunt simple. Oamenii își împart timpul între lucrul casei și rugăciune. Postul se respectă cu sfințenie, dar, e adevărat, nu mai e atât de drastic ca odinioară. În Vinerea de Paști, era post negru. Nu se mânca nimic până seara târziu, când se consuma puțină pâine cu apă. Nu se aprindea nici focul în sobă. Nu se făcea nimic. Copiii primeau pâine cu apă. Aceia care tăiau mielul în această zi se puneau în rând cu cei care l-au sacrificat pe Iisus. Nu se gătea nimic. Eventual, seara se mai gătea ceva. Nu se dădea voie să se vopseasca ouă.

PAȘTELE ÎN ZONA TRANSILVANIEI

Sărbătoarea Paștelui își are obiceiurile și tradițiile ei, în funcție de cultură și civilizația fiecărei națiuni sau a unei comunități etnice. Transilvania, prin statutul de confluență a culturilor occidentale cu cele orientale, este locul unde biserica catolică și reformată se întrepătrunde cu ce ortodoxă și greco-catolică. Numeroase sunt satele din Ardeal și Banat unde sunt câte trei sau chiar patru bisericii de rit diferit și cu enoriași care aparțin de religiile catolică, reformată, luterană, greco-catolică și ortodoxă. Această diversitate își are izvorul în faptul că Transilvania din vremea Principatului istoric a fost singurul stat din Europa secolului al XVII-lea care a acordat și recunoscut libertatea religioasă pentru toate națiunile locuitoare ale principatului.

Indiferent de zona geografică masa de Paște este construită în jurul preparatelor din carne de miel – ciorbă, friptură sau drob – simbolul Mântuitorului Iisus, care a fost sacrificat pentru a salva omenirea și a oulelor înroșite cu sângele acestuia.

Tradiții și obiceiuri de Paște

PROF. ÎNV. PREȘC. BĂDESCU RUXANDRA FLORENTINA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ GRIGORE MIHĂESCU VLĂDEȘTI,
GRĂDINIȚA CU PP VLĂDEȘTI

Sunt multe obiceiuri și tradiții de Paște în România, unele încă se respectă altele s-au pierdut în măgura vremurilor. Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare a creștinătății, care a adus omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos, Învierea fiind, după cum spunea părintele Arsenie Boca, singura minune care se arată tuturor, credincioși și necredincioși. **Sărbătoarea Pascală este probabil cea mai mare sărbătoare creștină.** Din punct de vedere religios ea semnifică învierea Domnului Iisus din morți. Deoarece coincide cu primăvara este o sărbătoare mult așteptată, după lunga iarnă. Ziua de Paște este tot timpul duminică. Luni și marți este ziua a doua și a treia de Paște. Săptămâna de după Paște o numim „săptămâna Paștelui” sau „săptămâna luminată”. Luminată, deoarece înviind din morți, Iisus Hristos a luminat lumea. Săptămâna de dinaintea Paștelui se numește Săptămâna Patimilor. La câteva zile după intrarea solemnă în Ierusalim (de Florii), Mântuitorul a fost judecat și răstignit, a murit pe cruce și a fost pus în mormânt. După trei zile, a înviat din morți.

Toată această succesiune de evenimente au avut loc în numai o săptămână, cea a Patimilor, care precede Învierea. Scopul acestei sărbători creștine este amintirea vie a patimii, a morții și a Învierii lui Iisus Hristos. Sfânta Scriptură a Noului Testament spune că Iisus Hristos, înainte de a pătimi, a prezis de mai multe ori că va fi răstignit, dar a treia zi va învia. De teama aceasta, iudeii au pus soldați de pază la mormântul lui Iisus Hristos. Totuși, minunea s-a întâmplat.

La Cina cea de Taină, în noaptea când a fost trădat de unul dintre apostoli, Iuda Iscarioteanul, înainte de a fi prins și arestat, Iisus a instituit sărbătoarea Paștelui nou testamental, după porunca ce I-a fost dată de Dumnezeu. Duminică - a treia zi după Scripturi - femeile purtătoare de mir au găsit mormântul Mântuitorului gol. Considerată cea mai importantă sărbătoare din calendarul creștin, Paștele se celebrează la o dată variabilă. Datina n-ar fi împlinită fără legile nescrise ale pământului, fără obiceiurile care cuprind practici și rituri, iar neîmplinirea acestora ar arata o lipsă a credinței, care, implicit, ar atrage forțele malefice asupra omului și a pământului. După respectarea Postului mare și după sărbătorirea Sâmbetei lui Lazăr și a Floriilor, satele românești trăiesc cu evlavie tragedia Săptămânii Patimilor, pentru a ajunge

lumina Sfințelor Paști, miracolul Învierii lui Hristos și luarea Paștilor. În Joia Mare se înroșesc ouăle, existând credința că ouăle fierte și înroșite în această zi nu se strică pe tot parcursul anului. Conform tradiției, în ziua de Paște oamenii au locuințele curate și alimentele rituale pregătite.

În Săptămâna Paștilor, tărani se străduiesc să încheie toate activitățile gospodărești: pământul să fie arat și semănat, casele văruite și împodobite, veșmintele noi să fie terminate. Pe lângă covoare, laicere, icoane și blide cu ștergare, gospodinele împodobesc odăile și cu mlădițe de salcie de la Florii. În Miercurea, Joia sau Vinerea Mare, femeile pregătesc pasca și ouăle roșii, simboluri pascale ale vieții, ale Învierii. Tradiția ne spune că în noaptea ce premerge Joia Mare se deschid mormintele, iar sufletele morților se întorc la casele lor. Acum se aprind Focurile de Joi-Mari, care se presupune că încălzesc sufletele celor plecați dintre vii, dar și că dețin valențe purificatoare pentru întreaga gospodărie. Învieria Domnului este una dintre cele mai importante și mai frumoase sărbători ale creștinătății. Ea are darul de a aduce familia împreună și este plină de obiceiuri tradiționale pe care le pot pune în aplicare mămicile, tăticii și copiii din România.

Pasca, ouăle roșii și mielul constituie elemente purtătoare ale simbolului sacrificiului pascal și al Învierii, al regenerării, al purificării și al veșniciei. În dimineața primei zile de Paște, toți membrii familiei se spală pe față cu apa (neînceptă) dintr-un vas în care au fost puse un ou roșu, un ban de argint și o crenguță de busuioc, spunând: Să fiu sănătos/sănătoasă și obrazul sa-mi fie roșu ca oul, să fiu dorit(ă) și așteptat(ă) așa cum sunt așteptate ouăle roșii de Paște, să fiu iubit(ă) ca ouăle în zilele Paștelui, apoi se trece peste față moneda de argint, zicând: Să fiu mândru/ă și curat(ă) ca argintul și văzut(ă) ca busuiocul. Dintre obiceiurile din Joia Mare amintim: se fac focuri în curtea casei, pentru ca morții să se poată încălzi. Focul din Joia Mare se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăjoară pentru ca și ei să fie încălziți.

BIBLIOGRAFIE:

1. BERDAN LUCIA, Sărbătoarea Sfințelor Paști și riturile de trecere între anotimpuri, în „Datini”, nr. 7-8, Centrul Național al Creației Populare, București, 1994.
2. CRISTESCU CONSTANȚA, Bate toaca-n Postul Paștelui, în „Primăvara. Tradiții și obiceiuri”, Academia Română-Institutul de Etnografie și Folclor, București, 1991.
3. VORONCA NICULIȚĂ ELENA, Originea ouălor roșii (texte alese), în „Primăvara. Tradiții și Obiceiuri, Academia Română-Institutul de Etnografie și Folclor, București, 1991.

TRADIȚII

*Iordache Ana Maria Carmen, profesor matematică,
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu”, Roșiori de Vede*

Se apropie Paștele și creștinii din lumea întreagă se pregătesc de sărbătoare. De la cutume religioase din moși-strămoși și până la obiceiuri importate, cu iz comercial, sărbătoarea Învierii Mântuitorului are un punct comun important: aduce familiile împreună. Creștinii ortodocși sărbătoresc Paștele anul acesta pe 8 aprilie, în timp ce romano-catolicii au Paștele cu o săptămână mai devreme, pe 1 aprilie. Iată care sunt cele mai interesante tradiții de Paște din întreaga lume!

Până la cea mai importantă sărbătoare a creștinismului mai e puțin și, în timp ce gospodinele se pregătesc de festinul de după perioada de post, copiii așteaptă cu nerăbdare venirea iepurașului. Dacă la noi va începe cât de curând vânătoarea după ouă de ciocolată, la fel ca în America, țară de unde am importat acest obicei, în țări ca Grecia, Spania și Norvegia lucrurile stau puțin altfel...

Tradiții de Paște în Australia

Iepurașul de Paște și ouăle reprezintă fertilitatea și renașterea, și tocmai de aceea au fost alese ca simbol al Învierii. Cu toate acestea, în Australia, în anul 1991, a fost inițiată mișcarea Rabbit Free (Fără iepure), astfel încât tradiționalul urecheat a fost înlocuit cu un... marsupial mic din ciocolată. De unde atâta ură față de simpaticul iepuraș? În Australia, iepurii sunt considerați animale foarte dăunătoare pentru culturi, așa că nu și-i dorește nimeni, nici măcar... din ciocolată și înveliți în staniol.

Tradiții de Paște în Finlanda

Într-un top 10 al celor mai interesante tradiții de Paște din întreaga lume, pe un loc fruntaș se află și Finlanda, țară unde copiii obișnuiesc să se îmbrace ca vrăjitoarele și ies pe străzi cu fețele pictate și cu băsmăluțe pe cap, purtând în mânuțe crengi de salcie împodobite cu pene colorate. Evident, eforturile lor au un scop precis și dau întotdeauna roade – micuții cerșesc ouă din ciocolată și dulciuri.

Tradiții de Paște în Polonia

O altă tradiție de Paște neobișnuită există și în Polonia, unde, în a doua zi de Paște, tinerii obișnuiesc să arunce unii în alții cu... găleți cu apă sau alte obiecte pe care le au la îndemână. Tradiția se numește Śmigus-dyngus și, oricât ar părea de ciudată, este preferată adolescenților, deoarece legenda spune că fata care va fi udată se va mărita în acel an.

Tradiții de Paște în Corfu

În insula Corfu, în Grecia, în dimineața Paștelui are loc tradiționala aruncare a oalelor de lut. Oamenii ies la geamuri și în balcoane, iar de acolo aruncă vase și alte obiecte din lut direct în stradă. Se spune că obiceiul provine de la venețieni, care, de Anul Nou, obișnuiau să arunce obiectele vechi din casă. O altă variantă spune că, de fapt, acesta este un mod de a ura bun-venit primăverii, simbolizând noile culturi, ce vor fi adunate în ghivece noi.

Tradiții de Paște în Norvegia

Una dintre cele mai neobișnuite tradiții de Paște din întreaga lume este întâlnită în Norvegia și nu are nicio legătură nici cu creștinismul și nici cu obiceiurile culinare... În acea perioadă, norvegienii obișnuiesc să citească romane polițiste, pe care editorii le scot sub denumirea de Paaskekrimmen (Crime de Paște). Tradiția ar fi început în 1923, când un editor a promovat pentru prima dată, de Paște, un thriller într-un ziar, însă cititorii nu au realizat că era vorba doar despre o reclamă...

Tradiții de Paște în Spania

În Vinerea Mare, în orașul medieval spaniol Verges are loc tradiționalul dans al morților, denumit „dansa de la mort”. Pentru a reda scena Patimilor lui Christos, toți locuitorii se îmbracă în schelete și ies pe străzi, la paradă. Procesiunea se încheie cu hoarde înspăimântătoare de schelete ce cară urne cu cenușă. Macabrul dans începe la miezul nopții și ține cam până la 3 dimineața...

Tradiții de Paște în Ungaria-stropitul

Stropirea' este o tradiție populară ungurească ce are loc în a doua zi de Paște, cunoscută și ca luna îmbăierii'. Băieții stropesc fetele cu parfum sau cu apă parfumată, în joacă. Pe vremuri, la fel ca în Polonia, tinerii obișnuiau să le toarne pe cap fetelor apă din găleți, dar acum se

limitează la parfum, după care le cer acestora câte un sărut. Care este semnificația acestui obicei? Oamenii cred că apa are efect purificator, vindecător, dar că aduce și fertilitate.

Tradiții de Paste în Israel

Una dintre cele mai apropiate de adevărul istoric tradiții de Paște din întreaga lume are loc în Israel, la Ierusalim, orașul în care se presupune că a fost crucificat Iisus. În Vinerea Mare, creștinii de acolo obișnuiesc să meargă pe același drum pe care l-a parcurs Cristos în ziua în care a fost crucificat. În amintirea acelui moment, mulți creștini obișnuiesc să ducă în spate o cruce, la fel ca Mântuitorul. Iar în ziua Paștelui, credincioșii merg la slujbă în grădina în care se presupune că a fost înmormântat trupul lui Cristos.

Tradiții de Paște în Italia

În Sicilia, Abballu de daivuli este o altă tradiție specifică Paștelui, localnicii obișnuind să se îmbrace în haine roșii și să poarte măști înspăimântătoare. Cei îmbrăcați în aceste costume trebuie să fure cât mai multe suflete – de fapt, să-i facă pe cei „pedepsiți” să le plătească băutura – înaintea după-amiezii în care Fecioara Maria și Cristos cel înviat din morți au salvat omenirea trimițând diavolii înapoi în iad.

SĂRBĂTOAREA PAȘTELUI PE ÎNȚELESUL COPIILOR

Prof. inv. preșcolar : Velea Adriana

Grădinița cu P.P. Nr. 4 Alexandria, Jud. Teleorman

Paștele este cea mai veche și importantă sărbătoare, care o aduce omenirii speranța mântuirii și a vieții veșnice, prin sacrificiul lui Iisus Hristos.

Învierea este singura minune care se arată tuturor creștinilor și necreștinilor.

Dincolo de ouă roșii și iepurași de ciocolată, Paștele este cea mai importantă sărbătoare creștină, căci fără realitatea Învierii creștinismul ar fi numai o culegere de basme frumoase.

Sărbătorind Paștele în rit ortodox sau catolic, nu se poate ca cei mici să nu vadă în icoane scena crucificării, fără să pună întrebări despre ea. Istoria Paștelui face parte din cultura generală de bază, iar pentru a fi capabili să răspundem la întrebările copiilor trebuie să știm foarte bine cum s-au petrecut lucrurile.

Între ziua în care sărbătorim intrarea Domnului în Ierusalim (Duminica Floriilor) și Învierea Domnului în duminica pascală sunt detalii despre trădare, moarte, durere, bucurie și iubire, pe care e bine să le citim direct din Evanghelie.

Șapte pași prin care putem explica conceptele creștine esențiale:

1. Totul începe cu nașterea Domnului nostru Iisus Hristos pe care o sărbătorim de Crăciun.
2. Trebuie să le explicăm copiilor că Iisus este fiul lui Dumnezeu, să le vorbim despre scopul venirii lui pe pământ și cum dorește să ne apropie de Dumnezeu.
3. Să introducem conceptul de păcat, potrivit cu puterea de înțelegere a copilului. Chiar și cei mai mici fac diferența între o faptă bună și o faptă rea. Le putem spune că păcatul este un zid între om și Dumnezeu, iar în vechime oamenii nu puteau să își ceară iertare pentru faptele lor rele fără să aducă un animal ca jertfă, de cele mai multe ori un miel. Hristos a luat locul mielului pentru ca noi să ne putem cere iertare fără acel sacrificiu animal.
4. Să le vorbim despre dragostea lui Dumnezeu pentru oameni, care l-a trimis pe Iisus pe pământ să vindece și să mântuiască.
5. Să le explicăm copiilor că oamenii răi l-au arestat și l-au ucis pe Iisus, în funcție de vârsta copilului pentru lăsa la o parte detalii despre realitatea dură a crucificării.
6. Să nu uităm să le spunem că a treia zi a înviat și la puțin timp s-a înălțat la cer.

Putem încheia reasigurându-i pe copii de faptul că Dumnezeu îi iubește, iar restul sacrificiului său este ca ei să poată primi iertare pentru faptele lor rele atunci când îi mustră conștiința.

La fel cum împărțim poveștile despre reproducere și moarte în bucăți digerabile, vom aborda diferit istoria primului Paște creștin în funcție de vârsta copilului.

Copiii foarte mici nu au bine definit în minte conceptul de moarte. Așadar, când le povestim copiilor sub 4-5 ani istoria Paștelui, vom pune accentul pe Înviere, fără a da detalii despre torturile răstignirii.

Un mod foarte simplu și drăguț, în care i-am povestit fiului meu preșcolar faptele biblice a fost punerea în scenă cu marionete de carton pe care le-am printat de pe blogul Catholic Icing.

Copiii de școală primară sau generală, care se luptă să își înțeleagă identitatea în grupul celor de aceeași vârstă, le putem spune povestea punând accentul pe prietenie, trădare și cum Petru, care s-a lepădat de Iisus de trei ori, a primit iertarea pe care o dorea atât de mult.

La vârsta acestor copii înțeleg simbolul, fiind foarte potrivită ideea unor obiecte simbolice care să reprezinte momentele cheie ale săptămânii Pascale.

În ouăle colorate de plastic se pun mici simboluri care sugerează evenimentele din Biblie: o bucată de pască evreiască sau de biscuit ne aduce cu gândul la cina cea de taină, câteva monede la trădarea lui Iuda, trei cuie mici la numărul crucificării, o piatră va simboliza bolovanul pus la gura mormântului etc.

Putem transforma activitatea chiar într-o vânătoare de ouă, apreciind valențele educative ale acestui joc.

De exemplu foarte frumos putem explica semnificația Paștelui folosind exact această abordare a ouălor cu simboluri.

Sau putem crea un borcan simboluri pascale realizat din argilă polimerică.

Când copiii pricep semnificația Paștelui, vor percepe mai profund și binecuvântările acestei sărbători.

Bibliografie

Dumitrana M. „Copilul, familia și grădinița” Iași, ed. Compania, 2000.

Ghid de bune practice în educația timpurie.

Îndrumător “Elemente de educație religioasă pentru învățământul prescolar”-Vol.II, București, 1999;

Programa activităților instructive-educative în grădinița de copii, București, 2000, Ed. V & I Integral;

Preda Viorica (coordinator) ;Metoda proiectelor la vârste timpurii, Ed. Miniped, București 2002;

Vincent R. „Cunoașterea copilului, ed.Didactică și Pedagogică, București 1972

